KALENDARZ LEKARSKI KRAKOWSKI

PRZEGLĄD LEKARSKI.

Organ Towarzystwa lekarskiego krakowskiego i Towarzystwa lekarskiego galicyjskiego. Redaktor główny: Prof. Dr. L. Blumenstok. Wychodzi w Krakowie co sobota w objętości średniej półtora arkusza.

Przedpłata wynosi:

Rocznie.

W Krakowie 8 złr.

Z przesyłką pocztową w Austryi 8 złr. 80 c.,
w Król Polsk. i Ces. Ros. 6 rs.
w Niemczech 16 Mk.

Półrocznie.

W Krakowie 4 złr.

Z przesyłką pocztową w Austryi 4 złr. 40 c.,
w Król. Polsk. i Ces. Ros. 3 rs.
w Niemczech 8 Mk.

Kwartalnie:

W Krakowie 2 złr.

Z przesyłką pocztową w Austryi 2 złr. 20 c.
w Król. Polsk. i Ces. Ros. 1 1/2 rs.
w Niemczech 4 Mk.

Redakcyja: Ulica Grodzka Nr. 73.

Administracyja: Podwale Nr. 34.

Prenumeratę przyjmuje Administracya w Krakowie, oraz księgarnia Gebethnera i Wolffa w Warszawie.

W Przeglądzie Lek. zamieszcza się ogłoszenia po cenie **8** cent. za wiersz jedno-szpaltowy drobnym drukiem.

Staraniem Stowarzyszenia

DO WYDAWNICTWA DZIEŁ LEKARSKICH

w Krakowie

wyszły następujące dzieła:

1) Dra Pawła Gutmanna **Nauka sposobów klinicznego badania narządów piersiowych i brzusznych**, przekład z niemieckiego. Warszawa 1877. Cena księgarska 3 złr. 75 cent. = 2 rs. 50 kop. Skład główny w drukarni J. Ungra w Warszawie.

2) Dra Jana Steinera **Rys nauki o chorobach dzieci dla uczących się i lekarzy**, przekład z niemieckiego. Kraków 1877. Cena księgarska 4 złr. w. a. = 3 rs. 70 kop.

3) Dra Antoniego Jurasza **Laryngoskopija**. Dzieło oryginalne ozdobione 43 drzeworytami. Kraków 1878. Cena księgarska 2 złr. 25 ct. w. a.

4) Dra Oskara Widmanna **Choroby serca i tętnic w zarysie**. Dzieło oryginalne. Kraków 1879. Cena księgarska 1 złr. 85 cent.

5) Dra A. Rothego **Psychopathologia forensis** czyli **Nauka o chorobach umysłowych** w zastósowaniu do sądownictwa, a w szczególności do praw obowiązujących w Królestwie Polskiém i Galicyi. Dzieło oryg. Cena 2 złr. 25 cent.

Składy główne dzieł pod 2) 3) 4) i 5) znajdują się w księgarni S. A. Krzyżanowskiego w Krakowie, Gebethnera i Wolffa w Warszawie, oraz J. Milikowskiego we Lwowie.

KALENDARZ
LEKARSKI KRAKOWSKI

ZE SZCZEGÓLNÉM UWZGLĘDNIENIEM POTRZEB LEKARZY
W GALICYI ZAMIESZKAŁYCH

NA ROK

1881.

Wydany staraniem

Prof. Dra JANIKOWSKIEGO.

ROK II.

KRAKÓW.

NAKŁADEM WYDAWCY.

W drukarni Fr. Pobudkiewicza w dzierżawie A. Koziańskiego.

1881.

PRZEDMOWA.

W ułożeniu niniejszego 2go rocznika Kalendarza starałem się, ile możności, skorzystać z uwag, które mi łaskawie z wielu stron nadesłali Szanowni Koledzy na prowincyi mieszkający. W tym roku jednakże jeszcze nie wszystkie życzenia, jakkolwiek całkiem słuszne, Szanownych Kolegów mogły być uwzględnione, a to z dwojakich powodów.

A najprzód, co się tyczy formatu i objętości Kalendarza, to format tym razem musiał jeszcze pozostać ten sam, jak w r. z, a to z téj przyczyny, że początkowe arkusze Części naukowo-praktycznéj Kalendarza zatrzymałem niezmienione z nakładu zeszłorocznego, którego rozprzedaż, niestety, nie pokryła kosztów druku. Co do objętości jednak, przez niektóre uproszczenia i przez użycie cieńszego papieru w innych częściach Kalendarza, grubość i ciężar książeczki znacznie się zmniejszyły, W przyszłym zaś roku i format, według słusznych uwag, zmniejszyć zamierzam.

Powtóre, co do treści Kalendarza, niektóre uwagi Szanownych Kolegów już są w r. b. uwzględnione; spełnienie zaś innych życzeń (np. pod względem zamieszczenia w Kalendarzu recept i metod leczenia klinicznych i szpitalnych, itd,) do następnego rocznika, gdy czas pozwoli, odłożyć musiałem; albowiem w r. b. w stosownéj porze inne moje zatrudnienie, (mianowicie «Dwutygodnikiem», w którego redakcyi właśnie nowych sił wyszukiwać musiałem), nie dozwoliło mi w zupełności, jak tego pragnąłem, zająć się ulepszeniem Kalendarza, — zwłaszcza że podówczas postradałem i w tém wyda-

wnictwie cenny współudział Szanownego Kolegi Doc. Dr. Gra-qowskiego.

W tém miejscu wreszcie miły spełniam obowiązek, szczére składając podziękowanie Szanownym Kolegom: Dr. Merunowiczowi we Lwowie, Dr. Obtułowiczowi w Turce i Dr. Żuławskiemu w Krakowie, jakoteż kand. med. R. Laskowskiemu, którzy czynną pomocą wydawnictwo tegoroczne mi ułatwili.

W Krakowie, w Październiku 1880.

Dr. Janikowski.

Dn.	tg.	Św. Rzym. kat.		Grecko-kat.
1.	S.	Nowy Rok.	20.	Ihnatyja
2.	N.	Mak rego Op.	21.	N. pr. Roz. Juł
3.	P.	Genowefy P.	22.	Anastazyi
4.	W.	Tytusa	23.	10 Muczen.
5.	S.	Telesfora	24.	Jewhenyi
6.	C.	Trzech Króli	25.	Rożd. Chryst.
7.	P.	Walentego ☽	26.	Sob. P. Bohor.
8.	S.	Seweryna Op.	27.	Stefana Mucz.
9.	N.	1. po 3 Kr. Marc.	28.	2000 Mucz.
10.	P.	Pawła Pust.	29.	SS. Mładenc.
11.	W.	Higiniusza P.	30.	Anysyi m.
12.	S.	Honoraty P.	31.	Mełanyi
13.	C.	Hilarego B.	1.	Hen. 1881 O. H.
14.	P.	Feliksa z Noli	2.	Sylwestra
15.	S.	Maura Op. ☺	3.	Mełachia
16.	N.	2 po 3 Kr. Marc.	4.	Sobor 70 Ap.
17.	P.	Antoniego Pus.	5.	Fteopemta
18.	W.	Kat. ś. Piotra	6.	Bohoj Hos. H. 8
19.	S.	Ferdynanda	7.	Sobor s. Joana
20.	C.	Fabiana i Seb.	8.	Hryhoria Pr.
21.	P.	Agnieszki P. M.	9.	Połyjewkła M.
22.	S.	Tymoteusza	10.	Hryhoria Jep.
23.	N.	3po3K. Z.P.M. ☾	11.	N. I po Boh. Ft.
24.	P.	Tymoteusza	12.	Tatyanny
25.	W.	Naw. ś. Pawła	13.	Jermyła m.
26.	S.	Polikarpa	14.	SS. Otec. w S.
27.	C.	Jana Chryz.	15.	Pawła Ftew.
28.	P.	Karola Wielk.	16.	Petra Weł.
29.	S.	Franciszka Sal.	17.	Antonya Weł.
30.	N.	4 po 3 Kr. ●	18.	N. 2 p. Boh. Aft.
31.	P.	Piotra Nol.	19.	Makarya

Odmiany księżyca.

☽ Pierwsza kwadra d. 7 o g. 9. min 15 rano.
☺ Pełnia d. 15 o g. 12 m. 3. rano.
☾ Ostatnia kwadra d. 23 o g. 9 m. 53 rano.
● Nów d. 30 o g. 1 m. 54 rano.

—

W Styczniu rośnie dzień od 1 do 31 o 1 g.
Długość d. w przecięciu 9 g.
Księżyc przybliża się do ziemi d. 10, a oddala się dnia 21.

—

Kalendarz żydowski.

1 Stycznia Szebat 5641.
6 „ Tekuf.
31 „ 1 Adar.

LUTY, FEWRAL ma dni 28.

Dn.	tg.	Sw. Rzym. kat.		Grecko-kat.
1.	W.	Ignacego	20.	Jeuftymya
2.	S.	N. M. P. Grom.	21.	Maxyma
3.	C.	Błażeja	22.	Tymofteya
4.	P.	Weroniki P.	23.	Kłymenta
5.	S.	Agaty P. M.	24.	Xenyi
6.	N.	5 p. 3 Kr. Dor. ☽	25.	N. 3 p. Boh. H. r.
7.	P.	Romualda	26.	Ksenofonta
8.	W.	Jana z M.	27.	Joanna złot.
9.	S.	Apolonii	28.	Jefrema
10.	C.	Scholastyki	29.	Ihnatyia
11.	P.	Lucyjana	30	Trech Swiatyt.
12.	S.	Eulalii	31.	Kyra i Joana
13.	N.	Starozapustna	1.	Fewr. N. 4 p. S.
14.	P.	Walentego 🌕	2.	Strytenje Hosp.
15.	W	Faustyna	3.	Symeona
16.	S.	Julijany	4.	Isydora
17.	C.	Konstancji P.	5.	Ahaftyi M.
18.	P.	Flawiusza	6.	Wukoła Pr.
19.	S.	Konrada Pust.	7.	Parftenya
20.	N.	Mięsop. Nicef.	8.	N. 5 po Boh. Ft.
21.	P.	Eleonory ☾	9.	Nykyfora M.
22.	W.	Piotra K.	10.	Charałamp.
23.	S.	Romany P.	11.	Własya
24.	C.	Macieja Ap.	12.	Mełetya
25.	P.	Wikt. z Ar.	13.	Martyniana
26.	S.	Aleksandra B.	14.	Awxentya
27.	N.	Zapustna L.	15.	N. 6 po Boh. On.
28.	P.	Romana 🌑	16.	Pamfyła

Odmiany księżyca

☽ Pierwsza kwadra d. 6 o g. 2 m. 0 rano.
🌕 Pełnia d. 14 o g. 7 m. 29 rano.
☾ Ostatnia kwadra d. 21 o. g. 8. m. 36 wiecz.
🌑 Nów d. 28 o g. 12 m. 38 pop.

—

W Lutym rośnie dzień o 1 g. i m. 27.

Długość dnia w przecięciu 10 godz. 10 minut.

Księżyc przybliża się do ziemi d. 6, a oddala się d. 18.

—

Kalendarz żydowski.

13 Lutego 14 Adar, Purim czyli Haman.

—

MARZEC, MART ma dni 31.

Dn.	tg.	Sw. Rzym. kat.		Grecko-kat.
1.	W.	Albina B.	17.	Fteodora
2.	S.	Popielec †	18.	Lwa pap. rym.
3.	C.	Kunegundy	19.	Arcypa
4.	P.	Kazim. Kr. †	20.	Leona Jep.
5.	S.	Fryderyka O. †	21.	Tymofteya Pr.
6.	N.	**1 Wstep. Kolet. P.**	22.	**N. 7 po Boh.**
7.	P.	Tomasza ☽	23.	Połykarpa
8.	W.	Jana Boż.	24.	Obr. Hła. Joan.
9.	S.	Cyryl. i Metod. †	25.	Tarasia
10.	C.	40 Męczennik.	26.	Porfyrya
11.	P.	Anieli F. †	27.	Prokopia Pr.
12.	S.	Grzegorza W. †	28.	Wasyłya Pr.
13.	N.	**2. Sucha. R. P.**	1.	**Mart. Miasop.**
14.	P.	Matyldy	2.	Fteodota
15.	W.	Longina M. ⊕	3.	Ewtropia
16.	S.	Lubina M. †	4.	Harasyma
17.	C.	Gertrudy	5.	Konona M.
18.	P.	Edwarda II Kr. †	6.	S. S. 42 Mucz.
19.	S.	7 b. P. M. i J. †	7.	Wasyłya M.
20.	N.	**3 Głuch. Joach.**	8.	**Syrop. Fteof.**
21.	P.	Benedykta	9.	SS. 40 Mucz.
22.	W.	Oktawiana	10.	Kodrata M.
23.	S.	Wiktora M. † ☾	11.	Sofronya P.
24.	C.	Gabryela	12.	Fteofana
25.	P.	**Zwiast. N. P. M.** †	13.	Nikyfora
26.	S.	Teodora †	14.	Wenedykta
27.	N.	**4. Srodop. Jana**	15.	**N. 3. Post. Ah.**
28.	P.	Sykstusa	16.	Sawyna M.
29.	W.	Eustazego ●	17.	Alexia P.
30.	S.	Kwiryna †	18.	Kiryłła A.
31.	C.	Balbiny	19.	Hrysanfta M.

Odmiany księżyca.

☽ Pierwsza kwadra d. 7 o g. 9 m. 8 wieczór.
⊕ Pełnia d. 15 o g. 11 m. 42 w.
☾ Ostatnia kwadra d. 23 o g. 4 m. 35 rano.
● Nów d. 29 o g. 11 m. 38 w.

—

W Marcu rośnie dzień o 1. g. i m. 47.

Długość dnia w przecięciu 11 godz.

Księżyc przybliża się do ziemi d. 2 i 29, a oddala się d. 17.

—

Kalendarz żydowski.

14 Marca 13 Nisan Post Estery. 15 Marca 14 Nisan Purim. 16 Marca 15 Nisan Suszan Purim. 31 Marca 1 Ijar.

KWIECIEŃ. APRIŁŁY ma dni 30.

Dn. tg.	Sw. Rzym. kat.		Grecko kat.
1. P.	Hugona †	20.	Prop. Otec
2. S.	Franc. de P. †	21.	Jakowa
3. N.	**5 Biał. Rysz. B.**	22.	**N. 4 Postu**
4. P.	Izydora	23.	Nykona
5. W.	Wincentego	24.	Zacharyi Pr.
6. S.	Celestyna † ☽	25.	**Błach. P. Bohor.**
7. C.	Hermana	26.	Sobor Hawryiła
8. P.	Dyjonizego B. †	27.	Matrony Senn.
9. S.	Maryi Eg. †	28.	Iłaryona Pr.
10. N.	**6 Kwietn. Ezech.**	29.	**N. 5 Postu**
11. P.	Leona	30.	Joanna
12. W.	Julijusza	31.	Ipatya Jep.
13. S.	Justyny P. †	1.	**Aprił.** Maryi
14. C.	Waleryjana † ◯	2.	Tyxta Pr.
15. P.	W. Piatek †	3.	Nikity Pr.
16. S.	W. Sobota †	4.	Josyfa
17. N.	**Wielkanoc**	5.	**N. 6 Postu**
18. P.	**Pon'edz. Wielk.**	6.	Jewtychia
19. W.	Emmy wdowy	7.	Heorhya Meł.
20. S.	Agnieszki	8.	Irydiona
21. C.	Anzelma B. ☾	9.	Jewpsyhia
22. P.	Sotera i Kaja	10.	Terentya
23. S.	Wojciecha B.	11.	Antypy M.
24. N.	**I po W. Jerzeg. M.**	12.	**Woskr. Hosp.**
25. P.	Marka	13.	**Poned. Woskr.**
26. W.	Kleta i Marc.	14.	**Wtorek Woskr.**
27. S.	Peregryny	15.	Arystarcha A.
28. C.	Witalisa ●	16.	Ahapii M.
29. P.	Piotra Męcz.	17.	Czetwer Weł.
30. S.	Katarzyny Sen.	18.	Joanna prepod.

Odmiany księżyca

☽ Pierwsza kwadra d. 6 o g. 5 m. 40 wiecz.
◯ Pełnia d. 14 o g. 12 m. 55 pop.
☾ Ostatnia kwadra d. 21 o g. 10 m. 43 rano.
● Nów d. 28 o g. 11 m. 30 rano.

W Kwietniu rośnie dzień o 1 g. i minut 36.

Długość dnia w przecięciu 13 godzin.

Księżyc oddala się od ziemi d. 14, a przybliża się d. 26.

Kalendarz żydowski.

7 Kwietnia, 8 Tekuf., 14 Kwietnia, 15 Nisan, **Początek Wielk.** 15 Kwietnia, 16 Nisan, **Drugie Św. Wielkan.** 17, 18, 19 Kwiet. Swięta wolne, 20 Kwietnia, 21 Nisan, **Siódme Sw. Wielkan** 21 Kwiet., 22 Nisan, **Koniec Wielk** 29 Kwiet 30 Nisan, Rosch. Ch. 30 Kwiet. 1 Ijar.

MAJ, MAJ ma dni 31.

Dn. tg.	Św. Rzym. kat.		Grecko-kat.
1. N.	2 po W. Fil. i Jak.	19.	N. I. Joanna
2. P.	Zygmunta	20.	Fteodora
3. W.	Zn. ś. krzyż.	21.	Januarya
4. S.	Floryjana	22.	Fteodora
5. C.	Piusa V. P.	23.	Heorhia
6. P.	Jana w oleju ☽	24.	Sawwy
7. S.	Domiceli P.	25.	Marka Jew.
8. N.	3 po W. Stan. B.	26.	N. 2. Wasyłya
9. P.	Grzegorza	27.	Symeona
10. W.	Izydora Or.	28.	Jasona
11. S.	Beatryksy P.	29.	9 Mucz.
12. C.	Pankracego	30.	Jakowa Ap.
13. P.	Serwacego ☺	1.	Maj. Jeremyi
14. S.	Bonifacego	2.	Aftanazya
15. N.	4 p. W. Zofii i 3 c.	3.	N. 3. Tymofteja
16. P.	Jana Nep.	4.	Pełahyi
17. W.	Paschalisa	5.	Iryny M.
18. S.	Feliksa Spow.	6.	Jowa Mnoh.
19. C.	Piot. Celest.	7.	Znam cz. Kre.
20. P.	Bernarda ☾	8.	Joanna Bohosł.
21. S.	Heleny Kr.	9.	Isaji Pr.
22. N.	5 po W. Julii P.	10.	N. 4 Symeon. A.
23. P.	Dezyderyu. } dni krz.	11.	Mokia
24. W.	Joan. wdow. } dni krz.	12.	Jepifania Jep.
25. S.	Urbana Pap. } dni krz.	13.	Hłyheryi M.
26. C.	Wniebowst. P. J.	14.	Izydora M.
27. P.	Jana Pap.	15.	Pachomyja
28. S.	Wilhelma ●	16.	Fteodora
29. N.	6. po W. Maks.	17.	N. 5. Andronika
30. P.	Ferdynanda	18.	Fteodora
31 W.	Petroneli P.	19.	Patrykia

Odmiany księżyca.

☽ Pierwsza kwadra d. 6 o g. 11 m. 50 rano.
☺ Pełnia d. 13 o g. 11 m. 29 w.
☾ Ostatnia kwadra d. 20 o g. 4 m. 12 wiecz.
● Nów d. 28 o g. 0 m. 41 rano.

W Maju rośnie dzień o 1 g. i minut 15.

Długość dnia w przecięciu 15 godzin.

Księżyc oddala się od ziemi d. 11, a przybliża się dnia 24.

Kalendarz żydowski.

2 Maja 3 Post. 13 — 14 Passah-Scheni. 17 — 18 Swięto szkolne. 29 — 1 **Sivan.**

CZERWIEC, JUNYI ma dni 30.

Dn. tg.	Sw. Rzym. kat.		Grecko-kat
1. S.	Nikodema M.	20.	Fratałeja
2. C.	Erazma B.	21.	**Wozn. Hosp.**
3. P.	Klotyldy Kr.	22.	Wasyłyska
4. S.	Serce J. Flaw.†	23.	Michaiła Pr.
5. N.	**Zielone Sw.** ☽	24.	**N. 6. Symeona**
6. P.	**Pon Ziel. Sw.**	25	Iretye Obrit.
7. W.	Roberta B. M.	26.	Karpa A.
8. S.	Medarda B. †	27.	Fterapoiita
9. C.	Prim i Felic.	28.	Nikity P.
10. P.	Małgorzaty †	29.	Iteodosyi
11. S.	Barnaby Ap. †	30.	Isaakya A.
12. N.	**I. p. S. S. Trój.** ⓟ	31.	**Sosz. ś. D. H.**
13. P.	Antoniego P.	1.	**Pon. Sosz. ś. D.**
14. W.	Bazylego	2.	Nykyfora
15. S.	Wita i Mod.	3.	Łukyłyana M.
16. C.	**Boże Ciało**	4.	Mytrofana
17. P	Adolfa B.	5.	Dorofteja Jep.
18. S.	Marka i Marc. ☾	6	Wysaryona
19. N.	**2. p. S. Ger. i Pr.**	7.	**N. I p S. Fteodor.**
20. P.	Sylwestra	8.	Sostradanie
21. W.	Alojzego	9.	Kyryła
22. S.	Paulina B.	10.	Tymoftoja Jep.
23. C.	Zenona B.	11	Warftołomea
24. P.	Jana Chrzc.	12	Onufryja Pr.
25. S.	Prospera B.	13.	Akiłyny M.
26. N.	**3. p. Sw. J. i P.** ⓝ	14.	**N. 2. p. S Ełysej**
27. P.	Władysława	15.	Amosa Pr.
28. W.	Leona Pap. †	16.	Tychona
29. S.	**Piotra i Pawła**	17.	Manuiła
30. C.	Wsp. św. Paw.	18.	Łeontia.

Odmiany księżyca.

☽ Pierwsza kwadra d. 5 o g. 4 m. 25 rano.
ⓟ Pełnia d. 12 o g. 8 m. 2 rano.
☾ Ostatnia kwadra d. 18 o g. 10 m. 24 w.
ⓝ Nów d. 26 o g. 3 m. 9 wiecz.

W Czerwcu rośnie dzień do 20 o m. 19, a po 20 ubywa d. o m. 5.

Długość dnia w przecięciu 16 godzin.

Księżyc oddala się od ziemi d. 8, a przybliża się d. 22.

Kalendarz żydowski.

2 Czerwca 5 Wilja zielonych Świątek.
3 — 6 **Zielone Swiątki.** 28 — 1 **Thamuz.**

LIPIEC, JUŁYI ma dni 31.

Dn.	tg.	Św. Rzym. kat.		Grecko-kat.
1.	P.	Teobalda Op.	19.	Judy
2.	S.	Naw. N. M. P.	20.	Meftodyja Jep.
3.	N.	4. po Św. Helijo.	21.	N. 3. p. S. Juł. m
4.	P.	Józefa Kal. ☽	22.	Jewsewyja jep.
5.	W.	Filomeny P.	23.	Ahripiny M.
6.	S.	Izajasza Pr.	24.	Rozd. s. Joana
7.	C.	Pulcheryi	25.	Fewronyi
8.	P.	Elżbiety K.	26.	Dawyda Ftes.
9.	S.	Lukrecyi i Cyr.	27.	Samsona Pr.
10.	N.	5. po Św. Amalii	28.	N. 4 po S. Kyr. i J.
11.	P.	Piusa I. ㊣	29.	Petr. i Pawł.
12.	W.	Henryka	30.	Sobor S. S. 12 A.
13.	S.	Małgorzaty	1.	Jułyi. Kos. i D.
14.	C.	Bonawentury	2.	Poł. Ryz. Boh.
15.	P.	Rozesł. Apost.	3.	Jakynfta M.
16.	S.	N. M. P. Szk.	4.	Andreja A.
17.	N.	6. po S. Alek. W.	5.	N. 5 p. S. Aftan.
18.	P.	Szym. z Lip. ☾	6.	Sysoa Prepod.
19.	W.	Wincent. z Pau.	7.	Ftomy Pr.
20.	S.	Czesł. i Kas.	8.	Prokopya M.
21.	C.	Praksedy P.	9.	Pankrat. Jep.
22.	P.	Maryi Magdal.	10.	S. S. 45 Mucz.
23.	S.	Apolinarego	11.	Jewtymyi
24.	N.	7. po S. Kryst. P.	12.	N. 6 p. S. Prokła
25.	P.	Jakóba Ap.	13.	Hawryiła
26.	W.	Anny M. Mar. ●	14.	Akyły Ap.
27.	S.	Natalii P.	15.	Kyraka M.
28.	C.	Inocentego R.	16.	Aftynohema
29.	P.	Marty P.	17.	Maryny M.
30.	S.	Abdona i Sen.	18.	Jemyłyjana
31.	N.	8. po S. Ign. Loj.	19.	N. 7 p. S. Makry

Odmiany księżyca.

☽ Pierwsza kwadra d. 4 o g. 6 m. 22 wiecz.
㊣ Pełnia d. 11 o g. 3 m. 19 w.
☾ Ostatnia kwadra d. 18 o g. 6 m. 39 rano.
● Nów d. 26 o g. 6 m. 25 rano.

W Lipcu ubywa dnia od 1 do 31 o m. 57.

Długość dnia w przecięciu 15 g. i m. 26.

Księżyc oddala się od ziemi d. 5, a przybliża się d. 20.

Kalendarz żydowski.

7 Lipca 10 Tekufah. 14 — 17 Zdobycie kościoła Jerozolimskiego. 28 — 1 Ab. R.

Dn. tg.	Sw. Rzym. kat.		Grecko-kat.
1. P.	Piotra w Okow.	20.	Słyi Pr.
2. W.	N. M. P. Aniel.	21.	Symeona Pr.
3. S.	Zn. ś. Szczep. ☽	22.	Maryi Mahd.
4. C.	Dominika wyz.	23.	Trofyma
5. P.	N. M. P. śnież.	24.	Chrystyny
6. S.	Przem. Pańs.	25.	Usp. sw. Anny
7. N.	**9. po S. Kajet. W.**	26.	**N. 8. p. S. Jerm.**
8. P.	Cyrjaka	27.	Pantaleimona
9. W.	Rom. i Sek. ⊛	28.	Prohora
10. S.	Wawrzyńca M.	29.	Kałłynyka
11. C.	Zuzanny P. M.	30.	Siły A.
12. P.	Klary P.	31.	Jewdokima
13. S.	Hipolita M.	1.	Awhus. Pr. s. K.
14. N.	**10. po S. Euzeb.**	2.	**N. 9. po S. Stef.**
15. P.	**Wniebow. N.P.M.**	3.	Isaakya P.
16. W.	Rocha Wyz. ☾	4.	Otroków
17. S.	Liberata	5.	Jewsyhnia
18. C.	Heleny	6.	**Preobr. Hosp.**
19. P.	Ludwika B.	7.	Dometya Pr.
20. S.	Stefana Kr.	8.	Jemyłyana
21. N.	**11. po S. Joan. Fr.**	9.	**N. 10 po S. Maft.**
22. P.	Jacka	10.	Ławrenta
23. W.	Filipa	11.	Jewpła Ar.
24. S.	Bartłomieja ●	12.	Ftoya Mucz.
25. C.	Ludwika Kr.	13.	Maksyma
26. P.	Zefiryny	14.	Michea Pr.
27. S.	Przen. ś. Krz.	15.	**Uspen. Bohor.**
28. N.	**12. po S. August.**	16.	**N. 11. po S. Dyod.**
29. P.	Scięcie ś. Jana.	17.	Myrona mucz.
30. W.	Róży z Limy	18.	Flora i Ławra
31. S.	Rajmun. Wyz.	19.	Andreja Str.

Odmiany księżyca.

☽ Pierwsza kwadra d. 3 o g. 5 m. 48 rano.
⊛ Pełnia d. 9 o g. 10 m. 12 w.
☾ Ostatnia kwadra d. 16 o g. 6 m. 3 wiecz.
● Nów d. 24 o g. 9 m. 51 wiecz.

W Sierpniu ubywa dnia o 1 g. i m. 33.

Długość dnia w przecięciu 14 g. i 12 minut.

Księżyc oddala się od ziemi d. 1 i 29, a przybliża się d. 17.

Kalendarz żydowski.

4 Sierpnia 9 Ab. Spalenie świątyni. 10 — 15 Dzień radości. 26 — 1 Elul.

WRZESIEŃ, SEPTEMWRYI ma dni 30.

Dn.	tg.	Św. Rzym. kat.		Grecko-kat.
1.	C.	Idziego Op. ☽	20.	Samujła
2.	P.	Justa B.	21.	Ftadejła
3.	S.	Bronisł. i I ab.	22.	Ahaftonika
4.	N.	**13 po S. Rozal. P.**	23.	**N. 12 p. S. Łupa M.**
5.	P.	Wawrzyńca	24.	Jewtychia
6.	W.	Zacharyjasza P.	25.	Wartfołomeja
7.	S.	Reginy P.	26.	Adriana
8.	C.	**Nar. N. M. P.** ☺	27.	Pymena
9.	P.	Gorgonijusza	28.	Mojseja
10.	S.	Mikołaja z Tol.	29.	Usiek hł. Joan.
11.	N.	**14. po S. Prota M.**	30.	**N. 13 po S. Ałeks.**
12.	P.	Tobiasza	31.	Połoz. Poia
13.	W.	Aurelijusza	1.	**Sept.** Symeona
14.	S.	Podwyż. † św.	2.	Mamanta M.
15.	C.	Nikodema ☾	3.	Anftyma M.
16.	P.	Ludmili M.	4.	Wawyły Jep.
17.	S.	Lamberta B.	5.	Zaharyi Pr.
18.	N.	**15 po S. Tom. z W.**	6.	**N. 14 p. S. Mich. A.**
19.	P.	Januarego	7.	Zozonta M.
20.	W.	Eustachiusza	8.	**Rożd. P. Bohor.**
21.	S.	Mateusza Ew. †	9.	Joakima i An.
22.	C.	Maurycego	10.	Minodory Pr.
23.	P.	Tekli P. M. † ●	11.	Fteodory Pr.
24.	S.	Gerarda B. † M.	12.	Awtomona
25.	N.	**16 p. S. Kleof. M.**	13.	**N. 15 p. S. Kornył.**
26.	P.	Cypryana	14.	Wozd. C. K. †
27.	W	Kosmy i Dam.	15.	Nikity M.
28.	S.	Wacława Kr.	16.	Jewfym. W. M.
29.	C.	**Michała Arch.**	17.	Sofyi
30.	P.	Hieronima ☽	18.	Jewmenyia Pr.

Odmiany księżyca.

☽ Pierwsza kwadra d. 1 o g. 3 m. 8 wiecz.
☺ Pełnia d. 8 o g. 5 m. 45 ran.
☾ Ostatnia kwadra d. 15 o g. 9 m. 7 rano.
● Nów d. 23 o g. 1 m. 0 wiecz.
☽ Pierwsza kwadra d. 30 o g. 10 m. 54 wiecz.

We Wrześniu ubywa dnia o 1 g. i minut 39.
Długość dnia w przecięciu 12 g. 32 minut.
Księżyc przybliża się do ziemi d. 13, a oddala się d. 26.

Kalendarz żydowski.

22 — 29 Elul Wilia Now. Roku. 24 — 1 Tiszri, **Nowy rok 5642.** 25 — 2 Tiszri, **Drugie Swięto Nowego Roku.** 26 — 3 Tiszri, Post Gedalija.

PAŹDZIERNIK, OKTOWRIJ ma dni 31.

Dn.	tg.	Sw Rzym. kat.		Grecko-kat.
1.	S.	Remigijusza	19.	Trofyma
2.	N.	17 p. S. N. M. P. R.	20.	N. 16 po S. Jew.
3.	P.	Kandyda P.	21.	Kodrata
4.	W.	Franciszka Ser.	22.	Foky
5.	S.	Placyda	23.	Zacz. Joana
6.	C.	Brunona Wyz.	24.	Ftekły M.
7.	P.	Justyny P. M. ⓟ	25.	Jewrosyi
8.	S.	Brigidy wdowy	26.	Joanna B.
9.	N.	18 p. S. Dyjon. A.	27.	N. 17 po S. H. Kał
10.	P.	Francisz. Borg	28.	Charytona
11.	W.	Emilii i Plac.	29.	Kyriaka
12.	S.	Maksymil. B.	30.	Hrehorya
13.	C.	Edwarda Kr.	1.	Oktow. P. P. B.
14.	P.	Kaliksta Pap.	2.	Kypriana
15.	S.	Teresy i Jad. €	3.	Dyonysya
16	N.	19 p. S. Gawła O.	4.	N. 18 p. S. H. Jer.
17.	P.	Florentego	5.	Charytyna
18.	W.	Łukasza Ew.	6.	Ftomy
19.	S.	Piotra z Al.	7.	Serhya
20.	C.	Felicyana	8.	Pełahyi
21.	P.	Urszuli P. M.	9.	Jakowa Ap.
22.	S.	Korduli P. M.	10.	Jewłampia
23.	N.	20 p. S. Jana K. ●	11.	N. 19 p. S. H. Fył.
24.	P.	Rafała	12.	Prowa M.
25.	W.	Kryspiny	13.	Karpa M.
26.	S.	Ewarysta P.	14.	Nazarya i Par.
27.	C.	Sabiny M.	15.	Jewtymya
28.	P.	Szym. i Jud. A.	16.	Łonhina
29.	S.	Narcyza B.	17.	Osyi Pr.
30.	N.	21 p. S. Klaudy. ☽	18.	N. 20 p. S. H. Łuki
31.	P.	Wolfganga i L.	19.	Joiła Pr.

Odmiany księżyca.

ⓟ Pełnia d. 7 o g. 3 m. 5 w.
€ Ostatnia kwadra d. 15 o g. 3 m. 32 rano.
● Nów d. 23 o g. 3 m. 37 rano.
☽ Pierwsza kwadra d. 30 o g. 5 m 53 rano.

W Październiku ubywa d. o 1 g. i minut 44.

Długość dnia w przeciągu 10 g. i 48 minut.

Księżyc przybliża się do ziemi d. 8, a oddala się d. 24.

Kalendarz żydowski.

3 Paźdz, 10 Tiszri, **Swięto Pojednania.** 8 Paźdz., 15 Tiszri, **Pierwsze święto kuczek.** 9 — 16 Tiszri, **Drugie święto kuczek.** 14 — 21 Tiszri, Palmowe Swięto. 16 — 23 Tiszri, **Radość z prawa.** 24 — 1 Marcheswan.

LISTOPAD, NOJEMWRYI ma dni 30.

Dn.	tg.	Sw. Rzym.-kat.		Grecko-kat.
1.	W.	Wsz Swiętych	20.	Artemija
2.	S.	D. zaduszny	21	Iłaryona Pr.
3.	C.	Huberta B.	22.	Awerkya Jep
4.	P.	Karola Bor.	23.	Jakowa
5.	S.	Elżbiety M.	24.	Arefty
6.	N.	22 Leonarda 🌕	25.	N 21 po S. Mark.
7.	P.	Herkulesa	26.	Dymytrya M.
8.	W.	4 Koronatów	27.	Nestora M.
9.	S.	Teodora M.	28.	Terentya M.
10.	C.	Andrzeja z Aw.	29.	Anastazyi
11.	P.	Marcina B.	30.	Zynowi a
12.	S.	Marcina P.	31.	Stachyja Ap.
13.	N.	23. Stanisł. K	1.	Nojabr. Kos. i D.
14.	P.	Opieki P. M. 🌗	2.	Josafata
15.	W.	Leopolda W.	3.	Akepsyna M.
16.	S.	Otmara Op.	4.	Joannyka Pr.
17.	C.	Salomei P.	5.	Hałaktiona
18.	P.	Otona Op.	6.	Pawła Arch.
19.	S.	Elżbiety Kr. W.	7.	Jerona M.
20.	N.	24. Feliks. de Val	8.	N. 23 p. S. Mych.
21.	P.	Ofiarow. P. M. 🌑	9.	Onysyfora M.
22.	W.	Cecylii P.	10.	Erasta
23.	S.	Klemensa Pap.	11.	Myny M.
24.	C.	Emil., J. od K.	12.	Joanna Mył.
25.	P.	Katarz. P. M.	13.	Joanna Złot.
26.	S.	Konrada B.	14.	Fyłypa Ap.
27.	N.	Adw. Waleryan	15.	N. 24 p. S. Hurya
28.	P.	Rufina 🌓	16	Matftea Jewan.
29.	W.	Saturnina	17.	Hryhorya
30.	S.	Jędrzeja Ap.	18.	Platona M.

Odmiany księżyca.

🌕 Pełnia d. 6 o g. 3 m. 8 rano.
🌗 Ostatnia kwadra d. 14 o g. 0 m. 7 rano.
🌑 Nów d. 21 o g. 5 m. 27 wiecz.
🌓 Pierwsza kwadra d. 28 o g. 1 m. 7 wiecz.

—

W Listopadzie ubywa dnia o 1 g. i minut 11.

Długość dnia w przecięciu 9 g. i 17 minut.

Księżyc przybliża się do ziemi d. 4, a oddala się d. 20.

—

Kalendarz żydowski.

23 Listopada 1 Kislew.

Dn.	tg.	Sw. Rzym. kat.		Grecko-kat.
1.	C.	Eligijusza B.	19.	Awdyja Pr.
2.	P.	Bibijany P. †	20.	Hryhorya Dek.
3.	S.	Franciszka Ks. †	21.	Wowed. Bohor.
4.	N.	2. Adw. Barba.	22.	N. 25 p. S. Fyłym·
5.	P.	Sabby Op. ◐	23.	Amfyłochya j.
6.	W.	Mikołaja B.	24.	Ekateryny
7.	S.	Ambrożego †	25.	Kłymenta
8.	C.	N. P. N. M. P.	26.	Ałypia
9.	P.	Leokadyi †	27.	Jakowa M.
10.	S.	N. M. P. Loret. †	28.	Stefana M.
11.	N.	3 Adw. Damaz.	29.	N. 1. Paramona
12.	P.	Aleks. i Paw.	30.	Andrea Ap.
13.	W.	Łucyi i Otyl. ☾	1.	Dek. Nauma
14.	S.	Nikaz. i Spir. †	2.	Awakuma
15.	C.	Ireneusza	3.	Sofonia Pr.
16.	P.	Adelajdy P. †	4.	Warwary M.
17.	S.	Łazarza B. †	5.	Sawwy Osw.
18.	N.	4 Adw. Gracyan.	6.	N. 2. Nykołaja
19.	P.	Nemezjusza	7.	Amwrosia jep.
20.	W.	Kryst. i Teofil.	8.	Pałapia Pr.
21.	S.	Tomasza Ap. † ●	9.	Zaczat. Bohor.
22.	C.	Zenona M.	10.	Myny Ermoh.
23.	P.	Wiktoryi P. †	11.	Danyiła St.
24.	S.	Wig. Ad. i E. †	12.	Spiridiona
25.	N.	Boże Narodz.	13.	N. 3. Ewstrat.
26.	P.	Szczepana M.	14.	Ftyrsa Mucz
27.	W.	Jana Ewang. ☽	15	Jełefteryja
28.	S.	Młodzianków	16.	Ahhea Pr.
29.	C.	Tomasza B.	17.	Danyiła Pr.
30.	P.	Dawida Kr.	18.	Sewastyana M.
31.	S.	Sylwestra Pap.	19.	Wonyfatya M.

Odmiany księżyca

◐ Pełnia d. 5 o g. 6 m. 19 w.

☾ Ostatnia kwadra d. 13 o. g. 9. m. 10 wiecz.

● Nów d. 21 o g. 6 m. 13 rano.

☽ Pierwsza kwadra d. 27 o g. 9 m. 47 wiecz.

—

W Grudniu ubywa dnia o minut 16.

Długość dnia w przecięciu 8 godz. 30 minut.

Księżyc przybliża się do ziemi d. 3 i 31, a oddala się d. 18.

—

Kalendarz żydowski.

12 Grudnia, 20 Kislew, Początek modlitwy. 17 Grudnia, 25 Kislew, Poświęcenie świątyni. 22 — 30 R. Eh.

CZĘŚĆ

INFORMACYJNO STATYSTYCZNA.

NACZELNE WŁADZE SANITARNE.

DEPARTAMENT LEKARSKI PRZY MINISTERSTWIE SPRAW WEWN.

Dr. Franc. Schneider, c. k. Radca ministeryjalny, Kaw orderu Korony żel. III kl. i orderu Franciszka Józefa Referent spraw sanit. w Ministerstwie spraw wewn'

Dr. Stainer August, c. k. Radca sekcyjny.

Do departamentu sanitarnego przydzielony:

Reder Wilhelm, c. k. Sekretarz ministeryjalny.

SKŁAD NAJWYŻSZEJ RADY ZDROWIA.

(k. k. Oberster Sanitätsrath.)

Przewodniczący:

Dr. Franc. Schneider, jak wyżej.

Zastępca przewodniczącego:

Dr. Fryd. Schneller, c. k. Radca lekarski.

Członkowie:

Dr. Józef Hoffmann, Dyr. szpitala powszechn. w Wiedniu, Kaw. orderu Franciszka Józefa.

Dr. Edw. Hofmann, c. k. Prof. Medycyny sądowéj i Policyi lek. w Uniwersytecie wiedeńskim.

Dr. Karol Langer, c. k. Prof. Anatomii w Uniw. wied.

Dr. Edw. Nusser, Fizyk miasta Wiednia.

Dr. Maur. Röll, c. k. Radca dworu, Prof. Weterynaryi w Uniw. wiedeńskim, Kaw. order. Franciszka Józefa.

Dr. Ludw. Schlager, Dyr. Zakładu dla obłąkanych w Wiedniu.

Dr. Józ. Späth, c. k. Prof. Położnictwa w Uniw. wied., Kaw. ord. Korony żel. III kl.

Dr. Aug. Vogl, c. k. Prof. Farmakologii w Uniw. wied.

WŁADZE SANITARNE W GALICYI.

DEPARTAMENT SANITARNY C. K. NAMIESTNICTWA GALICYJSKIEGO WE LWOWIE.

Dr. Biesiadecki Alfred, c. k. Radca Namiestnicwa, członek zwycz. c. k. Akademii Umiejętności w Krakowie, członek hon. Tow. lek. krak. i Tow. lekarzy bukowińskich, członek koresp. Akademii w Cherburgu, b. Prof. Uniw. krak., Prezes Tow. lekarzy gal., Referent spraw sanitarnych w c. k. Namiestnictwie we Lwowie.

Dr. Merunowicz Józef, c. k. Koncepista sanitarny, czł. Tow. lek. krak. i Tow. lek. gal.

Littich Antoni, Weteryn. pow. krak., zastępca c. k. Weterynarza krajowego, członek Tow. lek. galic.

C. K. KRAJOWA RADA ZDROWIA.

Skład i zakres téjże, jako ciała obradującego i doradczego, oznaczony jest ustawą z dnia 30 kwietnia 1870 r. Dz. ust. p. Nr. 68 o organizacyi publicznéj służby zdrowia.

Przewodniczący:

Dr. Biesiadecki Alfred, j. w.

Zastępca przewodniczącego:

Dr. Rieger Zygmunt, czł. Tow. lek. gal.

Członkowie:

Dr. Berthleff Karol Teodor, Kaw. ord. F. J., emeryt. dyr. głów. szpit. lwowsk., czł. Tow. lek. galic.

Dr. Cassina Ferdynand, lekarz powiat. w Przemyślu, czł. Tow. lek. krak. i Tow. lek. gal.

Dr. Czyżewicz Adam, c. k. prof. położnic., prym. pow. szpit. we Lwowie, czł. T. lek. kr. i gal.

Dr. Głowacki Bolesław, dyr. szpit. powszech. we Lwowie., czł. Tow. lek. gal.

Dr. Krówczyński Żegota, czł. Tow. lek. gal. i Tow. lek. krak.

Dr. Opolski Wiktor, prym. powszechn. szpit. lwow., czł. Tow. lek. gal. i Tow. lek. krak.

Dr. Rosner Ignacy, lek. miejsk., czł. Tow. lek. gal.

SŁUŻBA ZDROWIA W GALICYI. [1]

Galicyja ma powierzchni 784·96 kwadr. myriam. Ludności 5,418,016. Liczba gmin 6331.

C. k. Lekarze powiatowi.
(w porządku starszeństwa.)

I. klasy.

Krziż Alojzy, Złoczów.
Turek Franciszek, Sambor.
Demetrykiewicz Józ., Tarnów.
Szymonowicz Wincenty, Kołomyja.
Cassina Ferdyn., Przemyśl.
Plech Aureli, Jarosław.
Omeiss Jerzy, Zaleszczyki.
Wain Jan, Krosno.
Jorkasch-Koch Wil., Brzeżan.
Bieńczewski Aleks., Dobromil.
Biesiadecki Jan, Jasło.
Stanko Wojciech, Drohobycz.
Skalski Władysław, Sanok.
Zalewski Eust., Stanisławów.
Werner Karol, Sniatyn.
Waligórski Albin, Przemyślany.
Kialczyński Kazim., Kraków.
Tugendhat Józef, Brody.
Barzycki Józef, Rzeszów.
Gładyszowski Emil, Tarnopol.
Przybylski Wacław, Nowy Sącz.
(1 miejsce opróżnione)

II. klasy.

Zennermann Wojciech, Wadowice.
Wągrowski Karol, Czortków
Lisiński Ludwik, Rawa.
Lech Aleksander, Lwów.
Ptaszyński Ignacy, Borszcz.
Machalski Leon, Tarnobrzeg.
Kraus Natan, Biała.
Roth Alojzy, Bochnia.
Kijas Błażéj, Mielec.
Wroński Bartłomiéj, Gorlice.
Januszkiewicz Ign., Pilzno.
Wolański Kajetan, Kałusz.
Krzemiński Konst., Tłumacz.
Hordyński Andrzéj, Rohatyn.
Steinhaus Józef, Żółkiew.
Krzyształowicz Ad., Dolina.
Tyralski Włodz., Zbaraż.
Kołychanowski Józef, Kamionka.

([1]) **Uwaga.** W powiatach Brzeskim, Grybowskim, Mościskim, Ropczyckim, Rudeńskim, Trębowelskim, Wielickim i Żywieckim nie ma ani lekarza powiatowego, ani asystenta sanitarnego. Powiat Brzeski przydzielony jest pod względem sanitarnym do pow. Bocheńskiego, Grybowski do Gorlickiego, Mościski do Przemyskiego, Ropczycki do Pilzneńskiego, Rudeński do Samborskiego, Trembowelski do Tarnopolskiego, Wielicki do Krakowskiego, a Żywiecki do Bialskiego.

Zawadziński Stanisław, Nowy Targ.
Janowski Ignacy, Skałat.
Sérkowski Bolesław, Stryj.
Żminkowski Ludw., Husiatyn.
Radek Jan, Nadwórna.
Obtułowicz Ferdyn., Turka.
Rosner Maks., Buczacz.
Niedzwiecki Franc., Gródek.
Knihyniecki Klemens, Nisko.
Skibicki Adam, Horodenka.
Pietrzycki Antoni, Kosów.
Broniowski Antoni, Sokal.
Dembowski Mieczysł., Lisko.
Wurst Adolf, Cieszanów.
Bielański Gustaw, Łańcut.

Asystenci sanitarni powiatowi.

Benda Karol, Chrzanów.
Droździewicz Al., Myślenice.
Męciński Konst., Stare Miasto.
Ciepielowski Kazimierz, Bohorodczany.
Marynowski Mieczysław, Dąbrowa.
Decykiewicz Emil, Bóbrka.
Kronenberg Kar., Limanowa.
Dorożyński Jakób, Podhajce.
Berggrün Adolf, Żydaczów.
Litwinowicz Orest, Kolbuszowa.
Pawlas Teodor, Brzozów.

DOKTORZY MEDYCYNY, LEKARZE I WETERYNARZE W GALICYI. [1])

I. We Lwowie.

Lwów liczy 87,109 mieszk. ma powierzchni 0·3222 kw. myriam.

Doktorzy.

Beiser Mojż.,* pl. Krakows., 11.
Berezowski Kazim.,* ul. Kazimierzowska, 24.
Berger Antoni, Rynek, 28.
Berthlef Kar.,* pl. ś. Duch., 3.
Bielski Józ.,* ul. Skarbkow., 4..
Biesiadecki Alfr.,* †, rad. nam ul. Wałowa, 2.
Bram Sam., pl. Gołuchowsk. 3.
Bulikowski S.,*†, ul. Fredry, 2.
Bylicki Władysł,*†, ul. Majerowska, 8.
Chądzyński Jan,* ls., ul. Kopernika, 14.
Csesznak Jul.,* ls., ul. Halicka 12.
Czerkawski Julijusz,* ul. Grodzickich, 4.
Czyżewicz Adam,*†, prof. szk. położ., ul. Jagiellońska, 28.
Dębicki Klem., *†, u. Karola

(*) Użyte skrócenia. Gwiazdka (*) przy nazwisku oznacza członka Towarzystwa lekarzy galicyjskich; krzyżyk (†) Członka Tow. lek. krak; ass. = asystent sanitarny; fiz. m. = fizyk miejski; lf. = lekarz fabryczny; lh. = lekarz hutniczy; lk. = lekarz kolejowy; lm. = lekarz miejski; lp. = lekarz powiatowy; ls. = lekarz szpitalny; lsal. = lek. salinarny; lw. = lekarz więzienny; w. egz. = weterynarz posiadający kwalifikacyję rządową do posady publicznéj; wm. = weterynarz miejski; wp. = weterynarz powiatowy.

Ludwika, 33 (w lecie w Iwoniczu).
Diamant Samuel, ul. Krakowska), 36.
Dubanowicz Paw., Rynek, 27. (w lecie w Sasowie).
Elektorowicz Em.,* ls., Szpital powsz.
Feigel Long.,* † Kar. Lud., 5.
Festenburg Edw.,* ul. Dominikańska, 11.
Finkelstein Wolfgang,* ul. Halicka, 30.
Fuchs Franc., pl. Maryjacki, 9.
Geistlener Jan,* l. pol. Ryn. 37.
Głowacki Bolesław, * Dyrek. szp., ul. Halicka, 44.
Gostyński Józef,* ls., ul. Majerowska, 2.
Gross Kar., ul. Kamińskiego, 3.
Hawranek Ignacy,* ul. Dominikańska, 5.
Hensel L., ul. Hetmańska, 5.
Hirschler Mieczysław,* ls., ul. Zielona, 2.
Hoszard Franc.,* Dyr. depart. sanit. w Wydz. kraj., ul. Mickiewicza, 4.
Jana Stanisław,* ls., Szpital powsz.
Janda Franc.,* ul. Halic., 50.
Jasiński Władysław,* lw., Rynek, 9.
Kaczkowski Antoni,* ul. Ormiańska, 27.
Karcz Maks.,* ul. Wałowa, 3.
Keler Szczepan, ul. Łyczakowska, 10.
Kilarski Józef,* ls., Rynek, 35.
Kosiński Franciszek,* fiz. m., pl. Strzelecki, 2.
Kozłowski Em.,*† szpit. pow.
Krajewski Władysł.,† ul. Kościusz., 6, (w lecie w Teplitz.)
Krobicki Tad.,*† ls., ul. Ossolińskich, 5.
Kromer Józef,* plac Maryjacki, 10.
Krówczyński Ign., * † ul. Ormiańska, 29.
Krzeczunowicz Piotr,* ul. Kościuszki, 10.
Lech Aleksander,* lp., ul. Kalecza, 2.
Lindner Zygm.,* ul. Jagiellońska, 4.
Longchamps Bugusław,* lm. Rynek, 10.
Longchamps Bronisław,* ls., Rynek, 10.
Lukas Adolf, † Wałowa, 10.
Łopacki Ludwik, * lm., ul. Mickiewicza, 6.
Mahl Jakób,* ul. Teatral., 10.
Małaczyński Józef,* lm. ul. Halicka, 54.
Mehrer Henryk.,* ul. Sykstuska, 4.
Merczyński Emil,* ls., ul. Ossolińskich, 10.
Merunowicz Józ.,* konc. san., ul. Łyczakowka, 19/A.
Mieses Feliks, ul. Jagiellońska, 14.
Mileret Józ., pl. Benedykt., 1.
Mossing Kazimierz,* ul. Wałowa, 13.
Neuhauser Franciszek, ul. Sykstuska, 27.
Nowiński Seweryn,* ul. Sykstuska, 48.
Opolski Wiktor,*† ls. ul. Trybunalska, 14.
Pawlikowski Antoni,* lm., ul. Czarneckiego, 1.
Postępski Ludwik, ul. św. Zofii, 32.
Reis Jonasz, ul. Czackiego, 10.

Reitzes Dawid,* ul. Grodzickich, 1.
Rektorzik Ern., * b. prof., Chorążczyzna 2.
Rieger Zygmunt,* pałac Ulanickich.
Rosenzweig Leo, ul. Dominikańska, 2.
Rosner Ignacy,* lm., ul. Sykstuska, 16.
Rożański Józef,*ls., pl. Maryjacki, 10.
Sawicki Edw.,*ls., Rynek, 25.
Sawicki (Stella) Jan,*† insp., szpit., pl. Kapitulny, 6.
Schattauer Antoni,* ul. Teatralna, 11.
Schor Józ., ul. Żółkiewska, 2.
Sieradzki Ant.,*ls., ul. Sobieskiego, 4.
Silberstein Leopold, ul. Furmańska, 6.
Skałkowski Władysław,* ul Teatralna, 16.
Smitowski Mieczysław, ul. Halicka, 46.
Smutny Kar.,* lek. pułk., ul. Kopernika, 1.
Sojka Gust.,* starszy l. wojsk., ul. Krakowska, 17.
Spausta Damij.,* lm., ul. Kościelna, 1.
Stark Juda, ul. Krakowska, 11.
Strojnowski Edward, *† asyst. szk. położn., ul. Wałowa, 25
Stupnicki Julijan, ul. Pańska, 16.
Suszkiewicz Piotr,* ul. Ossolińskich, 12.
Szeparowicz Jan, ls., ul. Wałowa, 25.
Tarnawski Apolin.,* ls., Szp. fil. Hofmana.
Tatarczuch Władysław,* ls., ul. Jagiell. 7. (w lecie w Lubieniu.)
Tomanek Józef,* ul. Skarbkowska, 35.
Wagner Arnold,* lk., dworzec kolei Czerniow.
Weigel Józ.,* ul. Kopern., 17.
Wernicki Józef,* ul. Jabłonowska, 15.
Widman Oskar,* ls., pl. Dominikański, 4.
Witz Herman,*ls., ul. św. Stanisława, 4.
Wołek Wojciech,*ul. Kopernika, 1.
Ziembicki Grzegorz, ul. Wałowa, 15.
Żuliński Tadeusz,*ul. Sobieskiego, 34.

Lekarze.

Aderschläger Adolf, ul. Czackiego, 6.
Bierer Rubin, pl., Gołuch., 11.
Caliga Karol, dentysta, ul. Skarbkowska, 9.
Chilf Samuel, ul. Sobieskiego, 30.
Dokupil Jan, ul. Ossolińskich 12.
Gabel Hilary,* ul. Sobieskiego.
Gallasch Józ., ul, Janowska 22.
Gąsiorowski Julijusz,* dworzec kol. Kar. Ludw.
Gottlieb Herz, ul. Szpitalna, 23.
Gottlieb Leon, ul. Rejtana, 2.
Grabscheid Maksymil., plac Krakowski, 19.
Heinrich Józef, ul. Czackiego, 6.
Knopf Salamon, plac Krakowski, 28.

Kolischer Joel, ul. Brygicka, 10.
Kreibig Wincenty, ul. Czarnieckiego, 3.
Kreiner Emanuel, ul. Kazimierowska 33.
Kurpiel Jan, ul. Sobieskiego, 12.
Kurzer Łazarz, plac Krakowski, 33.
Lateiner Natan,* dentysta, ul. Sobieskiego, 11.
Letz Samuel, plac Gołuchowskiego, 15.
Lisowski Maryjan,* dentysta, Rynek, 21.
Madejski Edward,* ul. Kopernika, 13.
Markl Ignacy, ul. Żółkiewska, 37.
Spiner Mojżesz, ul. Żółkiewska, 113.
Szymonowicz Jan, ul. Ormiańska, 9.
Wehrn Leon, ul. Żółkiewska 61.
Weiss Ignacy, dentysta, ul Jagiellońska, 6.
Zabierzowski Jan, Teatralna, 7.
Zawirski Konstanty, ul Halicka, 34.
Zrogowski Jan,* ul. Halicka 36.

Weterynarze.

Haase Leopold.
Kubicki Józef,* wm., ul. Łyczakowska, 7.
Littich Aleksander,* wet. pow. krak., zast. weter. krajow., ul. Teatyńska, 9.

W Krakowie.

Ludność 56,400. Powierzchnia 0·1323 kw. myr.

(Doktorowie medycyny).

Adamkiewicz Wojciech, ul. Wiślna Nr. 178.
Baraniecki Adryjan. Ul. Franciszkańska, Nr. 146. †
Blatteis Jakób. Ul. Poselska, Nr. 138. (3.—4). † (w lecie w Krynicy.)
Blumenstok Leon. Ul. Grodzka, Nr. 73. (3–4) †
Bogdanik Józef. Ul. Floryjańska, Nr. 324 (3—4). †
Braunstein Fryderyk. Ulica Krakowska na Kazimierzu, Nr. 81. †
Brodowicz Józef. Ul. Krzyżowa, Nr. 21. †
Browicz Tadeusz. Ul. Starowiślna, Nr. 76. (3—4). †
Bryk Antoni. Ul. Grodzka, Nr. 88. (3–4).
Bulikowski Franciszek. Ul. Szewska, Nr. 16. (2—4). †
Buszek Jan. Rynek główny, Nr. 17. (2—4). † Fiz. miej.
Czerwiakowski Ignacy. Ul. św. Jana Nr. 309.
Domański Stanisław. Ulica Szczepańska, Nr. 237. (2—4).*†
Doskowski Józef. Ul. Bracka Nr. 158. (9—10), (w lecie w Szczawnicy.)
Drobner Jakób. Ul. Stradom, Nr. 25. (2–4) †
Goebel Karol. Plac WW. Świętych, Nr. 180. dentysta. (10—3). †

Grabowski Kazimierz. Podwale, Nr. 84. (3—4). †*
Harajewicz Jan. Szpit. św. Łaz. (2—5). †
Jakubowski M. Leon. Piasek Podwale, 83. (12—1). †*
Janikowski Stan. Ul. górnych Młynów, 122. (2—3).†*
Jaszczurowski Józef. Ul. Jagielońska, Nr. 205. (2—4).†
Jodłowski Jan. Mały Rynek Nr. 427. (3—5). †
Jordan Henryk. Ul. Wiślna Nr. 177. (3—4). †
Kadyi Henryk. Ul. Kopernika, Zakład anatomiczny Nr. 29. †
Kirschner Aron. Ul. Mostowa na Kazimierzu, Nr. 330. (2—4). †
Kohn Maks. Ul. Kopernika na Wesołéj, szp. św. Łazarza (3—4).†
Kopernicki Izydor. Ul. Sławkowska. Nr. 288. (3—4). †. (w lecie w Maryjenbadzie.)
Kopf Leon. Ul. Karmelicka, Nr. 59.
Korczyński Edward. Ul. św. Rocha, 461. (2—3). † *
Kossak Leon. Plac Dominikański, Nr. 483. (3—4). †
Kozłowski Sykstus. Ul. Biskupia, Nr. 118. (2—3).
Kralczyński Kazimierz. Ul. Floryjańska Nr. 333. (2—4) †* Lek. powiatowy.
Kramarzyński Karol. Ul. Mikołajska, Nr. 445. (3—4).†
Krongold Wilhelm. Ul. Krakowska na Kazimierzu, Nr. 75. (2—4). †
Kułakowski Wincenty. Wesoła, szpital św. Ludwika. (3—4). †
Kwaśnicki August. Ulica św. Anny, Nr. 192. (2—3). †
Lustgarten Ludwik. Ul. Krakowska na Kazim., Nr. 60. (2—4) †
Lutostański Bolesław, Ul. górnych Młynów, Nr. 124.
Machek Emanuel. Ul. Kopernika, Nr. 45. w Klinice (2—4) †
Madurowicz Maur. Ul. Bracka, Nr. 154. (3—4). †
Majer Józef. Ul. Wiślna, Nr. 174. †
Majewski Erazm. Ul. Szewska, Nr. 212. (3—5). †
Mars Antoni. Ul. Kopernika, Nr. 45 w Klinice. (3—4). †
Mączka Tomasz. Ul. Floryjańska, Nr. 356. (2—4). †
Murdzieński Franciszek. Ul. Kopernika, w szpit. św. Łaz. (3—5). †
Obaliński Alfred. Ul. Floryjańska, Nr. 359. (2—4). †
Oettinger Józef, Rynek główny, Nr. 49. (3—4). †
Paleczny Józef. lk. polic. Ul. Szewska, Nr. 221.
Pareński Stanisław Ul. Rynek główny, Nr. 37. (2—3)†*
Paszkowski Stanisław. Ul. Jagiellońska, Nr. 204. (3—4). †
Pieniążek Przemysław, Ul. Bracka, Nr. 136. (3—4). †
Piotrowski Gustaw. Ul. Wiślna, Nr. 175. †
Pisek Wilh. Ul. Kopernika, w Zakł. Anat. patol. †
Ponikło Stanisław. Ul. Kopernika, Nr. 45 w Klinice (3—4). †

Riedmüller Józef. Ul. Flory-jańska, Nr. 350. (3—4). †
Rosenberg Antoni. Rynek główny, Nr. 10. (2—3). (w lecie w Karlsbadzie.)
Rosenblatt Eman. Ul. Grodzka, Nr. 91. (2—3).
Rosner Antoni. Rynek główny, Nr. 16. (3—5).*
Rosner Jan. Ul. Kopernika, szpital św Łazarza. (3—4).†
Rybczyński Aleksander Ul. św. Jana Nr. 295. (2—3). Lek. miejski.†
Rydel Lucyjan. Ul. Szewska, Nr. 231. (11—12). †
Ściborowski Władysław. Ul. Floryjańska Nr. 365. (3—4) (w lecie w Szczawnicy.) †*
Skobel Stanisław. Rynek główny, Nr. 20. (3 5). †
Skórczewski Bolesław. Ul. Batorego, Nr. 164. (w lecie w Krynicy.)†
Smoleński Stanisław Ul. św. Anny, Nr. 195. (3—4). †
Stępiński Bogumił. Ul. Grodzka, Nr. 369. (3—4). †
Stopczański Aleksander. Ul. Kolejowa Nr. 23.
Strzechowski Wilhelm. Ul. Kopernika, Nr. 45 w Klinice. (3—4). †
Szewczyk Józef. Ul. Franciszkańska Nr. 166. (2—4) †
Teichmann Ludwik. Ul. Floryjańska, Nr. 369.
Tuszyński Ferdynand. Stradom, Nr. 21. (9—10, (1—2). Lek. miej.
Warschauer Jonatan Ul. Wiślna, Nr. 175. (2 - 4). †
Wasylewski Tytus. Szpit. św. Łazarza (3—4). †
Wilkosz Aleksander, Ul. Szczepańska, Nr. 239. (3—4). †
Wiszniewski Lud. Ul. Szczepańska Nr. 238. (3—4) †
Zaręba Tomasz. Ul. Szewska, Nr. 222. (2—3), †
Zarewicz Aleks. Ul. Floryjańska, Nr. 340. (2—4). †
Zieleniewski Michał. Ul. Szpitalna, Nr. 392. (2—4) (w lecie w Krynicy.)
Ziembiński Jan. Rynek główny, Nr. 42. (2—4). † (w lecie w Lig tcen a Szląsku austr.)
Żelazowski Wiktor. Ul. Floryjańska, Nr. 335. (3—4).†
Żuławski Karol. Ul. Stolarska, Nr. 481 (2—4). †

Lekarz.

Dłużyński Jan, dentysta, ul. św. Jana.

Weterynarze.

Littich Antoni, (ob. Lwów.)
Pacuła Jędrzéj, Kraków Ul. Szewska, Nr. 208.
Weis Jerzy, Kraków.

3. W powiecie bialskim.

Liczba gm. 63. Ludn. 76,610. Powierzch. 6·57 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Długołęcki Ferd.,* lm. Kęty.
Dworzański Karol. Kęty.
Kraus Natan, lp. Biała.
Kwieciński Mac. † Oświęcim.
Łucki Julijan,† lk. Oświęcim.
Macher Jan, ls. Biała.
Nycz Winc.,† zast. l. p. Biała.

Pongraz Albert, Biała.
Schlank Maurycy, Oświęcim.

Lekarze.

Kohn Jan, lm., Oświęcim.
Kupka Józef, lm., Biała.
Spelda Aleksander, Biała.

Weterynarz.

Mira Karol, wp., Oświęcim.

4. W powiecie bobreckim.

Liczba gm. 83. Ludność 56,561. Powierzchnia 9·995 kw. myr.

Doktorowie medycyny

Decykiewicz Em., ass. Bóbrka.
Kulczycki Władysł., Bóbrka.
Mironowicz Kor, lm. Chodorów

Lekarze.

Fiebert Herman. Bóbrka.
Hand Izydor, Chodorów.
Herman Franciszek, Bóbrka.
Sochacki Feliks, Chodorów.
Urich Salom., Strzeliska nowe.

Weterynarz.

Weissberg Adolf, wp., Bóbrka.

5. W powiecie bocheńskim.

Liczba gm. 146. Ludn. 98,582. Powierzch. 8·91 kw. myr.

Doktorowie medycyny

Błażek Jul., Niepołomice.
Kozubski Ludwik.,* Bochnia.
Lewandowski Zyg.*†, lm. „
Mossór Wojciech, lw. Wiśnicz.
Oświecimski Fel.,* ls. Bochnia.
Roth Alojzy,*† lp,. Bochnia.
Schöngut Izydor,* Bochnia.
Słapa Teofil,* lsal., Bochnia.

Lekarze.

Grünbaum Wiktor, Niepołomice.

Majer Edward, Uście solne.
Wieselman Natan, Wiśnicz.

6. W pow. bohorodczańskim.

Liczba gm. 37. Ludn. 48,411. Powierzch. 9·414 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Bibring Szymon, Sołotwina.
Ciepielowski Kaz.* ass. Bohor

Lekarze.

Tumin Adolf, lm., Bohorodcz.

7. W powiec. borszczowskim.

Liczba gm. 72. Ludn. 87·038. Powierzch. 7·481 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Balko Stanisł., Borszczów.
Filewicz Jan,† lf. Uście biskup.
Fülenbaum Abrah., Jezierzan.
Ptaszyński Ign., * lp., Borszcz.

Lekarze.

Czauderna Karol,* Skała.
Dwasz Bernard, Borszczów.
Freudenthal Sal., „
Grubin Herman, Mielnica.
Pacławski Wiktor, Skała.
Pöller Herman, „
Starwer Maur., Jezierzany.
Witkowski Lud., Kozaczówka. (dyrekt. kontumacyi.)

Weterynarze.

Herasymowicz Stan., wp., Borszczów.
Dr. Krwawicz Bazyli, nacz. kontum., Skała.

8. W powiecie brodzkim.

Liczba gm. 110. Ludn. 116,762. Powierzch. 18·636 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Goldhaber Paweł, lm. Brody.
Kalach Feliks, Brody.
Leiblinger Henryk „
Madejski Julijan b. lp. Brody.
Madejski Władysł., Pieniaki.
Schornstein Ludwik, Brody.
Silbermann Edward, „
Sołtysik Stanis.,* ls. k. „
Tugendhat Józef,* lp. „

Lekarze.

Adel Leopold, Szczurowice.
Bardasz Dawid, Załośce.
Grünfeld Izydor, Brody.
Helfer Bernard, Podkamień
Krąpiec Mikołaj,* Toporów.
Minczeles Łazarz, Brody.
Nussbaum Melch. „
Rager Izydor, Załośce.
Rosenbaum Leon, Łopatyn.
Segal Emanuel, Brody.
Weiss Pinkas, „

Weterynarze.

Herasymowicz Dyjonizy, Dyr. kontum. Brody.
Sochacki Emanuel,* wp. Brody.

9. W powiecie brzeskim,

Liczba gm. 114. Ludn. 84,320. Powierzch. 8·25 kw myr

Doktorowie medycyny.

Gońka Józef, Brzesko.
Kramarzyński Miec.†* Brzesk.
Witkowski Edw.,† Szczurowa.

Lekarze.

Czarnek Henryk, lm. Wojnicz.
Janoszek Jan,* lm. Brzesko

10. W powiecie brzeżańskim.

Liczba gm. 67. Ludn. 69,284. Powierzch. 11·16 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Jorkasch Koch Wilhelm,* lp., Brzeżany.
Pawlicki Teodor, Kozowa.
Rasp Hen.†* l. plk. Brzeżany.
Teitelbaum Mend.,* Brzeżany.
Uranowicz Tadeusz* „
Zauderer Albert,* ls. „

Lekarze.

Krautenblüth Jak., Brzeżany.
Lityński Leopold, „
Löbenstein Filip, „
Neumayer Marcin „
Schenker Emanuel „
Stern Rachmiel,* Kozowa.

11. W powiecie brzozowskim.

Liczba gm. 62. Ludn. 64.808. Powierzch, 7·34 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Lic Henryk,†* lm. Brzozów.
Pawlas Teod.,† *ass. Brzozów.
Zajchowski Józef, lm. Dynów.

Lekarze.

Ackerbauer Szmul,* Brzozów.
Thalheim Joach., lm., Dubiecko.

12. W powiecie buczackim.

Liczba gm. 86. Ludn. 88,239. Powierzch. 11·27 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Bobek Jan, Potok złoty.
Körner Edw., Monasterzyska.
Krzyżanowski Edw ,* lm. Buczacz.
Nacht Febus, Buczacz.
Rosner Maksymil., lp. Buczacz.

Lekarze.

Adler Szymon, Monasterzyska.
Feder Jakób, Potok złoty.
Menkes Karol, Buczacz.
Mosler Maurycy, Buczacz.
Rosenbaum Maks., Jazłowiec.
Winnicki Edmund, Uście ziel.

13. W powiecie chrzanowskim.

Liczba gm. 75. Ludn. 66,174. Powierzch. 7·15 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Benda Karol,* lp. Chrzanów.
Danielski Jan,† Alwernia.
Dura Jan,† ls. Krzeszowice.
Holzapfel Ezech., lh. Dąbrowa.
Klein Leon, lm. Chrzanów.
Rychlicki Hip.,† lh. Jaworzno.

Lekarze.

Kowarzik Antoni, lh. Siersza.
Stawowski Marc., ls. Krzeszow.

14. W powiecie cieszanowskim.

Liczba gm. 68. Ludn. 68,817. Powierzch. 11·85 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Jabłoński Jac., lm. Lubaczów.
Wurst Adolf,*† lp. Cieszanów.

Lekarze.

Becher Salomon, lm. Oleszyce.
Kurzer Maurycy, Lubaczów.
Rotter Ascher, Cieszanów.
Sakler Leon,* lm. Narol.

15. W powiecie czortkowskim.

Liczba gm. 43. Ludn. 49,410. Powierzch. 6·(2 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Ostaszewski Ant., Czortków
Sochacki Józ.,* lf. Jagielnica.
Stöckl Adolf, Czortków.
Wągrowski Kar.,†* lp „

Lekarze.

Ostersetzer Ad., lm. Czortków.
Schattauer Jan, „

16. W powiecie dąbrowskim.

Liczba gm. 1 1. Ludn. 56, 500. Powierz. 6·19 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Marynowski Mieczysł.,†* ass. Dąbrowa.
Zaręba Antoni,* Dąbrowa.

Lekarze.

Feingold Izyd., lm., Dąbrowa.
Jabłoner Józef, „
Kluczycki Wit., Mędrzechów.

17. W powiecie dobromilskim.

Licz ba gm. 94. Ludn. 53,186. Powierzch. 9·16 kw. mor.

Doktorowie medycyny.

Bieńczewski Aleks.,* lp. Dobr.
Przetocki,* lm. Bircza.
Schäffer Adolf, lms. Dobromil.

Lekarze.

Brauner Leon, Dobromil.
Czop Marek,* lm. „
Pistol Donat, Bircza.

18. W powiecie doliniańskim.

Liczba gm. 93. Ludn. 71,588, Powierzch. 25·17 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Axelrad Józef, Dolina.
Jakobi Luc., lf. Wełdzirz.
Krzyształowicz Ad.,†* lp. Dol.
Podłuski Mik.,* lm. Bolechów
Witoszyński, Teofil, lm. sal. Dolina.

Lekarze.

Baumöhl Naftali, Rożniatów.
Kujłowski Leon,* Bolechów.
Trost Adolf,* „

19. W powiecie drohobyckim.

Liczba gm. 79. Ludn. 101,474 Powierzch. 15·64 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Jendl Ign.,† lsal. Drohobycz.
Kelhofer Seweryn, lm. „
Lechowski Wiktor, ls. „
Loew Bernard, Borysław.
Reiss Adolf, Drohobycz.
Schwarz Dawid, „
Stanko Wojc.,†* lp. „

Lekarze.

Atlas Samuel, Borysław.
Brauner Joachim, Drohobycz.
Dückstein Józef, Drohobycz. dentysta.
Henig Emil, Medenice.
Kelhofer Sam., lmk. Borysław.
Löhn Jakób,* Podbuż.
Rappaport Szymon, Borysław.
Reich Baruch, Drohobycz.
Rosenöl Joachim, „

20. W powiecie gorlickim.

Liczba gm. 88. Ludn. 67,214. Powierzch. 8·63 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Bielczyk Karol, Gorlice.
Neumann Eug.,† Gorlice (w lecie w Rabce.)
Wroński Bartł.,† lp. Gorlice.

Lekarze.

Koller Jerzy,* lm. Gorlice.
Kotowicz Antoni,* lm. Biecz.

Weterynarz.

Smoluchowski Jan, wp., Gorl.

21. W powiecie gródeckim.

Liczba gm. 57. Ludn. 56,696. Powierzch. 7.88 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Niedzwiecki Fr., lp. Gródek.
Czarnik, Janów.

Lekarze.

Landau Adolf, Gródek.
Tyll Józef, lm. „

22. W powiecie grybowskim.

Liczba gm. 71, Ludn. 42,368. Powierzch. 5·95 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Goldhaber Ad.,†* Ciężkowice.
Jakubowski A.,†* lm. k. Gryb.

Lekarze.

Weiss Karol, lm. Ciężkowice.

23. W powiecie horodeńskim.

Liczba gm. 50. Ludn. 71,565. Powierzch. 8·35 kw. myr,

Doktorowie medycyny.

Rauch Teodor, Horodenka.
Sakowski Jan,†* „
Skibicki Adam,* lp. „
Żukowski Aleks., Obertyn.

Lekarze.

Burnatowicz Roman, Obertyn.
Grabowski Ignacy, „
Kurzer Gustaw,* Horodenka.
Landes Leon, „
Piotrowicz Maryjan, „

24. W powiecie husiatyńskim.

Liczba gm. 51. Ludn. 68,016. Powierzch. 9·736 kw, myr.

Doktorowie medycyny.

Gang Izak, Kopeczyńce.
Martynowicz M.,* Chorostków.
Zminkowski Lud.†* lp. Husiat.

Lekarze.

Hausberg Aron, Kopeczyńce.
Hladyj Szym.,* Chorostków.
Margulies Edward,* Husiatyn.
Pomeranz Filip, Husiatyn.
Rares Izydor, lm. Husiatyn.
Siebner Natan, Kopeczyńce.
Sobelsohn Dawid,* Probuźna.

Weterynarze.

Dorożyński Teofil, dyr. kont.
Hryniewiecki Emilian, wp.

25. W powiecie jarosławskim.

Liczba gm. 110. Ludn. 93,356. Powierzch. 14·55 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Bieliński Tadeusz, Pruchnik.
Dietzius Adolf, Jarosław.
Fränkel Maurycy,* Jarosław.
Friedwald Abraham, „
Górski Adolf,† lk. „
Jurowicz Izyd. lk. Jarosław.
Nidecki, Sieniawa.
Plech Aurel.,†* lp. Jarosław.
Prager Saul, „
Richter Fryderyk „
Rychlicki Wład.,† Radymno.

Lekarze.

Morecki Pinkas, Sieniawa.
Nigburski Karol, lm. Jarosł.
Raff Jakób, Jarosław.
Reiss Abraham, Radymno.
Rotter Ascher, Sieniawa.

Weterynarz.

Bergmann Leon, wp. Jarosław.

26. W powiecie jasielskim.

Liczba gm. 150. Ludn. 83,709. Powierzch. 9·578 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Biesiadecki Jan,* lp. Jasło.
Cięglewicz Stanisł.,† Jasło.
Le Mer,* Frysztak.
Macudziński Wal.,†* ls. „
Świrski Adam† Jasło (Iwon.)
Zabierowski Kaź.†* Zmigród.

27. W pow. jaworowskim.

Liczba gm. 44. Ludn. 64,975. Powierzch. 9·2 kw. my.

Doktorowie medycyny.

Dobrzański Józef, Rogóźna.
Lachowicz Zdzis.,†* Jaworów.
Lutyński Ludw. ls. Krakowiec.
Orzechowicz Andrz.,* Kalników.

Lekarze.

Bendl Zygmunt,* Jaworów.
Gabel Rubin,* „
Wrba Jerzy, Wielkie Oczy.

28 W powiecie kałuskim.

Liczba gm. 60. Ludn 62,212. Powierzch. 11,12 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Dzikowski Zygmunt,†* lk, Kałusz.
Wolański Kajetan,* lp. Kałusz.

Lekarze.

Dzikowski Fryder.,* lm. salin. Kałusz.
Finkelstein Maurycy, Kałusz.
Hand Leopold, Wojniłów.
Kiczałes Herman, Kałusz.

29. W powiecie kamioneckim.

Liczba gm. 74. Ludn. 72,371. Powierzch. 15·21 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Coghen Antoni, Busk.
Kołychanowski Józef,* lp. Kamionka.
Stupnicki Wład., Kamionka.

Lekarze.

Bedowicz Karol, Kamionka.
Brand Julijusz,* lm. Radziechów.
Hellmann Fryder., Stojanów.
Landau Łazarz, lm. „
Leider Dawid,* Radziechów,
Mojseowicz Ign., lm. k. Busk.

Raps Maksymil., Kamionka.
Siegelbaum Jakób, Busk

Weterynarze

Kasper Jakób. Radziechów.
Kelson Józef, Kamionka.

30. W pow. kolbuszowskim.

Liczba gm. 61. Ludn. 63,866. Powierzch. 8·75 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Ciuk Aleksander, Sokołów.
Litwinowicz Orest,* ass. Kolbuszowa.

Lekarze.

Apfel Salomon, Kolbuszowa.
Radelmesser Józ. Kolbuszowa.
Schechtel Herm., Kolbuszowa.

31. W powiecie kołomyjskim

Liczba gm. 75. Ludn. 99·359. Powierzch. 12·11 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Garbiński Roman, Kołomyja.
Głaczyński Wład., lm. „
Hankiewicz Teofil, Kułaczkowice.
Jakubowski Kaź., Kołomyja
Karpiński Jan, lk. „
Kisler Selig, „
Piaskiewicz Wład. „
Szymonowicz Winc., lp. „

Lekarze.

Berger Aron, Peczeniżyn.
Feral Jan. Kołomyja.
Kohn Adolf, „
Masacz Jan, Peczeniżyn.
Röder Emauel, Kołomyja.
Singer Jskób, „
Stauber Adolf, „
Terner Hersch, „
Winter, Abr., lm. Kołomyja.
Zaleski Antoni, „

32. w powiecie kosowskim.

Liczba gm. 45. Ludn. 62,882. Powierzch. 19·18 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Bażant Wacław,* lsal. Kosów.
Pietrzycki Ant.,†* lp. „

Lekarze.

Bardach Teodor, Kuty.
Czarnocki Augustyn, Kuty.
Grünberg Jakób. Kosów.
Petery Ferdynand,* „

33. W powiecie krakowskim.

Liczba gm. 106. Ludn. 56,468. Powierzch. 4·978 kw. myr

Doktór medycyny.

Kralczyński Kaz., lp. Kraków.

Lekarz:

Gniewiński Teofil, Liszki.

Weterynarz.

Wójcik W., w. egz. Czernichów.

34. W powiecie krośnieńskim.

Liczba gm. 82. Ludn. 64,842. Powierzch. 9·489 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Humiecki Modest,* Krosno.
Mazurkiewicz Dyjonizy.,* lm. Krosno.
Reiss Karol,* Dukla.
Wain Jan,* lp. Krosno.

Lekarze.

Horak Karol,* Dukla.

35. W powiecie limanowskim.

Liczba gm. 92. Ludn. 63,731. Powierzch. 9·44 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Kronenberg Kar.,* ass Lim.
Kruk Kazimierz,† Limanowa.

Lekarze,

Kohn Feniks,* Limanowa.

36. W powiecie lisieckim.

Liczba gm. 157. Ludn. 69 873. Powierzch. 18·9846 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Dembowski Mieczysł.,*† lp. Lisko.
Najedło Fel., Ustrzyki dolne.
Zduń Józ.† Lutowiska. (Kryn.)

Lekarze.

Freisinger Józef,* lm. Lisko.
Probst Jakób, Lutowiska.
Schubert Mik., Ustrzyki doln.

37. W powiecie lwowskim.

Liczba gm. 107. Ludn. 90,257. Powierzch. 12.499 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Bernolak Jan, lf. Winniki.
Dobiński Wł.,* Kulparków.
Hankiewicz Józef.* „
Laskiewicz Alfred, „
Nowacki Leon, Szczerzec.
Neusser Gustaw, Kulparków.
Pluciński Mich.,†* „

Lekarze.

Czernik Ign., Janów.
Mischel Maurycy Szczerzec.
Raps Maur., Jaryczów nowy

38. W powiecie łańcuckim.

Liczba gm. 106. Ludn. 111,087. Powierzch. 12·536 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Atlas Zygm., Przeworsk.
Bartmański Ferd., Przeworsk.
Bielański Gust.,* lp. Łańcut.
Koncowicz Jan, „
Królikowski Czesł.,* Leżajsk.
Mach Sebastjan,† Kańczuga.
Orzakiewicz Szcz.,* Leżajsk.
Żurawski Tomasz,* Żołynia.

Lekarze.

Arzt Ignacy, Łańcut.
Birnschein August, Żołynia.
Dobiasz Teodor,* Przeworsk.
Gizelt Jakób, Leżajsk.
Malina Filip, Przeworsk.
Peszkowski Adam, Leżajsk.

39. W powiecie mieleckim.

Liczba gm. 100. Ludn. 62,909. Powierzch. 8·37 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Kijas Błażej*† lp. Mielec.
Lorentski Jędrzej, Radomyśl.
Schaffer Wład., Mielec.

Lekarze.

Landes Benjamin, Mielec.
Schabbus Emanuel,* „

40. W powiecie mościskim.

Liczba gm. 73. Ludn. 60,569. Powierzch. 7·96 kw. mzr.

Doktorowie medycyny.

Pordes Maks,* Sądowa wiszn.
Wolfram Adolf,†* Mościska.
Wyszatycki Franc.,* „

Lekarze.

Korner Wilh., lm. Mościska.
Raab Henr.,* Sąd. Wisznia.

41. W powiecie myślenickim.

Liczba gm. 71. Ludn. 78,214. Powierzch. 11·33 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Droździewicz A.,* ass. Myślen.
Hrebenda Mich.,* Myślenice.
Łodziński Wiktor,*† lm. „
Odrobina Jerzy, lm. Jordanów.
Uchacz, Maków.

Lekarz.

Krzyżan Albin, Maków.

42. W pow. nadworniańskim.

Liczba gm. 38. Ludn. 56,294 Powierzch. 19·5025 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Radek Jan,†* lp. Nadworna.
Rybak Leon, lm., Delatyn.

Lekarze.

Feuerstein Maur., lm. Nadworna

43. W powiecie nisieckim.

Liczba gm. 89. Ludn. 57.196. Powierzch. 9·9613 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Knihyniecki Klem.,*lp. Nisko.
Loewy Aloj.,* l. skarb. Nisko.

Lekarze.

Hand Saul, Ulanów.
Zacharski Józef, Ulanów.

Weterynarz.

Pawlikiewicz Piotr, wp. Nisko.

44. W pow. nowo-sądeckim

Liczba gm. 173. Ludn. 99,953. Powierzch. 13·6698 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Dziembowski,†* lm.k.Muszyn.
Fierich Tytus, b. lp. Nowy-Sącz.
Gawełkiewicz L.,†* St. Sącz.
Kołączkowski J.,†* Nowy Sącz
Przybylski Wac.†* lp. „
Richter Józef lm. k. „
Slavik Karol.* lw. „
Trembecki Onufry,†* „
Wahrmann Hen., „
Zengteller Luc.,†* ls. „

Lekarze.

Zankel Kar.,* lm. Stary Sącz.
Zauderer Mau.,* lm. N. Sącz.

Weterynarz

Waśniewski Fr. w.egz.N.Sącz.

45. W powiecie nowotarskim.

Liczba gm. 78. Ludn. 68,436. Powierzch. 8·92 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Kryda Alek.† Szczawnica.
Piasecki Wenanty, Zakopane.
Schein Herm., lm. N., Targ.
Tromelschläger* Iz., „
Zawadziński Stan.,†* lp.„

46 W powiecie pilźnieńskim.

Liczba gm. 67. Ludn. 50,907. powierzch. 11·13 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Januszkiewicz I.,†* lp. Pilzno.
Kaczyński Teo.,† lm. Brzostek.

Lekarz.

Karpiński Adam, lm. Pilzno.

47. W powiecie podhajeckim.

Liczba gm. 65. Ludn. 58.512. Powierzch. 10·1843 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Cwiklicer Lud.,* ls. Podhajce.
Dorożyński Jakób,* ass. „

Lekarze.

Ohrenstein Jakób,* Podhajce.
Schenker Jan, lm. „
Sternschuss Henryk,* „
Winnicki Edm., Wiśniowczyk

48. W powiecie przemyskim.

Liczba gm. 113 Ludn. 73.717 Powierzch. 8·55 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Breitschädel Maks., lk. Przemyśl.
Cassina Ferdynand,* lp. „
Dauer Fabian, Przemyśl.
Durst Leon,†* „

Dworski Tadeusz,* Przemyśl.
Haszczyc Ant., lm. „
Ingarden Edward,* b. lp. „
Kiebuziński Bazyli* „
Lityński Jucyjan. „
Orłowski Józef,* ls. „
Piepes Sz.,* lm. Niżankowice.
Studziński Józ.,†* Przemyśl.
Szyszkowski Józef. „
Ziemiański Leon,* „

L e k a r z e.

Bieber Maurycy,* Przemyśl.
Hilf Joachim, „
Mark Salo, „
Pordes Ignacy, Dubiecko.
Salwer Joachim, Przemyśl.
Schütz Izak, „

W e t e r y n a r z.

Rohr Henryk, Przemyśl.

49 W powie. przemyślańskim.

Liczba gm. 71. Ludn. 50,178. Powierzch. 9·570 kw. myr

D o k t o r o w i e m e d y c y n y.

Waligórski Alb.†lp. Przemyśl.

L e k a r z e.

Eliasiewicz Markus, Gliniany.
Kostmann Ign.,* Przemyślany.
Roth Wolf,* Gliniany.
Schulz Emanuel, Kurowice.
Sternberg Józef, Przemyślany

W e t e r y n a r z.

Dżułyński Wł., Przemyślany.

50 W powiecie rawskim.

Liczba gm. 72. Ludn. 76.570. Powierzch. 14·081 kw. myr.

D o k t o r o w i e m e d y c y n y

Jakubowicz Antoni, lp. Karów.
Lisiński Ludwik, Rawa.

L e k a r z e.

Ellner Markus, Niemirów
Herold Izydor,* Rawa.
Hirsch Henryk, Lubycza.
Kibitz Bernard,* Uhnów.
Kibitz Natan,* Rawa.
Kümmermann Sal., Magierów.

51. W powiecie rohatyńskim.

Liczba gm. 004. Ludn. 77,826. Powierzch. 11·319 kw. myr.

D o k t o r o w i e m e d y c y n y.

Hordyński Jęd., lp. Rohatyn.
Wnękowicz Stan., Bursztyn.

L e k a r z e.

Chamajdes Bern., Bołszowce.
Friedmann Maurycy, Rohatyn
Goldscheider J., Bukaczowce.
Hirschberg Franc. Rohatyn.
Rittner Ignacy, Bursztyn.

W e t e r y n a r z.

Dr. Rasp Kar., wp. Rohatyn.

52. W powiecie ropczyckim.

Liczba gm 80. Ludn. 67.750. Powierzch. 7·62 kw. myr.

D o k t o r o w i e m e d y c y n y.

Leniartek Jakób, Dembica.
Peszkowski Tyt.,* lm Ropcz.
Roller Fryder, „
Sędzielowski Fr. lm.* Sędzisz.

L e k a r z e.

Benda Antoni,* lk. Dembica.
Reiss Elijasz, Dembica.
Mondlicht Naft. Ropczyce.
StolzenbergerKar.,* Sędzisz.

53. W powiecie rudeńskim.

Liczba gm. 82. Ludn. 56,579. Powierzch. 7·4407 kw. myr.

D o k t o r o w i e m e d y c y n y.

Horaczek Paweł, Komarno.
Maciulski St., b. lp. Kołbasow.

Lekarze.

Bardasz Maur., lm. Komarno.
Gizelt Józef,* lm. Rudki.
Nowak August, „

54. W powiecie rzeszowskim.

Liczba gm. 117. Ludn. 117,721. Powierzch. 23·75. kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Barzycki Józef,* lp. Rzeszów.
Biliński Tad., lm. Strzyżów.
Drobner Edward,* lk. „
Ebersohn Sam.* Rzeszów.
Gumowski Franc., Błażowa.
Jabłoński Stan.,* ls. Rzeszów.
Kohn Ignacy, „
Komarnicki Karol,* „
Niesiołowski Wład.,* „
Segel Edward,* „
Studeny Alfred, „
Szczepański Tyt.,† Strzyżów.
Towarnicki Ambr., Rzeszów.
Zagórski Adam,* lm. „
Załuski Kajetan, Szklary.

Lekarze.

Bernfeld Leon, Tyczyn.
Herzum Józef, Głogów.
Kopetschny Jan, Błażowa.
Pordes Israel, Głogów.
Rotter Herman,* Rzeszów,
Turowicz Kasper, „

Weterynarz.

Fertig Salom, w. egz. Rzeszów.

55. W powiecie samborskim,

Liczba gm. 85, Ludn. 75,402, Powiorzch, 9 3165 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Biegelmajer Alfred,* Sambor.
Janes Marcin, „
Seferowicz Antoni, „
Turek Francisz. lp. Sambor.
Tymaczko..wski Wł.,* ls. „

Lekarze.

Luster Herman,* lk. Sambor.
Maksymowicz And., lm. „
Reiss Leon,* Sambor.

Weterynarz.

Mrowec Lud., Sambor.

56. W Powiecie sanockim.

Liczba gm. 133. Ludn. 78,612. Powierzch. 12.648 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Chamajdes Jak.,* lk. Zagórze.
Drewiński Maur.,* Sanok.
Dukiet Józ.,*† lm. Rymanów.
Grünhaut Bernard,* lm. Sanok.
Skalski Mieczysł.* ls. „
Skalski Władysł.,†* lp. „

Lekarze.

Gottlieb Jakób, Bukowsko.
Janiszewski Józ.,* Rymanow.
Stangenhaus Józef,* lm. Sanok.
Vimpeller Szczepan, Sanok.

57. W powiecie skałackim.

Liczba gm. 62. Ludn. 62,740, Powierzch. 8·3270 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Janowski Ign., *† lp. Skałat.
Schmetterling M., Grzymałów.
Lazarus Sam., „
Świderski Bronisł., lk. Podwołoczyska.
Wojda Marceli,* Skałat.

Lekarze.

Biegeleisen Wilhelm, Touste.
Frankfurter Abr., Grzymałów.
Hamburger Jan, „

Kohn Adolf, Podwołoczyska.
Metal Izak, „
Piepes Henryk, Skałat.

Weterynarze.

Horodyski Stef.,* Dyr. kont. Podwołoczyska.
Klich Karol,* wp. Skałat.

58. W powiecie śniatyńskim.

Liczba gm. 41. Ludn. 65.558 Powierzch. 6·0424. kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Horn Leon, lm. k. Zabłotów
Józefczyk Bolesł.,† Śniatyn.
Werner Karol,* lp. „

Lekarze.

Beer Izak, lm. Śniatyn.
Klier Jerzy, lf. Zabłotów.
Tomeranz Izydor, Śniatyn.
Schöps Ignacy, Śniatyn.

Weterynarz.

Bulbuk Adryjan, wp. Śniatyn.

59. W powiecie sokalskim.

Liczba gm. 92. Ludn. 69,999; Powierzch. 12·6893 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Broniowski Ant.*†. lp. Sokal.
Freudenthal Izak, Sokal.
Hrycykiewicz,* „
Rutkowski Jan,* Bełz.
Wierzchowski Stanisław Piwoszczyzna.
Zarzycki Leon,* ls. Sokal.

Lekarze.

Ardel Leopold, Sokal.
Blum Zygmunt,* Bełz.
Gofryk Eliasz,* „
Lateiner Leon,* „
Łomnicki Karol, Waręż.
Mańkowski Juljan,* Sokal.
Markl Józef, „
Neupauer Ambroży,* Bełz.
Pordes Salom.,* Krystynopol.
Rosenkranz Maurycy,* Sokal.

Weterynarze.

Ardel Leopold, Sokal.
Eitelberg Bruno,* wp. Sokal.

60. W pow. stanisławowskim.

Liczba gm. 75. Ludn. 75,852. Powierzch. 8.6276 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Borzęcki Ant.. Stanisławów.
Frankfurter Józ.,* lm. Stanisławów.
Galusiński Ant.,*† Stanisław.
Lachawiec Apolinary,* „
Machnowski Wacław* „
Mroczkowski Zygm.,† ls. „
Nimhin Izydor, „
Rojecki Fr., lk. Stanisławów.
Zalewski Eustachy,* lp. „

Lekarze.

Blaustein Edw. Stanisławów.
Bojak Karol,* Halicz.
Grader Maurycy,* Stanisław.
Hoffman Jan, „
Klaar Szymon, „
Kurzer Leon, „
Löwner Adolf. lk. „
Petersil Józef, Halicz.
Rumpf Fryder., Stanisławów.
Szczepkowski Tytus, „

Weterynarz.

Sigal Ad., wp. Stanisławów.

61. W powiecie staromiejskim.

Liczba gm. 53. Ludn. 41,962 Powierzch. 13·56 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Dąbrowski Leon.,*lm. Starasól
Męciński Kons.† ass. St. Miasto.

Lekarze.

Obuszkiewicz Stan.. St Miasto.

62. W powiecie stryjskim.

Liczba gm. 92. Ludn. 74,552. Powierzch. 18·742 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Danek Józef, Stryj.
Jaworski Jan „
Papieski Antoni, lk. Stryj.
Serkowski Bol.† lp. Stryj.
König Izydor, „

Lekarze.

Buch Salamon, Stryj.
Prezes Hersz, w Skole.
Rozenberg Nachman, lk. Stryj
Temple Dymitr, lms. „

Weterynarz.

Sigal Herm., Stryj.

63. W powiecie tarnobrzeskim.

Liczba gm. 109. Ludn. 49,239. Powierzch. 9·2592. kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Białkowski Feliks, Baranów.
*Machalski Leon, lp. Tarnobrzeg.
Reifer Adolf,† lm. Tarnobrz.
Wiktor Jan† lm· Rozwadów.

Lekarze.

Helman Tobiasz, Tarnobrzeg.
Reiner Izak, Rozwadów.

64. W powiecie tarnopolskim.

Liczba gm. 88. Ludn. 92,106, Powierzch. 18·75 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Brudziński, Mikulińce.
Eckhardt J.M. ls. Tarnopol.
Gładyszewski Emil, lp. „
Korngrün Maurycy, Tarnopol.
Lazarus Bernard, lm. „
Leiblinger Izydor, „
Rozenfeld Adolf, „
Weissberg Zygmunt, „

Lekarze.

Brauner Izrael, Tarnopol.
Feiles, Mikulińce.
Fuchs Mojżesz, „
Goldner Ignacy, „
Kräuterblüth Ign. Mikulińce.
Plahner Jakób, Tarnopol.
Stolzman Salomon, Tarnopol.

65. W powiecie tarnowskim.

Liczba gm. 104. Ludn. 70,950. Powierzch. 7·9921 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Bromberg Karol, lk. Tarnów.
Demetrykiewicz Józ., lp. „
Glaser Leopold, Tarnów.
Grodecki Franc., ls. „
Holzapfel Dawid „
Kalisz Alfred, lm. Tuchów.
Kowalski Henryk, ls. Tarnów.
Kozel Teodor, b. ls. „
Kreutzer Jakób, ls. „
Lerner Wilhelm, „
Metzger Jan,† lmw. „
Schützer Salom.,† lsk. „
Skowroński Włodź.,† „

Lekarze.

Grabkowicz Joachim, Tarnów
Grabowicz Karol, Tarnów.
Rosenfeld Maurycy, Tuchów.
Rosner Dawid, lw. Tarnów.
Ungar Benedykt, Tarnów.

Weterynarze.

Aftner Jerzy, Tarnów.
Kisiel Daniel, Tarnów.

66. W powiecie tłumackim.

Liczba gm 60. Ludn. 74,483. Powierzch. 9·0764 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Konkolak Jan, lm. Tłumacz.
Krzemiński K. ,lp. Tłumacz.
Skomorowski, lm. Tyśmienica.

Lekarze.

Brück Maurycy, Tłumacz.
Buchta Ant., Tyśmienica.
Nussbaum Aleksander „
Philipp Herm., lkm. Ottynia.

67. W pow., trembowelskim.

Liczba gm. 44. Ludn. 55,095. Powierzch. 8·3121 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Minnich Edward, Budzanów.
Olpiński Julijan,† Trembowla.

Lekarze.

Fischer Leon, Trembowla.
Hrazdylek Edward, Strusów.
Neustein Joachim, lm. Trembo.
Rosenstok Adolf, Janów.
Rosenstock Ign., Budzanów.

68. W powiecie turczańskim.

Liczba gm, 73. Ludn 53 193. Powierzch. 14·317 kw. myr

Doktór medycyuy.

Obtułowicz Ferd.,† lp. Turka.

Lekarz.

Kelhofer Salomon, lm. Turka.

69. W powieci wadowickim.

Liczba gmin 112 .Lud. 95,940. Pow-9·098 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Czyżewicz Wład., Wadowice.
Jedl Władysław. „
Jakubowski Jan, „
Lewandowski Józef, Tłuczań.
Schneider Gust, lm. Andrych.
Schneidt Naftali, Zator.
Sysak Gabr., ls. Zebrzydowice.
Zapałowicz Ant., † lm. Wadow.
Zborowski Józ., lm. Andrych.
Zennermann Wojc. lp. „

Lekarze.

Erychleb Jan, Brody.

70. W powiecie wielickim.

Liczba gm. 156. Ludn. 84,465. Po-11·29 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Frey Maurycy, Podgórze.
Kazerling Wojciech, Wielicz.
Malinowski Kasper, Dobczyce.
Podobiński Antoni,† lm. Wieliczka.
Scheuring Edmund, Wieliczka.
Skakalski Eugeniusz, „
Świerz Tom.,† lm. Skawina.
Zauderer Bern., † Wieliczka

Lekarze.

Anderle Wincenty, Dobczyce.
Hoffmann Leon, Podgórze.
Sagnowski Wojc., Skawina.

Weterynarze.

Hügler Józef, Podgórze.
Roithberg Fridolin, w Koźmicach wielk.

71. W powie. zaleszczyckim.

Liczba gm. 56. Ludn. 59,654 Powierzch. 6·765 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Gąsiorowski Leodgard Zalesz.
Grünstein Juliusz, ls. „
Jaworski Bolesław, „
Omeiss Jerzy, lp. „
Welles Ludwik, „

Lekarze.

Obuszkiewicz St.* St. Miasto.

62. W powiecie stryjskim.

Liczba gm. 92. Ludn. 74,552. Powierzch. 18·742 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Danek Józef, Stryj.
Jaworski Jan „
Papieski Antoni,* lk. Stryj.
Sérkowski Bol.†* lp. „

Lekarze.

Buch Salomon,* Stryj.
König Izydor, „
Prezes Hersz, Skole.
Rosenberg Nachm.,* lk. Stryj.
Temple Dymitr,* lms. „

Weterynarz.

Sigal Herm., Stryj.

63. W powiecie tarnobrzeskim

Liczba gm. 109. Ludn. 49,239. Powierzch. 9·2592. kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Białkowski Feliks, Baranów.
Machalski Leon,* lp. Tarnobrzeg.
Reifer Adolf, † lm. Tarnobrz.
Wiktor Jan, lm. † Rozwdów.

Lekarze.

Hellmann Tob., Tarnobrzeg.
Reiner Izak, Rozwadów.

64. W powiecie tarnopolskim.

Liczba gm. 86. Ludn. 92,106. Powierzch. 8·75 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Brudziński, Mikulińce.
Eckhardt J. M., ls. Tarnopol.
Gładyszewski Emil, lp. „
Korngrün Maurycy, Tarnopol.
Lazarus Bernard, lm. „
Leiblinger Izydor, „
Rosenfeld, Adolf, „
Weissberg Zygmunt, „

Lekarze.

Brauner Izrael, Tarnopol.
Feiles, Mikulińce.
Fuchs Mojżesz, Tarnopol.
Goldner Ignacy, „
Kräuterblüth Ign. Mikulince.
Plahner Jakób, Tarnopol.
Stolzman Salomon, „

65. W powiecie tarnowskim.

Liczba gm. 104. Ludn. 70,950 Powierzch: 7·99 1 kw. myr.

Doktorowie medycyny

Bromberg Karol,* lk. Tarnów.
Demetrykiewicz Józ.,* lp. „
Glaser Leopold,* Tarnów.
Grodecki Franc.,* ls. „
Holzapfel Dawid „
Kalisz Alfred, lm. Tuchów.
Kowalski Henr.*, ls. Tarnów.
Kozel Teodor, b. ls. „
Kreutzer Jakób, ls. „
Lerner Wilhelm, „
Metzger Jan †*, lmw. „
Schützer Salom.†*, lsk. „
Skowroński Włodź. †* „

Lekarze.

Grabkowicz Joach.,* Tarnów.
Grabowicz Karol, „
Rosenfeld Maurycy, Tuchów.
Rosner Dawid,* lw. Tarnów.
Ungar Benedykt,* „

Weternarze.

Aftner Jerzy, Tarnów.
Kisiel Daniel, „

66. W powiecie tłumackim.

Liczba gm. 60. Ludn. 74,483. Powierzch 9·0764 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Konkolniak Jan, lm. Tłumacz.
Krzemiński K.* lp. Tłumacz
Skomorowski, lm. Tyśmienica.

Lekarze.

Brück Maurycy, Tłumacz.
Buchta Ant., Tyśmienica.
Nussbaum Aleksander „
Philipp Herm., lkm. Ottynia.

67. W pow. trembowelskim.

Liczba gm. 44. Ludn. 55,095. Powierzch. 8·3121 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Minnich Edward, Budzanów.
Olpiński Julian,†*Trembowla.

Lekarze.

Fischer Leon, Trembowla.
Hrazdylek Edward, Strusów.
Neustein Joachim, lm. Trembo.
Rosenstock Adolf, Janów.
Rosenstock Ign.,* Budzanów.

68. W powiecie turczańskim.

Liczba gm. 73. Ludn. 53,193. Powierzch. 14·317 kw. myr

Doktór medycyny.

Obtułowicz Ferd.,†*lp. Turka.

Lekarz.

Kelhofer Salomon, lm. Turka.

69. W powiecie wadowickim.

Liczba gmin 112. Lud. 95,940. Pow. 9·098 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Czyżewicz Wład.,*Wadowice.
Gedl Władysław. „
Jakubowski Jan, „
Lewandowski Józef, Tłuczań.
Schneider Gust,* lm. Andrych
Schneidt Naftali, Zator.
Sysak Gabr., ls. Zebrzydowice.
Zapałowicz Ant., †*lm. Wadow.
Zborowski Józ., lm. Andrych.
Zennermann W.,* lp. Wadow.

Lekarze.

Erychleb Jan,* Brody.

70. W powiecie wielickim.

Liczba gm. 156 Ludn. 84,165. Pow. 11·29 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Frey Maurycy, Podgórze.
Kazrlink Wojciech, Wielicz.
Malinowski Kasper, Dobczyce.
Podobiński Antoni,† lm. Wieliczka.
Scheuring Edmund, Wieliczka.
Skakalski Eugeniusz, „
Świątek Winc.,† Podgórze.
Świerz Tom.,†* lm. Skawina.
Zauderer Bern., †* Wieliczka.

Lekarze.

Anderle Wincenty, Dobczyce.
Hoffmann Leon, Podgórze.
Sagnowski Wojc., Skawina.

Weterynarze.

Hügler Józef, Podgórze.
Roithberg Fridolin, w Koźmicach wielk.

71. W pow. zaleszczyckim.

Liczba gm. 56. Ludn. 59,654. Powierzch. 6·765 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Gąsiorowski Leodg.,*Zaleszcz.
Grünstein Juliusz,* ls. „
Jaworski Bolesław, „
Omeiss Jerzy,* lp. „
Welles Ludwik, „

Lekarze.

Kadajski Piotr,* Tłuste.
Reischer Ignacy, Zaleszczyki.
Rudich Leon, „
Schönthaler Rud., Uścieczko.

Weterynarz.

Rożankowski Jan, Zaleszczyki

72. W powiecie zbarazkim.

Liczba gmin 63. Ludn. 51,190. Pow. 8·54 kilom.

Doktorowie medycyny.

Bieler Maksymil., lm. Zbaraż.
Tyralski Włodzim.,† lp. „
Witoszyński Kornel, „

Lekarze.

Berger Michał, Zbaraż.
Mantel Maurycy, ls. Zbaraż.
Reizner Wilhelm, „

Weterynarz.

Pawlikiewicz J.,* wp. Zbaraż.

73. W powiecie złoczowskim.

Liczba gm. 140. Ludn. 105,760. Pow. 7·3733 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Bogdański Wład.,* Sassów.
Homme Tom.,* lk. Złoczów.
Krziż Józef Alojz.,* lp. „
Kurzbauer Karol, „
Pordes Ignacy,* Olesko.
Wysocki Aleks., †*ls. Złoczów

Lekarze.

Aderszleger Iz.* Białykamień.
Bienenwald Salom.,* Sasów.
Brust Leon, Zborów.
Deutsch Henryk, Złoczów.
Edelmann Ber, „
Eskreis Mortko, „
Hasmann Ludwik, Nowosiółki
Hirschorn Falk, Jezierna.
Kronisch Majer, Zborów.
Łucyk Jakób,* „
Nagler Maurycy,* „
Raps Majer, Pomorzany.
Skalaud Wacław,* Gołogóry.
Sternberg Bernard, Jezierna.
Tischner Dyonizy,* Złoczów.
Tokajer Jakób,* Pomorzany.

74. W powiecie żółkiewskim.

Liczba gm. 73. Ludn. 65,000. Pow. 12·56 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Drzymalik Sylw., Żółkiew.
Muszkiet Karol, ls. „
Steinhaus Józef,* lp. „

Lekarze.

Bardoń Emanuel, Kulików.
Dereń Stanis. Mosty wielkie.
Ellner Salomon,* Żółkiew.
Radlmesser Mojż.,* „
Rappaport Dawid* „
Spiegel Emil,* „

Weterynarz.

Tantosch Jan, emer. wojs. Żółk.

75. W powiecie żydaczowskim.

Liczb. gm. 74. Ludn. 57,689. Pow. 9.2074 kw myr.

Doktorowie medycyny.

Berggrün Alfr.* lp. Żydaczów.
Haberman Sam., lm. „
Kretschmar Fel., Drohowyże.
Rappaport Józef, Żórawno.
Stencel Bernard,†* lm. „

Lekarze.

Beschloss Maksymil., Rozdół.
Kohn Naftali, lm. „
Kotowicz Teod., lm. Mikołajów.

76. W powiecie żywieckim.

Liczba gm. 71, Ludn. 86,621. Pow, 11·237 kw. myr.

Doktorowie medycyny.

Gawlik Jan,† lh. Sucha.
Janota R. lh Górka węgierska
Menasche Izydor, Zabłocie.
Seidler Antoni, lf. Żywiec.
Szczudło Jan, lm. † „

Lekarz.

Klein Adolf, Rajcza.

Sprostowania i uzupełnienia.

Str. (8). Dr. Rożański Józef, ul. Sykstuska, 36.
Str. (9.) Dodać: Balicki Stanisław, ul. Różana, Nr. 416. Bossowski Kazimierz, Mały Rynek, Nr. 467.
Str. (11). Dodać: Śliwiński Michał, ul. Mały Rynek, Nr. 434.
Str. (11). Dłużyński Jan, dentysta, ul. Floryjańska, 326.
Str. (17). i (20). Mondlicht Naftali przeniósł się z Ropczyc do Majdanu (pow. kolbszowski).
Str. (18.) wiersz ostatni, opuścić: Krzyżan Albin (umarł.)
Str. (20.) W powiecie przemyskim:
Opuścić: Pordes Ignacy.
Dodać: chir. Wolf, b. lekarz wojsk., Przemyśl.
W powiecie przemyślańskim.
poprawić; Weter. Dżułyński Wład.

SKOROWIDZ NAZWISK
SŁUŻBY ZDROWIA W GALICYI.

(Liczba oznacza cyfrę bieżącą: 1, 2 Lwowa i Krakowa, a 3 — 76 cyfry powiatów w powyższym wykazie).

Grono profesorów wydziału lekarskiego, Uniwersytetu krakowskiego.

Dziekan i przełożony.

Piotrowski Gustaw, Dr. med. p. z. fizyologii i mikroskopii, czł. Akad. umiej. i tow. roln. krak., czł. koresp. tow. lek. warsz.

Zastępca dziekana.

Korczyński Edward, Dr. med i chir., mag. położ., prof. p. z. spec. patologii i terapii i klin. lek., czł. tow. lek. gal., radzca miej. krak.

Profesorowie.

Bryk Antoni, Dr. med. i chir. prof. p.z. chirurgii teor. i prakt., dyr. klin. chir., czł. c. k. tow. zoolog. bot. w Wiedniu.

Teichmann Ludwik. Dr. med., kaw. ord. F. J., c. k. radzca rząd., prof p. z. anatomiii, czł. Akad. umiej. w Krakowie, czł. kor. tow. lek. warsz.

Madurowicz Maur., Dr. med. i chirurg., mag. położ., prof. p. z. położnictwa teor. i prak., dyr. zakł. położ. oraz klin. położ. chor kobiet i noworodków, czł. Akad. umiej. w Krakowie, czł. tow. lek. w Wiedniu, Warszawie i Czerniowcach.

Janikowski Stanisław, Dr. med., prof. p. z. med. sąd. i policyi lek., czł. Akad. umiej. w Krakowie, tow. lek. gal., tow. lek. warsz. i podolsk.

Rydel Łucyan, Dr. med. i chir., prof. p. z. okul., dyr. klin. okul., czł. Akad. umiej. w Krakowie, tow. lek. w Wiedniu.

Stopczański Aleksander, Dr. med., prof. p. z. chemii patolog. zarz. zakł. pat. chem., czł. Akad. umiej. w Krakowie, czł. kor. tow. lek. warsz., przysięgły chem. sąd.

Adamkiewicz Albert, Dr. med., prof. p. zw. patologii ogólnéj i doświadcz.

Rosner Antoni, Dr. med. i chir., mag. położ., oper., prof. p. n. patologii i terapii chorób skórnych i wener., dyr. klin. tychże chorób, czł. Akad. umiej. w Krakowie.

Oettinger Józef, Dr. med. i chir., prof. p. n. historyi med., człon. Akad. um. w Krakowie, czł. kor. tow. lek. warsz., tow. lek. podol. radzca miej. krak., lekarz gł. szpit. izr. krak.

Jakubowski Leon Maciéj, Dr. med. i chir., mag. poł., prof. p. n. pedyjatryi., dyr. klin. chor. dziec., czł. Akad. umiej. w Krakowie, radzca miej. krak.

Domański Stanisław, Dr. med. i chir., mag. położ., prof. p. n. patologii i terapii chorób układu nerwowego, czł. tow. lek. gal.

Browicz Tadeusz, Dr. med. i chir., mag. położ., prof. p. n. anatomii patol.

Docenci prywatni.

Pareński Stanisław, Dr. med. i chir. mag. położ. doc. pryw. dyjagnostyki lek. prym. szpit. św. Łaz., czł. tow. lek. galic.

Grabowski Kazimierz, Dr. med. i chir., mag. położ. doc. pryw. higijeny pryw. i publ., czł. tow. lek. gal.

Goebel Karol, Dr. med., doc. pryw. dentystyki.

Kadyi Henryk, Dr. wszech n. lek., doc. pryw. anat. ludzk. i porównaw.

Kopernicki Izydor, Dr. med., doc. pryw. antropologii., czł. Akad. um. w Krak.

Pieniążek Przemysław, Dr. wszech n. lek., doc. pr. laryngoskopii.

Asystenci.

Kadyi Henryk, Dr. med., j. w., przy katedrze anat. opis. wszech. n. lek.

Wieluch Jan, Dr. wszech n. lek. przy kated. anat. op.

Ponikło Stanisł., Dr. wszech n. lek., przy klin. chorób wewnęt.

Strzechowski Wilhelm, Dr. wsz. n. lek., przy klin. chirurgicznéj.

Mars Antoni, Dr. wsz. n. lek., przy klinice położ.

Machek Emanuel, Dr. wszech. n. lek., przy klin. okul.

Pisek Wilhelm, Dr. wsz. n. lek., przy kated. anat. patol.

Skobel Stanisław, Dr. wszech n. lek. przy klin. chorób skórnych.

Kułakowski Winc., Dr. wsz. n. lek., p. o. asystenta przy. kated. pedijatryi.

Komisyja egzaminacyjna dla lekarzy i weterynarzy.

Postanowiona reskryptem ministeryjalnym z dnia 3 sierpnia 1874 roku l. 10.539 dla kandydatów, ubiegających się o uzyskanie stałéj posady w publicznéj służbie zdrowia przy c. k. władzach politycznych. Egzamina lekarzy odbywają się w Krakowie, zaś egzamina weterynarzy we Lwowie.

Przewodniczący.

Biesiadecki Alfred, Dr. med., radzca namiestn., j. w.

Zastępca przewodniczącego.

Piotrowski Gustaw, Dr. med., j. w., do egzaminów lekarzy.

Członkowie do egzaminów lekarzy.

Janikowski Stanisław, Dr med. j. w., egzaminator z higijeny i ustawodawstwa sanitarnego.
Blumenstok Leon, Dr. med., mag. położ., prof. p. n. medycyny sądowéj i policyi lek. w wydziale prawn. Uniw. krak., lekarz sądowy, czł. tow. oftalmol. w Heidelbergu, tow. lek. w Czerniowcach, radzca miejski krak., — z medycyny sądowéj.
Janczewski Edward Dr. fil. prof. p. n. anatom. i fizyjol. roślin w wydziale filozof. Uniw. krak., czł. Akad. umiej. w Krakowie, czł. tow. nauk. w Cherburgu i tow. nauk ścisłych w Paryżu, — z farmakognozyi.
Stopczański Aleksander, Dr. med., j. w., — z chemii.
. . . . . . z policyi weterynarskiéj.

Zastępcy.

Grabowski Kazimierz, Dr. med., j. w., — z higijeny i ustawodawstwa sanitarnego.
Browicz Tadeusz, Dr. med., j. w., — z medycyny sądowéj.
Stopczański Aleksander, Dr. med., j. w., — z farmakognozyi.
Czyrniański Emil. Dr. fil., prof. p. z. chemii ogólnéj i farm. w wydziale filozof. Uniw. krak., czł. Akad. Umiej. w Krakowie, czł. tow. rol. w Krakowie i we Lwowie, — z chemii.
. . . . z policyi weterynarskiéj.

Członkowie do egzaminów weterynarzy.

. . . .

. . . .

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Szpital powszechny we Lwowie założony przez Ces. Józefa II w r. 1783 jest zakładem krajowym i składa się

I. Z zakładu chorych z 7 oddziałami:

dla chorób	wewnętrz.	3 oddziały.
„ „	zewnętrz.	1 oddział.
„ „	kiłowych i skór.	2 oddziały.
„ „	ocznych.	1 oddział.

Ilość chorych w tych siedmiu oddziałach wynosiła w roku 1879 . . . . 8773.

II. Z zakładu położnic, który jest zarazem szkołą prektyczną dla kształcenia akuszerek. Liczba przyjętych na oddział kobiet wynosiła w r. 1879 . . . 515.

dzieci urodzonych obojga płci było 408.

Systemizowany etat osobowy.

Służba lekarska; 1 Dyrektor (dla obu zakładów). W zakładzie chorych: 6 prymaryjuszów, 1 prosektor, 1 chemik patologiczny, 7 sekundaryjuszów, 4 asystentów.

W zakładzie położnic: 1 profesor szkoły akuszeryi jako prymaryjusz, 1 sekundaryjusz, 1 asystent przez c. k. Rząd mianowany, 2 akuszerki.

Służba duchowna: 2 kapelanów: 1 obrz. rz. kat., 1 obrz. gr. kat.

Służba administracyjna: 1 rządzca, 2 oficyjałów, 2 pisarzy.

Służba niższa: 1 woźny, 1 odźwierny.

Służba lekarska.

Dyrektor: Głowacki Bolesław, Dr. med. i chir., mag. akusz., c. k. radzca zdrowia.

Prymaryjusze:

Widman Oskar, Dr. med., w I oddz. chorób wewn.

Chądzyński Jan „ „ i chir. w oddz. chor. kił. i skór. kob.

Opolski Wiktor „ „ w II oddz. chor. wewn.

Rożański Józef Dr. med. i mag. położ. w oddz. chor. kił. i sk. męż.

Sawicki Edward, Dr. med. i chir., w III oddz. chor. wewn.

Kilarski Józef, „ „ i mag. okul., w oddz. chor. oczn.

Prymaryjusz prowizoryczny: Szeparowicz Jan, Dr. med. i chir., mag. położ., w oddz. chirurgicznym, czł., tow. lek. krak.

Prymaryjusz w zakładzie położnic: Czyżewicz Adam, Dr. med. i mag. akusz., j. w.

Prosektor: Feigel Longin, Dr. med. i mag. akusz., czł. tow. lek krak.

Chemik patologiczny: Żuliński Tadeusz, Dr. med., czł. tow. lek. krak.

Sekundaryjusze:

Gostyński Józef, Dr med. i chir., mag. akusz.
Kozłowski Emil, Dr. wszech nauk lekarskich.
Krobicki Tadeusz „ „ „
Tarnawski Apolinary Dr. wszech nauk lekarskich.
Csesznak Julijusz „ „ „ „
1 miejsce nieobsadzone z przyczyny nadliczbowego prymaryjusza.

Asystenci lekarscy.

Longchamps Bronisław, Dr. wszech nauk lekar.
Elektorowicz Emil, „ „ „ „
Tatarczuch Władysław, „ „ „ „

Praktykanci lekarscy bezpłatni:

Hirschler Mieczysław, Dr. wszech nauk lekarskich.
Bogdański Bronisław, „ „ „ „
Jana Stanisław, „ „ „ „

Służba administracyjna.

Rządzca: Malinowski Erazm.
Oficyał I. Jaroszyński Leon.
„ II. Koestlich Ferdynand.
Pisarz I. Jezierski Eustachy.
„ II. Marczak Błażej.

Służba duchowna.

Kapelan: Ks. Tworowski Franciszek rz. k. obrz.
„ „ Sembratowicz Julijan gr. k. obrz.

Liczba łóżek dla chorych i posługi w szpitalu wynosi 680

Liczba łóżek w zakładzie położnic 45.

Chorzy przyjmowani są bez względu na wiek, wyznanie, stan i przynależność, skoro lekarz dyżurujący potrzebę ich przyjęcia do szpitalu uzna.

Według instrukcyi wykluczeni być mają od przyjęcia chorzy z chorobą długotrwałą, bezgorączkową a nieuleczną.

W wypadkach wątpliwych orzeka Dyrektor ostatecznie o przyjęciu chorego.

Stosownie do choroby przeznaczani bywają chorzy do pojedyńczych oddziałów.

Chorzy pielęgnowani bywają podług 3 klas.

Opłata wynosi:

Za	I. klasę	dziennie	2	złr.
„	II. „	„	1 „	50 ct.
„	III. „	„	— „	90 ct.

Zakład krajowy dla obłąkanych na Kulparkowie pod Lwowem.

Zakład dla obłąkanych, przeniesiony w maju 1875 ze szpitalu powszechnego we Lwowie do osobnego gmachu na Kulparkowie, otrzymał w moc uchwały Sejmu krajowego z dnia 25 maja 1875 osobny statut, tudzież etat posad i płac, który uchwałą Sejmu krajowego z dnia 11 października 1878 został zmieniony i w roku 1879 w życie wprowadzony.

Ilość chorych w roku 1879 wynosiła: 957.

Ilość dni leczenia w roku 1879

wynosiła w I. kl.	1,371
II. kl.	7,712
III. kl.	213,488.
Razem	222,571.

Systemizowany etat osobowy.

Służba lekarska: 1 dyrektor, 2 prymaryjuszów, 2 sekundaryjuszów.

Służba duchowna: 2 kapelanów, 1 obrz. rzyms. kat., 1 obrz. gr. kat.

Służba administracyjna: 1 rządca, 2 oficyjałów, 1 pisarz, 3 dyjetaryjuszów.

Służba niższa: 1 maszynista, 1 nadzorca, 1 woźny, 1 odźwierny, 1 akuszerka.

Prócz tego: 1 ogrodnik, 1 nauczyciel stolarstwa, 1 krawiectwa, 1 szowstwa, 1 felczer, 3 starszych dozorców, 38 dozorców, 33 dozorczyń, 13 służby domu, 18 służby kuchennéj i magazynowéj i 17 Sióstr Miłos. w oddziale chorych 6, reszta w magazynie sprzętów, wiktuałów i w kuchni.

Służba lekarska.

Dyrektor: Neusser Gustaw, Dr. med.

Prymaryjusz oddziału męż.: Dobiński Włodzimierz Dr. med.

Prymaryjusz oddziału kob.: Laskiewicz-Friedensfeld Alfred Ignacy, Dr wszech nauk lek.

Sekundaryjusz oddziału męż.: Pluciński Michał, Dr. wszech nauk lek.

Sekundaryjusz oddziału kob: Hankiewicz Józef, Dr. wszech nauk lek.

Służba administracyjna.

Rządzca: Fanti Stanisław.
Oficyjał I. Kalita Karol.
„ II. Bieńkowski Arkadyjusz.
Pisarz: Czajkowski Antoni Aleksander.

Służba duchowna.

Kapelan: Haszyc Krescenty, rzym. kat. obrz.
„ Panasiński Józef, gr. kat. obrz.

Miejsc dla chorych 500.

Każdy z oddziałów dla chorych dzieli się na:

1) oddział dla niebezpiecznych chorych, na 1 piętrze, razem około 25 łóżek i 10 separatek.

2) oddz. dla hałaśliwych i niespokojnych czyli oddz. dla szalonych, na I i II pięt., po 50 łóżek.

3) oddz. dla spokojniejszych razem z oddziałem dla klasowych i rekonwalescentów, na 50 łóż., na II piętrze.

4) oddz. spokojnych ogłupiałych (niedołężnych), na I piętrze, na 25 łóżek.

5) oddz. padaczkowy i oddział infirmeryi, t. j. dla cieleśnie chorych leżących (obłożnych) na dole 50 łóżek.

Wyjątek ze statutu co do warunków przyjmowania chorych.

§. 12. O ile lokalności zakładu dozwalają winien być przyjęty do zakładu każdy chory na umyśle a mianowicie:

a) z chorobą uleczalną.

b) z chorobą nieuleczalną, jeżeli chory zagraża publicznemu bezpieczeństwu, lub obyczajności publicznéj.

§. 13. Od przyjęcia do zakładu są wykluczeni:

a) wszelkiego rodzaju kaleki umysłowe nieszkodliwe;

b) osoby dotknięte padaczką bez choroby umysłowéj;

Wydział krajowy może atoli wyjątkowo w wypadkach uwzględnienia godnych zezwolić na przyjęcie chorych objętych ustępem a) niniejszego paragrafu.

§ 14. Chorych przyjmuje do zakładu dyrektor na żądanie stron interesowanych, lub właściwéj władzy bezpieczeństwa.

W celu uzyskania przyjęcia należy dyrektorowi przedłożyć następujące dokumenta:

1) Świadectwo władzy miejscowéj z wymienieniem następujących danych: imienia i nazwiska chorego, wieku, wyznania, stanu, zatrudnienia, miejsca przynależności, miejsca ostatniego pobytu, stosunków rodzinnych, stosunków majątkowych chorego i jego rodziny w linii wstępnéj i zstępnéj, nazwiska i miejsca zamieszkania rodziców, opiekuna lub kuratora, a gdyby takowy nie był ustanowiony téj osoby, która ma zastępować chorego w obec zakładu.

2) Historyję choroby przez lekarza sporządzoną wedle wzoru przepisanego.

3) Oświadczenie c. k. lekarza powiatowego, względnie fizyka miasta Lwowa lub Krakowa, że osoba, ktòra ma być oddaną do zakładu, kwalifikuje się do przyjęcia.

4) W wypadkach wspomnianych w § 12 ustęp. b) stosowne poświadczenie miejscowéj władzy z wymienieniem faktów.

5) Co do płacących chorych, pisemne zobowiązanie się téj osoby, która ma opłatę uiszczać, że koszta leczenia i utrzymania według ustanowionéj taksy miesięcznie z góry płacić będzie, i oświadczenie, że się poddaje rygorowi ustanowionemu w § 21 *) na wypadek nieuiszczenia w terminie opłaty. Możność płacenia musi być na tym rewersie przez miejscową władzę zatwierdzoną.

Uwaga. Z powodu przepełnienia zakładu, na mocy reskryptu Wysokiego c. k. Namiestnictwa we Lwowie z dnia 28 lipca 1878 l. 39395 i Wysokiego Wydziału krajowego z dnia 28 sierpnia 1878 l. 41101, winny być w § 14 przytoczone dokumenta wpierw do Dyrekcyi Zakładu nadesłane. Dyrektor pisemnie odpowiada, czy jest miejsce i czy będzie dotyczący chory przyjęty, poczém dopiero chory do zakładu oddanym być może.

Taksa leczenia	w I. kl.	wynosi	3	złr.	— ct.	dziennie,
„ „	II. kl.	„	1	„	50 „	„
„ „	III. kl.	„		„	90 „	„

---

*) §. 21. brzmi: Chorzy mogą być przeniesieni z jednéj klasy na drugą każdego czasu na żądanie rodziny, opiekuna, lub kuratora wszelako po wyrównaniu należytości.

Dyrektor jest obowiązany z urzędu przenosić chorych z wyższéj na trzecią klasę w razie gdyby przypadająca opłata w terminie z góry nie została uiszczoną.

Krajowy szpital powszechny w Krakowie.

W szpitalu Św. Łazarza mieści się obecnie:
Oddział chorób wewnętrznych lit. A i B.
„ „ chirurgicznych.
„ „ syfilitycznych i skórnych, w którym 20 łóżek użytych jest tymczasowo na kliniki tychże chorob.
Zakład położnic i podrzutków.
„ chorych umysłowych.
Ilość chorych na oddziałach chorób wewnętrznych chirurgicznych i na oddziale chorób syfilitycznych i skórnych wynosiła w roku 1879 5345
w zakładzie położnic 187
dzieci urodzonych obojga płci 157
w zakładzie chorych umysłowych 171

Systemizowany etat osobowy.

Służba lekarska: 1 Dyrektor, 6 prymaryjuszów, 6 sekundaryjuszów I klasy, a 3ch II klasy; prowizor apteki, akuszerka.

Czynności Prosektora i Chemika patologicznego sprawują profesorowie Uniwersytetu Jagiellońskiego za remuneracyje.

Służba duchowna: 1 Kapelan.

Służba administracyjna: 1 rządzca, 2 oficyjałów, 2 pisarzy.

Służba niższa: 1 dozorca domu, 1 woźny, 1 odźwierny.

Służba lekarska.

Dyrektor: Harajewicz Jan, Dr. med. chir., mag. położ.

Prymaryjusze:

Pareński Stanislaw, j. w., prymaryjusz oddziału choród wewnętrznych lit. A, Docent Uniwersytetu.

Paszkowski Stanisław, Dr. med., prymaryjusz oddziału chorób wewnętrznych lit. B.

Obaliński Alfred, Dr. med. i chirur., prymaryjusz oddziału chorób chirurgicznych.

Madurowicz Maurycy, j. w., prymaryjusz zakładu położniczego, Profesor Uniwersytetu.

Zarewicz Aleksander, Dr med., prymaryjusz oddziłu chorób syfilitycznych i skórnych.

(Na klinice tychże chorób ordynuje Prof. Dr. Rosner.)

Żuławski Karol, Dr. med., zastepca Prymaryjusza w zakładzie chorób umysłowych.

Sekundaryjusze klasy Iszéj:

Kohn Maksymilijan, Dr. med. i mag. położnic.
Mączka Tomasz, Dr. wszech nauk lekarskich.
Murdzieński Franciszek, Dr. wszech nauk lekarskich.
Rosner Jan, Dr wszech nauk lekarskich.
Wasylewski Tytus, Dr. wszech nauk lekarskich.
Wilkosz Aleksander, Dr. wszech nauk lekarskich.

Sekundaryjusze klasy IIgiéj:

Kossak Leon, Dr. wszech nauk lekarskich.
Kramarzyński Karol, Dr. wszech nauk lekarskich.
Żelazowski Wiktor, Dr. wszech nauk lekarskich.

Praktykanci lekarscy bezpłatni:

Bogdanik Józef, Dr. wszech nauk lekarskich.
Bossowski Kazimierz, Dr. wszech nauk lekarskich.
Świątek Wincenty, Dr. wszech nauk lekarskich.
Śliwiński Michał, Dr. wszech nauk lekarskich.
Balicki Stanisław, Dr. wszech nauk lekarskich.

Służba administracyjna.

Rządzca: Nycz Karol.
Oficyjał I: Wojciechowski Wiktor.
" II: Lesiecki Feliks.
Pisarz I: Flasiński Franciszek.
" II:
Dozorca domu: Szafrański Aleksander.

Służbę duchowną

pełnią Księża Misyjonarze.

Prowizor apteki szpitalnéj:

Jakliński Aleksander, magister farmacyi.

Akuszerka w zakładzie położnic:

Przybyłowa Magdalena.

Liczba łóżek dla chorych i posługi wynosi:		421
„ „ „ położnic „ „		20
„ „ „ zakladu chorób umysłowych		69
	Razem	510

Chorzy z wyjątkiem umysłowo chorych przyjmowani są bez względu na wiek, wyznanie, stan i przynależność skoro lekarz dyżurujący potrzebę ich przyjęcia do szpitala uzna.

Według instrukcyi wykluczeni być mają od przyjęcia chorzy z chorobą długotrwałą, bezgorączkową i nieuleczną.

W przypadkach wątpliwych orzeka Dyrektor ostatecznie o przyjęciu chore o.

Odpowiednio do jakości choroby, przydzieleni bywają chorzy do właściwych oddziafów.

Warunki przyjmowania chorych obłąkanych, takie same jak w zakładzio kulparkowskim. (Ob. wyżéj.)

Gdyby władze bezpieczeństwa, w nagłych wypadkach, uznały potrzebę oddać chorego do zakładu bez dokumentów wymienionych, w takim razie powinny je dodatkowo, jak najśpieszniéj Dyrektorowi przedłożyć.

Zakład nie ponosi żadnych kosztów z powodu odstawienia chorych do tegoż.

Chorzy winni być oddani do zakładu, według możności, należycie odziani, zaś chorzy płacący, muszą być nadto zaopatrzeni w potrzebną do zmiany odzież i bieliznę któréj brak jednakże nie może być powodem nieprzyjęcia do szpitalu.

Opłata wynosi na oddziałach chorób wewnętrznych, chirurgicznych i w zakładzie położnic:

za I. klasę	2	złr.	50	ct.
za II.	„	1	„	25	„
za III.	„	—	„	65	„

na oddziale zaś chorób syfilitycznych i skórnych oraz w zakładzie chorób umysłowych:

za I. klasę	3	złr.	—	ct.	
za II.	„	1	„	60	„
za III.	„	—	„	98	„

Szpital Św. Ludwika dla dzieci w Krakowie.

Ul. Kopernika Nr. 39.

Dyrektor szpitala i lekarz ordynujący: Jakubowski Maciéj Leon, Dr. med. i chir., profesor kliniki pedyjatrycznéj.

Lekarze praktykujący w szpitalu: Kwaśnicki August, Dr. wszech nauk lek., zastępca ordynującego.

Kułakawski Wincenty, Dr. wszech nauk lek., asystent kliniki pedyjatrycznéj.

Rosenblat Emaunel, Dr. wszech nauk lek.

Liczba łóżek w szpitalu tym wynosi 72.

Chorzy niezamożni, przyjęci przez szpital powszechny Św. Łazarza, są leczeni kosztem Wydziału krajowego; zamożni zaś opłacają taksę 75 ct. dziennie do funduszu krajowego.

Szpital Braci Miłosierdzia w Krakowie.

Szpital ten urządzony jest na 24 łóżek.
Liczba chorych wynosiła w 1878 r. 251 osób.

Służba lekarska.

Przybrany Fizyk dozorujący: Dr. J. Buszek.
Lekarz ord.[s] Deodat Jan Czulik.

Oprócz tego znajduje się jeszcze 5 Braci Miłosierdzia, z których każdy podług ustaw zakonu do posługi chorych jest obowiązany, oraz 2 przynajętych posługaczy świeckich.

Do szpitala przyjmowani są chorzy płci męskiéj częścią bezpłatnie, częścią zaś za umówioném umiarkowaném wynagrodzeniem kosztów leczenia.

Szpital izraelicki w Krakowie.

Lekarz ordynujący: Oettinger Józ., Dr. med. chir., prof. Uniw. Jagiel.

Asystent: Kirschner Aron, Dr. med.

Rządca: Kräutler Edward, kandydat medycyny.

Szpital ten mający łóżek 50, przyjmuje chorych Izraelitów płci obojéj z wyjątkiem wenerycznych i świerz-

bowatych; ubogich miejscowych bezpłatnie, zamiejscowych za opłatą 50 ct. dziennie.

Zakłady kliniczne.

1. *Klinika lekarska*

ma łóżek dla chorych 24,

zostaje pod kierunkiem Prof. Dra Edw. Korczyńskiego. Asystent: Dr. Ponikło Stanisław j. w.

2. *Klinika chirurgiczna*

ma łóżek dla chorych 15,

ossaje pod kierunkiem Prof Dra. Ant. Bryka. Asysent: Dr. Strzechowski Wilhelm j. w.

3. *Klinika okulistyczna*

ma łóżek dla chorych 24,

zostaje pod kierunkiem Prof. Dr. Łucyjana Rydla. Asystent: Dr. Machek Emanuel j. w.

4, *Klinika położniczo-ginekologiczna*

ma łóżek dla chorych 32,

zostaje pod kierunkiem Prof. Dra Maur. Madurowicza. Asystent: Dr. Mars Antoni j. w.

Starsza akuszerka: Szydłowska Kunegunda.

5. *Klinika pedyjatryczna*

ma łóżek dla chorych 20,

mieści w szpitalu Św. Ludwika, zostaje pod kierunkiem Prof. Dra Mac. Leona Jakubowskiego. Asystent: Dr. Kułakowski Winc. j. w.

6. *Klinika chorób skórnych i kiłowych*

ma łóżek dla chorych 20,

mieści zię w szpitalu Św. Łazarza, zostaje pod kierunkiem Prof. Dra. Antoniego Rosnera. Asystent: Dr. Skobel Stanisław j. w.

Klinika lekarska, chirurgiczna, okulistyczna i położniczo-ginekologiczna mieszczą się w Zakładzie klinicznym (Ul Kopernika Nr. 45).

Obowiązki rządzcy tych klinik pełni: Dobiński Józef.

Przyjęcie chorego do którejkolwiek z klinik zależy od uznania odpowiedniego Dyrektora. Chorzy opłacają w klinikach 65 kr. dziennie, lub téż pielęgnowani bywają bezpłatnie, jeżeli są ubodzy; w tym razie winni jednak złożyć w zarządzie klinik świadectwo ubóstwa.

W klinice pedyjatrycznéj i w klinice dla chorób skórnych i kiłowych odmienne istnieją taksy: w piérwszéj opłacają chorzy po 50 ct. dziennie, w drugiéj zaś po 95 ct. Do obu tych klinik przyjmuje Zarząd szpitala powszechnego (św. Łazarza).

Wykaz służby lekarskiéj Szpitali krajowych prowincyjonalnych.

1	Biała	Prym.	Dr. Macher Jan	Sekund.	—
2	Bochnia	„	Dr. Lewandowski Z.	„	Dr. Oświecimski Fel.
3	Brody	„	Dr. Sołtysik St.	„	Ch. Segal Emanuel.
4	Brzeżany	„	Dr. Zauderer Albert	„	Ch. Schenker Em.
5	Drohobycz	„	Dr. Lechowski Wik.	„	Ch. Reich Baruch.
6	Jasło	„	Dr. Macudziński W.	„	Dr. Cięglewicz Stan.
7	Kołomyja	„	Dr. Głaczyński Wł.	„	—
8	Podhajce	„	Dr. Cwiklicer Ludw.	„	Ch. Sternschuss H.
9	Przemyśl	„	Dr. Orłowski Józef	„	Ch. Bieber Maurycy
10	Rzeszów	„	Dr. Jabłoński Stan.	„	Dr. Drobner Edw.
11	Sącz N.	„	Dr. Zengteller Luc.	„	—
12	Sambor	„	Dr. Tymaczkowski W.	„	Dr. Biegelmajer Al.
13	Sanok	„	Dr. Skalski Miecz.	„	Ch. Stangenhaus J.
14	Sniatyn	„	Ch. Beer Izaak	„	—
15	Sokal	„	Dr. Zarzycki Leon	„	Ch. Rosenkranz M.
16	Stanisł.	„	Dr. Mroczkowski Z.	„	Ch. Hoffman Jan.
17	Stryj	„	Ch. Temple Dymitr	„	Ch. Buch Salomon.
18	Tarnopol	„	Dr. Eckhardt Józef	„	Ch. Brauner Izydor.
19	Tarnów	„	Dr Kowalski Henr.	„	Dr. Grodecki Fran.
20	Wadowice	„	Dr. Zapałowicz Ant.	„	—
21	Zaleszczyki	„	Dr. Grünstein Julijusz	„	Ch. Keischer Ign.
22	Złoczów	„	Dr. Wysocki Aleks.	„	Ch. Eskreis Mortko.
23	Żółkiew	„	Dr. Muszkiet Karol	„	Ch. Ellner Salomon.

Główniejsze zakłady zdrojowe i lecznicze w ziemiach polskich.

Birsztany, wieś w gub. i pow. kowieńskim. Zdr. słone. Gości 400—600. Kąpieli 8—10,000 rocznie.

Bolechów, w pow doliniańskim; st. poczt. Zdr. słone.

Burkut, w pow. kossowsk.; st. p. Kossów. Zdr. żelezisty.

Busko, m. w gub. kieleckiéj, pow. stopnickim; st. poczt. Zdr. siarczano-słony. Gości 800—1200. Kąpieli 20—25,000. Wody wysyła 3,000—6,000 flasz. Dr. Dymnicki, Dr. Majkowski, lekarz Zakładu.

Chudoba (po niem. **Cudowa**), na Śląsku pr.; st. kol. żel. Frankenstein i Nachod. Szczawy alkal.-żeleziste.

Ciechocinek, w gub. warsz., pow. włocławskim, nad Wisłą; st. kol. żel. i statków par. w pobliżu. Woda słona, warzelnie, tężnie. Gości 1,000—2,000. Kąpieli 25—40,000 rocznie. Dr. Ignatowski, lekarz Zakł., Dr. Lubowski, Dr. Mieczkowski, Dr. Stokmann.

Colberg ob. **Kołobrzeg.**

Cudowa, ob. **Chudoba.**

Dembno, w W. Ks. Pozn. Zakł. hidroterap.

Delatyn, w pow. nadworniańskim, st. poczt. Zdroje słone.

Druskienniki na Litwie, wieś, w gub. grodzieńsk. nad Niemmem; st. kol. żel. w pobliżu Zdr. słone jodo-bromowe. Gości 1,000—2,000. Dr. Pilecki.

Dusznik (po niem. **Reinerz**), na Śląsku pr.; st. kol. żel. Nachod. Szczawy słono-alkaliczno-żelaziste.

Ernsdorf, ob. **Jaworze.**

Głębokie, w pow. n. sand.; st. kol. żel. Piwniczna. Szczawa żelezista.

Goczałkowice, na Śląsku pr.; st. kol. żel. Solanka jodobromowa.

Görbersdorf, na Śląsku pr.; st. kol. żel. Waldenburg. Zakład lecz. klimat. DDr. Brehmer, A. Sokołowski, Römpler.

Goździków, wieś w gub. radomskiéj, pow. opoczyńskim. Zdrój szczawy żelezistéj.

Inowrocław, w W. Ks. Poznańsk. Zakład kąpieli słonych.

Iwonicz, w pow. krośnieńskim. Koleją żel. do Tarnowa, lub lepiéj do Rzeszowa, skąd pocztą na miejsce. Najbliższa stacyja kol. żel. łubkowskiéj: Zagórz. St. poczt. Dwa zdroje szczawy słonéj jodo-brom., 1 w. żelezistéj

i 1 w. chem. obojętnéj. Gości 700—1,000. Kąpieli rocznie do 20,000. Wody rozsyła 30—40,000 flaszek. DDr. Dębicki Klemens i Świrski.

Jastrzęb (po niem. **Königsdorf - Jastrzemb**), na Śląsku pr.; st. kol. żel. Petrowitz o $1^1/_4$ m. Solanka jodo-bromowa.

Jaszczurówka, w pow. sandeck., obok Zakopanego, 4 mile od Nowego Targu. Cieplica obojętna.

Jaworze (po niem. **Ernsdorf**) na Śląsku austr.; st. kol. żel. Bielsko (Bielitz) o $1^1/_2$ mili. Leczenie klimatyczne i mleczne. Dr Kaufmann.

Komeral - Ellgot, ob. **Ligotka**.

Kołobrzeg (po niem. **Colberg**) w Prusach, nad m. bałtyckiém. Kąpiele morskie i solanka.

Königsdorf - Jastrzemb, ob. **Jastrzęb**.

Konopkówka, w pow. tarnopolskim; st. poczt. Mikulińce, Zdrój siarczany.

Korsów, w pow. brodzkim; st. poczt. Leszniów. Zdrój żelezisty. Gości 100 — 200. Kąpieli 3—4,000 rocznie.

Kossów, w pow. kossowskim; st. poczt. Zdr. słone.

Krościenko, w pow. nowotarskim, o $^3/_4$ m. od Szczawnicy st. poczt. Zdroje szczawy słono - alkal. Gości 100 — 150 Kąpieli 200 — 400 rocznie.

Krynica, w pow nowosądeckim; st. poczt.; 18 mil od Krakowa. Koleją żel. do st. Muszyny, o milę od zakładu odległéj. Szczawa żelezista (zdr. główny mocniejszy, słotwiński słabszy; 12 pomniejszych, dotąd mało używanych. Gości 1,350 — 2,4000. Kąpieli rocznie przeszło 30,000. Wody rozsyła 40,000 flaszek. DDr. Blatteis, Skórczewski, Zduń, Zieleniewski (lekarz Zakł).

Krzeszowice, w pow. chrzanowskim, st. kol. żel., o 3 mile od Krakowa. Dwa zdr. siarczane i 1 żelezisty. Gości około 100, kąpieli do 2,000. Dr. Dura.

Kulaszne, w pow. sanockim; st. poczt. Bukowsko. Zakł. klimatyczno-żentyczny. Dr. Śliwiński.

Landeck, na Śląsku pr.; st. kol. żel. Camenz. Cieplice obojętne, nieco HS zawiérające. Dr. Ostrowicz.

Ligotka (po niem. **Kameral - Ellgot**), na Śląsku austr.; st. kol. żel. Cieszyn o godzinę drogi. Zakł. klimat-żentyczny i hidroterap. Gości 300—350. Dr. J. Ziembiński (z Krakowa).

Lubień, w pow. gródeckim; st. kol. żel. Gródek; st. poczt. Zdrój siarczany. Gości około 500. Kąpieli 12 – 15,000. Dr. Tatarczuch (ze Lwowa).

Majdan średni, w pow. nadworniańskim; st. poczt. Na-

dworna. Zdr. słony. Gości 100 150. Kąpieli 2—3,000.
Morszyn, w pow. stryjskim, st. kol. żel. Stryj. Zakł. klimat.-żentyczny. Dr. Dzikowski.
Nałęczów, w gub. lubelskiéj. Zdrój żelezisty.
Niemirów, w pow. rawskim; st. poczt. Zdrój siarczany.
Nowe Miasto nad **Pilicą**; st. kol. żel. Skierniewice, stąd 7 mil przez Rawę. Zakład hidroterap Dr. Bieliński.
Rabka, w pow. myślenickim, 8 mil od Krakowa. Stat. poczt. Cztéry zdroje wody słonéj jodo-bromowéj. Gości 400—900. Kąpieli 4—7,000 rocznie. Wody rozsyła około 3,000 flaszek. Dr. E. Neumann.
Reinerz, ob. **Dusznik**.
Salzbrunn, ob. **Solice**.
Sassów, w pow. złoczowskim; st. kol. żel. Złoczów. Zakł. wodoleczniczy. Dr. Dubanowicz (ze Lwowa).
Sławinek, w gub. i pow. lubelskim, w pobliżu m. Lublina. Zdr. żelezisty. Gości około 100 rocznie.
Soboty (po niem. **Zoppot**), w pobliżu Gdańska. Kąpiele morskie.
Solec, wieś w gub. kieleckiéj, pow, stopnickim. Zdr. alkal.-słone, HS zawiérające. Gości 400 — 800. Kąpieli 8—12,090 rocznie. Wody rozsyła 2—5,000 flaszek. Dr. Wyrzykowski.
Solice, (po niem. **Salzbrunn**) na Śląsku pr.; st. kol. żel. Altwasser. Szczawy słono-akal., zakład żentyczny.
Swoszowiee, w pow. wielickim, $^3/_4$ mili od Krakowa; st. poczt. Mogilany; omnibus z Krakowa. Gości średnio 500. Kąpieli 10—14,000 rocznie. DDr. Frey, Świérz.
Szczawnica, w pow. nowosądeckim, 16 mil od Krakowa; st. kol. żel. Piwniczna o 3 mile, Stary Sącz o 5 mil (stąd droga lepsza). 5 zdrojów szczawy słono-alkal. i 1 szczawy żelezistéj. Gości średnio 1,336 (do 2,600). Kąpieli 3—5,000 (do 6,200). Wody rozsyła do 100,000 flaszek. DDr. Doskowski, Dworski, Kryda, Nieszkowski, Ściborowski i Trembecki (lekarz Zakł.)
Szkło, w pow. jaworowskim; st. poczt. Zdr. siarczane. Gości 100—150.
Truskawiec, w pow. drohobyckim, st. kol. żel. Drohobycz. 5 zdrojów wody słonéj. Gości 800 - 1000. Kąpieli około 20,000 rocznie. Dr. Rieger (ze Lwowa).
Ustronie, w Śląsku austr.; 2 m. od Cieszyna. Zakł. żentyczny.
Wieliczka, st. kol. żel. Zdr. słone.
Wysowa, w pow. gorlickim; st. poczt. Gorlice. Szczawy alkal.
Zakopane, w pow. nowotarskim, 14 mil od Krakowa; st.

poczt. Zakł. klimat.-żentyczny i hidropat. Dr. Piasecki
Zawałów, st. kol. żel. Halicz. Zakł. wodo-leczniczy. Dr Al. Medwey.
Zoppot, ob. **Soboty**.
Żabokruki, w pow. horod.; st. poczt. Obertyn. Zdr. siarczany.
Żegiestów, w pow. nowosądeckim; st. kol. żel. Szczawa żelezista. Gości 300 — 800 (do 1,000). Kąpieli do 5,000 rocznie; nadto kąpiele w Popradzie (rzeczne). Wody rozsyła 40—60,000 flaszek. Dr. Szczepański.

Ważniejsze zakłady zdrojowe i lecznicze zagraniczne, w których ordynują lekarze Polacy.

Baden, st. kol. żel. 40 min. za Wiedniem. Zdroje siarczane ziemisto-solne. Dr. Blumenfeld.
Franzensbad, w Czechach, przy Eger, st. kol. żel. Zdroje solno-żeleziste. Dr. Przeździecki.
Fürstenhof (dawniej **Steinerhof**) w Styryi; st. kol. żel. Kapfenberg. Zakład lecz. wodą zimną. Dr. Czerwiński i Dr. Smoleński.
Gleichenberg, w Styryi, st. kol. żel. Feldbach. Szczawa słono-alkal. DDr. Dębicki Karol i Żebrowski.
Karlsbad w Czechach; st. kol. żel. Cieplice alkaliczno-solne. DDr. Hassewicz, Hordyński, Rosenberg.
Marienbad w Czechach; st. kol. żel. Szczawy alkaliczno-solne i alkal.-solno-żeleziste. DDr. Dobieszewski i Kopernicki.
Meran, w Tyrolu południ.; st. kol. żel. Bozen o trzy godziny drogi. DDr. Nieszkowski i Żebrowski.
Nizza, we Francyi południ.; st. kol. żel. Miejsce klim. kąpiele morskie. Dr. Lubański.
Priessnitzthal pod Wiedniem; st. kol. żel. Mödling. Zakład wodo-leczniczy. Dr. Maks. Gumplowicz.
Schinznach w Szwajcaryi, kant. Aargau. Cieplice słono-siarczane. Dr. Żurkowski (z Paryża).
Steinerhof, ob. **Fürstenhof**.
Teplitz-Schönau, w Czechach, st. kol. żel. Cieplice alkaliczne. DDr. Krajewski i Rutkowski.
Teplitz-Trenczyn, w Węgrzech, st. kol żel. Hradisch i Sillein. Cieplice siarczane. Dr, Filipkiewicz.
Vichy, we Francyi, depart. Allier; st. kol. żel. Szczawy alkaliczne. Dr. Biernawski.

Spis ważniejszych rozporządzeń sanit. c. k. Namiestnictwa z r. 1879 i 1880 (do 1. Września 1880).

1. Rozporządzenie z dnia 31. Stycznia 1879 r. do L. 5303, aby, w myśl reskryptu c.k. Ministerstwa spraw wewn. z dnia 27 Stycznia 1879 r. do L. 261, co 8 dni przedkładać sprawozdania o chorobach stadnych objętych w przepisach z r. 1859.
2. Okólnik c.k. Namiestnictwa z dnia 31. Stycznia 1879 do L. 301, dotyczący komisyj oględzin bydła na kolejach.
3. Okólnik c.k. Namiestnictwa z dnia 15. Marca 1879, do L. 10346, dotyczy sprzedaży leków w sklepach przez osoby do tego nieuprawnione.
4. Okólnik c. k. Namiestnictwa z 29. Kwietnia 1879 do L. 1454, skutkiem polecenia c.k. Ministerstwa handlu, zwraca uwagę na znajdujące się w sklepach cukry pomalowane farbami trującemi, zawierającemi anilin lub metale. (§ 407 408 ust. karn.)
5. Okólnik c. k. Namiestnictwa z dnia 31. Stycznia 1879 do L. 62331 zarządza nowy podział powiatu na okręgi szczepienia i wymaga, według odpowiedniego wzoru, potwierdzenia z odbytego szczepienia; a
6. Okólnik z 6. Lipca 1879 do L. 33651 omawia bliższe szczegóły układania partykularzy szczepienie ospy
7. Okólnik c. k. Namiestnictwa z dnia 4. Września 1879, do L. 44601, nakazuje wywody i raporty o chorobach stadnych, pod karą, bez zwłoki przedkładać i odsyłać; w nagłych przypadkach nawet ma być zawiadomienie przesłane telegraficznie.
8. Okólnik c. k. Namiestnictwa z dnia 24. Września 1879 do L. 47216 wymaga od zarządów kąpielowych, aby, podobnie jak zwierzchności gminne, przedkładały peryjodyczne sprawozdania zdrowotne.
9. Okólnik c. k. Namiestnictwa z dnia 1. Stycznia 1880 r.

do L. 6569 ogłasza zmianę ceny niektórych leków (Dz. u. p. z 3 Grudnia 1879).

10. Okólnik c. k. Namiestnictwa z 17. Stycznia 1880, do L. 3132 żąda bezzwłocznego przedkładania wszelkich wywodów i raportów lek. o przebiegu epidemij.

11. Okólnik c. k. Namiestnictwa z 10. Maja 1880. do L. 13478 dotyczy się rewizyi składów wód mineralnych i zwraca uwagę na fałszerstwa zapomocą sztucznych wód mineralnych naśladujących tak zwane szczawy naturalne (natürliche Saüerlinge).

12. Okólnik c. k. Namiestnictwa z dnia 25. Maja 1880 do L. 26831. dotyczy się badania bydła przez znawców i dozoru nad targami.

Nadto pojawiły się 2 ważne ustawy:

1) Ustawa normująca oględziny ciał zmarłych z dnia 8. Listopada 1879 do l. 55 225, z dodatkowym okólnikiem c. k. Namiestn. z dnia 20 Maja 1880 do L. 9010 (co do zmarłych wojskowych) i

2) Ustawa z 29 Lutego 1880 o zapobieganiu chorobom zwierzęcym zaraźliwym i o tępieniu tychże. (Dziennik ust, państ. Nr. 35, 36, 37 i 38).

Uzupełnienia i sprostowania dalsze.

Str. (6). Dr. Beiser Mojż. umarł.

Str. (10) i (16). Dr. Kossak Leon przeniósł się do Jarosławia.

Str. (22). W powiecie stanisławowskim: dodać: Dr. Medwey Aleks., Zawałów.

Str. (52). Dodać: **San Remo**, we Włoszech, 6 mil od Nizzy. Miejsce klimat. Dr. Tymowski.

Str. (36). W komisyi egzaminacyjnéj dla lekarzy: egzaminator z policyi weterynarskiéj: Dr. Kralczyński Kazimierz, lek. pow. Zastępca egzaminatora: Littich Aleks. weter. pow.

W komisyi dla weterynarzy: egzaminator: Littich Aleksander, j. w.; zastępca egzaminatora Kubicki Józef, weter. miejski we Lwowie.

SKALA STEMPLOWA.

SKALA I.

na weksle.

				zł.	ct.
		Do	75 zł.		5
Nad	75 zł.	„	150 „		10
„	150 „	„	300 „		20
„	300 „	„	450 „		30
„	450 „	„	600 „		40
„	600 „	„	750 „		50
„	750 „	„	900 „		60
„	900 „	„	1050 „		70
„	1050 „	„	1200 „		80
„	1200 „	„	1350 „		90
„	1350 „	„	1500 „	1	—
„	1500 „	„	3000 „	2	—
„	3000 „	„	4500 „	3	—
„	4500 „	„	6000 „	4	—
„	6000 „	„	7500 „	5	—
„	7500 „	„	9000 „	6	—
„	9000 „	„	10500 „	7	—
„	10500 „	„	12000 „	8	—
„	12000 „	„	13500 „	9	—

Od każdych zaś następnych 1500 złr. o 1 złr. więcej, przyczém jednak kwoty poniżéj 1500 złr. uważane będą za pełne.

SKALA II.

kwity i dokumenta w sprawach prywatnych.

				zł.	ct.
		Do	20 zł.		7
Nad	20 zł.	„	40 „		13
„	40 „	„	60 „		19
„	60 „	„	100 „		32
„	100 „	„	200 „		63
„	200 „	„	300 „		94
„	300 „	„	400 „	1	25
„	400 „	„	800 „	2	50
„	800 „	„	1200 „	3	75
„	1200 „	„	1600 „	5	—
„	1600 „	„	2000 „	6	25
„	2000 „	„	2400 „	7	50
„	2400 „	„	3200 „	10	—
„	3200 „	„	4000 „	12	50
„	4000 „	„	4800 „	15	—
„	4800 „	„	5600 „	17	50
„	5600 „	„	6400 „	20	—
„	6400 „	„	7200 „	22	50
„	7200 „	„	8000 „	25	—

Nad 8000 złr. od każdych 400 złr. opłacaną być ma należytość wraz z nazdwyczajnym dodatkiem po 1 złr. 25 ct., przyczém sumy niżéj 400 złr. uważają się jako pełne.

SKALA III.

ugody pożyczkowe, kontrakty służbowe, kwity na wygrane loteryjne.

				zł.	ct.
		Do	10 zł.		7
Nad	10 zł.	„	20 „		13
„	20 „	„	30 „		19
„	30 „	„	50 „		32
„	50 „	„	100 „		63
„	100 „	„	150 „		94
„	150 „	„	200 „	1	25
„	200 „	„	400 „	2	50
„	400 „	„	600 „	3	75
„	600 „	„	800 „	5	—
„	800 „	„	1000 „	6	25
„	1000 „	„	1200 „	7	50
„	1200 „	„	1600 „	10	—
„	1600 „	„	2000 „	12	50
„	2000 „	„	2400 „	15	—
„	2400 „	„	2800 „	17	50
„	2800 „	„	3200 „	20	—
„	3200 „	„	3600 „	22	50
„	3600 „	„	4000 „	25	—

Nad 4000 złr. od każdych 200 złr. opłacaną być ma należytość wraz z nadzwyczajnym dodatkiem po 1 złr. 25 ct., przyczém sumy niżéj 200 złr. uważają się jako pełne.

Niektóre objaśnienia pocztowe.

Od listów przesyłanych w miejscu opłaca się po 3 ct. do 15 grm. Za takież listy niefrank. 6 ct. Za listy do całej Austryi i Niemiec niżej wagi 15 grm. wynosi porto 5 ct. od 15 grm., aż do 250 grm. 10 ct., niefrank. opłaca odbiorca podwójnie.

Porto od listów zwyczajnych za zagranicę wynosi: do Serbii 7 ct., do Anglii, Belgii, Francyi, Grecyi, Rzymu, Mołdawii, Wołoszczyzny, Norwegii, Rosyi, Szwajcaryi, Szwecyi, Turcyi europejskiej, Włoch, Danii, Ameryki do Stanów Zjednoczonych przez Anglię po 10 ct., do innych krajów Ameryki, różnie stosownie do odległości po 10, 14, 28 aż do 78 ct.

Za pośrednictwem urzędów pocztowych można przekazywać wypłaty w kraju do wysokości 100 złr.

Do Wiednia wolno przesyłać przekazami aż do 5000 złr. Do celniejszych zaś miast monarchii do wysokości 1000 złr.

Uskuteczniać także można przesyłki pieniężne przekazami telegraficznemi.

Próby towarów kupieckich (wartość się nie oznacza), druki wszelkie, korekty i książki można przesyłać pod opaską za opłatą do 50 gramów po 2 ct., do 250 grm. 5 ct. itd.

Telegrafy.

Opłata za przesyłkę depesz w obrębie monarchii Austro-węgierskiej wynosi:

a) 24 ct. stęplowego za każdy telegram bez wyjątku: b) 2 ct. taksy od każdego wyrazu. Przy pepeszach miejscowych opłaca się tylko połowa wyżej wspomnianego stęplowego.

Odpowiedzi telegraficzne, na posłane depesze, muszą być zawsze naprzód opłacone, przynajmniej do wysokości dziesięciu wyrazów, lub i więcej ale nigdy nad trzydzieści.

Do Niemiec, bez względu na oddalenie opłata wynosi: a) 24 ct. stęplowego; b) 6 ct. za każdy wyraz.

Za depeszę o 20 słowach opłaca się do innych krajów: Do Anglii 3 zł. 60 c., Belgii 2 zł., Danii 2 zł. Francyi 2 zł. 60 ct., Grecyi 2 zł., 80 ct., Mołdo-Wołoszczyzny 1 zł. 20 ct., Szwecyi 2 zł. 80 ct., Norwegii 3 zł., Rosyi europejskiej 4 zł. 20 ct, Omska i Tiumenia 6 zł. 40 ct., 25 mil od granicy 1 zł. 20 ct., Irkutska, Krasnojarska 9 zł. 60 ct. Hiszpanii 3 zł. 60 ct., Serbii 80 ct., Szwajcaryi 1 zł. 20 ct., Turcyi europejskiej 2 zł. 80 ct.. Portugalii 4 złr., Włoch północ. 80 ct., Włoch połudn. 1 zł. 20 ct., Rumunii 1 zł. 20 ct.

Koleje żelazne.

C. k. uprzyw. kolèj Naddniestrzańska.

Chyrów-Sambor-Stryj.

Stacyje		Pociąg mięszan. Nr. 1. G.	M.	Pociąg mięszan. Nr. 3. G.	M.
Chyrów	Odjazd	11	1	5	59
Felsztyn-Głęboka	"	11	28	6	24
Nadyby-Wojutycze	"	11	47	6	41
Sambor (Restauracyja)	"	12	39	7	26
Dublany-Kranzberg	"	1	23	8	6
Dobrowlany	"	2	1	8	42
Drohobycz (Restauracyja)	"	2	36	9	16
Gaje-Wyżne	"	3	29	10	9
Stryj (Restauracyja	"	4	1	10	41

Stryj-Sambor-Chyrów.

Stacyje		Pociąg mięszan. Nr. 2. G.	M.	Pociąg mięszan. Nr. 4. G.	M.
Stryj (Restauracyja)	Odjazd	10	46	4	17
Gaje-Wyżne	"	11	22	4	54
Drohobycz	"	11	46	5	19
Dobrowlany	"	12	36	6	7
Dublany-Kranzberg	"	1	19	6	51
Sambor	"	2	18	7	45
Nadyby-Wojutycze	"	2	55	8	22
Felsztyn-Głęboka	"	3	14	8	41
Chyrów (Restauracyja)	Przyjazd	3	43	9	9

Pociągi Nr. 3. i 4. od Chyrowa do Stryja i odwrotnie kursują tylko w Niedzielę, Wtorki i Czwartki.

Kolej północna Ces. Ferdynanda.

Kraków-Wiedeń.

Stacyje	Pociąg pospies. Nr. 36. G.	M.	Pociąg mięszan. Nr. 32. G.	M.	Pociąg osobowy Nr. 12. G.	M.	Pociąg mięszan. Nr. 34. G.	M.	Pociąg pospies. Nr. 2 G.	M.	Pociąg osobowy Nr. 10. G.	M.
Lwów	10	31	—	—	4	33	—	—	10	31	4	49
Kraków	7	49	9	31	3	—	5	31	6	55	5	42
Zabierzów	8	21	10	3	3	22	6	4	—	—	6	1
Krzeszowice	8	52	10	34	3	45	6	38	7	29	6	23
Trzebinia	9	21	11	6	4	7	7	9	7	46	6	43
Chrzanów	do Warszawy		11	38	4	27	7	47	—	—	7	—
Libiąż			11	54	4	38	8	11	8	11	7	11
Chełmek			12	8	4	49	8	26	—	—	7	22
Oświęcim			12	22	5	2	8	42	8	27	7	34
Jawiszowice			12	56	5	24	9	16	—	—	7	54
i t. d.												
Wiedeń			4	5	5	16	12	13	4	19	8	13

Wiedeń-Kraków.

Stacyje	Pociąg mięszan. Nr. 35 G.	M.	Pociąg osobowy Nr. 9. G.	M.	Pociąg pospies. Nr. 19. G.	M.	Pociąg mięszan. Nr. 29. G.	M.	Pociąg mięszan. Nr. 31. G.	M.	Pociąg osobowy Nr. 11. G.	M.
Wiedeń	Z Wrocławia		8	—	11	—	—	—	—	—	8	31
i t. d.												
Jawiszowice			7	25	—	—	2	5	7	55	7	23
Oświęcim			7	39	6	57	2	24	8	14	7	37
Chełmek			7	58	—	—	2	51	8	46	7	56
Libiąż			8	9	—	—	3	7	9	—	8	11
Chrzanów			8	22	—	—	3	25	9	17	3	24
Trzebinia	1	45	8	31	7	32	3	36	9	28	8	33
Krzeszowice	2	19	9	2	7	57	4	44	10	14	9	7
Zabierzów	2	47	9	21	—	—	5	15	10	39	9	26
Kraków	3	15	9	41	8	29	5	45	11	5	9	45
Lwów	—	—	11	—	5	18	—	—	—	—	9	7

Koleje żelazne.

Godz. przybycia i odjazdu pociągów obliczane są według czasu peszteńskiego.

Gdy we Lwowie godzina 12, w Peszcie 11 i 40 min.
Liczby oznaczone obwódką czarną wskazują porę nocną od godziny 6 wieczór do godz. 5 min. 59 rano.

C. k. uprzyw. Kolej Arcyksięcia Albrechta.

Lwów-Stryj-Stanisławów.

Stacyje		Pociąg mięszany. Nr. 1. G.	M.	Nr. G.	M.
Lwów	Odjazd	6	45		
Glinna-Nawaryja	"	7	26		
Szczerzec	"	8	04		
Czerkasy	"	8	23		
Mikołajów-Drohowyże	"	8	55		
Bilcze-Wolica	"	9	34		
Uhersko-Dobrzany	"	9	57		
Stryj	Przyjazd	10	20		
	Odjazd	11	20		
Morszyn	"	12	3		
Bolechów	"	12	40		
Dolina	"	1	49		
Krechowice	"	2	26		
Hołyń	"	2	40		
Kałusz	"	3	14		
Bednarów	"	4	—		
Ciężów	"	4	46		
Stanisławów	Przyjazd	5	30		

Stanisławów-Stryj-Lwów.

Stacyje		Nr. 2. G.	M.	Nr. G.	M.
Stanisławów	Odjazd	10	—		
Ciężów	"	10	50		
Beduarów	"	11	34		
Kałusz	"	12	24		
Hołyń	"	12	45		
Krechowice	"	1	6		
Dolina	"	2	6		
Bolechów	"	2	52		
Morszyn	*	3	20		
Stryj	Przyjazd	3	55		
	Odjazd	4	30		
Uhersko-Dobrzay	"	4	50		
Bilcze-Wolica	"	5	12		
Mikołajów-Drohowyże	"	5	57		
Cserkasy	"	6	17		
Szczerzec	"	6	50		
Glinna-Nawaryja	"	7	27		
Lwów	"	8	10		

C. k. uprzyw. galicyjska

Kraków-Lwów-Podwołoczyska.

Stacyje		Pociąg pospies. Nr. 1. G.	M.	Pociąg mięszan. Nr. 5. G.	M.	Pociąg mięszan Nr. 6. G.	M.
Wiedeń	Odjazd	11	—	8	—	8	30
Kraków (Restauracyja)	"	9	13	10	50	10	48
Bierzanów	"	—	—	11	8	11	3
Podłęże	"	—	—	11	27	11	20
Kłaj.	"	—	—	11	45	11	34
Bochnia (Restauracyja)	"	10	6	12	8	11	53
Słotwina	"	—	—	12	36	12	13
Bogumiłowice	"	—	—	1	12	12	43
Tarnów (Restauracyja)	"	11	—	1	39	1	10
Czarna	"	—	—	2	27	1	42
Dembica (Restauracyja)	"	11	49	2	54	1	58
Ropczyce	"	—	—	3	20	2	20
Sedziszów	"	—	—	3	41	2	38
Trzciana	"	—	—	4	6	2	53
Rzeszów (Restauracyja)	"	12	57	4	42	3	40
Łańcut	"	1	18	5	17	4	7
Przeworsk	"	—	—	5	57	4	38
Jarosław	"	2	9	6	36	5	6
Radymno	"	—	—	7	4	5	28
Przemyśl (Restauracyja)	"	3	2	7	44	6	13
Medyka	"	—	—	8	18	6	33
Mościska	"	3	37	8	48	6	59
Sadowa Wisznia	"	—	—	9	24	7	17
Gródek	"	4	35	10	2	8	10
Kamienobród	"	—	—	10	13	8	20
Mszana	"	—	—	10	32	8	40
Lwów (Restauracyja)	Przyjazd	5	20	11	—	9	7
	Odjazd	5	40	12	9	10	10*
Lwów Podzamcze (Rest.)	"	—	—	12	32	10	39
Barszczowice	"	—	—	1	3	11	18
Zadwórze	"	—	—	1	27	11	50
Krasne (Restauracyja)	"	6	51	1	49	12	42
Kniaże	"	—	—	2	41	1	20
Złoczów (Restauracyja)	"	7	33	3	6	1	50
Płuchów	"	—	—	3	48	2	40
Zborów	"	8	4	4	3	2	57
Jezierna	"	—	—	4	42	3	39
Hłuboczek wielki	"	—	—	5	12	4	12
Tarnopol (Restauracyja)	"	9	3	5	50	4	42
Borki wielkie	"	—	—	6	22	5	16
Maksymówka	"	—	—	7	3	6	6
Bogdanówka-Kamionki	"	—	—	7	25	6	30
Podwołoczyska (Restauracyja)	"	10	33	7	43	6	50

*) Pociąg mięszany Nr. 7.

kolej Karola Ludwika

Podwołoczyska-Lwów-Kraków.

Stacyje		Pociąg pospies. Nr. 2. G.	M.	Pociąg mięszan. Nr 8. G.	M.	Pociąg mięszan. Nr. 6. G.	M.
Podwołoczyska	Odjazd	5	31	7	—	7	53
Bogdanówka	"	—	—	7	24	8	17
Maksymówka	"	—	—	7	58	8	50
Borki wielkie	"	—	—	8	33	9	25
Tarnopol (Restauracyja)	"	6	45	9	20	10	9
Hłubuczek wielki	"	—	—	9	38	10	26
Jezierna	"	—	—	10	20	11	8
Zborów	"	7	43	10	59	11	45
Płuchów	"	—	—	11	15	12	—
Złoczów (Restauracya)	"	8	18	11	52	12	37
Kniaże	"	—	—	12	10	12	56
Krasne (Restauracyja)	"	9	—	12	40	1	25
Zadwórze	"	9	19	1	38	2	15
Barszczowice	"	—	—	2	10	2	44
Lwów Podzamcze (Rest.)	"	—	—	3	8	3	36
Lwów (Restauracyja)	Przyjazd	10	10	3	30	3	52
	Odjazd	10	30	4	33	4	49
Mszana	"	—	—	4	58	5	18
Kamienobród	"	—	—	5	15	5	35
Gródek	"	11	20	5	26	5	49
Sądowa Wisznia	"	—	—	5	56	6	23
Mościska	"	12	13	6	28	7	—
Medyka	"	—	—	6	50	7	50
Przemyśl (Restauracyja)	"	12	54	7	10	7	50
Radymno	"	—	—	7	53	8	43
Jarosław (Restauracya)	"	1	46	8	19	9	10
Przeworsk	"	—	—	8	40	9	40
Łańcut	"	2	35	9	12	10	20
Rzeszów (Restauracyja)	"	3	3	9	44	11	—
Trzciana	"	—	—	10	7	11	30
Sędziszów	"	—	—	0	26	11	52
Ropczyce	"	—	—	10	38	12	9
Dembica (Restauracyja)	"	4	10	11	1	12	46
Czarna	"	—	—	11	40	1	19
Tarnów (Restaracyja)	"	5	1	12	14	2	14
Bogumiłowice	"	—	—	12	42	2	39
Słotwina	"	—	—	1	14	3	22
Bochnia (Restauracyja)	"	5	58	1	36	3	52
Kłaj	"	—	—	1	50	4	9
Podłęże	"	—	—	2	7	4	32
Bierzanów	"	—	—	2	23	4	53
Kraków (Restauracyja)	"	6	48	2	38	5	10
Wiedeń	Przyjazd	4	19	5	16	7	10

*) Pociąg osobowy Nr. 4.

Odnoga Krasne-Brody.

Lwów-Kijów. Stacyje		Pociąg mięszan. Nr. 101. G.	M.	Pociąg mięszan. Nr. 105. G.	M.	Pociąg mięszan Nr. 107. G.	M.
Lwów (Restauracyja)	Odjazd	5	40	12	9	10	19
Krasne (Restauracyja)	"	7	9	2	20	1	30
Ożydów	"	7	48	2	52	2	14
Zabłotce	"	8	18	3	17	3	50
Brody	Przyjazd	8	45	3	38	3	17
Kijów	"	9	15	—	—	—	—

Kijów-Lwów.		Nr. 102. G.	M.	Nr. 106. G.	M.	Nr. 108. G.	M.
Kijów	Odjazd	9	15	—	—	—	—
Brody Restauracyja)	"	7	2	11	39	10	15
Zabłotce	"	7	32	12	5	10	50
Ożydów	"	8	4	12	33	11	28
Krasne (Restauracyja)	"	8	35	1	—	12	—
Lwów (Restauracyja)	"	10	10	3	52	3	30

Z Krakowa do Wieliczki.

Stacyje		Pociąg mięszan. Nr. 9.
Kraków Restauracyja)	Odjazd	11 5
Bierzanów	"	11 28
Wieliczka	Przyjazd	11 44

Z Wieliczki do Krakowa.

		Nr. 10
Wieliczka	Odjazd	7 30
Bierzanów	"	7 49
Kraków	Przyjazd	8 7

Pociągi pospieszne Nr. 1. i 2. kursują bez zmiany wagonów między Wiedniem a Podwołoczyskami. Pociągi mięszane Nr. 105, 106, 107 i 108 w Brodach połączenia nie mają.

C. k. kolej państwowa Tarnowsko-Leluchowska.

Tarnów-Orló.

Stacyje		Pociąg mieszany Nr. 3. G.	M.
Tarnów	Odjazd	1	45
Łowczówek-Plesna	"	2	14
Tuchów	"	2	46
Gromnik	"	3	17
Bogoniowice-Ciężkowice	"	3	35
Bobowa	"	4	15
Grybów	"	5	14
Ptaszkowa	"	5	58
Kamionka	"	6	29
Nowy Sącz (Restauracyja	"	6	51
Stary Sącz	"	7	45
Rytro	"	8	19
Piwniczna	"	8	48
Żegiestów	"	9	26
Muszyna-Krynica	"	10	15
Orló	Przyjazd	10	49

Orló-Tarnów.

		G.	M.
Orló	Odjazd	3	19
Muszyna-Krynica	"	3	57
Żegiestów	"	4	32
Piwniczna	"	5	5
Rytro	"	5	29
Stary Sącz	"	6	—
Nowy Sącz	"	6	44
Kamionka	"	7	8
Ptaszkowa	"	7	43
Grybów	"	8	39
Bobowa	"	9	28
Bogoniowice-Ciężkowice	"	10	—
Gromnik	"	10	13
Tuchów	"	10	46
Łowczówek-Pleśna	"	11	13
Tarnów	Przyjazd	11	39

C. k. uprzyw. kolej żelazna Lwowsko-Czerniowiecko-Jaska.

Ze Lwowa do Suczawy.

Stacyje		Pociąg pospies. Nr. 1 G.	M.	Pociąg mięszan. Nr. 3. G.	M.	Pociąg mięszan Nr. 5. G.	M.
Wiedeń (czas pragski)	Odjazd	11	—	8	—	8	29
Kraków (czas peszteński)	"	9	13	10	49	10	48
Lwów " "	Przyjazd	5	19	11	—	9	7
Lwów	Odjazd	6	9	11	49	10	49
Siechów	"	—	—	12	21	11	25
Staresioło	"	—	—	12	59	12	6
Bóbrka-Chlebowice *	"	7	1	1	25	12	33
Wybranówka	"	—	—	1	44	12	53
Borynicze	"	7	26	2	9	1	19
Chodorów *	"	7	44	2	43	1	51
Bortniki	"	—	—	3	3	2	11
Bukaczowce (Restauracyja) *	"	8	19	3	53	2	57
Bursztyn	"	8	39	4	27	3	29
Halicz	"	8	57	5	2	4	4
Jezupol	"	—	—	5	37	4	38
Stanisławów (Restauracyja)	"	9	36	6	11	5	13
Ottynia	"	10	14	7	58	6	41
Korszów	"	—	—	8	48	7	42
Kołomyja (Restauracyja)	"	11	6	9	39	8	42
Zabłotów	"	11	33	10	28	9	36
Śniatyn-Załucze	"	11	57	11	9	10	27
Niepokołowce	"	—	—	11	38	11	—
Łużany *	"	12	25	12	3	11	29
Sadagóra	"	—	—	12	33	12	2
Czerniowce (Restauracyja)	"	12	45	12	38	12	7
" Volgsgarten *	"	1	3	1	21		
Kuczurmare	"	1	27	2	2		
Hliboka	"	2	—	2	53		
Czerepkowce Seret	"	2	12	3	12		
Ruda *	"	2	35	3	46		
Hadikfalva-Radowce	"	2	56	4	11		
Istensegits *	"	3	7	4	26		
Mileszowce	"	3	18	4	41		
Hatna	"	3	33	5	4		
Suczawa-Itzkany (Restaur.)	Przyjazd	3	46	5	22		

Pociągi pospieszne zatrzymują się w stacyjach gwiazdką * oznaczonych tylko warunkowo.

Z Suczawy do Lwowa.

Stacyje		Pociąg pospies. Nr. 2. G.	M.	Pociąg mięszan. Nr 4. G.	M.	Pociąg mięszan. Nr. 6. G.	M.
Suczawa-Itzkany (Rest.)	Odjazd	12	29	10	45		
Hatna	"	12	41	11	5		
Mileszowce	"	12	55	11	29		
Istensegits *	"	1	3	11	44		
Hadikfalva-Radowce	"	1	18	12	7		
Ruda *	"	1	29	12	29		
Gzerepkowce	"	1	45	12	57		
Hliboka *	"	1	57	1	21		
Kuczurmare	"	2	23	2	3		
Czerniowce Volksgarten	"	2	44	2	39		
" (Restauracyja)	"	2	54	2	55	3	12
Sadagóra	"	—	—	3	24	3	24
Łużany *	"	3	21	3	57	3	55
Niepokołowce	"	—	—	4	23	4	19
Śniatyn-Załucze	"	3	51	4	57	4	54
Zabłotów	"	4	14	5	41	5	35
Kołomyja (Restauracyja)	"	4	44	6	41	6	33
Korszów	"	—	—	7	29	7	19
Ottynia	"	5	32	8	17	8	5
Stanisławów (Restauracyja)	"	6	3	9	1	8	58
Jezupol	"	—	—	10	8	9	58
Halicz	"	6	54	10	45	10	38
Bursztyn	"	7	11	11	13	11	9
Bukaczowce (Restauracyja)	"	7	3	11	51	11	48
Bortniki	"	—	—	12	28	12	31
Chodorów *	"	8	4	12	51	12	51
Borynicze	"	8	25	1	24	1	7
Wybranówka	"	—	—	1	43	1	47
Bóbrka- Chlebowce	"	8	46	2	—	2	8
Staresioło	"	—	—	2	31	2	11
Siechów	"	—	—	3	8	3	9
Lwów (Restauracyja)	Przyjazd	9	38	3	32	3	15
Lwów (według czasu peszt.)	Odjazd	10	28	4	49	4	33
Kraków (czas pragski)	"	6	55	5	39	3	—
Wiedeń " "	Przyjazd	4	19	7	13	5	16

I. węg.-galicyjska kolej żelazna.

Przemyśl-Łupków.							
Stacyje		Pociąg mięszan. Nr. 1.		Pociąg mięszan. Nr. 3.		Pociąg mięszan. Nr. 5.	
		G.	M.	G.	M.	G.	M.
Przemyśl	Odjazd	8	25	8	29	3	49
Hermanowice	"	8	46	8	52	4	11
Niżankowice	"	8	56	9	5	4	22
Dobromil	"	9	28	9	49	5	5
Chyrów	"	10	19	10	43	5	33
Starzawa	"	10	43	11	12		
Krościenko	"	11	5	11	51		
Ustrzyki	"	11	42	12	4		
Olszanica	"	12	9	1	15		
Łukawica-Lisko	"	12	21	1	48		
Załuż	"	12	49	2	—		
Zagórz	"	1	27	2	12		
Mokre	"	2	19	3	5		
Szczawne	"	3	7	3	27		
Komańcza	"			4	—		
Łupków	"			4	49		
Legenyi Mihalyi	Przyjazd			10	—		
Kijów-Lwów.		Nr. 8.		Nr. 2.		Nr. 6.	
Legenyi Mihalyi	Odjazd			7	50		
Łupków	"			12	43		
Komańcza	"			1	18		
Szczawne	"	10	41	1	46		
Mokre	"	11	—	2	3		
Zagórz	"	11	41	2	49		
Załuż	"	12	19	3	—		
Łukawica-Lisko	"	12	3	3	15		
Olszanica	"	1	23	3	44		
Ustrzyki	"	2	9	4	21		
Krościenko	"	2	5	4	43		
Starzawa	"	3	8	5	4		
Chyrów	"	3	—	5	26	9	26
Dobromil	"	4	18	5	53	9	52
Niżankowice	"	5	1	6	22	10	26
Hermanowice	"	5	14	6	32	10	37
Przemyśl	Przyjazd	5	37	6	54	11	—

CZĘŚĆ
NAUKOWO-PRAKTYCZNA.

Przegląd

środków lekarskich, zawartych w farmakopei austryjackiéj, jakotéż ważniejszych środków takową nie objętych, wraz z podaniem ich sposobu działania, dawki i zastosowania.

Środki nie objęte farmakopeą oznaczone są gwiazdką (*).

Absinthii herba, piołun. — Stomachicum amarum. 10·5—15·0 na 100·0—200·0. ***Extr.** 1·5 p. die. ***Ol. aeth.** 1—4 krop. p. dosi. **Tinct. abs. composita.** Po 15—20 krop., 3 razy dziennie.

***Acetonum,** Spirit. pyro-aceticus. — Nervinum. Po 15—20 krop., 3—4 razy dziennie i do wziewań.

Acetum aromaticum, ocet siedmiu złodziei. — Zewn. do wąchania, płukań itp.

Acetum pyrolignosum rectific., świtłucha. — Środ. odwietrzający, żrący. Po 5·0—10·0 na 100·0 aq.

Acetum scillae, ocet ckliwiczy. — Środ. moczopędny, wykrztuśny. Zob. Scilla.

Acidum acet. conc. pur., kwas octowy stężony. — Środ. żrący. Zewn. do wąchania. Wewn. w rozcieńczeniu.

Acid. aceticum dilutum. — Temperans. W rozcieńczeniu używany za napój, do płukania ust, do enem, okładów, oraz do tamowania krwotoku. — **Acid. bichloro- i trichloro-aceticum.** Zżeradła.

Acid. arsenicosum (Arsenicum album), **kwas arsenawy, arszenik.** — Z morfinem i kreasotem używ. do przyżegania zarodka zębowego (*pulpa dentis*); prócz tego do obmywania guzów i grzybków skórnych (*eczema*, *psoriasis*). Wewnętrznie w łuszczu (*psoriasis*), nerwobólach, pląsawicy, zastarzałéj bagiennicy (*malaria*). 0·05 na 500·0 wody, z tego po $^1/_2$—1 łyżki, 2—3 razy dziennie. Zewn. w maści po 0·15—0·30 na 20·0 tłuszczu. — **Solutio arsenic. Fowleri.** Na 90 części 1 cz. arszeniku, czyli w 90 kroplach 0·08 arszeniku. 0·4 czyli 7 krop. pro die, naj-

wyżéj 1·20. — ***Solutio Donovani** po 0·5—2·0 p. die. — ***Solutio Pearsoni** w dawce 6 razy większéj, niż Sol. Fowleri. Wewn. po 40 kropel. — ***Pilulae asiaticae.** 1 pigułka zawiéra około 0.02 arszeniku.

Acidum carbolicum, kwas karbolowy. — Środ. odwietrzający, powstrzymujący rozkład i gnicie, żrący. Do miejscow. znieczulenia, do wziewań w zgorzeli płucnéj, do wstrzykiwań do pęcherza, macicy. Środ. przeciwzapalny. Zewn. 1·5 na 40·0—400·0 gliceryny, wyskoku lub wody. Wewn. 0·01—0·05. Do wstrzykiw. podskórn. 0·1 : 10·0.

Acid. citricum, kw. cytrynowy. — Temperans. Często zanieczyszczony kwasem winowym. Do wysycania proszków burzących.

Acid. chromicum, kwas chromowy. — Zżeradło. Z wodą w stosunku 1 : 20 aq., lub szczéry.

***Acid. chrysophanicum, kw. chryzofanowy.** — Do wciérania i opatrunku (1 : 4 tłusz.).

***Acidum gallicum, kw. dębiankowy.** — Adstringens. Stosowany w biegunce, krwotoku. W proszk., pig., rozcz. po 0·1—0·5 na raz.

Acid. hydrocyanicum, kwas sinowodowy. — Sedativum, Anodynum. W dolegliwościach żołądka i jelit, w nieżycie oskrzelowym. Należy go przechowywać zawsze w naczyniach ze szkła ciemnego, gdyż rychło ulega rozkładowi (pod wpływem światła słonecz.). Po $^1/_2$—1 krop. na raz; po 0·2 na dzień.

***Acid. lacticum, kwas mlekowy.** — Zżeradło; w najnow. czasach zalecany jako środ. usypiający. Po 5·0—10·0 dziennie z wodą, cukrem itp. Zewn. na błony rzekome (*croup*). Do wziewania 15 krop. na 30·0 wody.

Acid. muriaticum concentrat., kwas chlorowodowy cz. **solny stężony.** — Zżeradło. — **Acid. muriat. dilutum.** W niestrawności, biegunce, celem powiększenia kwaśnego oddziaływania moczu. Po 5·0—10·0 na 800·0 płynu p. die. Zewn. do płukania ust i gardła po 2·0—4·0 na 150·0 aq.

Acid. nitricum concentr. purum., kwas azotowy stęż. — Zżeradło. — ***Acid. nitricum fumans, kw. azotowy dymiący.** Dwa razy silniejszy niż poprzedni.—Należy używać pręcików drewnianych i w ogóle obchodzić się z tym środkiem ostrożnie! Nadżéra tkanki, wprawdzie gwałtownie, ale tylko powierzchownie. — **Acid. nitric. dilut. purum.** Zalecany w chorobach wątroby i zap. nerek po 5—15 kropel dziennie; w rozcieńczeniu używ. za napój. — ***Acid. chloro-nitrosum** v. **Aqua regia, kw. chloro-azo-**

towy czyli **woda królewska**. (Acid. nitr. 1 cz., Acid. muriat. 2 cz.). Zewn. do kąpieli i obmywań 5: 100.

Acid. phosphoricum, kw. fosforowy. — W mieszank. po 10—30 krop., 3—6 razy dziennie.

***Acid. picro-nitricum, kw. gorazotowy.** cz. **trój-azotofenilowy.** — Zżeradło, środ. odwietrzający. Po 0·1—0·3 pro dosi; po 0·5! na dzień, w pigułkach.

Acid. salicylicum, kwas salicylowy — Środ. odwietrzający, przeciwgorączkowy (aby obniżyć znacznie ciepłotę ciała). Zalecany w chorobach gorączkowych ostrych, w ostrym gośćcu stawowym. Wewn. 0·15 co godz., do płukania gardła po 5·0 na 500·0 Spirit. vini diluti. Zewn. na rany, wrzody, w stosunku jak 2: 100 cieczy. Jako proszek do posypywania 1: 5 skrobi. — **Natrum salicylicum**, 3·0—5·0 dziennie.

***Acid. succinnicum, kwas bursztynowy.** — W gorączce połogowéj. Do opatryw. ran w ten sam sposób, co kw. karbolowy. Wewn. po 0·15—0·7 w proszk., rozcz., kilkakroć dziennie. Zewn. 1: 300. Silniejsze rozczyny używ. z dodatkiem wyskoku, boraksu, fosforanu sodowego.

Acid. sulphuricum conc. purum, kwas siarkowy stężony. — Środek nadżerający tkanki głęboko. Wewnętrz. z sokami, w mieszankach po 1—6 krop. w dawce, 3—6 razy dziennie. — **Acid. sulphuric. dilut.** — Temperans. Używ. za napój. Nie mniéj jako środek w zatruciu ołownem. Słabe stypticum. Wewnętrzn: w mieszankach po 2·5—5·0 na 500·0. Do płukań 2·0—5·0 na 200·0. — **Acid. Halleri** (Elixir acid. Halleri), **Eliksyr Hallerowy.** 5—20 krop. 4—6 razy dziennie.

Acid. tannicum, (Tanninum), **kwas garbnikowy**, tannina. — Adstringens, Stypticum. W biegunce, krwotokach, nieżycie błon śluzowych. W proszku, pigułkach, rozczynie po 0·01—0·1, 4—6 razy dziennie. Do wstrzykiwań, enem, płukań, itd. w stosunku jak 1: 20—100.

Acid. tartaricum, kwas winowy. — Temperans. Używ. do mieszanin burzących, oraz do wysypania. W proszk., rozczynie, z sokami po 0·2—0·5 co 2—3 godz.

Aconitinum, akonityn. — Środek odurzający, moczopędny. W dnie, gośćcu, nerwobólach. Przetwór niepewny i zmienny, stąd ostrożność w jego użyciu konieczna! Wewn. po 0·001—0·004, 2—3 razy dziennie; zewnętrzn. 1·25—5·0 w maści, lub rozcz. wyskokow. — **Aconitum, Tuber** (radix) **Aconiti, Tojad, korzeń Tojadowy**, po 0·03—0·1 kilkakroć dziennie. **Extractum** w proszku, pig., po 0·01—0·2

w dawce. Do wcierań 1: 20 maści, wyskoku, gliceryny. **Tinct. acon.**, po 15 krop. 3 razy dziennie. Używa się także do wcierań.

Aether aceticus, eter octowy, nafta octowa. — Używ. do wąchania, nie mniéj i wewnętrz., jak eter zwycz.

***Aether amylo-nitrosus, azotyn amilowy** (Amyl-Nitrit). — W migrenie, w dusznicy bolesnéj (*angina pectoris*), w nerwobólach; odtrutka na chloroform, środek pomocny w zamartwicy. 1—2 krop. do wziewania.

Aether sulphuricus, eter siarczany. — Środ. przeciwkurczowy, podniecający. Wziewany znieczula. Miejscowo znieczula się nim za pomocą przyrządu Richardson'a. Eter winien być w tym razie bezwodnym, dla tego téż najwłaściwiéj zmieszać go poprzednio cum aether. petrolei. Zadaje się go wewnętrznie w mieszank., lub na cukrze jako „krople" po 5—20 krop., 2—6 razy dziennie. Prócz tego zewnętrznie do wąchania.

***Aether camphoratus** (Tinct aeth. camphorata), **eter kamforowy.** — Zewn. do wcierań jako środ. przeciwkurczowy, lub kojący ból zębów.

***Aether chloratus, chlorek etylowy.** — Zewn. jako środ. znieczulający po 15—30 krpl.

***Aether nitric. alcoh., azotyn etylowy.** — Dodatek do mięszanek moczopędnych po 10 - 30 krop.

***Aethylenum** (Elaylum) **chloratum s. Liquor hollandicus.** Używa się do wcierań, jako środ. miejscowo znieczulający po 1·0—3·0.

Agaricus chirurgorum, bedłka. — Środek tamujący krwotoki.

***Alcohol, wyskok** — Analepticum. Do wziewań w duszności.

Aloë lucida, alona. — Środ. przeczyszczający, ostry. W niestrawności, w zakorzenioném zaparciu stolca. Emenagogum. W proszk. lub pig. po 0·02—0·1, 2—3 razy dziennie. Do enem po 0·5—1·0. — **Extrct. aloës aquos. i *Tinct. al. simpl. i comp.** zadaje się (rzadko) wewn. po 8—20 krop., bez dodatków lub w mięszankach.

Althaea, ślaz. — Środek klejki. Korzeń i ziele po 5·0—10·0 na 200. — **Species althaeae, ziółka ślazowe,** używ. do okładów, materacyków. — **Species pectorales, ziółka piersiowe.**

Alumen, hałun. — Adstringens, środ. odwietrzający. Używ. do przyrządz. serwatki. W proszk. po 0·15—0·75 co 2 godziny. Do wstrzykiwań 5·0—10·0 na 400·0; do oczanek 0·06—0·12 na 30·0. Do posypywania bierze się sam ha-

łun, lub ze skrobią. — **Alum. ustum, hałun prażony.** — Tylko zewnętrznie. Jako proszek żrący.

Alumina hydrica, wodnik glinowy.—Do posypywania w proszku, jako absorbens. Łagodne żżeradło. Adstringens. Dawka 0·15—0·5 kilka razy przez dzień.

***Alumina acetica solut. i sulfuric. solut., rozczyn octanu i siarkanu glinowego.** — Oba środki odwietrzające, ściągające. Do wstrzykiwań i okładów 1·0—2·0 na 100·0 aq.

Ammonia (pura liquida), **amonijak.** — Rumieni i nadżera skórę. Zalecany na ukłócia i rany zadane od owadów i jadowitych wężów. Używ. jako środ. orzeźwiajacy, do wąchania; także i w zatruciu wyskokowém. Wewn. 5—10 kropl. w klejkim rozczynniku 1·5—2·0 na 200·0.

Ammoniacum (gummi) **depurat., klejo-żywica amońska.** — Expectorans, Emenagogum. W pigułkach, zawiesinie z żółtka, powidełkach po 0·5—1·0, 3 razy dziennie.

Ammonium acetic. sol. dil. (spiritus Mindereri), **rozciek octanu amonowego.** — Diaphoreticum. Wewn. w kroplach, mieszankach, klejkich rozczynach po 10·0—15·0 na dzień. — **Ammon. carbon., węglan amonijacki.** — Excitans, diaphoreticum, rubefaciens. Wewn. po 0·1—0·3, 3—4 razy dziennie, w proszk., pig., 2·0—5·0 na dzień, w rozczynie. Zewn. do wąchania, do mazideł. — **Linimentum saponato-camphoratum, mazidło mydlano-kamforowe,** (Opodeldoc) rumieni skórę, przytém działa jako środ. odwodzący (derivans). Do wcierań 2·0—5·0 na raz. — **Liniment. ammoniat.,** v. volatile **mazidło amonijackie,** albo lotne. Stosowna zaprawa chloroformu. — **Ammon. chlorat. depurat.** s. Sal. ammoniac. depur., **salmijak.**—Środ. wykrztuśny. Dodatek do mieszanin oziębiających. — ***Ammon. citricum,** działa jak octan amon. — ***Ammon. jodat., jodek amonowy,** działa jak Kali jodatum. Dawka: 0·1—0·3, 3—4 razy dziennie; do wcierań 1 : 20. — ***Ammon. phosphoric.** Środek potny, używ przytém przeciw dnie (*arthritis*), kamicy (*lithiasis*), po 1·5—3·0. — ***Ammon. valerianic.,** w rozcz. z 0·15 na 100·0 przeciw nerwobólom.

Amygdalae amarae, migdały gorzkie. — Środek kojący.

Amygd. dulces, migd. słodkie, w mleczance po 10·0 na 100·0. — ***Amygdalinum, amigdalin,** dodatek 0·06 do mleczanki migdałowéj odpowiada 30 gramom wody wawrzyno-wiśniowéj.

***Amylnitrit** v. Aether amylo-nitrosus, **azotyn amilowy.**

Amylum marantae (Arrowroot), **skrobia Indyjska**. — Używa się 5·0—15·0 na 400·0 cieczy.

Amylum tritici, skrobia pszenna. — Do posypywania, enem.

Angelicae radix, korzeń dzięglowy. — Nervinum. Infus. z 10·0—20·0 na 200·0.

Anisum stellatum. Semen. Nasienie badyjanowe. — Środek pobudzający w leniwém trawieniu. W proszkach 1·0—3·0 pro dosi. Inf. 5·0—10·0 na 100·0.

***Anthracokali simplex**. — W chorobach skórnych, w zołzach, w dawce 0·1—0·2 kilkakroć dziennie.

***Apomorphinum hydrochlor., wodochloran apomorfinowy**. — Jako lek wykrztuśny po 0·001—0·005 na dzień; jako środ. wymiotny po 0·1—0·2 na 10·0 wody, do wstrzykiwań podskórnych.

Aqua amygdalarum amararum concentrata, wódka migdałowa tęższa. — Sedativum, Anodynum; po 5—30 krop. w rozczynie kilkakroć dziennie. — **Aqua amygdal. amar. diluta, wódka migd. rozcieńczona**. — Łyżeczkami kilkakroć dziennie. — **Aqua aromatica spirituosa**. — Używ. u pospólstwa do wcierań w morzysku, kurczach (zwłaszcza w ciąży). — **Aqua aurantiorum florum, wódka pomarańczowa**. — Corrigens. — **Aqua calcis, woda wapienna**. — Zob. Calcaria. — **Aqua carminativa, wódka wiatropędna**. — Na wzdęcie, wiatry, morzysko. Łyżeczkami na cukrze, podobnie — ***Aq. carmelitarum**. — **Aqua chamomillae, wódka rumiankowa**. — Środ. przeciwkurczowy. Dodaje się do innych leków, po 5·0—20·0 na 100·0 cieczy. — **Aqua chlori, woda chlorowa**. — Zob. Chlori aqua. — **Aqua cinnamomi simplex i spirituosa, wódka cynamonowa prosta i winowa** — Corrigentia. — **Aqua creasoti, woda kreasotowa**. — Środ. odwietrzający w zgorzeli płucnéj; używ. prócz tego w wymiotach, biegunce. Wewn. łyżeczkami. — **Aqua foeniculi, wódka fanklowa**. — Corrigens. — ***Aqua antihysterica foetida, wódka cuchnąca** albo **praska**. — Używa się sama, lub w mięszankach po 5·0—10·0. — **Aqua laurocerasi, woda wawrzyno-wiśniowa** jak Aq. amygd. amarar. — **Aqua melissae i Aq. menthae piperitae**. — Corrigentia. — ***Aqua phagedaenica lutea, woda wygryzająca płowa**. — (Hydrarg. muriat. corrosiv. pulv. 0·1 Aq. calcis ust. 30·0). — ***Aqua phagedaenica nigra, woda wygryzająca czarna**. — (Calomelanos 2·0, Opii pulv. 0·1 Aquae calcar. 100·0). Obie używane zewnętrznie na wrzody kiłowe. — **Aq. plumbica, woda**

ołowiana. — Adstringens, używa się zewnętrznie — ***Aqua purgativa,** (Eau purgative gazeuse), woda przeczyszczająca. Składa się: z Natr. phosphor. cryst. 40·0, Natr. bicarb. 5·0, Aq. destil. 625·0, Acid. citr. 10·0. — **Aqua rosarum i aqua rubi idaei, wódka różana i malinowa.** Obie służą jedynie jako poprawidła. — **Aqua vegetomineralis Goulardi, woda Gulardowa.** — Zewn., środek ściągający, chłodzący. — ***Aqua vulneraria Thedeni, woda urażna.** — Składa się: z Acet. crud. 30·0, Spirit. vini rectf. 18·0, Ac. sulf. dil. 6·0, Mel. depurat. 12·0. Zewn. do opatr. miejsc zranionych.

Arcanum duplicatum, siarkan potasowy. Zob.: Kali sulfuricum.

Argentum nitricum fusum et crystalisatum, azotan srebrowy stopiony i krystaliczny. -- Adstringens metallicum. W padaczce, chorobach żołądka (wrzód, nieżyt), w biegunce, w czerwonce (do enem). Nadżera nie zbyt głęboko; używany w stanie stałym i rozczynie. W krwotokach jako stypticum. Na rany zatrute nieprzydatny. W maściach najwłaściwiéj z waselinem (vaselinum). Wewnętrznie zadaje się go bardzo rzadko w rozcz. lub piguł. po 0·01—0·5, 2—3 razy dzien. Zewnętrzn. jako zżoradło in substantia, w rozczynie do wstrzykiwań itp. po 0·05—0·15 na 20·0; w maści (1: 5—25 tłuszczu); do oczanek i obmywań (crystal. 1: 100—500); do pomazywań (1: 10—50). — **Argent. nitric. cum kalio nitr.**, (lapis mitigatus), mieszanina azotanu srebrow. z azotan. potasow. Środek łagodniejszy od poprzedniego, jednak żrący.

***Argilla, bolus alba, glinka.** — Używ. na zaprawę do pigułek, np. z azotanu srebrowego.

Arnicae flores, kwiaty pomornikowe. — Środ. łagodnie podniecający, zadawany podczas nieżytu i biegunki. Inf. z 5·0 na 100·0 p. die. — **Radix arn.** w dawce podwójnéj. — **Tinct.**, do płukań i naciérań. — ***Extr.** 0·3—0·5 p. dosi. — ***Oleum,** 1—4 krop. kilkakroć dziennie.

Artemisia vulgaris, bylica pospolita. — Włóknist. korzenia bierze się 5·0 wewnętrzn. przed napadem padaczkowym. — ***Extr. artem.** 0·2—0·5 p. dosi. — ***Herb. art.**, jak piołun.

Asa foetida (Gummi resina depur.), **smrodzieniec, czarcie łajno.** — Remed. antihystericum. W prosz. po 0·3—1·0, 2—3 razy dzien.; albo 2·0—5·0 na 20·0 Spirit. Minder. i 200·0 Aq. aromat.; do enem. — ***Tinct. a. foet.** 20—30 krop. pro dosi kilkakroć dzien., także do enem. — ***Aqua**

antihysterica foetida, **woda cuchnąca**, czyli **praska**. Wewnętrzn. łyżeczkami.

Atropinum sulfuricum, siarkan atropinowy. — Środek odurzający. W boleściach, kurczach, duszności, dychawicy, krztuścu, w zapal. tęczówki jako środ. rozszérzający źrenicę, także w zapal. rogówki. W potach rozpływnych (podskórn.) ½—2 mgm. na raz, 6·6 mgm. na dzień! w rozczynie, proszku lub pig. Do rozszérz. źrenicy 0·05 na 5·0 aq.; do podskórn. wstrzyk. 0·02—0·05 na 10·0 wody. W maści i mazidłach 1: 200—500.

Aurantium, flores naphae, kwiecie pomarańczowe. — Inf. z 5·0—10·0 na 2—3 filiżan. wody, przez dzień. — **Folia aurant.** Infus. z 10·0—20·0 na 200·0, łyżkami. — **Cortex** albo **flavedo corticum aurantiorum, skórki** albo **żółklina ze skórek pomarańczowych.** W proszku po 0·3—1·0, 2—3 razy dzien. Infus. 5·0—10·0 na 200·0, łyżkami. **Syr. aurant.** ½—1 łyżki, 2—3 razy. Jako Corrigens 20·0—40·0 na 150·0 Colat. — **Aqua naphae, wódka z kwiatu pomarańczowego.**—Corrigens.

***Aurum chloratum**, 0·06 na 200·0 Aq. dest. — ***Aur. cyanatum.** Wewn. 0·005—0·01 pro dosi. — ***Aurum jodatum** 0·005—0·1 w dawce; zewn: 3·0—6·0 na 30·0 tłuszczu. — **Liquor auri muriat-natronati.**—Środek żrący.— ***Aur. oxydatum**, 0·01—0·06 p. dosi.

Balsamum copaivae. Zob. Copaiva.

Balsamum peruvianum, balsam peruwijański.—Środek przeciwświérzbowy. Robi się jedno do dwóch wcierań balsamem szczérym, lub zarobionym na maść lub rozczyn. wysk.

Balsamum vitae Hoffmanni, balsam żywotny. — 5 — 10 krop. na raz. Zewnętrz: do wąchania, wcierań, wreszcie jako pięknszydło (cosmeticum) etc.

Belladonnae radix, korzeń szalejowy. Co się tyczy działania zob. Atropinum. Dawka: 0·01—0·04 w proszk. piguł. Infus. 1·0—3·0 na 200·0. — **Extr. rad. B.** 0·01—0·12 pro dos. do 0·2 pro die! w proszk., pigułk., rozczynie. — ***Folia B.** Dwa razy słabsze od korzenia. Zewn: Infus. 1: 25, do wstrzykiwań, płukań, enem. — ***Extr. fol. bell.** 0·05—0·1 p. dos.—**Tinct. bellad.** 2—5 krop. ad 0·5 pro dosi, ad 3·0 p. die!

***Benzinum**, czyli **Benzolum.** — Środ. odwietrzający, niszczy zarazem pasorzyty. W kiśnieniu żołądkowém 0·2—0·8 (5—20 krop.) pro dosi kilkakroć dzien. Zewn. na swędzenie 1 cz. na 4 cz. tłuszczu.

Benzoë, bedźwin. — Rzadko zadawany wewnętrznie, a wtedy w piguł. lub mleczance po 0·3—1·0. — **Flores benzoës,** (Acidum benzoicum). — Środ. wykrztuśny, podniecający, odwaniający, zadawany w mocznicy. W proszkach kilkakroć dzien. po 0·02—0·5. — **Tinct. benz.** używ. do obmywań, okładów.

Bismuthum subnitricum, (Magisterium bismuthi), **podazotyn bizmutowy.** — Środek żrący, ściągający, w biegunce w cardialgii (przy wrzodzie żołądka) wewnętrz: w proszk., pigułk., po 0·2—1·0, 2—3 dziennie; zewnętrz. w maści 1: 20, oraz do wstrzykiw.: 1: 100. — ***Bism. carbonicum.** Dorosłym 0·5—2·0, dzieciom 0·2—0·5 w proszkach. — ***Bism. tannicum,** w proszk. po 0·1—0·3 p. dos.—***Bism. valerianic.** Środ. przeciwkurczowy; w dawkach po 0·05—0·15 kilka razy dziennie.

***Borax dep. s. veneta, boran sodowy.** — Emmenagogum, środek niepewny niestwierdzony; używa się do płukania ust i gardła w zapaleniach błony śluzow. tamże; także i w nadmiernem ślinieniu. — Wewn. 0·2—1·0 kilkakroć dzien. w proszk., pig.; zewnętrz: do płukań: (2·0—5·0 na 100·0), do pomazywań (3·0—5·0 na 25·0). — ***Acid. boracicum** (Sal sedativ. Hombergi), **kwas borowy.** Środek moczopędny, odwaniający, chroni mleko i mięso od zepsucia. Dawka: 0·2—1·0 kilka razy dziennie 5·0—15·0 na dzień, w proszkach, rozczynie.

Brayerae (Kousso) **flores, kwiat krasawy czerwiogubnej** — Dobry środek na zgubienie tasiemca, atoli często przedają zamiast niego Kossein Bedalla, będący mięszaniną rozmaitych składników. Wypija się z rana naczczo na raz odwar z 30·0—50·0 w 500·0 wody, wygotowawszy ją do połowy.

***Bromum, brom.**—Środek odwietrzający. Zmieszawszy brom z wodą, otrzymuje się wodę bromową, zalecaną w dławcu i błonicy. Celem odwietrzania jakiejś zamkniętej miejscowości nalewa się brom do naczyń napełnionych piaskiem, zostawia na czas dłuższy, samemu zaś spiesznie uchodzi. Wewnętrznie: $\frac{1}{2}$—2 krop. do 0·1 pro die w wyskoku, lub wodzie. — ***Aqua brom.** 1 cz.: 30 cz. wody, do okładów i opatrunków; do wstrzykiwań 1 : 200—400; do wziewań 1 cz. na 500. — ***Bromum chloratum,** jest środkiem żrącym.

***Brucinum purum, nitric., sulfuric., brucyn, azotan i siarkan brucynowy.** — Działa na wzór strychninu, tyl-

ko słabiej. Wewn. po 0·008—0·02—0·06 kilka razy dzień. w piguł. lub kroplach.

***Bryoniae radix, korzeń przestępu.** — Drasticum; obecnie prawie wyszedł z użycia, bo też i niepotrzebny. 15·0 na 200·0 Infus.; sok wyżęty po 0·5—1·0 pro die.

***Butylum chloratum, chlorek butylu.** — Środ. znieczulający, nasenny. Po 2·0—5·0 wewnętrznie, z gliceryną lub wodą.

***Cadmium sulfuric., siarkan kadmowy.** — Adstringens metallicum; działa podobnie jak siarkan zynkowy, nie przewyższając go jednak. Zewnętrzn. w maści 0·05—0·15 na 5·0 tłuszczu. W rozczynie 0·05—0·15 na 30·0.

Calamus aromaticus, radix, korzeń tatarakowy lub tatarskiego ziela. — Tonicum. Infus. z 5·0—10·0 na 100·0; w pigułkach, w proszku, lakwarzach po 0·5—1·5 kilkakroć dziennie. — ***Extr. calam.** 0·3—1·5.

Calcium carbonicum purum (Calcaria carbon.), **węglan wapniowy.** — Zobojętnia kwasy. Wewn. 0·5—2·0 pro dosi. Zewn. do posypywania.

Calcium hypochlorosum, (Calcaria chlorata) **Podchloran wapniowy.**—Środek odwietrzający żrący. Środek łatwo rozkładowi ulegający. Działa żrąco przez chlor i wydzielanie nadmierne wapna. Rzadko zadaje się wewn. po 0·5—2·0 na 200·0 wody. Zewn. do obmywań etc.

Calcaria hypophosphorosa, fosforyn wapniowy.**—W nieważnym rozczynie zadawany w suchotach w dawkach po 0·15 — 0·30.—Calcaria lactica,** wewn. w suchotach po 0·05—0·3.— **Calcium phosphoricum,** środek odżywczy. Zadaw. w chorobach kości i w ciąży. Wewn. 0·3—0·6 pro dos. — ***Calx sulfurata, siarczyk wapniowy.** Do kąpiel (50·0—120·0 na jednę kąpiel), do obmywań (1 : 20).—**Calc. oxydat.** (Calc. caustica), **wapno gryzące.** Tylko zewnętrznie. Z potażem żrącym zmięszane w równych częściach i zarobione wyskokiem, stanowi **zżeradło wiedeńskie** (Pasta caustica vindobonensis, **Wiener Aetzpasta**). — ***Calc. oxysulf. solut.** v. Solutio Vleminckx, na świerzb. — **Aqua calcis.** Zadaje się w biegunce, błonicy, na oparzenia. Służy do powiększenia w mleku oddziaływania zasadowego. Wewn. po 30·0—100·0 z mlekiem, rosołem, kleikami, kilka razy dzień. Zewn. do wstrzykiwań, obmywań w stanie nie rozcieńczonym.

***Calendula, nogietek.** — Amaro-resolvens. Extr. zadaje się wewn. po 0·1—0·2, kilka razy dziennie.

Calumbo radices, korzenie kalumbowe. — Środ. ściągający; wstrzymuje biegunkę. Zob. Colombo.

Camphora, kamfora. — Gdy choremu w tyfusie, ostrych osutkach, cholerze i t. p. grozi upadek sił zadaje się kamforę; jest ona też środ. podniecającym w otruciach istotami odurzającemi. Nie okazała się skuteczną na przedrażnienie w sferze płciowéj, powstałe z nadużyć płciowych. Zewn. jako środ. pobudzający. Zadaje się kamforę po 0 05—0·2 kilkakroć dzien. w proszk., pig. mleczance w rozcz. wyskokowym, mięszankach. Zewn. w postaci proszków, maści, płukań, pomazywań, plastrów. — **Spirit. camphorat.** Tylke zewnętrznie do obmywań. — **Liniment. sap.-camphorat.** Zobacz: Ammonium.

Cannabis indica, konopie indyjskie.—Środ. odurzający. Extr. po 0·05—0·2 kilka razy dzien. — ***Tict. cannab.** 2—10 krop. kilka razy na dzień. — **Semina cann. sativae,** do mleczanek 10·0—30·0 na 400·0.

Cantharides, pryszczawki, (muchy hiszpańskie). — Zewn. do posypywania, plastrów, maści; wewn. jako lek moczopędny w gnuśności lub porażeniu pęcherza i narzędzi płciowych, w proszk. pigułk., zawiesinie po 0·01—0·05 pro dosi. — **Tict. cantharid.** 5—20 krop. 2—3 razy na dzień. Zewn. do wcierań: 5·0 na 30·0 plastru, maści i t. p. — **Emplastr. cantharid. ord.** (1 cz. kantaryd na 3 cz. objemca) v. **vesicat.** — **Emplastr. canth. perpet.** (Euphorb. 1., Canthar. 2, ad 8 Const.)

***Capsicum annuum. Fructus, owoce pieprznika rocznego.** — Stomachicum (niepotrzebny). W piguł., prosz., 0·05—0·2 3 razy dzien. Inf. po 0·2—0·5 na 50·0, łyżkami. — ***Tict. caps.** po 10—15 krop. w klejkim rozczyn. 2—3 razy dzien.; także do płukań, wcierań i t. p.

Carbo vegetebilis, węgiel roślinny. — Absorbens. Do posypowania.

***Carboneum jodatum, jodek węglowy.** — 0·05—0·2 p. dos. w piguł. Zewn. 2·0 na 25·0. — **Carboneum sulfurat. dwusiarczyk węglowy,** (Alcohol sulfuris). — Zadaw. w gośćcu i dnie. Środek trudny do przechowania, zapala się z łatwością. Po 3—8 krop. p. dosi w mięszank. Zewn. sam, z wyskokiem lub oliwą: 2·0—4·0 na 30·0—50·0. — ***Carboneum trichlorat.** — Jako środek rzeźwiący w okresie zamartwiczym cholery po 0·3—0·4 w prosz, co pół godziny.

Cardamoni semina, nasiona kardamonu. — Aromaticum w proszku po 0·3—0·5. p. dosi.

Carragheen, chrząśnica strzępiasta, karragen. — Środ. osłaniający, łagodzący. Dct. 5·0: 200·0 Col. — **Gelatina carragh.** łyżeczkami.

Carvi semina, nas. karolkowe, kminkowe. — Środ. wiatropędny. Wewn. jako dodatek do leków rozwalniających, 0·5—1·5, 2—3 razy dziennie. Jako ziółka: 3·0—6·0 na 2 filiżanki wody. — **Oleum aether.**, do wcierań. Wewnętrz. 4—5 krop. 2—3 razy na dzień.

Caryophylli aromatici, gwożdziki indyjskie. — Stomachicum i carminativum. Zazwyczaj używa się **olejku** na cukrze albo z eterem lub wyskokiem, 1—3 krop., 2—3 razy dziennie. — ***Tinct. caryoph.** 15—30 krop. Oba przetwory służą jako dodatki do środ. kojących ból zębów.

Cascarillae cortex, kora kaskarylana. — Środ. szczmiący, ściągający i jako taki zadaw. w biegunce. W proszku po 0·3—1·5, 2—3 razy na dzień. Infus. aquos. v. vinos. 10·0 na 200·0, co 2—3 godź. łyżkę. — ***Extr. cascar.** w pig. rozcz., po 0·5—1·0 3—4 razy dzien. — ***Tinct. casc.** po 10—20 kropli.

Cassia cinnamomea, kasyja cynamonowa. — Mniejsze dawki wspierają trawienie, ograniczając zarazem wydzielinę błony śluz. jelit; większe wstrzymują krwawienie a podtrzymują i wywołują bóle porodowe. Wewn. kora w nalewie wodn. lub wyskok. 5·0—10·0 na 200·0.— **Tinct. cass.** po 10—30 kropel z wodą, 2—6 razy.— **Syrup.** 20·0—30·0. — **Ol. aeth.** ½—2 krop., 2—3 razy. Przytem jako środek uśmierzający ból zębów.

***Castoreum** (sibir.), **stroje bobrowe** (sybirskie). — Środek podniecający. Zadaje się w proszk., pigułk., w postaci ciasta po 0·1—0·3 kilkakroć dzien.

***Catechu, cierpna.** — Adstringens. W proszk., pig. po 0·2—1·0 kilka razy dzien., z winem lub wyskok. po 5·0 na 100·0 Colat. Zewnętrz. do posypywania. — ***Tinct. cat.** 10—30 krop.

Centaurei minoris herba, centuryja. — Stomachicum Amarum. Infus. aq. v. vinos. 5·0—15·0 na 100·0 — **Extr.** 5·0 pro die w pig., lub mięszankach.

Ceratum fuscum, woskowiec śniady. — ***Cerat. plumb. compos.** (Goulard. cerat). Skład: Ung. plumb. 25·0, Camphor. 0·01.

Chamomillae vulg. flores, rumianek. — Środ. przeciwkurczowy, ściągający, z powodu obecności olejku podnie-

cający. Inf. po 5·0 na 200·0. — ***Extr. cham.** w pig., 0·5—0·6, 2—4 razy. — ***Ol. cham. aeth.**, jako olejocukier lub rozczyn. eter. po 1—3 krop. p. die. — **Tinct. cham.** 10—20 krop. 3—4 razy dziennie.

Chamomilla romana, rumianek włoski. — Dawka i sposób zadawania te same, co poprzedniego.

Chelidonii herba, ziele celidonii, jaskółcze ziele. — Do wewn. używa się sok świeżo wyżęty po 0·5—5·0 dziennie z mlekiem lub kleikiem. — **Extr. chelid.** 0·3—1·0 kilkakroć dziennie.

China, (Cortex chinae regiae, fuscae, rubrae), **kina** (królewska, cisa, czerwona). — Tonicum, Antipyreticum. Ze wszystkich gatunków kora kiny królewskiéj zawiéra najwięcéj chininu. Chinin dostaje się całkowicie tylko wtedy do odwaru, gdy przy tegoż sporządzaniu dodano kwasu. Obok chininu ważnym składnikiem kor kinowych jest swoisty ściągająco działający kwas garbnikowy (Chiningerbsäure) itd. W bagiennicy (malaria) skuteczniejszą bywa jedna większa dawka, niż często powtarzane, małe. Dzieciom zadaje się chinin z mlekiem krowiém, które gorycz łagodzi. Zresztą w proszk., piguł., lakwarz., po 1·5—3·0, 2—3 razy przez dzień. W odwarze, nalewie wodnym lub wyskokowym 5·0—15·0 na 200·0.— **Extr.** w rozcz., pig., 0·3—1·5, 3—4 razy dzien. — **Tinct.** 30—80 krop. 3—4 razy dzien. — ***Tinct. chinae compos.** (Elixir robor. Whytii). Wewn. sama lub na cukrze, w mięszankach po 30—80 krop. 2—3 r. dzien. — **Chininum, chinin.** W prosz. pig., rozcz., 0·02—0·3—0·5, 2—4 razy dzien. — **Chininum bisulfuricum, muriatic., sulfuric.,** W proszk., pig., rozcz., z sokiem po 0·05—0·5 —1·5 na 24 godzin. Podskórnie 0·2—0·5, do enem 0·3—1·0, 1—2 razy. — ***Chinin. phosphor.** 0·2—1·0 p. die. — ***Chinin. tannic.** 0·05—0·3 w piguł. — ***Chinin. tartaric.** 0·05—0·2—1·5. — ***Chinin. valerianic.** 0·1—0·5 w kleiku z gumy arab.

Chinidinum, chinidyn. — Używ. w miejsce chininu, jednak skuteczności niepewnéj. — **Tinc.** 30—60 krop. kilkakroć dziennie.

Chloralum hydratum, wodnik chloralowy. — Środek nasenny, kojący, uśmierzający, przeciwkurczowy. W obłędzie pijackim zadawany do 6·0. Wstrzykuje się pod skórę tylko wtedy, gdy zadanie go przez usta, lub pod postacią enem, niemożebne. Po 2·0—4·0—5·0 w dawkach rozdzielonych, w rozczynie wodnym, z dodatkiem środków

klejkich; niemowlętom 0·12—0·2, dzieciom do lat 5, 0·4, starszym 0·5—0·8 co pół godziny. (Większe dawki z należytą ostrożnością!) Zewn: do enem (2·0—5·0 z żółtkiem, lub środ. klejkim), podskórnie (1: 25, atoli jedynie w ostateczności!)

Chlori aqua, chlorina liquida, woda chlorowa, — Odwietrzaj. środ. W chor. zakaźnych i zaraźliwych. Wew. w mięszank., z sokami, lub wodą: 4·0 do 15·0 pro die.

Chloroformium, chloroform. Wewn. po 5—10 krop. w Delirium tremens, w cholerze, zapal. płuc, eklampsyi. Do wziewań bierze się chlorof. szczery, lub z eterem. Zewn. do wcierań także szczery, lub w rozcz. wyskok. prócz tego używ. do maści i mazideł (1: 2—10 tł.) do kropli na zęby, do wkraplań usznych.

Cinae semina, flores artemis. contrae, nasiona glistnikowe. — Środek czerwiogubny. Wew. w powidełkach, mięszankach po 1·0—5·0 pro dosi; do enem 2·0—4·0. — **Extr. cin.** W pig. 0·2—0·3, 2—3 razy dziennie.

Cininum (Santoninum), santonin. — W świetle słoneczném rozkłada się na nieskuteczny fotosantonin. Wewn. w proszk. po 0·2—0·3 pro dosi.

Cinchoninum, cynchonin. — W zastępstwie chininu skutek nie zupełnie pewny. Sposób zadaw. i dawka, jak chininu.

Cinnamomum. Zob.: Cassia cinnam.

Citrus medica, owoce cytryńca pospolit. — Wewn. sok do limonad, mięszanek.

***Coca.** — Analepticum. Sproszkow. liście po 0·3—0·5 w dawce; Inf. 5·0—10·0 na 100·0—200·0

Cochlearia, warzęcha. — Sok świeżo wyżęty po 5·0—10·0 dziennie z rosołem, serwatką, konserwami po 10·0—15·0— **Spirit. cochl.** po $^1/_2$—1 łyżeczki, zewn. do kropli na zęby, do płukań.

Coffeinum purum et citricum, kofein i cytrynian kofeinowy. W migrenie, 0·03—0·10 kilkakroć dziennie.

Colchicum autumnale (semen), **zimowit** jesienny. — 0·05 —0·2 p. dos.—**Tinct. colch.** 0·3—1·0 p. dos.! ad 3·0 p. die. Toż samo **Vinum c.** — ***Bulbus colch.** i tegoż przetwory w dawce 2—3 razy większéj.

Colchicinum, kolchicyn. — Wewn. po 0·001—0·002—0·003, 2—3 razy dz. w gośccu, dnie, w proszk., pig., wodnym. rozcz. lub. wyskokowym.

***Collodium, kleina.** — Środek zlepny i osłaniający. — **Collod. elastic.** składa się: z Collod. 50: 1 Ol. ricini.

Collyrium adstringens luteum. Do oczanek.

Colocynthides (fructus et pulpa), **burzanki.** — Drasticum. Wewn. 0·02—0·12 w proszk., pig., 5·0—15·0 na 300·0 w odwarze. — **Extr. coloc.** 0·3—0·6. — ***Tinct. coloc.** 10—20 krop. p. dosi 3—4 razy.

Colombo radix, korzenie kalumbowe. — Adstringens. W odwarze 10·0—15·0 na 200·0 dzien.; w proszku 0·5—1·0.— **Extr. col.** 0·3—0·6 kilkakroć dziennie.

Conii maculati herba, ziele pietrasznikowe.—Najczęściéj zewn. do materacyków i okładów.—**Extr. con.** 0·02—0·1 p. dos., 2—3 razy dziennie. — **Empl. con.** — ***Tct. con.** 10—20 krop. p. dosi.

Coniinum, koniin. — Środ. odurzający. Ulatnia się i rozkłada z łatwością. Zadaw. na bóle i kurcze. 1 kropla na 100·0 Aq. menthae, z tego po łyżce kilka razy na dzień.

Copaivae balsamum, balsam kopaiwiany. — W śluzotokach. Wywołuje łatwo osutki, biegunkę, zaburzenia w trawieniu. 20—40 krop. p. dosi. — ***Ol. copaiv. aeth.** 10—20 krop. p. dosi.

Coriandri fructus, **kolędra pospol.** — Dodatek do powidełek rozwalniających. Prosz. po 0·25—0·5, kilkakroć dziennie. Inf. 10·0 na 100·0.

***Cortex adstringens brasiliensis.** — Wewn. prosz. 1·0—2·0 p. dosi. Odwar z 20·0 na 500·0 wody, wygotować do 250·0. — ***Tnct.** 10·0—15·0 z winem czerwoném.

***Coto cortex**—Antidiarrhoicum. Upośledza trawienie. Zadaje się po 0·05—0·2—0·5 p. dosi.; 2—4 razy dziennie. — ***Cotoinum, kotoin.** 0·005—0·01 p. dosi.

Creasotum, kreasot. — Środek odwietrzający; atoli najzupełniéj daje się zastąpić kwasem karbolowym. Wewn. 2—4 kropli w dawce w pigułkach. Zewn. wodą rozcieńczony, lub w maści po 5—20 kropl. na 15·0—30·0. — **Aqua creasoti.** 20 krop. na 150·0 Aq.

Crocus austriacus, szafran. — Zadawany w braku lub zatrzymaniu miesiączkowania, w razie słabych, niedostatecznych bólów porodowych. Wewn. w proszk., 0·2—0·5 w dawce kilkakroć dzien. Infus. z 2·5—5·0 na 100·0. — **Tinct.** 10 do 20 kropel w dawce.

Crotonis oleum, olej krotniowy. — Zadawany rzadko wewnętrznie w proszku, pig., z innymi olejami. 1—3 krop. na 5·0 cukru podzielić na 6 części, 1—2 razy. Zewnętrznie używ. jako pryszczydło i to albo szczery

olej, albo zmieszany z oliwą lub jakimś tłuszczem do wcierań. Oleju bierze się w tym celu 5—20 krop.

Cubebae, kubeby. — W śluzotokach, wiewiórze. W proszkach, piguł., powidełk. po 1·5—5·0, 3—4 razy dzień. — **Extr. cubeb.** w pig., 0·3—1·0. — ***Ol. cubeb. aether.**, po 3—4 krop. 3—4 razy dzień.

***Cundurango cortex.** — Środ. najzupełniéj zbyteczny i nieskuteczny. Dct. z 15·0: 400·0 Aq. na 200·0. Col. — **Extr. cundur.** 0·2—0·5 p. dosi.

Cuprum aceticum, octan miedziowy.** — 0·02—0·05 p. dosi. do opatr., oczanek, pomazyw., podobnie jak Cupr. sulfuric. — **Cup. aluminatum,** (lapis divinus). Zewn. jako oczanka: 0·5—0·15 na 30·0. Do wstrzykiwań i opatr. 0·3—1·5 na 35·0. — ***Cup. carbonic.** Wewn. 0·3—0·5, 4—6 razy dziennie w proszk., pigułk.; zewn. 5·0 na 30·0 tłuszczu. —Cupr. oxydatum nigrum.** Środ. rozpędzający, używ. zewn. jak poprzedni. — **Cupr. sulfuricum,** wewn. w prosz., pig., rozcz. po 0·01—0·03, 2—3 razy dzień.; jako środek wymiotny 0·2—5·0 p. dosi. Dzieciom 0·04—0·15 p. dos. Zewn. do obmywań, wstrzykiwań 0·1 —0·5 na 30·0. W maści 0·1—0·3 na 30·0.

***Curare i curarinum** z Strychnos guinensis, **kurara i kuraryn.** — Środek gwałtownie odurzający. Do podskórn. wstrzyk. 1 cz. na 50 wody. Przetwór ten nigdy nie jest pewnym co do swego składu, należy go przeto zawsze poprzednio spróbować na zwierzęciu, nim się go zastosuje u człowieka. Jest odtrutką w zatruciu trychninem. **O kurarynie** mówią i piszą, jednak czy istnieje, jest rzeczą wątpliwą.

Cydoniae seminum mucilago, **kleik pigwowy.** — Zewn. do oczanek.

***Delphinium, ostróżka** (z nasion ostróżki polnéj, delphin. staphisagria.) — Zbliżona w działaniu do weratrynu. Wewn. 0·02—0·05 p. dos. Zewn. 0·2—1·0 na 10·0 tł. lub wysk.

Digitalis purpureae folia, liście naparstnicy czerwonéj. — Środek moczopędny i przeciwgorączkowy, skuteczniejszy od wyrabianego z niego **dygitalinu.** W proszku, pig. po 0·02—0·08. Infus. z 0·5—1·5 na 100·0, łyżkami. — **Tinct. digit**, 5—20 krop., 2—5 razy dziennie. — ***Unguent. digit.** 1: 10 tłusz.

***Diosmae crenatae folia, liście gruczlinu karbowego.** — 15·0 na 300·0 infus. — ***Tinct.** 5·0 p. dos.

Dulcamarae stipites, **słodkogorz.** — Środ. wykrztuśny. Dct.

10·0—30·0 na 300·0 — ***Extr.** w rozcz., pig., 5·0—8·0 pro die. — ***Dulcamarinum, dulkamaryn.** 0·1—0·2.

Elaeosacchara, olejkocukry. — Na 2 gramy sproszkow. cukru daje się 1 kropla olejku (eterycznego).

***Elateryum, sprężynek**—Drasticum, Diureticum. Po 0·05 — 0·1—0·2 w proszk., pig., rozcz. — ***Elaterin.** 0·003—0·004—0·006, 3 razy na dzień.

***Elaylum chloratum** (Liquor hollandic, Aether anaesthetieus Arani). Zewn. jako środek znieczulający 10·0—20·0 cum Oleo hyoscyami.

Electuarium aromaticum, lakwarz korzenny. — Stomachicum. Zewn. pomazawszy kawałek skóry lub płótna, używa się do okładów. — **Elect. arom. cum. opio.** Uśmierza ból; zastosowanie, jak poprzedniego.—**Elect. lenitivum, lakwarz uśmierzający.** Łyżeczkami.

Elemi resina, żywica elemijska, elemi. — Tylko do zewn. użycia, jako środek drażniący. — ***Ung. elemi.** Maść opatrunkowa.

Emplastrum anglicum, kitajka angielska. — ***Empl. adhaesiv. Pettenkoferi.** Sap. calcar. 40·0. Terebinth. coct. 20·0, Sebi ovil. 50·0. — ***Empl. ammoniac., asae foetid., galbani** (parantur eodem modo de resina pini et cera flava, Ammon. galban. et asae foetid.) — **E. cantharid. commune, plaster pryszczawkowy posp.** Służy jako pryszczydło. — **Emp. canth. perpetuum, pl. pryszcz. trwały.** Rumieni skórę. — ***Empl. cumini v. carvi.** Przylepia się na brzuch dla usunięcia kruczenia. — **Empl. cerussae.** Środ. osłaniający, łagodny. — **Empl. conii maculat.** Środ. uśmierzający.—**Empl. de meliloto.** — **E. diachylon** simplex, empl. diach. compositum et linteo extensum.—**Emp. hydrargyri** (v. emp. mercuriale).— **E. minii adustum,** (v. emp. fuscum,) — **E. oxycroceum.** Używ. na wrzody zastarzałe.—**E. saponatum.** Używ. na obrzmienia gośćcowe.

Ergotinum z Secalo cornutum. — Jest jedynie wyciągiem. Nazwy „ergotyn" używa się niewłaściwie, gdyż skutecznego alkaloidu dotąd ze sporyszu niepozyskano.

***Eserinum sulfuric.** z Faba calabar., albo **Physostygminum.** — Wywołuje ścieśnienie źrenicy. Alkaloid ten wytwarzają w stanie krystalicznym, w handlu jednak rzadko bywa czystym. Zob. Faba calabar.

***Eucalyptus globulus, rozdręb gałeczkowaty.** Folia. — W proszku 0·5—1·0 kilkakroć dzień. Uchodzi za środek przeciwgorączkowy, przeciwzimniczy (podczas bezgorączko-

wia można podawać po 5·0—12·0). Inf. 10·0—30·0 na 100·0—200·0 Colat. Środek odwietrzający. Działanie przypisać należy olejkowi eterycznemu.

Euphorbium, ostromlecz. — Do użyt. zewn. środ. drażniący. 5·0—10·0 na 30·0 plastru, albo 10·0—30·0 na 30·0 tłuszczu, jako maść.

Extractum aconiti, zob. Aconit.—**Extractum aloës** zob. Aloës. —0·02—0·1 kilka razy dzien., 0·05—0·25 (purgans); 0·25 —0·5 (drastic.) w pig., proszku, mięszankach.—**Extr. belladonnae,** zob. Belladonnae rad. — Wewn. 0·01—0·07 p. dos. Zewn. 0·05—0·1 na 30·0 do wstrzykiw., lub enem. W maści 2·5—5·0 na 250·0 tłuszczu.—**Extr. colombo.** zob. Colombo rad. — **Extr. cannabis indicae,** zob. Cannabis. —**Extr. centaurii,** zob. Centaureum min.—**Ext. Chelidonii** zob. Chelidon. herba.—Środ. odurzający.—**Extr. chinae fuscae,** zob. China.—**Extr. colocynthidum,** zob. Colocynthides, fructus. —**Extr. conii maculati,** zob. Conium.—**Extr. cubebarum,** zob. Cubebae.—**Extr. filicis maris,** zob. Filix mas.—**Extr. gentianae,** zob. Gentianae radix. — **Extr. graminis,** zob. Gramen rad. — Środek łagodzący, ma przytem działać moczopędnie. — **Extr. hellebori virid.** po 0·03—0·1 w pigułk. lub mięszank. — **Extr. hyoscyami foliorum,** zob. Hyoscyamus niger. —**Extr. liquiritiae.** —Środ. wykrztuśny i corrigens. Po 1·5—2·0. — **Extr. malatis ferri.** — 0·25—0·5, kilkakroć dziennie. — ***Extr. malti, wyciąg słodowy.** — Środ. pożywny. Łyżeczkami z mlekiem lub piwem. — ***Extr. malti ferratum.** (Extr. malti 95·0, Ferri pyrophosph. cum ammon. citr. 2·0. Aquae dest. 3·0). Łyż. — **Extr. nucis vomicae,** zob. Nux vomica.— **Extr. opii,** zob. Opium. — 0·01—0·1 p. dosi. — **Extr. punicae granati,** zob. Granati radix. — **Extr. quassiae,** zob. Quassiae lignum. — **Extr. ratanhiae,** zob. Ratanhiae rad. — **Extr. scillae,** zob. Scillae bulbus. — **Extr. secalis cornuti,** zob. Secale cornut. — **Extr. taraxaci,** zob. Taraxacum. — **Extr. trifolii fibrini,** zob. Trifolium.

***Faba calabarica, bób kalabarski.** — Rzadko używany. — ***Extract. fab. calab.** Wewn. 0·005—0·02 w drgawkach, padaczce, tężcu, pląsawicy. — ***Eserinum sulf., siarkan ezerynowy.** Wewn. 0·001—0·003; zewn. 0·1: 100·0 jako środ. zwężający źrenicę (myoticum).

Fel tauri depuratum, żółć wołowa. — Niezdatna do wynagrodzenia braku żółci w ustroju przytem upośledza trawienie. Po 0·5—2·0 w piguł. lub wodzie wonnéj.

Ferrum aceticum siccum**. — 0·05—0·1—0·2 p. dosi. — ***Tinct. ferri acet. aeth.** (rozciek klaprotowy). Po 5—10 krop. 3 razy dziennie. — ***Ferr. bromat.** 0·08—0·3 p. dosi. — **Ferrum carbonicum saccharatum.** Przetwór dosyć trwały, przytem przyswaja się ustrojowi z łatwością. 0·2—0·6, kilkakroć dziennie.—Ferr. citricum.** Środ. wzmacniający, jednak bez żadnych osobliwych zalet. 0·05—0·1—0·2 p. dosi.—**Ferrum jodatum saccharatum,** Wewn. w rozcz., pig., lakwarzach, 0·4—1·5, 3—4 razy dziennie. — **Ferrum lacticum.** Środek doskonały. Wewn. proszk. po 0·08—0·2 kilka razy dziennie. — **Ferrum limatum alcoholisatum.** Wewn. w proszkach, rzadko kiedy w pigułkach, lakwarzach lub z winem. 0·08—2·0, 2—3 razy dziennie. — ***Ferrum oxydatum acetic. liquidum.** Nie posiada szczególnych zalet. Tinct. po 0·6—2·0.— ***Ferr. oxydatum dialysatum** (Liquor ferri peroxychlorati), 5—10—20 krop. p. dosi. — ***Ferrum oxydat. hydricum.** Wewn. w mięszan. z 10·0—30·0 na 400·0 wody używa się w krótkich przerwach w przypadku zatrucia arszenikiem.—**Ferrum oxydato-oxydulatum.** Wewn. 0·08 —0·2, 2—3 razy dziennie. — ***F. pomat. extractum.** 0·3—0·6. — ***Tinct. ferri pom.** 10—20 krop. — **Ferrum phosphoric. oxydulat.** Wewn. 0·08 - 0·3—0·6, zewn. w maści 5·0—10·0 na 30·0.— ***Ferr. pyrophosphoricum.** Przetwór łatwy do przyswojenia, przytém skuteczny a nie przykry. 10·0—20·0—30·0 grm. p. dosi.—**Ferrum sesquichloratum solut.** Adstringens; nadżera błony śluz., powstrzymuje krwotok wstrzykiwany do żylaków i tętniaków. Bawełnę lub skubankę zwilżoną tymże przykłada się ze skutkiem na miejsca krwawiące. Bólu nie sprawia, gdy jest wolny od kwasu. Wewn. w rozcz., nastoju, lakwarz., piguł., po 0·15—0·5, 3—5 razy. Zewn. jako środek przeciw krwotokom.—**Spiritus ferri chlorati aethereus,** (Tra nervino-tonica Bestużefii), krop. Bestużewowe. Wewn. 10—20 krop., 2—3 razy na cukrze. — **Ferrum sulfuricum.** Wewn. w pigułkach, rozcz. po 0·05—0·3, 2—3 razy. Zewn. do oczanek, wstrzykiw., 0·1—0·5 na 30·0.— ***Ferr. tannicum.** 0·06—5·0 z Syrup. cinnam., albo w piguł. z Extr. absinth., w błednicy. — ***Ferr. tartaricum.** 0·3—0·6 p. dosi; zanieczyszcz. używa się jako G l o b u l i m a r t i a l e s po 1—3 na kąpiel.—***Ferr. valerianicum** 0·08—0·15 p. dosi.

Filix mas, nerecznica samcza. — Środ. czerwiogubny. Korzeń wewnętrz. w proszk. po 2·0—10·0, 2—3 razy. —

Extra filic. mar. aeth. 1·5 z proszkiem korzenia nereczn. samcz., na 20 pigułek; z rana i wieczorem po 10 pigułek.
Foeniculi semina, nasiona fanklowe. — Aromaticum. Int. z 10·0—25·0 na 100·0 Colat. — **Ol. aeth.** 1—4 krop.

Galbanum, gałban (gummi resina).—Środek drażniący skórę, emenagogum. Do plastrów. Wewn. 0·3—1·0 p. dosi kilkakroć dziennie; zresztą jak Asa foetida.
Galeopsis grandiflorae herba, poziewnik, kocipysk.—Używ. do ziółek piersiowych 15·0—30·0 na 400·0 Dct.
Gallae quercus turcic., dębianki. — Adstringens. Wewn. 15·0—30·0 na 400·0 Dct.
Gelatina carragheen.—Expectorans. Łyżeczkami. — **Gelat. lichen. island.** Środ. wykrztuśny, gorzki. Łyżecz.
***Gelsemii radix.**—Po 0·05—0·2, 2—4 razy dziennie (do 0·25 p. dosi; a 1·0 p. die). — ***Extract. gelsem.** 0·03—0·1—0·75 p. die. — ***Tinct. gels.** 4—25 krop. pro dosi kilkakroć dziennie, do 6·0 pro die.
Gentianae radix, korzeń goryczki. — Stomachicum. Infus. 5·0—15·0 na 200·0. — **Extr. gent.** 0·5—1·0 p. dosi.
***Geoffroya surinam., umora surynamska.**—Kora jako środ. czerwiogubny, w proszk. 2·0—5·0, w odwarze 20·0 na 200·0. — **Tinct.** 20—60 krop. p. dosi.
Glycerinum, glicerina, słodnik. — Środ. łagodzący, osłaniający. Corrigens. Dodaje się do różnych leków dla złagodzenia ich tęgości. Służy do przechowania krowianki i pepsynu. Wewn. 20·0—30·0 p. die. Rozczynnik wielu zewnętrznie stosowanych leków. — **Ung. glicer.**, składa się: 1 cz. skrobi i 15 gliceryny.
Gramen, radix., perz. — Korzeń w odwarze 20·0—50·0 na 200·0 Col. — Extr. 8·0—15·0. Sok wyżęty 15·0—30·0 p. die.
Granati radix, cortex recens, ziarnowca lek. korzeń i świeża kora. — Środek na tasiemca, stosowany po przeprowadzeniu leczenia przygotowawczego. Środek skuteczny otrzymuje się dopiero po dłuższym digerowaniu. Dct. 30·0—60·0 na 250·0—300·0. — **Extr.** w rozcz., lakw., 15·0—25·0 dzien.
***Guajaci lignum, drewno kiłogubne.** — Środek przeciwgośćcowy, używany także i w dnie (artritis), oraz chronicznych osutkach. Dct. z 20·0—30·0 na 200·0 dzien.— **Tinct. guaj.** 20—30 krop., 2—3 razy dziennie. — **Resina guaj. nativa.** Wewn. w proszk., pig., zawiesinie, rozczynie 0·3—0·6 p. dosi kilkakroć dziennie.

Guaranae pasta, gwarana. — Zawiera **gwaranin,** ciało tego samego składu co kofein. Stosow. w migrenie, niemniéj w biegunce, jako środek ściągający. 1·0—4·0 na raz, lub częściowo.

Gummi arab. s. mimosae, liposok arabski.—5·0—15·0 jako dodatek do mięszanek i leków ostrych. — **Mucilago gum. arab., kleik liposoku arabskiego.** 1 cz. lipos. na 2 cz. wody. — **Pulvis gummosus,** jako Constituens do prosz. i pig. — **Syr. gummos.** (Mucil. gum. ar., Syrup. simp. ana part. aeq.). — **Pasta gummosa albuminata, ciasto liposokowe nabiałczone.**

***Gummi gutti, kroplin.** — Catharticum drasticum; środek moczopędny. W małych podzielonych dawkach po 0·03—0·2 kilkakroć dzien., po 0·3—0·5 jako drasticum.

Hellebori nigri radix, korz. **ciemiernika czarnego.**—Drasticum catharticum. W piguł., w dawce podzielonéj po 0·1—0·2; w dawce pełnéj 0·5 —1·0; Infus. 5·0—10·0 na 200·0. — **Extr. helleb.** w pig., rozcz. po 0·05—0·1 kilka razy dzien., 0·2—0·6 pro die. — ***Tinct.** 10—20 krop. 2—3 razy.

***Helmintochorton, gałecznica czerwiogubna.** — W odwarze z 8·0—15·0 na 100·0 Col.

***Helminthia tuberosa.** — W proszku po 5·0—10·0 z konserwami różanemi, jako środek czerwiogubny.

Hepar sulfuris, wątroba siarczana, (siarczyk potasowy).—Wewnętrz. zbyteczny; zewnętrznie w rozmaitych chorobach skórnych. W prosz., pig., po 0·2—0·3 p. dosi. Zewn. do kąpieli: 30·0—100·0 na 1 kąpiel. — **Hep. sulfur. martiale.** W pig., proszk., po 0·2—0·3, 2—4 razy dziennie.

Humuli lupuli strobuli, szyszki chmielowe. — Niepewny środ. usypiający. Wewn. w nalewie z 5·0—25·0 na 200·0 wody. Zewn. do okładów. — ***Extr. h.** 10·0—12·0 na 200·0. — ***Tinct. hum. lup.** 5·0—10·0 pro die. — **Lupulinum, lupulin.** — 0·3—0·6—1·0 w dawce, 1—2 razy; w proszku lub pigułkach.

***Hydrargyrum aceticum oxydulatum, octan rtęciowy.** — Zewn. na piegi, 1·0 : 200·0 Aq. rosar. — **Hydrg. bichlorat. ammoniatum** (Mercur. praecipitat. alb.). Tylko zewn. do maści ocznych: 0·1—0·5 na 5·0 świeżego niesolon. masła; jest środkiem lekko żrącym i odwietrzającym.— **Hydrg. bichlorat. corrosivum, sublimat.** Środek używany do systematycznego leczenia kiły; nadżera i ściąga tkanki.

Pomimo że strąca białko, używany do podskórnych wstrzykiwań. Roztwór sublimatu, zawierający sól kuchenną, nie tworzy z białkiem osadu, w żołądku i jelitach nie sprawia zaburzeń i dolegliwości. Wybitne własności żrące posiadają rozczyny wyskokowe. Wewnętrznie: po 0·003—0·015—0·03 w dawce w pigułkach. (Pillulae Dzondii: Hydrg. bichlor. corros. 0·75, Succi liquirit. q. sat. ut f. 240 pill., z tego bierze się 1-go dnia 4 pigułki, 3-go 6, 5-go 8, i. t. d. wreszcie 27-go dnia 30 pigułek. 30 pigułek zawiera 94 miligramy sublimatu). W rozczynie: (z dodatkiem soli kuchen.) 0·1 na 25·0 wody, z tego 15—20 krop. Zewnętrznie: do wstrzykiwań (0·05—0·3 na 50·0); do okładów (0·05—0·5 na 50·0); do kąpieli (3·0—15·0); do kąpiołek (0·5—1·25) w maściach (0·3—0·5 na 10·0); do obmywań (0·1—0·5 na 100·0); do płukania ust (0·25 na 500·0). — **Hydrg. bijodatum rubrum.** (Deutojoduretum hydrargyri). Środek stosowany w kile. Rozpuszcza się w wyskoku i jodku potasowym, któryto ostatni rozczyn rychło i łatwo ulega wessaniu po dostaniu się do żołądka. Wewn. w proszk., pig., rozcz. wyskokowym lub eterycznym, po 0·03, 2 razy. Zewn. maść z 0·08—0·2 na 5·0. — ***Hydrg. bromatum.** W działaniu do kalomelu podobny, jakkolwiek nie tak rychło wywołuje ślinienie. — ***Hydrg. cyanogenat.** 0·005—0·5 kilkakroć dzien. w pigułkach, rozcz.; zewn. 0·05—0·1 na 5·0 tłuszczu. — **Hydrg. chloratum mite vulgo Calomelas, kalomel.** — Środek kiłogubny, łagodnie nadżerający błony śluz. Wewn. w proszk., pig., 0·05—0·6, 2—3 razy; jako środ. rozwalniający (laxans) po 0·1—1·0; w maści po 0·05—0·5 na 5·0. — **Hydrg. jodatum flavum,** (Protojoduretum hydrarg). Wewn. w proszk., pig., 0·05 —0·2, 2—3 razy. W maści ocznej 0·1—0·2 na 5·0. — **Hydr. oxyd** (Mercur. praecip.). Wewn. rzadko, a wtedy w pig., proszk., 0·01—0·05, 2—3 razy. Zewnętrz. w postaci proszku używa się jako żżeradło. W maści po 0·05—0·5 na 5·0. W maści ocznej 0·08 na 5·0.—***Hydrg. oxydulatum nigrum** (Mercur. solubilis). Wewn. w proszk., pig., 0·1—0·2, 2—3 razy. Maść: 0·1—0·5 na 5·0. — ***Hydrg. peptonatum.** Do podskórn. wstrzykiwań; mniej drażni, niż sublimat. Dawka zależy od ilości rtęci, zawartej w rozczynie. Używa się jak sublimat.—***Hydrg. posphoric. oxyd.** Po 0·05—0·08, zadawany niemowlętom syfilitycznym.

Hyoscyamus niger. Folia. Lulek czarny, blekot. — Środek odurzający. Wskazania te same, co dla liści szalejo-

wych (belladonnae). Wewn. w prosz., pig., 0·1—0·2. Inf. aq. v. vinos. 2·0—5·0 na 200·0. Zewn. do przyparek. W enemach po 2·0—4·0. — **Ol. hyosc. coctum.** 5·0—10·0 do wcierań. — **Extr.** 0·03—0·2, 1—2 razy. — ***Hyoscyaminum, hioscyjamin.** 0·05 na 20·0 wody destyl. na rozszerzenie źrenicy.

Hyssopi herba, izop albo **józefek lekarski.** — Wchodzi w skład ziółek wonnych (Spec. aromat.) i wody uraźnéj wyskokowéj.

***Jaborandi folia.** — Inf. z 3·0—5·0 na 200·0. Środek potny, ślinopędny. — Dla uniknienia drażnienia żołądka lepiéj skuteczny alkaloid wstrzykiwać podskórnie. — ***Pilocarpinum hydrochlor.** Podskórnie 0·02 pro dosi.

Jaceae herba, bratki. — Mają pobudzać czynność skóry, nerek i jelit. Zadawane w zastarzałych osutkach i wysypkach skórnych. Proszek po 0·5—2·0 w dawce. Odwar z 5·0—10·0 na 200·0.

Jalappae radix, korzeń jalapiany.—Drasticum; zadaje się w puchlinie, w chorobach mózgu. Wewn. w prosz., pig., lakwarz., emulzyi. Dawka podzielona 0·2—0·5; pełna 0·8—0·15, 2—3 razy.

Ichtyocolla, karuk. — Do enem 2·0—4·0 na 120·0.

Jodum, jod. — Środ. żrący. Wewnętrznie lepiéj używać soli jodowych. Wewn. w rozczynie 0·01—0·03 z 1·0 soli kuchen. na 400·0 Aq. dest. Zewnętrznie używany niekiedy do wziewań. W maści 0·5 na 30·0 tł. — **Tinct. Jodi.** Rzadko używ. wewnętrznie, po 2—10 krop., 2—3 razy. Do wstrzykiwań 1 cz. na 2—20 cz. Do pomazywania skóry i błon śluzow. — ***Aether jodat.**, do wziewania. — ***Chloroformium jodatum,** (0·2 jodu na 30·0 chlorof.) środ. żrący. — ***Glicerinum jodatum.** Jodi puri, Kali hydrojod. ana 5·0, Glycerini 100·0. Zewn. do pomazyw. miejsc toczniem (lupus) zajętych itp.—***Jodo-tanninum;** równe części jodu i taniny na 10 cz. wody.

***Jodoformium, jodoform.**—0·05—0·2 p. die w proszk., pig.; zewnętrznie do posypywania miękkich wrzodów wenerycz., do wcierań w rozczynie wysk., do pomazywań, do opatrunku; w maści 1: 20; do enem z białkiem: 1: 50.

Ipecacuanhae radix, korzeń ipekakuany. — Środ. wymiotny, wykrztuśny. Wewn. w proszk., pig., mięszank., po 0·05—0·1, 3—4 razy. Infus. w podzielonéj dawce 0·1

—0·5 na 200·0. W pełnéj dawce 1·0—2·0, z tego część trzecią co kwadrans, aż do nastania wymiot.

Iris florent. radix, korzeń fijołkowy (z Kosaćca słowiańskiego). Do proszków na zęby.

***Iuglans regia. fol., liście orzecha włosk.** — Amarum, Adstringens, ztąd zadaw. w zołzach. Po 15·0—30·0 na 100·0—200·0 odwaru. — ***Extr. jugland.** 0·3—0·1, kilkakroć dziennie.

Iuniperus communis, jałowiec pospol. — Jagody są środkiem moczopędnym. Wewn. prosz. 0·6—1·5, 2—3 razy. Inf. 15·0—30·0 na 200·0. — **Roob junip. v. succus junip. inspissat., gąszcz jałowcowy.** 15·0—30·0 dziennie. Drewno jałowcowe w odwarze z 15·0—30·0 w mięszan. jako lek moczopędny.

Kalium aceticum solut. (Liquor terrae fol. tart.). — Środ. moczopędny. 10·0—30·0 w mięszank. na dzień. — **Kal. bromatum.** — Środek kojący, przeciwkurczowy. Wewn. 0·3—0·5 p. dosi, 2—4 razy dziennie w rozcz., pig., proszkach po 2·0—5·0, zwolna powiększając dawkę, do 10·0 pro die (jako środ. przeciwpadaczkowy). W gwałtownych kurczach 1·0—2·0, co 2—3 godzin. Zewn. 1·0 na 100·0 tłuszczu. — **Kal. carbonic. crudum.**—Causticum. Dodatek do drażniących kąpieli po 100·0—120·0. Do obmywań 2·0—5·0 na 400·0. — **Kal. carbonic. depur.** (Sal tartari). W dnie, w moczówce cukrowéj. W rozcz. 0·2—1·0, 2—4 razy. Zewn. do oczanek 0·1—0·3 na 30·0. — **Kal. carbon. solut.** (Oleum tartari per deliquium). 5—25 krop., 2—4 razy. — ***Kal. chromicum flavum,** Środ. wymiotny. Po 0·1—0·2 dla dorosłych, po 0·1 dla dzieci. — ***Kal. chromicum rubrum** (Kal. bichrom.). Zewnętrz. w rozczynie stężonym jako środ. żrący, na twory syfilityczne i rakowe. — **Kal. chloricum.** Środ. odwietrzający; nadgryza lekko. Stosowany w błonicy do płukania ust i gardła. Wewn. 5·0 na 100·0 Aq. dest.— ***Kal. citricum** Potio Riveri antiemetica, składa się: z Kal. carbon. depur. 4·0. Succi citri. rec. pres., Aq. commun. ana 50·0. Syr. simpl. 15·0. — **Kal. ferrotartaricum,** (Globuli martiales), gałki żeleziste. Dodatek do kąpieli dla osób skrofulicznych i niedokrewnych. — **Kali hydro-oxyd.** (Kal. caustic. fusum s. lapis caustic. chirurg.) **wodnik potasowy.** Zewn. jako żżeradło na rany kąsane; w rozcieńczeniu po 0·1—0·5 na 100·0 wody, do wstrzykiw. i opatrunków. — **Kal. hydro-tartari-**

cum. (Cremor tartari). Środ. łagodzący, moczopędny. Wewnętrz. w proszk., lakwarz., mięszank., po 3·0—6·0, 2—4 razy. Zewn. jako dodatek do proszków na zęby. — **Kal. hypermanganicum cryst.** Łagodne zżeradło, oraz środek odwietrzający. Do obmywań 0·5—5·0 na 300·0 wody. Do płukania ust i gardła. Do wstrzykiwań do cewki moczowéj w tryprze: 0·01 na 50·0—60·0 wody dest.. — **Kalium jodatum** s. hydrojodicum. Używ. w późniejszych okresach kiły; środ. przeciwgośćcowy. W rozcz., pig., po 0·2—1·5, 3—4 razy. Do oczanek 0·2—0·6 na 30·0; w maści 2·0—4·0 na 30·0 — **Kal. natronato-tartaricum.** (Tart. lixiviae et sodae, Sal Seignetti). Środ. kojący, lekko rozwalniający. W rozcz., prosz., mięszank., jako środek chłodzący po 1·0—2·0, 3—4 razy; jako purgans 2·0—25·0, 1—2 razy. Zewn. do enem 15·0—30·0. — **Kal. nitricum depur.** (vulgo **Nitrum expur.**). Środ. kojący, chłodzący, przeciwgorączkowy. Wewn. Decoct. Emuls. 5·0 na 300·0. Zewn. do materacyków, obmywań, płukań, posypywania. — ***Kal. picro-nitricum**, 0·2—0·6 kilkakroć dziennie w zimnicy. — **Kal. sulfuricum**, (Arcan. duplic.). Wewn. środ. zwątlający (solvens), chłodzący w proszk., rozcz., 0·5—2·0, kilkakroć dziennie. Jako środ. czyszczący po 10·0—15·0. — **Kal. stibiato-tartaricum**, (Tartarus stibiat. v. emeticus). Środek wykrztuśny, wymiotny, działający zarazem na jelita. Zewn. działa jako pryszczydło. Wewn. w małéj dawce po 0·005—0·01, 1—4 razy dziennie w rozcz., mięszankach, klejkich odwarach, pigułkach; w dawce pełnéj po 0·1—0·3, w téj saméj postaci. Zewnętrznie najczęściéj w plastrze razem z wilczém łykiem (Mezereum) lub pryszczawkami (Canthar.) ana 1·0; do enem 0·3—1·0; w maści 2·0—5·0 na 15·0. — **Ung. Autenriethii** i plast. 1: 4 Em. diach. comp. — **Vinum stibiatum**, w małéj dawce u dzieci 5—10 krop., 2—4 razy dziennie; w dawce pełnéj 10·0—25·0. — **Kal. sulfuratum** (Hepar sulfur. kalinum). W zatruciu ołownem i rtęciowém. Używ. do kąpieli przeciw gośćcowi i chorobom skórnym. Wewn. w prosz. 0·1—0·2, 3—6 razy; w zatruciach nagłych po 1·5—6·0 w krótkich przestankach. Zewn. do kąpieli po 70·0—150·0 na jednę kąpiel; do obmywań 4·0—8·0 na 30·0. — ***Kal. tartaric. boraxatum.** (Tartar. boraxatus, Cremor tartari solubil.). Środ. moczopędny. W rozcz. po 0·1—0·2, 3 razy; jako środ. rozwaln. po 15·0—30·0. — **Kal. tartaricum natronatum,**

(Sal Seignetti). Jak poprzedni środek. — **Kal. tartaricum neutrum** (Tartar. tartarisatus). Łagodny lek rozwalniający; środ. moczopędny. Wewn. w rozcz., proszk., tylko z bardzo suchymi środ. roślinnymi, po 0·3—1·5, 4 razy. Jako środ. rozwalniający po 15·0—30·0.

Kamala (z Rottlera tinctoria).—Środ. czerwiogubny, zarazem rozwalniający. Proszek rozmąc. w wodzie po 10·0—15·0. Dzieciom niżéj lat 4 po 2·0, starszym 2·0—5·0.

***Kino, gummi kino, ściągla.** — Adstringens. Wewn. w proszku, pig., rozcz., po 0·3—0·6.

Kousso flores, z Brayera anthelmintica, **kwiat krasawy czerwiogubnéj**. — 20·0 proszku użyć na 2 razy z limonadą.

Lapis mitig. Zob. Argent. nitr.

Lauro-cerasi aqua, woda wawrzyno-wiśniowa, (pospol. krople laurowe). — Wewn: szczera lub w mięszankach po 5—30 kropli, 2—3 razy; jeszcze lepiéj, (aby uniknąć odliczania kropel), 4·0 na 40·0 wody przepędz. i z tego łyżeczkami (*Schroff*). Do oczanek 2·0—5·0 na 15·0.

Lavandulae flores, oleum, aq. spirit. **lawanda**. — Do zewn. użytku.

***Ledum palustre**. Herba, **świnie bagno**. — 10·0—15·0 na 120·0 nalewu. Wewn. w krztuścu i gośćcu.

Lichen carragheen, morzorost Karragen. — 2·0 na 120·0. **Lich. Islandicus**, obrost, **płucnik**. Pozbawiony goryczy jako środ. wykrztuśny po 10·0—20·0 na 200·0.

Linimentum saponato-camphoratum liquid. (Opodeldoc fluid.) **mazidło mydlano-kamforowe płynne**. — Zewn. w bólach gośćcowych. — Toż samo **Linim. saponato-camphorat.** (Linim. volatile camphorat). — ***Liniment. saponato-chloroformiatum**.

Lini semina, nasiona lnu pospol.—W zapaleniu i zajęciu dróg moczowych. Dct. 30·00—60·0 na 400·0 Aq.

Liquiritiae radix, **lukrecyja**, słodzień. — Środ. cukrowy, wykrztuśny 15·0—50·0 na 200·0.

Liquor acidus Halleri, rozciek kwaśny Hallerowy. — 3 części Spir. vini rect., 1 cz. Acid. sulph. conc.; z tego po 5—20 krop. na 1—2 łyżki wody ocukrz., albo 5·0 na 20·0 Syr. rub. idae i dodawać do napoju.

***Liquor ammonii anisatus, rozciek amonijacki anyżowy.** —Stimulans. Po 10—20—40 krop. w mięszankach.

***Lithium carbonicum, węglan litowy.**—Rozpuszcza kwas moczowy. W wodzie trudno rozpuszczalny; atoli w wodzie nasyconéj kwasem węglowym rozpuszcza się z ła-

twością; z téj przyczyny należy go zalecać zawsze z wodą sodową. Po 0·3—0·5 p. dosi, 2—3 razy dziennie.

Lobeliae inflatae herba, ziele stroiczki rozdętéj. — Środ. wymiotny, wykrztuśny. W proszku po 0·5—1·0, 2—3 razy. Infus. z 2·0—5·0 na 100·0—150·0. — **Tinct. lob.** po 10—20 krop., 2—6 razy.

Lycopodii semina, nasiona widłakowe. — Wewn. od dawna nieużywany. 0·5—1·5, 2—3 razy dziennie w proszku. Zewnętrznie do posypywania.

Macis, kwiat muszkatowy. — Środ. korzenny. Zob. Nux moschata.

Magnesium carbonicum. — Środ. zobojętniający kwasy, wspierający trawienie i lekko rozwalniający. 0·3—1·5, 3—4 razy. Zewn. jako dodatek do proszków nazębnych. — **Magn. citricum.** Środ. łagodnie rozwalniający 20·0—30·0 w przerwach. — **Magnesia citrica effervescens, limonada magnezyjowa.** (Magnes. carbon., Acid. citric., Natrum bicarb., Sacchar.) Jedna porcyja zawiera 20·0 cytrynianu magnow. Napój burzący, łagod. rozwalniaj., wspiera trawienie. Łyżeczkami. — **Magnes. hydro-oxydatum.** (Magn. hydric.). Odtrutka na arszenik, po 70 grm. co kwandrans lub $1/2$ godz. — ***Magnes. lactic.** Łagodny środek rozwaln., podobnie jak Magn. citric. Odtrutka na arszenik. — **Magnesium oxydatum** (Magnes. usta). Stomachicum, zobojętnia kwasy w żołądku. W proszk., mięsz., po 0·3—1·5 na raz, kilkakroć dziennie. — **Magnes. sulfuric.** s. Sal amarum. Wewn. w proszk., rozcz., lakw., po 1·0—5·0 jako solvens, 2—3 razy dzien.; po 15·0—30·0, jako środ. czyszczący. Do enem po 15·0—90·0.

Malvae vulg. folia, listki ślazikowe. — Do płukania. Składnik ziółek rozmiękczających (Species emoll.).

Manganum hyperoxydat. nativum, nadniedokwas manganowy. — Chcąc za pomocą chloru dokonać odwietrzania, używa się do tego nadniedokw. manganow. czyli braunsztynu; mianowicie miesza się do tego braunsztyn z solą kuch. w równych częścach i polewa kwasem siarkowym rozcieńczonym wodą (2: 1 wody). Do łagodniejszego nakadzenia wystarczy zarobić chlorek wapniowy na miazgę i zalać octem.

Manna, manna. — Laxans. Dodatek do nalewów i odwarów po 5·0—10·0 na raz niemowlętom, po 30·0—50·0 dorosłym. — **Syr. mannatus.** Po 1—2 łyżeczki. —

***Mannitum, mannit.** 2·0—8·0 dzieciom, rozwalnia bez dolegliwości.

***Matico herba.**—Środ. szczmiący. Dct. Infus. po 15·0 na 200·0 do wstrzykiw.; proszek do tamow. krwotoku. — ***Tinct. mat.** 20—40 krop. w dawce, kilka razy dzien.

Mel depuratum v. despumatum, miód wypieniony.—W rozcz., mięszank., lakwarz., po 15·0—30·0, 2—3 razy; do enem po 30·0—50·0. — **Oxymel simpl., octomiód prosty.** 30·0—60·0 na 400·0.

Meliloti herba et summitates, ziele i wierzchołki nostrzykowe.— Środ. wonny, (korzenny, podniecający) zawiera kwas będźwinowy. Infus. z 5·0—10·0 na 200·0. — **Emplastr. meliloti.**

Melissae herba, rojownikowe ziele. — Środ. korzenny. Inf. z 4·0—8·0 na 200·0—250·0.

Menthae crispae herba, mięty kędzierzawéj ziele. —Środ. korzenny, (wonny). Inf. 5·0—15·0 na 400·0 Aq. Dodatek do mięszanek. — **Menth. piperit. herba.** Inf. z 10·0—15·0 na 200·0. — **Oleum** 1—2 krop. na cukrze. — **Elaeosacchar.** 4·0—8·0 w proszku.

***Methylenum bichloratum, dwuchlorek metylenu.**—Mięszanina rozmaitych połączeń chlorowych; używ. w Anglii zamiast chloroformu. Znieczulenie udaje się wybornie.

Millefolii herba, ziele krwawnika pospol. — Środ. gorzki. Po 30·0—50·0 na 400·0. Infus. lub decoct. — ***Extrct.** 1·0—3·0, 2—4 razy.

Millipedes, stonogi. — 0·1—0·3 p. dosi, w puchlinie.

Morphium, morfin. — Środ. odurzający, kojący (anodynum), usypiający. Rozmaite sole morfinowe działają jednako. Najwięcéj używanym bywa tak wewnętrznie, jak podskórnie, chlorowodan i octan morfinowy.—**Morph.** w proszku jak następny środek.--***Morph. acetic.** Wewn. w proszk., pig., rozcz., po 0·005—0·02, 1—2 razy; podskórnie; w maści 0·05—0·3 na 5·0; do enem 0·05—0·08. — **Morph. hydrochloric.** Używa się jak M. acetic.

***Moschus, piżmo.** — Środ. podniecający. Przetwór w składzie swym niepewny i niestały. Wewn. w proszk., pig., mięsz. 0·04—0·3, 3—6 razy.

Mucilago cydoniorum seminum, kleik pigwowy. — Środ. osłaniający. 5·0 na 100·0. — **Mucil. gummi arab., kleik z liposoku arabskiego.** Tak samo.

Myrrha, mira. — Środ. wykrztuśny. Zewn. do proszków nazębnych i nastojów. W proszk., zawiesinie 0·3—0·5, 2—3 razy. — **Tct. m.** — ***Extr. myr.** 1·5—2·0, 2—3 razy.

***Naphtalinum, naftalin.** — Tworzy się, jako wytwór poboczny, przy wyrabianiu gazu świetlnego. Stosowany jako środek wykrztuśny w chronicznych nieżytach, zewnętrznie w chron. wysypkach, zwłaszcza w wyprysku (eczema) itp. Zbyteczny. Zadawać można po 0·05—0·2 kilkakroć na dzień w ulepkach, słodzi (linctus), mleczance (emulsio). Zewn. 2 cz. na 20 cz. tłuszczu.

Natrum aceticum (Terra foliat. Tartar. sicca seu crystall.).— Zażyty jest przyczyną wybitnie zasadowego oddziaływania moczu, atoli wybitnych własności moczopędnych nie posiada. Po 5·0—15·0; wysuszony po 0·2—1·0, 2—3 razy. Zewn. do wstrzykiw., obmywań.—**Natrum boracicum.** Zewn. do pomazywań w pleśniawkach (aphthae).— **Natrum carbon. siccum.** Używ. tylko do maści. — ***Natrum chloricum s. oxymuriatic.** 2·0—5·0 na 150·0 Aq. — **Natrum hydrocarbonic.** (Natr. bicarbonic.). Digestivum. Do wysycania, zobojętniania kwasów, do mięszanin burzących. 0·3—1·5, 2—4 razy dziennie. — ***Natrum citric.** Jak Natr. carbon. — ***Natrum lacticum, mlekan sod.** 2·0—5·0 p. dosi. -- **Natr. nitricum.** Jak Kali nitric. — **Natrum phosphoric.** Solvens, po 0·3—1·5, 2—4 razy; jako środ. czyszczący po 15·0—30·0 na 20·0, 1—2 razy. — ***Natrum salicylicum.** Środ. odwietrzający, lecz słabszy, niż odpowiednie połączenie kw. karbolowego. Obniża ciepłotę ciała w nagłym (ostrym) gośćcu stawowym. 0·5—1·5—5·0 p. dosi, 1—2 razy dziennie w pigułk., proszku. W rozczynie 5·0—10·0 na 100·0 wody i wyciągu lukrecyjowego.—***Natrum subphosphoricum.** 0·5—1·0—2·0 p. die w rozczynie. Zadaw. w suchotach gruźlicowych. — ***Natrum hyposulfurosum.** Środ. odwietrzający. 3·0—5·0 p. die. Zewn. 30·0—120·0 do kąpieli. — **Natrum silicicum.** Po 0·5—1·0, 2 razy dzien., przeciw złogom dnawym (arthrit.). Zewn. do opatrunków ustalających. — **Natrum sulfuric. crystall.** (Sal Glauberi). Jak Magnes. sulfurica.

***Nicotianae folia, liście tytuniowe.**—Narcoticum. Lepiej w razie potrzeby stosować wziewania chloroformu. Przy zewn. stosowaniu należy być ostrożnym z powodu wielkiego niebezpieczeństwa. Wewn. Infus. z 0·05—0·15, 3—4 razy po łyżce, do enem 2·0—5·0 na 300·0. — ***Extract. nic.** w proszk., pig., po 0·8, 1—4 razy. Zewnętrznie.

***Nicotinum, nikotyn.** — 0·002—0·005 wewn. w przewłocznym nieżycie jelitowym; w porażeniu pęcherza jako wstrzykiw. 0·05 na 15·0 klejkiéj cieczy.

Nux moschata, gałka muszkatołowa.—Aromaticum. W niestrawności. 0·3—0·5 w prosz., pro dosi. — **Ol. macidis.** 1—3 krop. na 2·0 cukru. — **Elaeosacchar. macid.** po 0·5 w proszku. — ***Tinct.** 10—20 krop. p. dosi.
Nux vomica, wronie oko. — W proszk., pig., 0·02—0·15, 1—3 razy dziennie. — **Extr.** środ. wstrzymujący rozwolnienie, wspieraj. trawienie.—**Extr. spirit.** w tych samych przypadkach dzieciom po 0·005—0·01, 2—3 razy.— **Tinc. n. vom.** 5—10 krop. 1—2 razy, albo 2·0—4·0 na 200·0—250·0. — **Strychninum, strychnin.** Środ. słabo odwietrzający, odurzający, poprawiający trawienie; .powstrzymuje biegunkę. W porażeniach, osobliwie pęcherza. Odtrutka na chloroform i chloral. Wewn. w proszk., pig., rozcz., 0·005—0·01, 2—3 razy. — **Strychninum nitric.** 0·005—0·02.

***Oleum anthelminthicum** (Ol. Chaberti), **olejek czerwiogubny** Chaberta. — Na zgubienie tasiemca, 2·0—5·0 p. dosi. — ***Oleum animale aether., olejek zwierzęcy oczyszczony.** — Ol. animale Dipellii po 5—20 krop. p. dosi. Nervinum. — **Oleum cadinum.** Zewnętrzn. — **Oleum cajeputi, olejek kajeputowy.** — 1—10 krop. na cukrze. Nervinum. Zewn. do kropli na zęby i do uszów. — **Oleum crotonis, olej krotniowy.** — Środ. przeczyszczaj. ostry. Wewn. po $^1/_2$—1 kropli. — **Oleum jecoris aselli, ol. wątłuszowy** czyli **tran.** — Środ. odżywczy w zołzach i usposobieniu do gruźlicy. 5·0 pro dosi, 1—3 razy dziennie. — **Ol. j. as. ferruginatum.** Tak samo.
Ononis spinosa, wilżyna ciernista. — Środ. moczopędny. W odwarze z 2·0—5·0 na 400·0.
Opium, makowiec. — W proszk., pig., 0·01—0·05, w tężcu, obłędzie pijackim po 0·05—0·3 p. dosi, 2—3 razy. Zewn. w maści, plastr,, do wcierania 1: 5—20 tłuszczu. — ***Acetum opii,** 3—5—10 krop. 2—3 razy dziennie. — **Extr. opii aquos.** Tak samo (działa słabiéj). — **Tinct. opii simpl.** W kropl., mięszank., po 10—20 krop.; do mazideł. W maści 1·0—2·0 na 5·0. — **Laudan. liquid. Sydenham.** (Tinct. opii crocata). Jak Tinct. simpl. — **Pulv. Doweri.** Op., Ipecac. ana 1 cz., cukru 8 cz., po 0·1—0·3 p. dosi. (W 0·1 Pulv. Doweri jest więc 0·01 makowca).
Origani herba, lebiodka. — Aromatic., do materacyków.
Ovum gallinaceum, jajo kurze. — Białko zadaw. w zatruciu sublimatem.

***Paeoniae radix, piwonija.** Prosz., 0·3—0·5. Inf. z 5·0—10·0 na 200·0.
***Papaver. albi semina.** — Wewn. w mleczance 10·0—25·0 na 200·0—250·0. — ***Ol. papav. albi,** jak Ol. amygdal. dulc. — **Papaver somniferum (capita papaveris), mak ogrodny.** Dct. z 10·0—15·0 na 100·0—200·0 łyżkami. Zewn. do okładów, enem. — **Syrup. diacodii.** s. Syr. capitum papaveris. Łyżeczkami.
Paullinia. Pasta guarana, **Osmęta, Gwarana.** — Adstringens, Nervinum. Po 5·0—10·0 w biegunce, gośćcu itd. Zob. Guarana.
***Pepsinum, pepsyna.**—Prosz. 0·1—0·8 p. dosi. W torebkach. Sucha pepsyna pozostając dłuższy czas w przechowaniu traci własności skuteczne, dla tego używać lepiéj: **Vinum pepsini,** w którym to przetworze obecność gliceryny jest przyczyną, że zakis (ferment) nie ulega rozkładowi. Wewnętrznie łyżkami po jedzeniu.
Petroleum rectificatum, olej skalny. — Excitans. Wewn. zadawany, choć całkiem niepotrzebnie: na cukrze, w pig., mięszank., po 5—15 krop., 2—3 razy. Zewnętrzn. jako środ. odwietrzaj. Prócz tego używ. do obmywań, maści, plastrów, choć wcale nie wyróznia się od innych środków.
***Petroselinum. Hba et rdx., pietruszka.** — ***Aq. petros.** 30·0—50·0 do mięszanek, jako środ. moczopędny.
***Phellandrium aquaticum, gałucha wodna.** — Dawniéj zalecana w suchotach, choć zupeł. niepotrzebnie. Semina, proszek po 0·3—0·5 p. dosi. Infus. 10·0.
***Phlorrhizinum, floryzyn.** — 1·0—1·2 p. dosi w zimnicy.
***Phosphorus, fosfor.** — Nervinum. 0·005—0·02, 2—4 razy, najlep. w mleczance olej. Zewn. do drażniących wcierań, maści, mazideł, 0·5 na 30·0 oliwy lub tłuszczu.
***Phytolacca, szkarłatka.** — Fructus, na tasiemca.
***Picrotoxinum, pikrotoxyn.** Składnik skuteczny rybitrutki indyjskiéj (*Cocculus indic.*). Zewn. 0·3—0·5 na 30·0 oliwy lub tłuszczu, zalecany w parchach na głowie.
***Pilocarpinum hydrochlor.**, zob. Jaborandi.
***Pimpinella.** Rdx. **Biedrzeniec.** — Expectorans. Infus. 12·0 na 120·0—200·0. — ***Tinct.** 20—30 krop. na cukrze.
***Piper nigrum et album, pieprz biały i czarny.** — W niestrawności, wiatrach; nie mniéj ma u pospólstwa sławę środka przeciwzimniczego. Wewn. po 5—10 ziarnek; proszek po 0·3—0·5, 1—3 razy. Infus. 5·0—10·0 na 400·0 łyżkami, 4—6 razy. — ***Piperinum, piperin.**

Wewn. w prosz., pig., 0·5 dziennie. — ***Ol. piper. aeth.** 1—5 kropel.

Pix liquida maż biała. — Do wziewań w nieżycie oskrzelowym. Zarobiona z tłuszczem do wcierań.

Plumbum aceticum depurat., octan ołowiany (Sacchar. Saturni). — Środ. odwietrzaj., Adstringens metallicum. W biegunce, krwotokach. Rozczyny ulegają rychło rozkładowi, ponieważ pod wpływem kwasu węglowego, zawartego w pow. atm., tworzy się węglan ołowiowy. Zadaje się w proszku po 0·02—0·15, 1—2 razy. Zewn. do oczanek: 0·1—0·2 na 30·0. — **Pl. acet. solutum.** (1: 6 Aq.). — **Pl. acet. basicum solut.** (Acetum litharg.). Zewn. do oczanek, wstrzykiwań, maści, okładów itp. 15·0—30·0 na 200·0 — **Aqua plumbi** vel **saturnina** do okładów, wstrzykiw. itp. — **Pl. carbonicum v. Cerussa.** Tylko zewnętrzn., jako środ. wysuszający. **Emplastrum i Unguentum cerussae.** — **Pl. hyperoxydatum v. Minium.** Używ. do przyrządzania. **Empl. minii adust.**— ***Pl. jodatum.** 0·05—0·2, 2—4 razy dzien.; w maści (1: 5—15 tłusz.) — **Pl. oxydatum,** służy do przyrządz. **Emplastr. pl. v. diachyl. simplex,** który jest podstawą **Empl. pl. gummi resinos. v. diachylon composit.** i ***Unguent. diachylon Hebrae.** (Empl. plumb. simpl., Olei lini ana part. aeq.).

***Podophyllum peltatum, biedrzyga tarczowata.** — Rhizom. 0·04—0·08—0·1, 1—2 razy, jako purgans; jako drastic. po 1·5—3·0. — ***Resina podoph.**

***Pulpa cassiae,** (E. fructibus cassiae fist.) **powidła piszczelnikowe.** — Środ. rozwalniający, chłodzący; łyżkami. Do mięszanek po 2·0—5·0. — **Pulpa tamarindorum depurat. powidła tamaryndziane.** — Środek łagodn. rozwaln.; zadaje się łyżkami. Constituens do lakwarzy. Fructus: po 30·0—50·0 na 200·0 decoct. Pulpa: 15·0—30·0 do mięszan., lakwarzy.

***Pulsatillae pratens. herba rec., ziele zawilca łąkowego.** — Środek zupełnie niepotrzebny. Inf. 2·0—10·0 na 100·0, łyżkami. W prosz., pig. lakw. po 0·1—0·3, 3—4 razy.— ***Extr.** 0·05—0·2, 2—3 razy. — ***Tinct.** 4—10 krop. 3—4 razy dziennie.

Pulvis aërophorus, proszek burzący. — Rozpuszczając się wywiązuje kw. węglowy. Temperans, Diureticum.—**Pulvis aërophor. Seidlitzensis, proszek zajdlicki.** Laxans, Diureticum.

Punica granatum. Zob. Granatum.

Pyrethri radix, korz. maruny.—Służy do żucia (masticator,) do środków kojących ból zębów, do płukania ust i gardła jako Inf. 3·0—10·0 na 100·0—200·0 Colat. i jako ***Tinct. pyrethri** 5—20 krop. kilkakroć dziennie; do płukania ust i zębów 2·0—5·0 na 100·0—200·0 Aq.

Quassiae lignum, drewno gorzlane. — Środ. gorzki. Infus. rzadko. Decoct. po 5·0—10·0 na 200·0, łyżkami. — **Extr.** W rozcz., pig., 0·3—0·5, 3—4 razy.

Quercus cortex, kora dębowa. — Środek szczmiący. Dct. 20·0 na 200·0 Aq. ad Colat. 100·0.

Ratanhiae radix., korzeń ratanijany. — Adstringens, środek uśmierzający biegunkę. W proszk., lakw. 1·0—3·0, 2—3 razy. Inf. lub decoct. 10·0—15·0 na 200·0, łyżkami, 4—5 razy. Zewn. do wstrzykiwań, płukań.—**Extr. rat.** Proszek po 0·3- 0·5, 2—4 razy. — **Tinct. ratanh.** 10—30 krop.

Rheum chinense, radix, rzewień chiński. — Stomachicum. W dużych dawkach działa jak ostry czyściec. W prosz. pig., lakw. po 0·1—0·3 jako dawka podzielona. Pełna dawka 2·0—15·0, 1—3 razy. Inf. 5·0, w pełnéj dawce 10·0—15·0 na 120·0—200·0.— **Extr. rhei** 0·05—0·2 w dawce kilkakroć dzien.; jako środ. rozwaln. 0·5—1·5.— **Tinct. rhei aquos.** Po 1—3 łyżeczki, kilka razy dzien, i w mięszankach po 15·0—50·0 jako laxans. — **Tinct. rhei vinosa** po 30—80 krop, 2—3 razy.

Resina jalappae. Zob. Jalappa.

***Rhus toxicodendron.** Folia. **sumak jadowity.** — Środ. odurzający. Wewn. w proszku, pig. , 0·05—1·0, 2—3 razy. Inf. 0·6—1·5 na 120·0, 3—4 razy po łyżce.

Ricini oleum, olej rącznikowy albo **kleszczowinowy.** — Wewn. po 15·0—50·0 bez dodatków lub pod postacią mleczanki. Zewn. do enem.

***Rubia tinctorum, marzanna barwierska.** Radix. — Środ. ściągaj. 0·5—3·0 w proszku, 20·0 na 200·0 Decoct.

***Rutae** herba, **ruta.** — Emmenagogum. 0·5—1·0 kilkakroć dzien. Inf. 10·0—15·0 na 100·0—200·0 Col.

Sabadillae semina, nasiona sabadylane. — Zewnętrznie na pasorzyty, w proszku lub odwarze z 10·0 na 200·0, albo w maści: **Unguent. sabad.** (1—4 tłuszczu).

Sabinae frondes, **sawina.** — Emmenagogum i Diureticum. Wewn. w pig., lakw. 0·3—1·5, 2—3 razy. Inf. lub decoct 5·0—10·0 na 200·0, 3—4 razy po łyżce. — ***Extr.** 0·3—

0·15 ad 0·2! pro dosi; ad 1·0, pro die! — ***Oleum**, 1—2 krop. na dzień. Zewnętrznie na Condylomata acuta.

Salep. Radix. **Korzeń storczykowy** albo **salepowy.** — 1·0 na 200·0 Decoct.

Salix. Cortex. **Kora wierzbowa.**—Środ. ściągający. Obniża ciepłotę ciała w gorączce, ztąd nieźle byłoby, gdyby na wartość leczniczą tego środka znowu bliższą zwrócono uwagę, zwłaszcza że zawiera znaczny procent salicynu (3%—4%). Po 15·0—30·0 na 400·0. Aq. ad 200·0 Col. — ***Salicinum salicyn.** W rozcz., pig. 0·2—0·6 pro dosi, kilkakroć dziennie.

Salvia. Folia. **Szałwija.** — Środ. ściągający. W Infus. 10·0—15·0 na 200·0 dziennie. — ***Extr. salv.** w pig. rozcz. 0·5—1·0 p. dos. kilka razy dziennie. — * **Ol. aeth.** 1—2 krop. 2—4 razy.

Sambucus. Flores. **Kwiat bzowy.** — Środ. napotny i moczopędny. Inf. 10·0 — 15·0 na 100·0—200·0 Col, — **Roob samb.**, 15·0—30·0 w mięszankach. — ***Syrup.** Również.

***Sanguis draconis, smocza krew** albo **żywica smocza.**— Stypticum. 0·3—1·5 kilkakroć dziennie.

Santoninum, santonin.—Jeden ze składników skutecznych rośliny: Artemisia contra, bylica glistnik. Santonin tworzy z zasadami rozpuszczalne sole.—Sól potasowa jest mocno higroskopiczna. Po 0·03—0·06 pro dosi dzieciom niżéj 3 lat, starszym po 0·06—0·1, 1—2 razy na dzień do 0·1 pro dosi, do 0·5! pro die, w proszk. lub kołaczykach. Zewn. do enem 0·1—0·3. — **Trochisci santon.** Po 0·05 santoninu na 1 kołaczyk.

Sapo amygdalinus, mydło migdałowe. — Wewnętrznie w zatruciach kwasami po 5·0 w dawce, co kwadrans rozpuściwszy je poprzednio w ciepłéj wodzie. Jako solvens po 0·3—0·5 w pig. pro dosi.—***Sapo carbolicus** (Sapo phenylatus) zewn., jako środek odwietrzający. — ***Sapo jodatus** zewn. podobnie ***Sapo ol. jecor. asel.** — **Sapo kalinus,** do wcierań. — **Sapo medicatus.** Zupełnie suche, obojętne mydło; używa się jako podstawa do przyrządzania wszelkiego rodzaju mydeł leczniczych. Wewn. w pigułkach; zewnętrznie jako środ. odmiękczający, delikacący skórę, jako dodatek do plastrów, maści. — **Sapo picis, sulfuratus** i **Spirit. saponatus,** do wcierań. — **Sapo venetus** (oleaceus), jak Sapo medicat.

Sarsaparillae radix, korzeń sarsaparylany. — Pobudza czynności wydzielnicze ustroju, zarazem działa jako środ. przeistaczający (alterans). W proszk., lakwarz.,

10·0—15·0 dziennie. Inf., decoct. 10·0—30·0 na 400·0 dziennie. — ***Extr.** 0·5—1·0 p. die.

***Sassafrae lignum, drewno sasafrzanowe.** — Środ. przeistaczający (alterans). 30·0—50·0 na 400·0 Inf.

***Scammonium, socznica.** — Catharticum drasticum. Często podrabiana, przeto niepewna. Dawka pełna: 0·5; dawka mała 0·1—0·2, w proszk., lub mleczance. — ***Resina scammonii,** 0·1—0·5, jako środ. przeczyszczający.

Scillae bulbus, ckliwica. — Środ. moczopędny, wykrztuśny, odciągający (revulsivum). Do enem na czerwie. Wewn. w proszk., pig., lakwarz., 0·05—0·15, 2—4 razy. Inf. z wina lub piwa: 5·0 na 120·0; 4—6 razy po łyżce. Zewn. do okładów. — **Extr. scil.** 0·06—0·1 kilkakroć na dzień, do 0·2 pro dosi.—**Acet. scillae.** 20—60 krop.— ***Tinct.** 10—20 krop. — **Oxymel.** Łyżeczkami i po 20·0—30·0 w mięszankach.

Secale cornutum, sporysz. — Wywołuje bóle porodowe, powstrzymuje krwotoki z macicy i z płuc. Przechowywany w proszku, traci na skuteczności. 0·3—1·0 p. dosi, raz lub kilkakroć dziennie, co kwadr. lub co kilka godzin. Zadaje się w proszk. pigułk., lekkim odw. lub mięszankach.—***Ergotinum purum, ergotyn.** — 0·1—0·5, 2—3 razy dziennie, ad 2·0! pro die. Do wstrzykiwań podskórn. 1 cz. na 5—15. cz. wody i gliceryny; do wstrzykiwań i enem 1: 50—60 Aq.

Senega. Radix., **krzyżownik.** — Środ. wykrztuśny. 0·3—1·5 p. dosi w proszk., pig. Inf. 10·0—12·0 na 120·0—200·0.

Sennae alexandrin. folia, listki senesowe. — Carthartic. drasticum. W małéj dawce w proszku po 0·3—0·5. Inf. 2·0—5·0 na 120·0. W dużéj dawce w proszk., lakwarz., 5·0—10·0, 3—6 razy. Inf. 10·0—15·0 na 50·0—100·0.— **Aqua laxativa Vindobonensis.** Wewn. 15·0—60·0, 2—3 razy na dzień. — **Hydromel infant.** (Aq. laxat. z $^1/_3$ Syrup. mann.). Po łyżeczce lub łyżce. —**Syrup. mannatus.** Po 2—4 łyżeczki.

Serpyllum. Herba. **Macierzanka.** — Diureticum. Używany do ziółek wonnych (Spec. aromat.).

* **Simarubae** cortex, **bieguneeznika** kora. — Środ. gorzki. Inf. 10·0—25·0 na 200·0.

Sinapis nigra. Semen. **Nasiona gorczycy czarnéj.**—Wewn. po 1·5, 2—3 razy na dzień z ulepkiem i t. p. Zewn.: jako środ. rumieniący skórę. Do obmywań po 10·0—15·0 na 200·0 Inf. lub Dct. Do kąpieli 100·0—250·0. Do płukań 2·0—5·0 na 200·0. — ***Oleum sinap. aether.** Zewn: do wcierań bierze

się 6 krop. olejku na 5·0 oliwy, albo 24 krop. na 30·0 wyskoku.

***Sinapis alba, gorczyca biała**. — Wewn. po łyżeczce nasion przed jedzeniem.

Species althaeae. — **Spec. amaricantes, ziółka gorzkie**. — **Spec. aromaticae**. — **Spec. aromat. pro cataplasmate**. — **Spec. emollientes pro cataplasmate**. — **Spec. laxantes St. Germain**. — ***Spec. narcoticae** (Hb. Belladon., Conii macul., Hyoscyam., Flor. Chamom. aa p. aeq.).

Spilanthus oleraceus, rwiślin warzywny. Herb. — Ziele, jako antiscorbuticum.

Spiritus aetheris chlorati, wyskok chloro-etylowy. 10—30 krop. kilka razy na dzień, bez dodatków lub w mięszank. **Spir. aeth. nitrici**. Jak poprzedni. — **Spir. sulfurico aeth**. (Liquor Hoffmanni). Wewn. po 10—30 krop. kilkakroć dziennie.—**Spirit anisi**.—**Spir. aromaticus** v. Aqua coloniensis, **wysk. wonny**. — **Spir. camphorat**. — **Spir. carvi**. — **Spirit. cochleariae**. — **Spir. ferri sesquichlorati aethereus**. (**Krople Bestużewa**). — **Spir. lavandulae**. — **Spir. menthae piperitae**. — **Spir. Mindereri** (Liquor ammon. acet.). — **Spirit. rosmarini**. — **Spir. saponatus**. — **Spir. sinapis**. — **Spir. vini concentratus et dilutus**.

***Stannum muriaticum, chlorek cynowy**. — Wewn. 0·1 na 5·0 Spir. aeth. chlorati, z tego po 5 krop., 3—4 razy dzien., stopniując do 0·2 pro die. Zalecany w padaczce. Po 0·1—0·15 p. die w pig., przeciw czerwiom.

Stibium chloratum (Butyrum antimon.), **chlorek antymonowy**. — Używ. jedynie zewn. jako żżeradło. — **Stibium sulfuratum aurantiacum** (Sulfur aurat. antim.). — Środ. wykrztuśny. W proszku, rzadziej w pigułkach najrzadziej w mięszankach po 0·05—0·1, 2—4 razy dziennie. — **Stib. sulfurat. nigrum** (Antimon. crud. praeparat.), 0·2—0·5 p. dosi, 3—4 razy dzien.

Stramonium. Folia. **Bieluń kędzierzawa**. — Środ. odurzający, sprawia ulgę w dusznośi (para). W proszk., pig., 0·05—0·15, 1—2 razy. Inf. 1·5—3·0 na 100·0—200·0. — ***Semina stram**. Wewn. prosz., pig., 0·05—0·15.— ***Extr. stram**. 0·01—0·03 kilka razy dzien.; do 0·1 p. desi, do 0·4 p. die. — ***Tinct. stram**. 4—5 krop., 2—3 razy.

***Styrax liquidus, styraks**.—Środ. używ. na świerzb. (W zastępstwie lub jako dodatek do balsamu peruwijańskiego). Zewn. w maści. jak Balsam peruw. — ***St. calamita**. Tak samo.

Strychninum. Zob. Nux vomica.

Succus pancreaticus, sok trzustkowy. — Sieka się drobno 250 cz. mięsa i 75 cz. trzustki wołowéj, zarabia z wodą gorącą na miazgę i używa do wstrzykiwań do jelita odchodowego, celem sztucznego żywienia chorych.

***Sulfur jodatum**.- 0·5—15·0 na 30·0 tłusz. jako środek na trądzik (Acne) itp. — **Sulf. praecipitatum** (Lac sulfuris). Sama przez się nie rozwalnia, używ. jednak jako dodatek do innych środków rozwalniaj. Wewn. po 0·15—1·0 w dawce, kilka razy dzien. — **Sulfur sublimatum** (Flores sulfuris). Wewn. po 0·3—0·5; jako purgans 1·5—5·0 pro dosi.

***Sumbuli radix, korzeń piżmienny**.—0·15—0·5 w proszk., Inf. z 5·0—12·0 na 200·0. — ***Tinct**. 10—40 krop.

Syrup. acetositatis citri, zob. Citrus. — **Syrup. althaeae**, zob. Althaea. — **Syrup. amygdalinus**, zob. Amygdalae. — **Syrup. aurantior. cortic**., zob. Aurant. — **Syrup. capillor. Veneris, olejek kapillorowy**. — **Syrup. cinnamomi** zob. Cassia cinnam.—**Syrup. diacodii** (słabo odurzający) zob. Papaver. — **Syr. ferri jodat**. zob. Ferrum jodat. — **Syrup. mannatus** zob. Manna. — **Syrup. mororum**.— **Syrup. rhei** Stomachicum, Laxans zob. Rheum. — **Syrup. ribium**. — **Syrup. rubi idaei**, za dodaniem alkalijów zmienia barwę.

Tamarindus. Fructus. Zob. Pulpa ,tamarindorum.

***Tannacetum** Herba, **wrotycz**. — Środ. czerwiogubny. Infus. 15·0—30·0 na 200·0.

Taraxacum Herba, **mniszek**. — Resolvens i tonicum. Succus expres. po 50·0—100·0 dzien. Odwar z korzenia po 30·0—60·0 na 300·0. — **Extr. tarax**. 10·0—15·0 dzien. w rozcz. lakwarzach.

Terebinthina ,commun. terpentyna pospolita (Ol. terebinth. rectific.).—Środek odwietrzający, używ.do wziewań w bronchitis putrida, w zgorzeli płuc.; ma rozpuszczać kamienie żółciowe. Olejek zawierający tlen zadaw. jako odtrutka w zatruciu fosforem. — Zewn. jako środ. drażniący lub jako dodatek do plastrów i maści. Wewnętrzn. po 10—20 krop. w dawce; 10·0—15·0 z żółtkiem w mleczance. Do enem po 15·0—***Ol. tereb. ozonisatum**. Wewn. po 5—10—20 krop., co 3—4 godz. z wodą ocukrzoną, miodem itp.

Theae Folia, **czajownik**. — Aromatico-adstringens. Infus. z 20·0 na 1—2 szklanek wody.

***Thuja occidentalis, żywotnik pospolity**. — Emmenagogum,

Diureticum. Najczęściéj stosow. zewnętrzn. do pomazywania kłykcin (Condylomata); 1—4 kropl. na 30·0 w jaglicy (trachoma).

***Thymolum** (Acid. thymolic. v. thymic.), **tymol**. — Środ. odwietrzający. Zalecany w nieżycie żołądka i nieprawidłow. kiśnieniu tamże. Wewnętrz. w proszk., pig., po 0·05—0·1 kilkakroć dzien., w rozczynie: 0·05—0·1 na 100·0.

Tiliae flores, kwiat lipowy. — Diaphoreticum. Inf. 10·0—15·0 na 200·0.

Tinctura absinthii composita, zob. Absinth. herba. 15—20 krop., 3 razy dziennie. — **Tinct. aconiti** zob. Aconitum. 10—15 krop. 3 razy dziennie. — **Tinct. amara**. — Stomachicum amarum. Po 15—50 krop. kilkakroć dziennie. — **Tinct. arnicae,** zob. Arnica. 10—15 kropl. kilkakroć dziennie. — **Tinct. aurantior. corticis**. — Amaro-aromaticum. Łyżeczkami. — **Tinct. belladonnae** zob. Belladonna. — **Tinct. benzoës** zob. Benzoës. — Tylko zewnętrzn. Dodatek do mycieli. — **Tinct. cantharidum,** zob. Cantharides. Po 5—20 krop., 2—3 razy. Zewn. do wcierań, 5 na 30 Constit. — **Tinct. chamomillae** zob. Chamomilla. 10—20 krop. 3—4 razy dziennie. — **Tinct. cinnamomi** zob. Cassia cinnamom. 10—30 krop. z wodą, 2—6 razy. — **Tinct. colchici** zob. Colchicum. 20—40 krop. — **Tinct. digitalis** zob. Digitalis. 5—20 krop., 2—5 razy dziennie. — **Tint. guajaci** zob. Guajac. lign. 20—30 krop.. 2—3 razy dziennie. — **Tinct. ipecacuanhae** zob. Ipecacuanhae radix. 0·5—1·0 kilka razy dziennie. — **Tinct. jodi** zob. Jodum. Najczęściéj zewnętrznie. — **Tinct. lobeliae** zob. Lobeliae inflat. herba. 10—20 krop. kilkakroć na dzień. — **Tinct. malatis ferri**. — Tonicum. 20—30 krop. kilkakroć dziennie. — **Tinct. myrrhae** zob. Myrrha. — Dodatek do płukań. — **Tinct. nucis vomicae**. zob. Nux vomica. 5—10 krop., 1—2 razy. — **Tinct. opii crocata i tinct. op. simplex.** Zob. Opium. Po 5—15 krop. pro dosi. — **Tinct. ratanhae** zob. Ratanhae radix. Po 10—30 krop. kilkakroć dziennie. — **Tinct. rhei aqosa** zob. Rheum. — Stomachicum, łyżeczkami. — **Tinct. rhei vinosa Darelli**. — Roborans, po 1—2 łyżecz. kilka razy dziennie. — **Tinct. Spilanthae oleraceae composita,** zob. Spilanth. olerac. Zewnętrzn. — **Tinct. valerianae** zob. Valerianae radix. Po 10—20 krop. kilkakroć dziennie. — **Tinct. veratri albi** zob. Veratri albi radix. Po 3—5 krop. na dawkę.

***Tormentillae radix, drzewianka.** — Środ. ściągający. Dct. 10·0—15·0 na 200·0; w proszk., lakw., 0·3—1·5, 3—4 razy.— ***Extr.** 0·04—0·08 dziennie.

Trifolium fibrinum, bobrek trójlistny. — Środ. gorzki. Infus. aq. lub vinos. 2·0—15·0 na 200·0. — **Extr. aq.** 5·0 p. die. Succ. express. 4·0—10·0.

Trochisci ipecacuanhae. — Środ. wykrztuśny. Po 1—3 kołacz. — **Trochis. santonini.** Środ. czerwiogubny, po 3—6 kołaczyków na raz.

Unguentum aromaticum. — Powstrzym. kurcze, orzeźwia.— **Unguent. Autenriethi.** — Pryszczydło. (Nie wcierać gołą ręką!). — ***Ungt. cantharidum, maść pryszczawkowa** albo **jątrząca.** — Epispasticum, iritans. — **Unguent. cerussae** v. Unguent. plumbi hydryco-carbonici, maść z bieli ołownéj albo **maść biała.** - Środ. wysuszający.—***Unguent. elemi, maść elemijska.** — Drażni. — **Ungt. emolliens.** — Środ. osłaniający. — **Unguent. glicerini.** — Środ. osłaniający; jako Constit. do maści.—**Unguent. hydrargyri.**— Antisyphiliticum. — **Ung. Iuniperi** do wcierań w wodnéj puchlinie. — ***Unguent. mezerei,** maść z wilczego łyka. — Epispastic. iritans — **Unguent. plumbi acetici.** — W zapaleniu, ropieniu, na odleżyny. — **Unguent. pomadinum** (rosatum), maść różana. — **Unguent. sabadillae** (Unguent. contra pediculos). — **Unguent. simplex.** — Constit. do przyrządz. maści. — **Unguent. sulfuratum** v. antipsoricum, maść siarczana, albo odświerzbna na świerzb.

Uva ursi (folia), **mącznica lekarski.** — Środ. ściągaj. Dct. 15·0—20·0 na 200·0.

Valerianae radix, korz. kozłkowy albo bieldrzanowy. — Nervinum, excitans, antihystericum. Inf. 10·0—15·0 na 200·0 wody, na dzień; w proszk., pig. lakw. 0·3—1·5 2—3 razy dzien. — * **Aq. val. dest.** 15·0—30·0 p. d. — **Oleum aethereum.** 1—5 krop. na cukrze. — * **Extr. aquosum.** 0·3—0·6 p. dos. — **Tinct.** 10—20 krop. p. dosi.

Vanillae siliquae, wanilija.— Aromaticum, wewn. w proszk., pig., 0·2—0·5, kilkakroć dzien. — Infus. 5·0—10·0.— na 100·0 — * **Tinct.** 10—20 krop. p. dosi.

***Vaselinum, vaselin.** Pozostałość przy oczyszczeniu oleju skalnego. Wyśmienity środek do robienia maści, osobliwie z Argent. nitric.

Veratrum album (radix), **ciemierzyca biała.** — Środ. odurzający przeciw nerwobólom, zewn. rubefaciens alkaloid

używa się z powodu ostrego działania najczęściéj tylko w maści. Wewnętrznie: 0·05—0·15 kilkakroć dzien. ad 0·3! p. dosi, ad 1·0—2·0! pro die, w proszk., pig. Infus. 0·05—1·5 na 100·0—200·0. Zewn. jako proszek wzbudzający kichanie. — * **Veratrum viride, ciemierzyca zielona**.—Działa jak naparstnica. — **Veratrinum, weratryn**. Wewn. w proszk., pig. rozcz. wyskokowym mięszaninie po 0·002—0·005, 2—4 razy dziennie ad 0·01! pro dosi, a 0·03! pro die. Zewn. do wcierań, maści lub w rozcz. wyskokow. po 1—5 cz. na 100 cz.

Verbascum (flores) **dziewanna**. — Diaphoreticum. Infus. z 10·0—15·0 na 400·0.

Zedoaria radix. (z Curcuma zedoaria, ostryż plamisty).— Amarum aromaticum. Proszek po 0·5—1·5 na raz.

Zincum aceticum, octan zynkowy. Wewnętrz. 0·03—0·05! pro dosi, ad 0·3! pro die, w rozcz. proszkach, pigułkach. Jako środ. wymiotny po 0·5—1·0. Zewn. w rozcz. 0·25 —1·0 : 100; do wstrzykiw. oczanek, okładów, opatrunku (1—5: 100), w maści (1 : 10—20 tłusz.) — **Zincum chloratum, chlorek zynkowy**. Zewn. jako zżeradło in substantia lub pod postacią ciasta (pasta), do wstrzykiwań 0·05—0·3 na 30·0 wody. W maści 2·0—5·0 na 30·0. Unguent. rosat. — **Zinc. oxydatum** (Flores zinci). Środ. przeciwkurczowy, lekkie zżeradło. Wewn. w proszk., po 0·02—0·03, 2—4 razy. Zewnętrz. w maści po 10·0 na 30·0 tłuszczu. — **Zincum sulfuricum, siarkan zynkowy**.—Adstringens, Causticum, Emeticum. Wewn. w proszk. pig. rozcz. w małéj dawce po 0·01—0·02, 2—3 razy; w pełnéj dawce 0·1—0·5 co 5—10 minut aż do skutku. Do oczanek 0·05—0·2 na 100·0, do wstrzykiw. obmywań 0·15—0·4 na 30·0.

Zingiberis radix, korzeń imbiérowy.—Aromaticum, Digestivum. Wewn. w proszk. 0·3—0·5, 1—3 razy. W wymoku wodn, lub winnym 5·0—10·0 na 100·0—200·0 Col.

Rządowy cennik leków lekospisem rakuskim objętych.

	Grm.	ct.
Absinthii hba sciss.	50·0	5
„ „ subt.		
pulv	10·0	5
Acetum	100·0	3
„ aromaticum .	50·0	6
„ „ .	250·0	25
„ pyrolign. crud.	100·0	4
„ „ rectific.	50·0	6
„ „ „ .	250·0	25
„ scillae . . .	10·0	1
Acidum acet. conc.	„	7
„ „ „ .	50·0	30
„ „ dilut.	„	7
„ „ „ .	250·0	30
† „ arsenicos. subt.		
pulv..	0·01	1
Acidum carbolicum	10·0	6
„ „	50·0	24
„ chromicum . .	1·0	4
„ citricum . . .	10·0	9
„ „ subt. pulv.	„	11
„ hydrochloric.		
conc. pur. . .	„	3
„ hydrochloric.		
conc. crud.. .	100·0	10
„ hydrohlor. di-		
lut. pur. . .	50·0	9
„ nitr. conc. pur.	10·0	2
„ „ „ crud.	100·0	9
„ „ dilut. pur.	50·0	8
„ phosporicum .	10·0	10
„ sulfur. anglic.	100·0	6
„ „ conc. pur.	10·0	2
„ „ dilut. pur.	50·0	5
Acidum tannicum .	5·0	12
„ „ .	50·0	107
„ tartaricum . .	10·0	4
„ „ subt. pulv.	„	6
„ „ „ „ .	50·0	25
† Aconitinum . .	0·01	3
† Aconiti tuber. scis.	10·0	2
Aether aceticus. .	„	17
„ crudus . . .	100·0	21
„ „ . . .	500·0	90
„ depuratus . .	10·0	5
„ „ . .	50·0	22
Agaricus chirurgor.	„	33
Aloë lucida . . .	„	9
„ „ subt. pulv.	10·0	4
Althaeae herba . .	50·0	5
„ „ . .	250·0	20
„ radix sciss. .	50·0	10
„ „ „ . .	250·0	45
„ rad. subt. pulv.	10·0	6
Alumen	50·0	4
„ subt. pulv. . .	10·0	2
„ „ „ . .	50·0	8
„ ustum . . .	„	6
„ „ subt. pulv.	10·0	3
Alumina hydrica .	„	29
Ammonia	50·0	10
„	250·0	40
Ammoniacum . .	50·0	16
„ subt. pulv. .	10·0	6
Ammonium aceti-		
cum solut. .	10·0	5
„ carbonicum .	50·0	11
Ammon. chlor. crud.	„	7

	Grm.	ct.		Grm.	ct.
Ammon. chl. depur.	10·0	3	Aqua plumbica . .	50·0	5
Amygdalae amarae	50·0	11	„ „ . .	250·0	15
„ dulces	„	11	„ rosarum . . .	50·0	4
Amylum pulver. .	„	8	„ „ . . .	250·0	16
„ „ . .	250·0	35	„ rubi idaei . .	50·0	5
Angelicae rad. sciss.	50·0	7	„ „ „ . .	250·0	20
„ rad. subt. pulv.	10·0	5	„ vegeto-mineral.		
Anisi stellati fruct.	50·0	17	Goulardi . .	100·0	6
„ „ rud. tus.	„	21	„ dto	500·0	15
„ „ subt. pulv.	10·0	7	Argentum nitr. cryst.	1·0	13
Anisi vulgar. fruct.	50·0	8	„ „ cum		
„ „ subt. pulv.	10·0	5	kalio nitrico .	1·0	8
Aqua amygd. amar.			„ nitricum fusum	1·0	17
conc.	5·0	2	„ „ „ .	10·0	145
„ amygd. amar.			Arnicae flores sciss.	50·0	23
diluta . . .	10·0	1	„ folia . . .	„	5
„ dto	50·0	4	„ radix sciss .	„	12
„ aromat. spirit.	„	6	Arrow-root . . .	„	16
„ „ „ .	250·0	25	„ „ . . .	250·0	70
„ aurant. flor. .	50·0	24	Asa foetida . . .	50·0	19
„ calcis . . .	100·0	2	„ „ subt. pulv.	10·0	7
„ „ . . .	500·0	6	†Atropinum sulf. .	0·01	3
„ carminativa .	50·0	6	Aurantii cort. sciss.	50·0	10
„ „ . .	250·0	25	„ „ flaved.		
„ chamomillae	50·0	5	sciss	„	36
„ „ . .	250·0	20	„ cort. subt. pulv.	10·0	11
„ chlori . . .	10·0	3	„ folia sciss. . .	50·0	14
„ „ . . .	50·0	12	Axungia porci . .	„	10
„ cinnamom. spl.	„	5	„ „ . .	250·0	45
„ „ „	250·0	20			
„ „ spirit.	50·0	11	Balsamum copaivae	10·0	8
„ „ „	250·0	50	„ „	50·0	35
„ destillata . .	100·0	3	„ peruvianum .	„	17
„ „ . .	500·0	10	„ vitae Hoffmanni	10·0	7
„ foeniculi . .	50·0	4	„ „ „	50·0	30
„ kreasoti . .	„	5	†Belladonnae folia		
„ „ . .	250·0	20	sciss.	10·0	2
„ laurocerasi . .	10·0	5	† „ fol. gross. pulv.	„	3
„ „ . .	50·0	22	„ „ „ „	50·0	10
„ melissae . .	„	6	† „ „ subt. pulv.	10·0	4
„ „ . .	250·0	25	† „ radix. sciss. .	„	2
„ menthae pip. .	50·0	6	† „ „ subt. pulv.	„	5
„ „ . . .	250·0	25	Benzoë	50·0	30

	Grm.	ct.
Bismuth. subnitric.	1·0	7
Calami rhyzoma sc.	50·0	7
„ subt. pulv. .	10·0	5
Calcium carb. nativ.	50·0	2
„ „ „	250·0	8
„ „ „ plv.	50·0	10
„ „ „ „	250·0	45
„ carbon. purum.	10·0	22
„ chlorat. fusum.	50·0	29
„ hypochlorosum	„	5
„ „	250·0	21
„ oxydatum . .	100·0	4
„ „ pulv.	50·0	4
„ oxysulfuratum	„	23
„ oxysulfur. sol.	„	10
„ „ „	250·0	40
„ phosphoricum .	5·0	24
Calumbae rad. sciss.	50·0	11
„ „ subt. pulv.	10·0	5
Camphora	50·0	15
„	250·0	65
Cannabis indica sc.	10·0	3
†Cantharides . .	„	10
† „ subt. pulv.	„	14
Capilli Veneris frondes sciss. . .	50·0	10
Carragheen scis. .	„	13
Carbo ligni depurat. subt. pulv.	„	8
„ dto. dto.	250·0	32
Cardamomi sem. .	10·0	38
Caricae sciss. . .	50·0	10
Carvi fructus . .	„	7
„ „ subt. pulv.	10·0	5
Caryophylli . . .	50·0	25
„ subt. pulv.	10·0	9
Cascarillae cort. .	50·0	9
„ cort. rud. tus.	„	12
„ „ subt. pulv.	10·0	5
Centaurii herb. scis.	50·0	10
Cera alba	„	30

	Grm.	ct.
Cera flava . . .	50·0	21
Ceratum cetacei .	10·0	8
„ „ .	50·0	35
„ fuscum. .	10·0	5
Cetaceum	50·0	21
Chamomil. rom. flor.	„	13
„ vulgar. flor.	„	17
„ „ „	250·0	74
Chamomillae vulg. flor. gross. pulv.	50·0	25
„ „ „ „	250·0	112
Chamomil. vulgar. subt. pulv. . .	10·0	7
Chinae calisayae ct.	50·0	82
„ „ „ gross. pulv. .	„	86
„ calisayae cortex subt. pulv.	10·0	24
„ cortex fusc. .	50·0	58
„ „ gr. pulv.	„	61
„ „ fuscus. subt. pulv. . .	10·0	18
„ cort. ruber . .	50·0	68
„ „ „ gross. pulv.	„	72
„ cortex ruber subt. pulv. .	10·0	21
Chinidinum sulfur.	0·10	3
Chininum	„	8
„ bisulfuricum .	„	6
„ hydrochloric..	„	8
„ „ .	1·0	72
„ sulfuricum .	0·50	33
„ „ .	5·0	270
Chloroformium . .	10·0	10
Cinae flores . . .	50·0	8
„ „ subt. plv.	10·0	6
Cinnamomi cortex	50·0	11
„ „ subt. pulv.	10·0	5
Citri fructus cortex. sciss.	50·0	7
„ flaved. . . .	„	33

	Grm.	ct.		Grm.	ct.
Citri flaved. subt. pulv.	10·0	11	Electuarium arom. c. opio	10·0	6
Coffëinum	0·10	5	„ lenitivum	50·0	28
†Colchicinum	0·01	3	„ „	250·0	120
Colchici sem.	10·0	3	Elemi	10·0	9
Collyrium adstrg. luteum	50·0	18	Emplastr. anglic.*)	10ctm.	4
„ „ „	250·0	75	„ cantharidum	10·0	11
Colocynthidum fruct. sciss.	10·0	11	„ „	50·0	50
„ „ „	50·0	50	„ „ perpet.	10·0	19
„ fruct. subt. plv.	10·0	18	„ cerussae	„	4
Conii mac. herb.	„	1	„ „	50·0	16
„ „ gross. plv.	50·0	8	„ conii maculati	10·0	5
„ „ „ „	250·0	35	„ „ „	50·0	22
„ „ subt. „	10·0	4	„ de meliloto	10·0	4
Coriandri sem.	50·0	4	„ „ „	50·0	18
Crocus austriac.	1·0	21	„ diachylon comp.	50·0	20
„ „ pulv.	„	25	„ „ „	250·0	90
„ gallicus	„	15	„ „ comp. linteo extensum**)	100cct.	6
„ „ pulv.	„	18	„ „ ***)	500cct.	25
Cubebae fruct.	50·0	11	„ diachyl. simpl.	50·0	14
fruct. subt. plv.	10·0	5	„ „ „	250·0	60
Cuprum aluminat.	„	12	„ hydrargyri	50.0	35
„ sulfuricum	„	3	„ „	250·0	146
Cydoniae sem	50·0	20	„ minii adustum	10·0	6
			„ „ „	50·0	27
Decoctum Zittmanni fortius	250·0	51	„ oxycroceum	10·0	20
			„ „	50·0	79
„ „ „	500·0	59	„ saponatum	10·0	5
„ „ mitius	250·0	42	„ „	50·0	22
„ „ „	500·0	47	Emulsio amygdalin.	250·0	25
†Digitalinum depur	0·01	10	„ „	500·0	34
†Digitalis fol. sciss.	10·0	2	„ oleosa	250·0	26
„ fol. pulv. subt.	„	4	„ „	500·0	35
Dulcamar. caul. scis.	50·0	3	Euphorbium	10·0	2
			„ subt. pulv.	„	5
Elaeosacchara zob.	taks. rec.		† Extractum aconiti	1·0	7
Electuarium arom.	10·0	4	„ aloës	5·0	7

*) t. z. 5 ctm. kwadr. długi a 2 cent. kw. szér.

**) t. z. 10 ctm. kwadr. długi i tyleż széroki.

***) t. z. 20 ctm. kwadr. długi a 25 ctm. kwad. széroki.

	Grm.	ct.
†Extract. beladonnae	1·0	8
„ calumbae .	5·0	33
Extractum cannab. indicae . . .	1·0	8
„ centaurei . .	5·0	11
„ chelidonii . .	„	33
„ chinae fusc . .	„	50
† „ colocynthidum	1·0	12
† „ conii maculati	1·0	16
„ cubebarum . .	5·0	18
„ filicis maris .	„	40
„ gentianae . .	„	6
„ graminis . .	10·0	9
„ „ . . .	50·0	40
„ hellebori virid.	1·0	8
† „ hyosciami fol.	„	6
„ liquiritiae . .	5·0	9
„ malatis ferri .	„	5
† „ nucis vomicae	1·0	13
† „ opii aquos . .	1·0	30
„ punicae granat.	5·0	26
„ quassiae . . .	„	30
„ ratanhae . .	„	37
„ scillae . . .	„	11
† „ secalis cornuti	1·0	9
„ taraxaci . . .	10·0	7
„ „ . .	50·0	30
„ trifolii fibrini	5·0	6
Fel tauri depuratum	1·0	12
Ferrum carb. sacchar. . . .	5·0	6
„ „ „ . .	50·0	50
„ jodatum . .	5·0	11
Ferrum lacticum .	5·0	9
„ oxydato - oxydulatum . .	„	14
„ phosporicum .	„	15
„ pulveratum .	10·0	3
„ sesquichl.cryst.	„	5
„ „ „	50·0	20
„ „ solut.	10·0	4
„ „ „	50·0	15

	Grm.	ct.
Ferrum sulf. cryst.	10·0	2
„ „ „	50·0	7
Filicis mar. rhyz. sc.	„	8
„ mar. subt. pulv.	10·0	6
Foeniculi fruct. . .	50·0	7
„ subt. pulv. . .	10·0	5
Galbanum . . .	50·0	30
„ pulv. . .	10·0	9
Galeopsidis herb.sc.	50·0	10
„ „ „	250·0	45
Gallae	50·0	9
Gelatin.Carragheen	10·0	24
„ „	50·0	32
„ lich. island. do	10·0	24
„ „ „ „	50·0	32
„ „ „ pulv.	10·0	10
„ liquir. pellucid.	50·0	22
Gentianae rad. sciss.	„	6
„ rad. subt. pulv.	10·0	4
Globuli martiales .	po	20
Glycerinum . . .	50·0	11
„ . . .	250·0	50
Graminis rhyz. scis.	50·0	4
Guajacum . . .	„	35
„ subt. pulv.	10·0	10
Guarana pulv. . .	1·0	8
Gummi arabicum .	50·0	20
„ arab. subt. plv.	10·0	7
„ „ „ „	50·0	30
Hirudo	cenazmien	
Hydrargyrum . .	50·0	40
† „ bichlor. ammon.	1·0	3
† „ „ corros.pulv.	„	2
† „ bijodat. rubr. .	„	4
† „ chlor. mite plv.	„	2
† „ „ „ mite via humida	1·0	4
† „ jodatum flavum.	„	6
† „ oxydatum flav.	„	4
Hydromel infantum	10·0	4
„ „	50·0	18

	Grm.	ct.		Grm.	ct.
Hyosciami fol. sciss.	10·0	2	Kalium natrio - tart.		
„ „ „	50·0	6	pulv. . . .	50·0	20
„ fol. gross. plv.	„	10	„ nitricum . .	10·0	2
„ „ „ „	250·0	45	„ „ subt. pulv.	„	3
			† „ stib.-tart. pulv.	1·0	2
Ichthyocolla . . .	10·0	44	„ sulfuratum .	10·0	12
Infusum laxativum	„	3	„ „ pro balneo	50·0	9
„ „	50·0	12	„ „ „ „	250·0	40
Ipecacuanhae rad.			„ sulfuricum .	50·0	6
gross. pulv.	1·0	2	„ „ pulv.	10·0	3
„ rad. subt. pulv.	„	3	„ tartaric pulv. .	„	10
Ireos florent. rhyz.			Kamala	1·0	4
subt. pulv. .	10·0	5	Kousso sciss. . .	50·0	20
			Kousso subt. pulv.	10·0	8
Jaceae herb. sciss.	50·0	5	Kreasotum . . .	5·0	12
„ herb. subt. plv.	10·0	4			
Jalapae tub. subt.			Lauri bacc. gr. pulv.	50·0	7
pulv.	„	9	„ „ „ „	250·0	30
„ „ „	50·0	40	„ „ subt. „	10·0	3
Jodum	1·0	7	Lavandulae flor. .	50·0	35
„	10·0	60	„ „ .	250·0	145
Juniperi fruct. . .	50·0	2	Lichen island. scis.	50·0	6
„ fruct. rud. tus.	„	6	Liniment. ammon. .	„	18
			„ saponato-		
Kalium acetic. solut.	10·0	5	camphoratum	„	14
„ bromatum . .	„	13	Lini sem.	„	4
„ „ . .	50·0	55	„ „ pulv. . .	„	12
„ carbonic. crud.	100·0	17	„ „ „ .	250·0	50
„ „ depurat.	10·0	4	Lini placent. pulv.	50·0	4
„ „ solut. .	„	2	„ „ „	10·0	16
„ chloricum . .	„	3	Liquiritiae rad. scis.	„	4
„ ferro - tartaric.	„	25	„ decort. pulv. subt.	„	6
„ hydro - oxydat.	„	10	Liquor acid. Halleri	1·0	3
„ „ „	50·0	40	Lobeliae infl. herb. sc.	„	5
„ hydro-tart. plv.	10·0	6	Lupulinum . . .	„	1
„ „ „ „	50·0	25	Lycopodii sem. .	50·0	23
„ hypermang. cr.	10·0	41	„ „ .	250·0	101
„ jodatum . . .	„	33			
„ „ . . .	50·0	135	Macis	5·0	5
„ mangan. crud.	10·0	8	Magnesium carbon.		
„ natrio-tartaric.	„	4	hydro-oxydat.		
„ „ „ .	50·0	15	subt. pulv. .	10·0	4
„ „ „ pulv.	10·0	5	„ „ „ . .	50·0	16

	Grm.	ct.
Magnesium citricum	5·0	14
„ hydro-oxydat.	50·0	13
„ lacticum . .	5·0	18
„ oxydatum .	10·0	14
„ „ .	50·0	60
„ sulfuricum .	50·0	5
„ „ .	250·0	20
Maltum	50·0	7
Malvae flores . .	„	23
„ fol. sciss. .	„	5
Mangan.hyperoxyd. nat. subt. pulv.	„	11
Manna calabr. elect.	10·0	3
„ „ „	50·0	12
„ „ canellata	10·0	10
Massa pilular. Ruffi.	5·0	17
Mastiche	10·0	18
„ subt. pulv.	„	22
Mel depuratum .	50·0	10
„ „ .	250·0	40
„ rosatum . .	50·0	17
Meliloti herb. sciss.	„	5
„ „ subt. plv.	10·0	4
Melissae fol. sciss.	50·0	12
„ „ „	250·0	50
Menth. crisp. fol. sciss.	50·0	12
„ „ „	250·0	50
„ pip. „	50·0	12
„ „ „	250·0	50
„ pip. subt. plv.	10·0	5
Millefolii herb. scis.	50·0	5
†Morphinum . .	0·05	4
† „ hydrochlor.	„	3
Mucilago cydonior. sem.	10·0	3
„ „ „	50·0	12
„ gummi arab.	10·0	5
„ „ „	50·0	20
Myrrha subt. pulv.	10·0	10
Natrium aceticum	5·0	4
„ boracic. pulv	10·0	4

	Grm.	ct.
Natrium. carbon cr.	100·0	7
„ „ dilaps.	10·0	3
„ hydro-carb.plv.	50·0	5
„ „ „	250·0	22
„ phosporicum .	5·0	3
„ silicicum . .	50·0	10
„ „ . .	250·0	45
„ suluric. cryst. .	50·0	8
„ „ „	250·0	85
„ „ dilaps.	10·0	4
Nux moschata . .	50·0	41
„ „ pulv.	10·0	12
† „ vomica gr.pulv.	„	3
† „ „ subt.pulv.	„	6
Oleum amygd. dulc.	50·0	34
„ „ „	250·0	142
„ anisi . . .	1·0	4
„ aurant. cort. .	„	5
„ „ flor. .	„	61
„ bergamottae .	„	6
„ cacao . . .	10·0	6
„ „ . . .	50·0	25
„ cadinum . .	„	12
„ camphoratum .	10·0	6
„ „ .	50·0	25
„ carvi	1·0	3
„ caryophyllor. .	„	4
„ cinnamomi .	„	4
„ citri	„	5
„ croton. tiglii .	„	4
„ foeniculi . .	„	2
„ hyosc. fol. coct.	50·0	19
„ „ „ „	250·0	85
„ jecoris aselli .	50·0	8
„ „ „ .	250·0	35
„ juniperi . . .	1·0	2
„ „ . . .	10·0	10
„ lauri . . .	50·0	16
„ „	250·0	70
„ lavandulae .	1·0	2
„ macidis . . .	„	8
„ menthae crisp.	„	10

	Grm.	ct.
Oleum menthae pip.	1·0	15
„ nucis moschat.	„	3
„ olivarum . .	50·0	18
„ „ . .	250·0	79
„ ricini . . .	50·0	17
„ rosarum . .	1·0	127
„ „ . . .	1 krpl.	5
„ rosmarini . .	1·0	1
„ sinapis aether.	„	14
„ terebinth rect.	50·0	6
„ „ „	250·0	25
„ valerianae .	1·0	13
Olibanum subt. plv.	10·0	5
Ononidis rad. sciss.	50·0	4
†Opium subt. pulv.	1·0	10
Origani herb. sciss.	50·0	5
Oxymel scillae . .	10·0	3
„ „ . .	50·0	12
„ simplex .	10·0	3
„ „ .	50·0	12
Papaveris rhoead. flor. . . .	50·0	30
„ somnif. caps. .	„	5
Pasta dentifric. dur.	„	50
„ „ mollis	„	50
„ gummos. album.	„	38
„ liquiritiae flava	„	24
Pastilli e natrio hydro-carbon. .	30 koł.	40
Petroleum rectific.	50·0	18
Pilulae laxantes .	5·0	11
Pix luiqida . . .	50·0	5
Plumbum aceticum	10·0	4
„ acet. basic. sol.	„	4
„ „ „ „	50·0	16
„ „ solut . .	10·0	2
„ „ „	50·0	8
„ carbonic. pulv.	50·0	12
„ hyperoxydat. subt. pulv. . .	„	10
„ oxydatum pulv.	„	14

	Grm.	ct.
Potio magnes. citric. efferv. . .	Dosis	54
Pulpa tamarindor. depurata . . .	50·0	25
Pulvis aërophorus	10 D.	35
„ „ Seidlitzensis	„	85
„ dentifric. alb.	10·0	6
„ „ niger	„	13
„ Doveri . . .	1·0	2
„ gummos. . .	10·0	5
„ „ . .	50·0	20
Punicae granat. rad. cort. rud. tus.	„	40
„ granat. rad. cort. subt. plv.	10·0	12
Pyrethri rad. sciss.	50·0	13
Quassiae lign. . .	50·0	6
„ lign. subt. plv.	10·0	5
Quercus cort. sciss.	50·0	4
„ cort. rud. tus.	„	8
„ „ subt. pulv.	10·0	4
„ sem. tost. pulv.	50·0	9
„ „ „ „	250·0	40
Ratanhae rad. .	50·0	24
„ rad. subt. pulv.	10·0	11
Resinae jalapae .	1·0	13
„ „ .	10·0	110
„ pini . .	50·0	2
Rhei radix . . .	10·0	22
„ „	50·0	89
„ „ sciss. .	10·0	23
„ „ „ . .	50·0	95
„ „ subt. plv.	1·0	3
„ „ „ „	10·0	25
Roob juniperi . .	50·0	38
„ „ . .	250·0	160
„ sambuci . .	50·0	20
„ „ . .	250·0	90
Rosae damasc. flor.	50·0	37
„ „ subt. plv.	10·0	12

	Grm.	ct.
Rosmarini fol. . .	50·0	22
Rotulae menthae p.	10·0	5
„ „ „	50·0	20
Sabadillae fruct. .	50·0	6
„ fruct. subt. plv.	10·0	5
†Sabinae summit. sc.	„	3
† „ summit. subt. pulv. . . .	„	5
Saccharum subt. p.	„	3
„ „ „	50·0	11
„ lactis subt. pulv. . . .	10·0	6
Salep gross. pulv.	„	10
„ subt. pulv. .	„	14
Salicis cort. . . .	50·0	5
Salviae folia . .	„	12
„ fol. subt. pulv.	10·0	5
Sambuci flor. . .	50·0	9
„ flor. gr. pulv.	„	15
„ „ „ „	250·0	65
Santoninum . . .	0·10	2
Sapo kalinus . .	50·0	8
„ . . .	250·0	35
„ medicinalis .	10·0	3
„ „ subt. pulv.	„	6
„ picis	50·0	50
„ sulfuratus . .	„	50
„ venetus . . .	„	8
„ „ subt. pulv.	10·0	4
Sarsapar. rad. sciss.	50·0	37
„ „ „ „	250·0	158
Scillae bulb. sciss. subt. pulv. .	10·0	4
Sebum ovile . .	50.0	13
†Secale cornut . .	10·0	9
† „ „ subt. pulv. . . .	1·0	2
Senegae rad. . .	50·0	55
Sennae alexand. fol.	„	28
„ „ „	250·0	119
„ „ „ subt. pulv. .	10·0	9

	Grm.	ct.
Sennae alexand. fol. sine resina .	50·0	66
„ Tinnevelly fol.	„	11
„ „ „	250·0	50
Serpylli herb. . .	50·0	4
Serum lactis zob. taks. rec.		
Sinapis sem. . .	50·0	5
„ „ pulv.	„	10
„ „ „	250·0	45
† Solutio arsenical. Fowleri . . .	1·0	1
Species althaeae .	50·0	8
„ „ ,	250·0	30
„ amaricantes .	50·0	9
„ „ .	250·0	40
„ aromaticae .	50·0	18
„ „ .	250·0	80
„ arom. pro cat.	50·0	22
„ „ „ „	250·0	100
„ emollientes .	50·0	9
„ „ .	250·0	40
„ „ pro catapl.	50·0	13
„ „ „ „	250·0	60
„ laxantes St. Germ. . .	50·0	50
„ pectorales	„	9
„ „	250·0	40
Spilanthi olerac . herb. sciss. .	50·0	26
Spiritus aetheris .	50·0	18
„ „	250·0	75
„ anisi	50·0	9
„ aromatic. . .	50·0	20
„ „ . . .	250·0	90
„ camphorat . .	50·0	9
„ „ . .	250·0	40
„ carvi	50·0	9
„ cochleariae .	„	12
„ „ .	250·0	50
„ ferri sesquich. aeth. . . .	10·0	8
„ lavandulae .	50·0	20
„ menthae pip. .	„	14

	Grm.	ct.		Grm.	ct.
Spirit. menthae pip.	250·0	60	Syrupus rhei . .	50·0	12
„ rosmarini . .	50·0	17	„ ribium . . .	10·0	3
„ saponatus . .	„	12	„ „ , . .	50·0	12
„ „ . .	250·0	50	„ rubi idaei . .	10·0	3
„ sinapis . . .	5·0	3	„ „ „ . .	50·0	13
„ vini conc. 90°/₀	50·0	7	„ simplex . . .	10·0	2
„ „ „ „	250·0	30	„ „ . . .	50·0	8
„ „ dilut. 70°/₀	50·0	6			
„ „ „ „	250·0	25	Tabulae althaeae .	50·0	22
Spongia pressa .	5·0	57	Tamarindi pulpa .	„	7
†Stibium chlorat. .	10·0	18	Taraxaci herba .	„	5
„ sulfur. auran.	1·0	4	„ radix .	„	5
„ „ nigr. .	50·0	6	Terebinthin. comm.	„	5
„ „ „ subt.			Thea Pecco . .	„	63
pulv. . . .	„	14	Tiliae flores . . .	„	9
Stramonii fol. . .	10·0	1	Tinctura absinth.		
†Strychninum . .	0·01	1	comp. . .	10·0	3
† „ nitricum.	„	1	„ „ „ . .	50·0	12
Succus liquirit. plv.	10·0	8	† „ aconiti . . .	5·0	3
„ „ „	50·0	35	„ „ . . .	50·0	25
Sulfur. praecipitat.	10·0	13	„ amara . . .	10·0	4
„ „	50·0	60	„ „ . . .	50·0	16
„ sublimatum .	„	16	„ arnicae . . .	10·0	3
„ „	250·0	70	„ „ . . .	50·0	12
Syrupus acet. citri.	10·0	6	„ aurantii cort. .	10·0	4
„ „ „	50·0	25	„ „ „	50·0	16
„ althaeae . .	10·0	2	† „ belladonnae .	5·0	3
„ „ . .	50·0	8	„ „ .	50·0	25
„ amygdalinus .	10·0	4	„ benzoës . . .	10·0	4
„ „	50·0	16	„ „ . .	50·0	16
„ aurantior. cort.	10·0	3	† „ cantharidum .	5·0	4
„ „ „	50·0	12	„ „ .	50·0	35
„ capillor. ven. .	10·0	4	„ chamomillae .	10·0	3
„ cinnamomi .	„	5	„ „ .	50·0	12
„ diacodii . .	„	2	„ cinnamomi . .	10·0	3
„ „ . .	50·0	8	„ „ .	50·0	12
„ ferri jodati .	10·0	14	† „ colchici . . .	5·0	3
„ „ „ .	50·0	63	„ „ . . .	50·0	25
„ mannatus . .	10·0	3	† „ digitalis . .	5·0	3
„ „ . . .	50·0	12	„ „ . .	50.0	25
„ mororum . .	10·0	3	„ guajaci . .	10·0	5
„ „ . .	50·0	12	„ „ . .	50·0	22
„ rhei	10·0	3	„ ipecacunhae .	5·0	6

	Grm.	ct.		Grm.	ct.
Tinctura ipecacuan.	50·0	50	Unguentum glycer.	50·0	20
„ jodi	5·0	5	„ hydrargyri .	10·0	8
„ „	50·0	40	„ „ .	50·0	36
„ lobeliae . . .	5·0	4	„ juniperi . .	10·0	5
„ „ . . .	50·0	35	„ „ . .	50·0	20
„ malatis ferri .	10·0	8	„ plumbi acet.	10·0	5
„ „ „ .	50·0	35	„ „ „	50·0	20
„ myrrhae . .	10·0	5	„ pomadinum .	10·0	5
„ „ . .	50·0	22	„ „ .	50·0	20
† „ nucis vomicae	5·0	4	„ sabadillae .	10·0	6
„ „ „	50·0	35	„ „ .	50·0	25
† „ opii crocat. .	5·0	23	„ simplex .	10·0	4
„ „ „	50·0	214	„ „ .	50·0	16
† „ „ simpl, .	5·0	8	„ sulfuratum .	10·0	5
„ „ „ . .	50·0	70	„ „ .	50·0	20
„ ratanhae . .	10·0	5	Uvae ursi fol. . .	„	5
„ „ . .	50·0	22			
„ rhei aquos . .	10·0	4	Valerianae radix .	50·0	7
„ „ „ . .	50·0	16	„ „ subt.		
„ „ vin.Darelli.	10·0	13	pulv. . . .	10·0	4
„ „ „ „	50·0	60	Vanillae siliq. . .	1·0	24
„ spilant. oler. cp.	5·0	4	† Veratrinum . .	0·05	2
„ „ „ „	50·0	35	Veratri alb. rhyz.	10·0	1
„ valerianae . .	10·0	4	„ alb. rhyz. sub.		
„ „ . .	50·0	16	pulv . . .	„	4
† „ veratri albi .	5·0	3	Verbasci flor. . .	50·0	36
„ „ „ .	50 0	25	†Vinum colchici .	10·0	10
Trifolii herb. . .	„	6	„ malagense .	50·0	22
„ „ subt.			† „ stibiato-tart.	10·0	10
pulv. . .	10·0	4			
Trochisci ipecac. .	5·0	7	Zedoariae rad. . .	50·0	7
„ santonini	„	10	„ „ subt.		
			pulv. . . .	10·0	4
Unguentum aromat.	10·0	5	Zincum aceticum .	„	24
„ „	50·0	20	„ chloratum .	„	20
„ Authenriethi	wedł. taksy		„ oxydatum .	„	40
„ cerussae .	10·0	4	„ sulfuricum .	„	5
„ „ .	50·0	16	„ „ .	50·0	20
„ „ emoll.	10·0	9	Zingiberis rad. . .	„	16
„ „ .	50·0	40	„ „ subt.		
„ glycerini .	10·0	5	pulv. . . .	10·0	6

Zmiany

w powyższym cenniku leków, w skutek reskrytów Min. spraw wewn. z d. 25 Listop. 1877 i 16 Grudnia 1878.

	Grm.	ct.		Grm.	ct.
Acidum acet. conc.	10·0	5	Chamomil. vulgar. subt. pulv.	10·0	6
„ „ „	500·0	22	Chinae calisayae ct.	50·0	92
„ „ dilut.	50·0	6	„ „ „ gross. pulv.	„	95
„ „ „	250·0	27	„ calisayae cortex subt. pulv.	10·0	27
„ benzoicum .	1·0	9	Chinae cortex fusc.	50·0	61
„ citricum . .	10·0	7	„ „ gr. pulv.	„	64
„ „ subt. pulv.	„	9	„ „ fuscus. subt. pulv.	10·0	19
„ salicylicum .	1·0	4	„ cort. ruber .	50·0	98
„ tannicum . .	5·0	16	„ „ „ gross. pulv. . . .	„	101
„ „ . .	50·0	140	„ cortex ruber subt. pulv.	10·0	29
Aloë lucida. . . .	„	10	Chinidinum sulf. .	0·10	4
Ammoniacum . .	„	12	Chininum . . .	„	7
„ subt. pulv. .	10·0	5	„ bisulfuricum .	„	4
Angelicae rad. sciss.	50·0	9	„ hydrochloric.	„	6
Anisi stellati fruct.	„	15	„ „ .	1·0	54
† Apomorphin hydrochloric. .	0·01	6	„ sulfuricum .	0·50	20
Aqua aurant. flor.	50·0	21	„ „ .	5·0	165
„ rosarum . .	„	5	„ tannicum . .	0·10	2
„ „ . .	250·0	21	†Chloralum hydrat.	10·0	20
Arnicae radix sciss.	50·0	10	Collodium . . .	„	5
Balsamum copaivae	10·0	6	Collocynthidum fruct. sciss.	„	15
„ „	50·0	25	„ „ „	50·0	66
Camphora . . .	„	17	„ fruct. subt. plv.	10·0	22
„ . . .	250·0	69	Crocus austriac. .	1·0	24
Carragheen sciss. .	50·0	10	„ „ pulv.	„	28
Cassia fistula . .	„	8	„ gallicus . .	„	12
Castoreum canad.	0·10	1	„ „ pulv. .	„	15
„ canad. subt. pulv. . . .	„	3	Emplastr. hydrarg.	50·0	32
Cera alba . . .	50·0	27	„ „	250·0	136
Chamom. vulg. flor.	„	11			
„ „ „	250·0	46			
Chamomillae vulg. flor. gross. pulv.	50·0	18			
„ „ „	250·0	80			

	Grm.	ct.		Grm.	ct.
Extractum chinae fusc. . . .	5·0	52	Natrium boracicum pulv. . . .	10·0	3
† „ conii maculati	1·0	6	„ salicylicum . .	1·0	4
„ ratanhae . .	5·0	31	„ sulfuric cryst. .	250·0	35
Extractum rhei .	5·0	38	Oleum lauri . . .	50·0	12
† „ secalis cornuti	1·0	5	„ „ . . .	250·0	53
Ferrum hydr.-oxyd. dialis. liquid.	10·0	4	„ rosarum . .	1·0	153
			„ „ . .	1krp.	6
„ et natrium pyrophosphoric.	1·0	3	Pulpa cassiae . .	50·0	52
			Ratanhae rad. . .	„	17
Galbanum . . .	50·0	26	„ rad. subt. pulv.	10·0	9
Gallae	„	12	Rosae damasc. flor.	50·0	28
Guarana pulv. . .	1·0	3	„ „ subt. plv.	10·0	10
Hydrargyrum . .	50·0	28	Sabadillae fruct. .	50·0	9
† „ bichlor. corros. pulv.	1·0	3	†Secale cornut. .	10·0	3
Ichthyocolla . .	10·0	37	† „ „ subt. pulv. . . .	1·0	1
Ipecacuanhae rad. gross. pulv. .	1·0	3	Spilanthi olerac. herb. sciss. .	50·0	20
„ rad. subt. pulv.	„	4	Spiritus sapon. kal.	„	28
†Jodoformium . .	1·0	16	Styrax liquid. . .	10·0	4
Jodum	„	9	Syrup. ipecacuanh.	„	5
„	10·0	80	„ rubi idaei . .	„	3
Kalium jodatum .	„	36	„ „ „ . .	50·0	12
„ „ .	50·0	150	Terebinthin. comm.	„	5
Kamala	1·0	3	Tiliae flores . . .	„	9
Kousso scis. . . .	50·0	27	Tinctura arnicae .	„	12
Kousso subt. pulv.	10·0	9	„ aurantii cort.	„	16
Lignum campech. .	„	1	† „ belladonae .	5·0	3
			„ „ .	50·0	25
Liquor ammonii anisat. . . .	„	4	„ chinae comp.	10·0	7
Macis	5·0	4	„ jodi . . .	5·0	8
Magnesium lactic.	„	14	„ „	50·0	68
Malvae flores . .	50·0	10			
Mastiche	10·0	15	Unguentum diachylon Dr. Hebra	10·0	8
„ subt. pulv.	„	20	Vanillae siliq. . .	1·0	12

Cennik

leków nieobjętych lekospisem rakuskim.

	Grm.	ct.
Acetum colchici .	100·0	12
„ vini . .	„	10
Acidum benzoicum e gum. . .	1·0	15
„ carbolicum pro desinfect.	100·0	15
„ „ „	500·0	60
„ hydrocyanic. .	1·0	14
„ lacticum . .	„	8
„ salicylicum .	„	6
„ „ . .	10·0	45
„ succinicum .	1·0	6
Agaricus alb. . .	100·0	26
„ „ alcohol.	„	46
Alcohol absolut. .	10·0	4
Ambra gris. . . .	1·0	250
Ammonium carbonic. solut. .	10·0	1
„ carbonic. pyrooleos. sol. . .	„	4
„ chlorat. ferrat.	„	6
„ succinicum pyro-oleos. . .	1·0	2
Amylum dauci. .	10·0	20
Aqua carminat. reg.	100·0	25
„ castorei . . .	10·0	90
„ cerasor. . . .	100·0	10
„ coloniensis . .	„	80
„ phagadenica. decolor . .	„	6
„ phagaden. lut	„	6
„ opii	10·0	12
„ rutae . . .	100·0	15
„ salviae . . .	„	10
„ sambuci . .	„	10
„ tiliae . . .	„	10

	Grm.	ct.
Aqua valerianae .	100·0	10
„ vulner. acid. Thed. .	„	10
„ „ spirit. .	„	10
Aurum natronato-chlorat. . . .	1·0	280
Castoreum moscovit. Tub. p. . . .	„	650
„ anglican. . .	„	70
Chinin. acetic. . .	„	80
„ citric. . . .	„	80
„ ferro citric. .	„	50
„ tannic. . . .	„	40
Cinchonin. sulfur. .	„	25
Chloralhydrat . .	10·0	15
Coccionella. . . .	„	12
Coffein. citric. . .	1·0	70
Collodium. . . .	10·0	10
Emplastrum aromat.	„	12
„ belladonnae .	„	10
„ hyosciami . .	„	10
„ de galbano crocat. . . .	„	15
Extract. acori . .	„	20
„ arnicae flor. .	„	25
„ „ rad. .	„	20
„ cardui bened.	„	15
„ cascarillae. .	„	45
„ millefolii . .	„	25
„ chamomillae .	„	25
„ rhei sicc. . .	„	80
„ sarsaparillae .	„	50
„ sennae . . .	„	40
„ valerianae. .	„	25
Ferrum citric. . .	„	40
„ dyalisat. sicc.	„	40

	Grm.	ct.
Ferrum dyalisat. liquid.	10·0	5
„ hydrogen. reduct.	„	20
Fel tauri inspis. disp. veter.	„	20
Flores aurantior.	„	8
Folia nucum jungi	100·0	15
„ scolopendrii	„	12
Fructus tamarind.	10·0	2
Herba cardui benedict.	„	2
„ hyssopi	„	3
„ abrotani	„	5
Hydrargyrum oxydat. rubr.	„	30
„ stibiat. sulf.	„	15
Jodoform	1·0	25
Lactucarium austr.	„	15
Lignum guajaci	100·0	10
„ sassafras	„	15
Mannit	10·0	30
Morphium acetic.	1·0	60
„ sulfuric.	„	100
Moschus	„	500
Natrium bromatum	10·0	30
„ salicylic.	„	80
Oleum cajeputi	„	24
„ jecoris aseli alb.	100·0	30
„ lini semin. r. p.	10·0	6
„ „ venale	100·0	20
Pepsin	1·0	20
Plumbum jodat.	„	20
Pulvis infant. Hufelandi	10·0	8
„ liquirit. comp.	„	15
Radix caric. aren.	100·0	10
„ caryophyl. sc.	„	15

	Grm.	ct.
Radix enulae	100·0	15
„ rhei tost. sub. pl.	10·0	90
„ saponariae	100·0	10
„ tormentillae	„	10
„ „ alcohol	10·0	5
Sal thermar. Carolinar.	„	12
Semen papaver. alb.	„	2
Species lignorum	100·0	20
Spiritus aetheris chlorat.	10·0	7
„ aetheris nitric.	„	7
„ formicarum	100·0	35
„ serpylli	„	35
Strychnin. acetic.	1·0	70
„ sulfuric.	„	70
Styrax liquid.	100·0	30
Syrupus chamomil.	10·0	4
„ aurantior. flor.	„	8
„ foeniculi	„	4
„ ipecacuanhae	„	6
„ menthae	„	4
„ scillae	„	4
„ senegae	„	6
„ violarum	„	10
Tinctura aloës	„	2
„ „ compos.	„	5
„ castor. mosc.	1·0	80
„ „ anglican.	10·0	30
„ chinae comp.	„	5
„ „ simpl.	„	7
Unguentum basilic.	„	5
„ diachylt	„	6
„ digitalis	„	6
Zincum sulfo-carb.	1·0	3
„ „ „	10·0	25

Tablica

najwyższych dawek środków leczniczych dla osób starszych, których lekarz przy zapisywaniu przekraczać nie powinien, nie oznaczywszy wykrzyknikiem (!).

	Na dawkę		Na dzień	
	Gram.	Gran	Gram.	Gran
Acidum arsenicosum.	0·006	0·08	0·012	0·16
„ carbolicum crystallisatum . .	0·05	0·65	0·15	2·00
„ hydro-cyanicum (Lekospis rakuski 1855)	0·05	0·68	0·20	2·7
	kropli 2			
Aconitinum	0·007	0·09	0·04	0·55
Apomorphinum hydrochlor. qua emetic. (injectione subcutanea adhiben.).	0·010	.	.	.
Aqua amygdalar. amarar. concentrata .	1·50	20·5	5·00	68·5
	kropli 40			
„ laurocerasi . . . . , ...	1·50	20·5	5·00	68·5
	kropli 40			
Argentum nitricum	0·03	0·4	0·20	2·7
Atropinum	0·002	0·02	0·006	0·08
„ sulfuricum	0·002	0·02	0·006	0·08
Aurum natrio-chloratum	0·03	0·4	0·10	1·4
Cantharides	0·07	1·0	0·20	2·7
Coniinum	0·001	0·01	0·003	0·04
Cuprum sulfuricum jako lek wymiotny	0·40	5·5	.	.
Digitalinum	0·002	0·02	0·01	0·14
Extractum aconiti tuberum	0·03	0·4	0·12	1·6
„ belladonnae foliorum . . .	0·10	1·4	0·40	5·5
„ „ radicis	0·05	0·7	0·20	2·7
„ cannabis indicae	0·10	1·4	0·30	4·0
„ colocynthidis	0·10	1·4	0·40	5·5
„ conii	0·18	2·5	0·60	8·2
„ hyoscyami foliorum	0·15	2·0	0·80	11·0
„ nucis vomicae (wyskokowy) .	0·04	0·55	0·20	2·7
„ opii	0·10	1·4	0·40	5·5
Ferrum jodatum	0·06	0·8	0·24	3·3
Folia belladonnae.	0·15	2·0	0·60	8·2
„ digitalis	0·20	2·7	0·60	8·2
„ hyoscyami	0·30	4·0	1·0	13·7
„ strammonii	0·25	3·3	1·00	13·7
Fructus colocynthidis	0·30	4·0	1·00	13·7

	Na dawkę Gram.	Na dawkę Gran	Na dzień Gram.	Na dzień Gran
Herba Conii maculati	0·30	4·0	2·00	27·4
Hydrargyrum bichloratum corrosivum.	0·01	0·13	0·04	0·5
„ bijodatum rubrum . .	0·01	0·13	0·04	0·5
„ jodatum flavum . . .	0·06	0·8	0·40	5·5
„ oxydatum flavum . . .	0·03	0·4	0·10	1·4
Jodum	0·03	0·4	0·12	1·6
Kalium stibio-tartaricum	0·30	4·0	1·00	13·7
Kreosotum	0·04	0·55	0·16	2·2
Lactucarium (niemieckie)	0·30	4·00	1·20	16·4
Morphinum	0·02	0·28	0·10	1·4
„ aceticum	0·03	0·4	0·12	1·6
„ hydro-chloricum	0·03	0·4	0·12	1·6
Oleum crotonis	0·06	0·8	0·30	4·0
Opium pulveratum	0·15	2·0	0·50	6·8
Phosphorus	0·001	0·01	0·005	0·06
Plumbum aceticum	0·07	1·0	0·50	6·8
Radix belladonnae	0·07	1·0	0·30	4·0
„ hellebori viridis	0·30	4·0	1·20	16·4
Rhizoma veratri albi	0·30	4·0	1·20	16·4
Santoninum	0·10	1·4	0·50	6·8
Semen strychni nucis vomicae . . .	0·12	1·6	0·50	6·8
Solutio arsenicalis Fowleri	0·50	6·8	1·20	16·4
Strychninum	0·007	0·09	0·02	0·27
„ nitricum	0·007	0·09	0·02	0·27
Tinctura aconiti	0·50	6·8	1·50	20·5
„ belladonnae	1·00	13·7	4·00	55·0
„ cantharidum	0·50	6·8	1·00	13·7
„ colchici seminum	1·00	13·7	3·00	41·1
„ digitalis	1·00	13·7	4·00	55·0
„ jodi	0·30	4·0	1·00	13·7
„ nucis vomicae	0·50	6·8	1·50	20·5
„ opii crocata	0·50	6·8	2·00	27·4
„ opii simplex	0·50	6·8	2·00	27·4
Tubera aconiti	0·12	1·6	0·60	8·2
Veratrinum	0·01	0·13	0·03	0·4
Vinum colchici	1·00	13·7	3·00	41·1
Zincum aceticum	0·05	0·68	0·30	4·0
„ cyanatum	0·005	0·06	0·012	0·16
„ sulfuricum	0·05	0·68	0·30	4·0
„ „ jako lek wymiotny	0·80	11·0	.	.

Tablica

wykazująca ile kropli niektórych leków płynnych miasto gramu lub skrupułu liczyć trzeba.

	Liczy się za grm. kropli	Liczy się za skr. kropli
Acet. concentr. . .	16	20
Acid. acetic. . . .	16	20
„ hydroc. (1.124 c. w.)	13	16
„ „ dilut. .	16	20
„ hydrocyanic. aquos	16	20
„ „ spirit.	32	40
„ nitric. (1,185 c. w.).	12	16
„ phosph. (1,12 c. w.)	16	20
„ sulfuric. conc. . .	12	16
„ „ dil. (1: 5) .	16	20
Aether acetic. . . .	25	31
„ sulf. . . .	50	62
Aqua amygd. amar. .	24	30
„ destil. var. . .	16	20
„ spirit. var. . .	25	30
Bals. copaivae . .	25	30
„ peruv. nigr. . .	16	20
Carbon. sulfur. . .	25	30
Chloroformium . .	25	30
Ferrum sesquichlor. sol.	12	15
Kalium carbon. sol. .	16	20
Kreosotum . . .	25	30
Liquor acid. Halleri .	25	30
„ hydrar. nitric. .	12	15
Mucil gum. arab (1: 2) .	12	15
Oleum amygd. aether. .	20	25
„ anisi, auranti flor., bergamottae, cajeputi, carvi, chamomil., aeth. citri, crotonis, foeniculi, juniperi, lavandulae, menthae, origani, rorismarini, rosae, sabinae, tanaceti, terebinthinae . .	25	30
Oleum caryophyl. Cinnamomi . . .	20	25
Olea pingua . . .	20	25
Petroleum rectif. . .	25	30
Plumb. acetic. solut. .	20	25
„ basic. solut. .	16	20
Solut. arsenic. Fowleri .	16	20
Solut. extr. narcot. (1: 2)	37	46
Spir. aethereus . .	25	30
„ alcoholis. 90 ⁰/₀	40	52
„ ferr. chlor. aeth. .	25	30
„ muriat. aeth. . .	30	40
„ nitric. aeth. . .	30	40
„ varii c. spir. vini dil. parat. . .	25	30
„ vini concentr. .	30	40
„ „ dilut. . .	25	30
Stibium chlor. solut. .	12	15
Syrupi var. . . .	12	15
Tinct. spirituos. . .	25	30
Vinum stibiat. et alia vina medicam. . .	20	25

Łyżeczka cieczy równa się mniej więcéj 3.75 grm.
Łyżka cieczy zaś 15·0 grm.

Tablica

porównywująca stary rakuzki ciężar leczniczy

z ciężarem metrycznym,

w zaokrąglonych przez wzgląd na wykonawstwo liczbach.

12 uncyj	równa	się	420	gram.	2 skrupuły	równa	się	3	gram.
10 „	„	„	350	„	1 „	„	„	1,5	„
8 „	„	„	280	„	10 granów	„	„	0,73	„
7 „	„	„	245	„	9 „	„	„	0,65	„
6 „	„	„	210	„	8 „	„	„	0,58	„
5 „	„	„	175	„	7 „	„	„	0,51	„
4 „	„	„	140	„	6 „	„	„	0,44	„
3 „	„	„	105	„	5 „	„	„	0,36	„
2 „	„	„	70	„	4 „	„	„	0,30	„
1 „	„	„	35	„	3 „	„	„	0,22	„
1/2 „	„	„	17,5	„	2 „	„	„	0,15	„
3 drachmy	„	„	13	„	1 „	„	„	0,07	„
2 „	„	„	8,75	„	1/2 „	„	„	0,04	„
1 „	„	„	4,3	„	1/4 „	„	„	0,02	„
1/2 „	„	„	2,15	„	1/8 „	„	„	0,01	„

1	kilogram	równa	się	$28^1/_2$	uncyj
50	dekagram	„	„	$14^1/_4$	„
25	„	„	„	$7^1/_8$	„
20	„	„	„	5 unc. 5 drch. 2 skr.	
10	„	„	„	2 „ 7 „	
5	„	„	„	$11^1/_2$	drchm.
2	„	„	„	$4^1/_2$	„
1	„	„	„	$2^1/_2$	„
5	gramów	„	„	68	gran.
3	„	„	„	41	„
2	„	„	„	27	„
1	„	„	„	13,7	„
50	centygrm.	„	„	7	„
20	„	„	„	$2^3/_4$	„
10	„	„	„	$1^1/_3$	„
5	„	„	„	$^2/_3$	„
2	„	„	„	$^1/_4$	„
1	„	„	„	$^1/_8$	„

Porównanie dawki leków

według rozmaitego wieku chorych.

Dawki zmieniają się mniéj więcéj, jak następuje:

Aż	do	ukończonego	1.	roku	$1/_{20}$—$1/_{10}$
"	"	"	2.	"	$1/_8$
"	"	"	3.	"	$1/_6$
"	"	"	4.	"	$1/_5$
"	"	"	7.	"	$1/_3$
"	"	"	14.	"	$1/_2$
"	"	"	20.	"	$2/_3$
"	"	"	20—50.	"	1.

Począwszy od roku 50 należy dawki znowu zmniejszać, tak iż u starców między rokiem 60 a 70 należy znów dawać tylko $2/_3$ dawki dla osób dorosłych.

Kobietom zadaje się w ogóle mniejsze dawki, mniéj więcéj $2/_3$ téj jaką się przepisuje mężczyznom odpowiedniego wieku.

TABLICA

do porównania skal różnych ciepłomierzy.

Skale ciepłomierzy:

Réaumur'a — Celsius'a — Fahrenheit'a zachowują się jak
4 : 5 : 9.

Zmiana stopni jednej skali w stopnie drugiéj uskutecznia się podług następujących wzorów:

Réaumur'a w Celsius'a: $C° = \frac{R° \times 5}{4}$

Réaumur'a w Fahrenheit'a: $F° = \frac{R° \times 9}{4} + 32$

Celsius'a w Réaumur'a: $R° = \frac{C° \times 4}{5}$

Celsius'a w Fahrenheit'a: $F° = \frac{C° \times 9}{5} + 32$

Fahrenheit'a w Réaumur'a: $R^o = \frac{(F^o - 32) \times 4}{9}$

Fahrenheit'a w Celsius'a: $C^o = \frac{(F^o - 32) \times 5}{9}$

Uwaga:

Réaumur'a ciepłomierz (W Austryi i Niemczech używany). Pkt. marznięcia—0°.. Pkt. wrzenia—80°

Celsius'a ciepłomierz (We Francyi używany). Pkt. marznięcia = 0°.. Pkt. wrzenia=100°.

Fahrenheit'a ciepłomierz (W Anglii i Ameryce używany). Pkt. marznięcia=32°.. Pkt. wrzenia=212°.

De l'Isle'go ciepłomierz (W Rosyi używany). Pkt. marznięcia=150°.. Pkt. wrzenia=0° i t. np.:

Reau-mur	Celsius	Fahren-heit	Reau-mur	Celsius	Fahren-heit
— 32,	—40,	—40,	+ 1,	+ 1,25	+34,25
31,	38,75	37,75	4,	5,	41,
30,	37,50	35,50	5,	6,25	43,25
25,	31,25	24,25	10,	12,50	54,50
20,	25,	13,	15,	18,75	65,75
16,	20,	4,	20,	25,	77,
15,	18,75	1,75	25,	31,25	88,25
14,	17,50	+ 0,50	30,	37,50	99,50
12,	15,	5,	35,	43,75	110,75
10,	12,50	9,50	40,	50,	122,
8,	10,	14,	45,	56,25	133,25
6,	7,50	18,50	50,	62,50	144,50
5,	6,25	20,75	55,	68,75	155,75
4,	5,	23,	60,	75,	167,
3,	3,75	25,25	65,	81,25	178,25
2,	2,50	27,50	70,	87,50	189,50
1,	1,25	29,75	75,	93,75	200,75
0,	0,	32,	80,	100,	212.

Działanie i dawki leków używanych do wstrzykiwań podskórnych.

Wstrzykując leki podskórnie mamy na celu albo poprawić zboczenia w odżywianiu miejscowém, albo też zmienić objawy czynności bądź całego układu nerwowego bądź też nerwów zaopatrujących pojedyńcze obszary. Wstrzykujemy zazwyczaj leki odurzające.

Przy podskórném wstrzyknięciu dostają się leki wprost do cieczy odżywczéj i mogą zaraz wpływ swój na pobliskie tkanki wywierać. Prócz tego leki w ten sposób zastósowane wnikając łatwo do naczyń włosowatych mięszają się z krwią i dostają się z nią do najodleglejszych części. I przy podskórném więc stosowaniu leków należy odróżniać wpływ miejscowy i ogólny.

Do skutków miejscowych należą: mały ból w chwili wstrzykiwania i krwawienie zazwyczaj nie znaczne nadto skóra podnosi się na kształt płaskiego wzgórka w miejscu odpowiadającym kolcowi narzędzia i to już przed wyciągnięciem tegoż; nareszcie objawy miejscowego oddziaływania zwykle są bardzo nieznaczne lubo czasami wzmódz się mogą aż do stopnia zapalenia.

Wyciągnąwszy wstrzykawkę, na mały otworek przykładamy natychmiast duży palec lewéj ręki i wykonywamy nim lekkie ruchy uciskowe aby ciecz w tkance podskórnéj znajdującą się jeszcze lepiéj rozprowadzić celem łatwiejszego wessania. Pokrywać przylepcem miejsca zakłócia jest rzeczą zbyteczną.

Nowsze wstrzykawki zwłaszcza wyrabiane w Paryżu i Wiedniu mają zwykle taką pojemność iż zawierają 1 grm. i zaopatrzone są w podziałkę dziesiętną. Rozczyny więc do wstrzykiwań tak przepisywać należy, aby, łatwo można było obliczyć, ile alkaloidu znajduje się w 1 degrm. cieczy.

Acidum carbolicum crystalisatum. 0·1 w 5·0 wody; z tego 0·5—2·0. Działa przeciwgnilnie, miejscowo znieczula. Używa się w róży itd.

Apomorphinum hydrochloricum. 0·1 w 10·0 wody z tego 0·3—0·5 (0·003—0·005 Apomorphinu) wstrzykuje się dorosłym, 0·1—0·15 dzieciom. Czasem apomorfin nie rozpuszcza się w 100 cz. wody należy więc przepisywać go w stosunku 1: 200. Środek wymiotny.

Atropinum sulfuricum. 0·01 w 5·0 wody z tego 0·5 do 1·0 (0·001—0·002 Atropinu). Ostrożność zaleca się! W tężcu, nerwobólach, padaczce, drgawkach, wściekliźnie i otruciu morfinowém.

Aconitinum. 0·1 w 10·0 wody z tego 0·2—0·4 (0·002—0·004). Środek zbyteczny i niepewny. Koi bóle. Bywa używany w gośćcu i nerwobólach.

Chininum bisulfuricum. (Lepiéj używać go niż Chininum sulfuricum). 1·0 rozpuszcza się wśród ogrzania w 5·0 gliceryny czystéj i 5·0 wody; z tego używa się 1·0—2·0 (0·1—0·2) pro dosi. Środek przeciwgorączkowy i skrzepiający. W zimnicach, nerwobólach torowych, gośćcu stawowym, obrzmieniu śledziony.

Chininum ferro-citricum. 1·0 w 10·0 gliceryny (zaleca go M. Rosenthal).

Chininum hydrochloricum amorphum. Chinoidinum muriaticum. 1·0 w 10·0 wody. Dawka jak Chin. bisulf.

Chininum hydrobromicum. 1·0 w 2·5 wyskoku i 7·5 wody z tego 1·0 i więcéj na dawkę. (Zalecają lek ten Gubler, Soulez). Inne przetwory chinowe nie zalecają się do wstrzykiwań podskórnych.

Chloralum hydratum cryst. 2·0 rozp. w 5·0 Aq. destil.; na dawkę 1—4 strzykawek wstrzyknąć w różne części ciała. (Łatwo sprawia ropnie). Środek nasenny, kojący ból np. nerwobóle.

Coffeinum purum. 0·1 rozp. w mięszaninie wysk. i wody (każdego po 2·5) z tego 0·5—1·0 (0·01—0·02 Coffeinu) i więcej wstrzykuje się na raz. Przetwór zbyteczny. Koi nerwobóle, migreny i używany też bywa w otruciu morfinowém.

Coniinum. 0·1 rozpuszcza się w mięszaninie wyskoku i wody każdego po 5·0; z tego 0·1 do 0·2 (0·001—0·002 Coniinu). Przetwór niepewnie działający i zbyteczny. W dychawicy (*Asthma*), serdnicy (*Angina pectoris*). Używa się także, gdy oddech jest utrudnionym z powodu zapalenia płuc i opłucny.

Curarinum sulfuricum. 0·1 w 5·0 wody z tego wstrzykuje się ostrożnie 0·1 do 0·5 (0·002—0·01). — **Curare** (bardzo niejednostajny przetwór w różnym stopniu rozpuszczalny) 1·0 w 60·0 gliceryny ½—1 strzykawki. Poraża końce nerwów. Używa się w tężcu, kurczach.

Digitalinum. (Dygitalin niemiecki). 0·1 rozp. w mięszaninie wyskoku i wody, każdego po 10·0, z tego 0·2—0·6 (0·001—0·003 digitalinu). Przetwór b. niejednostajny z tego

powodu nie można go polecać. Czysty przetwór tak zw. Nativelego nie bywa obecnie sprzedawany. Środek przeciwgorączkowy. Obniża czynność serca, zadaje się go więc w cierpieniach serca, w których czynność tegoż jest pobudzoną.

Emetinum. 0·1 rozpuszcza się z dodatkiem małej ilości Ac. sulf. w 20·0 wody; z tego 0·5—1·0 (0·0025—0·005) u dorosłych. Przetwór b. niepewny, da się zupełnie zastąpić apomorfinem.

Extractum opii. Rozpuszczony w równéj części wody destylowanéj i przefiltrowanéj. Dawka każdorazowego wstrzyknięia 0·06—0·2 (0·03—0·1).

Extractum secalis cornuti. Najlepiej używać Extr. bis purificat. (Wernicha). Używa się tego jak zwykłego 1·0 rozpuszcza w mięszaninie gliceryny i wody, każdéj po 3·0; z tego 0·6—1·0 i więcej na dawkę. Ściąga naczynia krwionośne, a więc zadaje się go w krwotokach, długotrwałém zapaleniu macicy, włókniakach macicy.

Ferrum pyrophosphoricum c. Ammonio citrico. 1·0 w 5·0 wody z tego 1·0. (Zaleca go Hugenin in Anaemia perniciosa).

Hydrargyrum bichloratum corrosivum. 0·1 w 10·0 wody z tego 0·5— 1·0 (0·005—0·01 sublimatu) na dawkę. Rozczyn białkanu rtęciowego przyrządzony według przepisu Bambergera. — Hydrargyrum bichloratum cum Natrio chlorato (E. Stern): 0·01 sublimatu i 0·1 chlorku sodu rozpuszczonego w 2·0 wody. Innych przetworów rtęciowych nie można zalecać.

Hyoscyaminum. Jak Atropin. Nie zaleca się.

Kalium bromatum. 1·0 w 3·0 wody, z tego 1·0—2·0 na dawkę.

Kalium jodatum. Tak samo.

Liquor kali arsenicosi. 1·0 rozcięcza się 2·0 wody z tego 0·3—0·6 p. dosi zaleca A. Eulenburg w drżeniu itd.

Morphinum acet., hydrochl., sulf. 0·1 w 1·0 gliceryny czystej rozpuszcza się ogrzewając i dodaje do rozczynu 1·0 wody. Wszelkie rozczyny li tylko wodne i zakwaszone należy zarzucić. 0·1 do 0·6 (0·005—0·03). pro dosi.

Narceïnum hydrochloricum. 0·1 w 5·0 wody (rozczyn trzeba przed użyciem ogrzać) z tego 0·5—1·0 (0·01—0·02) do wstrzyknięcia.

Pilocarpinum muriaticum. 0·1 rozpuszcza się w 5·0 wody; z tego 1·0 pro dosi.

Strychninum nitricum i sulfuricum. 0·1 w 10·0 wody z tego 0·3—0·6 (0·003—0·006 strychninu) wzbudza kurczenie się mięśni, wywołuje kurcze. Zadaje się w porażeniach po zatruciu ołowiowém, w porażeniu pęcherza, w porażeniach obwodowych odnóg i mięśni kiszki stolcowéj, w porażeniu poprzeczném (Paraplegia) i Ataxia med. spin. Atrophia muscul. progressiva i paralysis infantum essentialis.

Veratrinum. 0·1 w mieszaninie wyskoku i wody, każdéj cieczy po 25·0; z tego 0·5—1·0 (0·001—0·002 weratrynu). Przetwór zbyteczny.

Leczenie za pomocą wziewań i środki do tego służące.

Téj metody leczenia używa się w chorobach błony śluzowéj jamy ust i połyku, krtani i większych oskrzeli. Doświadczenia przekonały że środki lekarskie w postaci roztworów rozpylonych dostają się z wdychaném powietrzem aż do najdrobniejszych oskrzeli.

Przyrządy służące do rozpylania cieczy polegają albo na zasadzie: że ciecz silném ciśnieniem powietrza wpychaną bywa do cienkiéj rurki, a prąd z niéj wydobywający się uderza o płytę, przez co rozpada się na drobne cząsteczki (Sales Giron .), albo też na téj zasadzie że prąd zgęszczonego powietrza wciska się do ciasnéj rurki, przez którą równocześnie mała ilość cieczy przechodzi, a ciecz ta w skutek napierania powietrza cisnącego zamienia się na delikatny pył (Mathieu). Na téj ostatniéj zasadzie opiera się wiele przyrządów często w praktyce używanych.

Na uwagę zasługuje z pośród tych przyrządów przyrząd Sieglego a to ponieważ jest dość prosty, pewny w działaniu i nie drogi.

Rozpylone ciecze wdychają chorzy oddychając spokojnie, głęboko, otwartemi ustami a z językiem ku dołowi przyciśniętym. Stosownie do indywidualności chorych wdychanie takie trwa $^1/_4$—$^1/_2$—1 minuty a następnie odwracają się chorzy i w miarę potrzeby odpoczywają jednę lub kilka minut, poczem znów wdychanie powtarzają. Jedno posiedzenie trwa 5—15—30 minut 2—3—4 razy dziennie a nawet i częściéj.

Używa się więc wdychania rozpylonych cieczy w

cierpieniach błony śluzowéj jamy ust i połyku, (Pharyngitis catarrhalis, granulosa, ulcerosa, cruposa, syphilitica) a także i w podobnych cierpieniach krtani. Rozpylacz ma w tych przypadkach przed tuszowaniem, wdmuchiwaniem suchych pyłów, tę zaletę, że o wiele mniéj jest przykrym dla chorych.

Rozumie się samo przez się, że w cierpieniach kiłowych oprócz wziewań stosować należy także leczenie ogólne.

Dalej leczenie wziewaniami cieczy rozpylonych znajduje zastosowanie w cierpieniach tchawicy i oskrzeli, (Bronchitis catarrhalis, cruposa, Bronchectasia) jak również płuc (krwotoki z płuc, zgorzel płuc, rozedma i gruźlica).

Wziewania rozpylonéj wody, do której dodano istoty klejkie lub też wziewania mleczanki rozcieńczonéj, mięszanki oleistéj z środkami odurzającemi lub bez tychże nie tylko usuwają w ostrym nieżycie tchawicy i oskrzeli przykre uczucie palenia i suchości, lecz w długotrwałych cierpieniach mogą wziewania środków ściągających, balsamicznych itd. wpłynąć jak najkorzystniéj na zmianę wydzieliny błony śluzowéj, usunięcie przykréj woni wydzielin itd.

Dawki środków używanych do wziewań.
(podług Waldenburga)

Na 500·0 wody bierze się:

Acidum carbolicum. 0·5—1·0—5·0. *)
Acidum lacticum. 20·0—30·0—50·0.
Acidum tannicum. 1·0—2·5—10·0.
Alumen. 1·0—2·5—10·0.
Ammonium chloratum. 1·0—2·5—10·0.
Amylenum nitrosum. 2—5 kropli nalać na chustkę i wdychać.
Aq. amygdalarum amar. 2·5—5·0—15·0.
Aq. calcariae. Szczera lub rozcieńczona 2—4 cz. wody.
Aq. chlorata. 5·0—25·0—50·0.
Aq. hydrosulfurata. 15·0—30·0—50·0.
Aq. Kreosoti. 5·0—15·0—50·0.
Aq. Laurocerasi. 2·5—5·0—15·0.
Aq. Picis. 20·0—100·0—500·0.
Argentum nitricum. 0·1—1·0—5·0.
Borax. 1·0—2·5—10·0.

*) Najczęściéj używać należy dawek średnich.

Bromum z Kalium bromatum każdego po 0·2 na Aq. dest. 100·0. (Napawa się gąbkę tą cieczą i umieszczoną w tulejce z kartonowego papieru trzyma się choremu co godzina po 5—10 minut pod nosem.)
Extr. Belladonnae. 0·05—0·1—0·25.
Extr. Conii maculati. 0·25—0·5—0·75.
Extr. Hyoscyami. 0·25—0·5—1·0.
Extr. Opii. 0·05—0·25—0·5.
Extr. Strammonii. 0·05—0·25—0·5.
Flores Sambuci, Flores Tiliae i inne Inf. z 5·0—10·0—25·0.
Hydrargyrum bichloratum corrosivum. 0·1—0·25—0·5.
Jodum purum. 0·02—0·05—1·0 do roczczynu Kalii jodati (p. niżej) 500·0.
Kali chloricum. 1·0—2·5—10·0.
Kalium hypermanganicum. 0·5—1·0—5·0.
Kalium bromatum. 1·0—2·5—10·0.
Kalium jodatum. 1·0—1·5—2·5.
Liquor Ferri sesquichlorati. 1·0—5·0—20·0.
Liquor Kali arsenicosi. 0·5—1·0—3·0.
Liquor Kali caustici. 2·0—10 0—40·0.
Liquor Natri caustici. 2·0—10·0—50·0.
Lithium carbonicum. 1·0—2·5—10·0.
Natrium chloratum. 1·0—2·5—10·0.
Natrium bicarbonicum. 1·0—2·5—10·0.
Natrium carbonicum. 1·0—2·0—5·0.
Oleum Pini. 0·5—2·5—10·0.
Oleum Terebinthinae. 0·5—2·5—10·0.
Plumbum aceticum. 0·5—1·5—5·0.
Tinct. Cannabis indicae. 0·5—1·5—5·0.
Tinct. Conii maculati. 0·5—1·5—5·0.
Tinct. Opii simplex. 0·25—1·0—5·0.
Zincum sulfuricum. 0·5—1·5—5·0.

Wód mineralnych z Ems, Salzbrunn, Weilbach, Neundorf i innych używa się szczerych lub wodą rozcieńczonych.

Dalej nadają się do wziewań napary lub odwary ziółek rozmiękczających: Altheae, Liquiritiae lub Flor. Malvae 1·0 na 100·0 Aq.

Leki w cieple łatwo się ulatniające jak Ol. Pini, Ol. Terebinthinae itd. można też bez wszelkiego przyrządu wziewać, gdy 10—20 kropli tego leku w jakimkolwiek naczyniu wstawimy w naczynie z gorącą wodą.

TABLICA
brzemienności.

Ukazanie się ostatniej regularności.		Dzień porodu.		Ukazanie się ostatniej regularności.		Dzień porodu.	
Styczeń.	1	Październik.	8	Lipiec.	1	Kwiecień.	7
—	5	—	12	—	5	—	11
—	10	—	17	—	10	—	16
—	15	—	22	—	15	—	21
—	20	—	27	—	20	—	26
—	25	Listopad.	1	—	25	Maj.	1
—	28	—	4	—	28	—	4
Luty.	1	—	8	Sierpień.	1	—	8
—	5	—	12	—	5	—	12
—	10	—	17	—	10	—	17
—	15	—	22	—	15	—	22
—	20	—	27	—	20	—	27
—	25	Grudzień.	2	—	25	Czerwiec.	1
Marzec.	1	—	6	—	28	—	4
—	5	—	10	Wrzesień.	1	—	8
—	10	—	15	—	5	—	12
—	15	—	20	—	10	—	17
—	20	—	25	—	15	—	22
—	25	—	30	—	20	—	27
—	28	Styczeń.	2	—	25	Lipiec.	2
Kwiecień.	1	—	6	—	28	—	5
—	5	—	10	Październik.	1	—	8
—	10	—	15	—	5	—	12
—	15	—	20	—	10	—	17
—	20	—	25	—	15	—	22
—	25	—	30	—	20	—	27
—	28	Luty.	2	—	25	Sierpień.	1
Maj.	1	—	5	—	28	—	4
—	5	—	9	Listopad.	1	—	8
—	10	—	14	—	5	—	12
—	15	—	19	—	10	—	17
—	20	—	24	—	15	—	22
—	25	Marzec.	1	—	20	—	27
—	28	—	4	—	25	Wrzesień.	1
Czerwiec.	1	—	8	—	28	—	4
—	5	—	12	Grudzień.	1	—	7
—	10	—	17	—	5	—	11
—	15	—	22	—	10	—	16
—	20	—	27	—	15	—	21
—	25	Kwiecień.	1	—	20	—	26
—	28	—	4	—	25	Październik.	1
				—	28	—	4

Średnie położnicze i gynekologiczne wymiary i ciężary.

Według Dra Karola Martina.

I. Wymiary u kobiet dorosłych.

A. Zdjęte z osób żywych.

1.	Długość ciała od szczytu głowy do pięty .	155 cm.
2.	Obwód miednicy pod grzebieniami kości biodrowych (**crista ossis ilei**) powyżéj krętarzy (**trochanteres**)	89 „
3.	Odległość **Spinarum ant. sup. oss. ilei** (zewnątrz ścięgna Musc. sartor.).	25 „
4.	Odległość **Cristarum oss. ilei** w punktach najdaléj na zewnątrz położonych	28 „
5.	Odległość wielkich krętarzy	31 „
6.	Wymiar (Diameter) ukośny zewnętrzny od **Spin. post. sup.** każdéj strony do **Spin. ant. sup.** drugiéj strony	22·5 „
7.	**Conjugata externa** od **Process. spinos.** ostatniego kręgu lędźwiowego do punktu **Symph. oss. pub.** najdaléj na przodzie wysuniętego .	20 „
8.	**Conjugata diagonalis** od szczytu łuku łonowego (**arcus pubis**) do wzgórka kości kuprowéj (**promontor. oss. sacri**).	13 „
	Odjąć trzeba od długości **conjugatae exter.**, aby otrzymać **conjugatam veram**	9 „
	Odjąć trzeba od długości **conjugatae diagon.** aby otrzymać **conjugatam veram**	2 „
9.	Długość całego przewod. macicznego od ujścia zewnętrznego (**orificium exter.**) do dna macicy (prócz brzemienności i połogu) . .	6·5 „
10.	Długość przewodu macicznego od ujścia zewnęt. (**orificium exter.**) do wewn. (prócz brzemienności i połogu)	3 „
11.	Długość jamy macicznéj od ujścia wewn. (**orificium inter.**) do dna macicy (prócz brzemienności i połogu)	3·5 „

B. Zdjęte z miednic pozbawionych części miękkich:

Apertura pelvis superior.	**Conjugata vera** od górnego brzegu **Symphys. oss. pub.** do **Promont. oss. sacri.** .	11	„
	Wymiar poprzeczny pomiędzy najbardziéj odległemi punktami linii łukowatéj (**linea arcuata**).	13·5	„
	Ukośny wymiar od **Symphys. ileo-sacralis** jednéj strony do **Tuber ilio-pectineum** strony drugiéj. . . . . . , ...	9	„
	Distantiae sacrocotyloideae od **Promont. oss. sacri** do **Tuber iliopectineum** drugiéj strony.	9	„
Cavum pelvis.	**Diameter recta** od **Symph. oss. pub.** do miejsca zrośnięcia 2 i 3 kręgu krzyżowego.	12·5	„
	Diameter transversa t. j. odległość miejsc wewnątrz miednicy odpowiadających panewkom.	12	„
Isthmus pelvis.	**Diameter recta** od dolnego brzegu **Symph. ossium pub.** do końca kości krzyżowéj.	11·5	„
	Diameter transversa między **Spinae oss. ischii**	11	„
Apertura pelvis inferior.	**Diameter recta** od szczytu **Arcus pubis** do końca kości ogonowéj ku przodowi zwróconéj	9·5	„
	Diameter recta od szczytu **Arcus pubis** do końca kości ogonowéj w tył odchylonéj	12	„
	Diameter transversa między **Tubera ossis ischii**	11	„

II. Ciężary i wymiary dojrzałych noworodków.

A. Całego ciała.

1. Ciężar dojrzałego chłopca . . . 3330 gm. ($6^2/_3$ Ft.)
2. Ciężar dojrzałego dziewczęcia . . 3220 gm. ($6^1/_2$ Ft.)
3. Długość od głowy do pięt . . . . 50 Cm.
4. Długość od głowy do otworu stolcowego . . 35 „
5. Szerokość pleców między **Tubercula majora ossis humeri**. . . . . 11 „
6. Szerokość biodrowa między krętarzami kości udowych . . . . 9 „

B. Głowy.

1 Obwód głowy około najodleglejszych punktów kości czołowéj i kości potylicowéj . . 34·5 Cm.
2 Wymiar poprzeczny przedni pomiędzy dolnémi końcami szwu wieńcowego . . . 8 „
3 Wymiar poprzeczny tylny między guzami kości bocznych . , ... 9 „
4 Wymiar prosty od Glabella do miejsca kości potylicowéj najdaléj w tył wysuniętego . . 11·5 „
5 Wymiar skośny większy od bródki do najodleglejszego punktu tyłogłowia . . . . 13·5 „
6 Wymiar ukośny mniejszy od punktu najbardziéj przodkowego na karku do miejsca najodleglejszego na czole . . . . 9·5 „

C. Łożyska

1 Ciężar całego łożyska . . . . 585 grm. ($1^1/_6$ Ft.)
2 Długość pępowiny . . . . 36 Cm.

III. Długość i waga płodu.

Miesiąc życia płodowego	Długość w centymetrach	Waga w grammach.
2 miesiąc.	2,5 — 3,0	4,0
3 „	9,0	20,0
4 „	14,0	120,0
5 „	27,0	284,0
6 „	34,0	634,0
7 „	38,0	1218,0
8 „	41,0	1569,0
9 „	44,0	1971,0
10 początek	47,0	2334,0
11 „	51,0	3275,0

DODATEK
do przeglądu środków lekarskich.
(Ob. str. 1.)

Środki nie objęte farmakopeą oznaczone są gwiazdką (*)

***Acetum cantharidum.** Śr. pryszczący. Kawałek płótna zmoczony w płynie przykłada się do skóry.

***Acidum benzoicum.** Śr. przeciwgnilny i przeciwgorączkowy. W gośćcu stawowym 8.0—10.0 p. die. W gorączce 2.0—4.0 na 1 proszek, 10.0—15.0 p. die. ***Natrium benzoicum.** W chor. zakaźn. i w dyfteryi. Dla dzieci do 1 roku mających środek ten podaje się podług następującego przepisu: Rp. Natri benzoici puri 5.0, solve in Aq. destill., Aq. menth. pip. aa. 40.0, Syrup. cortic. aurant. 10.0. D. S. Co godź. po $^1/_2$ łyżk. stoł. Dla dzieci od 1—3 lat stosunek roztworu 7.0—8.0:100.0 ($^1/_2$-1 łyżki co godzina); dla chorych w wieku lat 3-7 ilość tego leku dochodzi 8.0—10.0 dziennie; chorzy mający wyżéj 7 lat otrzym. tego leku 10.0 - 15.0 dziennie; dorośli zaś — 150—25.0 i 140.0. — Do płókań w stos. 10.0:200.0. Do wziewań 2 razy dziennie w suchotach płuc.

***Acid cresotinicum** i ***Natrium cresotinicum** działają i przepisują się podobnie jak kw. salicyl.

***Acid pyrogallicum**, kw. przyswędko-garbnikowy. Śr. przeciwgnilny. Używa się do wcierań w chorobach skórn. (5—10:100 cz. tłuszczu); 20% działa jako żrący.

***Acidum sclerotinicum** (ze sporyszu). Haemostaticum. Do wstrzykiwań w roztworze 1:5.

***Ammonium benzoicum.** Do wziewań w gruźlicy płucnéj w roztworze 2—7$^1/_2$ %. ***Ammonium bromatum.** Przeciw kurczom głośni; podaje się sam lub z bromkiem potasu i w takichże dawk., jak ten ostatni.

***Amylenum nitrosum.** 2—5 kropel w kleiku przeciw omdleniom, i w przypadkach otrucia kw. węglowym.

***Anacahuitae lignum.** Lek. ściągający. W odwarze 15.0—30.0 na 400.0 płynu.

***Arsenicum jodatum.** Przeciw nowotworom rakowym. W maści (0.05—0.1:10.0).

Asarum canadense. Lek. wonny, wzmacniający. P. W proszkach (2.0—5.0). ***As. tinct.** (3.0—12.0).

***Blatta orientalis**, karaczany. Śr. moczopędny, używa się w postaci proszku z cukrem (0.06—1.0).

***Camphora monobromata.** Przeciw nerwowemu biciu serca

(0.2—0.3); w dawce 1·0—0·4 znosi nerwowy ból głowy, — w większéj ilości sprawia sen; również przeciw pomazaniom nocnym.

*Cascara sagrada (Rhamnus Purshiana). Poleca się przeciw nawykowemu zaparciu stolca podług następ. przepisu: Rp. Extracti fluidi cascarae sagr., Syrupi s. aa. 20.0, Extr. malti 40.0. M. D. S. Po łyżeczce przed jedzeniem zażywać.

*Cedron, nasiona rośliny z rodz. Simarubaceae. W proszku (0.5 p. dosi) przeciw zimnicy.

*Chloruk betylu. Przeciw nerwobólom głowy (0.3—0.5 p. dosi, do wyżycia w ogóle 2.0).

*Chloralum crotonisatum. Sr. uśmierzający. Dawka p. dosi 0.6.

*Chrysarobinum. Jeden ze składników proszku Goa. Używa się zewnętrzn. w chorob. skórn. (5—10 na 40 cz. tłuszczu lub waseliny).

*Conchinin. Ciało z chininem izomeryczne. Śr. przeciwgorączkowy. Conchin. sulfur. używa się w rozczynie 1.0% —2.0% p. dosi w proszkach i torebkach 0.5—1.0.

*Cucurbitae maximae semina. Sr. przeciw tasiemcowi. Zadaje się w postaci mleczanki: Rp. Emuls. semin. cucurbitae maximae 180.0; - połowę użyć od razu a resztę co godz. po łyżce stoł.; następnie przyjąć 1 łyżkę oleju rącznikowego. Jeżeli tasiemiec nie wyjdzie, dawkę mleczanki należy powtórzyć.

*Duboisin, (alkaloid rośliny zw. Duboisia myoporoides). Działa niemal tak samo jak atropin.

*Erigeron philadelphic, (ol. lotny.) Dawka 5 kropli przeciw krwotokom macicznym.

Ethylenum jodatum. W napadach duszności z różnych przyczyn. Do wziewań po 6—10 kropel kilka razy dziennie.

Eucalyptol, (ciało pochodzące z liści Rozrębu gałeczkowat.) Do wziewań w błonicy i nieżycie gardła i nosa. Z powodu wysokiéj ceny tego leku może go zastąpić Ol. Eucalypti.

*Ferrum albuminatum solutum. W niedokrewności po 3 łyżki dziennie. Łyżka zawiera ½ kropli chlorku żelaza. Do podskórnych wstrzykiwań można używać po 3.0 rzeczonego przetworu, co odpowiada 8 mgr.

*Goa, proszek, (Araroba, Poh di Bahia). Zob. Chrysarobinum.

Gynocardiae oleum (z nasion rośliny: Gynocardia odorata). W chorobach skórnych (0.25—4.0).

Ixora dondanca. Nastój z korzenia rośliny ma być znakomitym środkiem przeciw czerwonce; przyrządza się zaś mocząc 150 gm. grubo sproszkowanego korzenia w czystym wyskoku, poczém ciecz się wyżymı i sączy. Podaje się po 0.75—1.5 3—4 razy dziennie.

***Magnesium benzoicum.** Śr. zalecony przez Klebsa w gruźlicy płucnéj, podług następującego wzoru: Magn. benz. Elaeosacch. menth. aa. 5.0. M. f. p. D. in pyx. S. w przeciągu dnia użyć.

***Magnesium borocitricum.** Śr. moczopędny, rozpuszczający kamienie moczowe. Podług Köhlera bierze się 2 cz. miałkiego cukru, 1 kroplę olejku cytr., 120.0 magn. borocitr., z czego używać po łyżeczce na $^1/_2$ szklanki wody w ciągu kilku miesięcy.

***Ocinum basilicum.** Śr. czerwiogubny: podaje się po 50.0, a w 2 godz. potém trochę olejku rącznikowego.

***Pancreatinum.** Śr. wspierający trawienie. Miazga trzustki wieprzowéj lub cielęcéj ołłuszczonéj podaje się albo w opłatku, albo z polewką, albo téż za pomocą lewatywy (150—300 grm. mléka, 50—100 grm. trzustki, 25 - 50 grm. tłuszczu, 150 grm. wody ciepłéj).

***Pelletierinum.** Alkaloid drzewa granatowego. Śr. przeciwgnilny. W mieszaninie z taniną (0.03 na 0.05 tan.) skutecznie działa przeciw tasiemcowi.

***Podophyllinum.** Jako śr. przeczyszcz. zadaje się z początku w małych dawkach w formie pigułek po 0.06—0.1.

***Polygala amara (hb.).** 10.0—15.0 : 250.

***Propylaminum.** W pląsawicy. Rp. Propylam. 1.0, Aq. destill. 120.0, Elaeosacchari menth. pip. 25.0. M. S. Co godz. łyżkę.

***Quebracho.** (Kora rośliny Aspidosperma quebracho blanco). Nastój i wyciąg z téj kory (Extract., aquos. spirituos. Tinct. Quebracho) w rozczynie 5: 25 używa się przeciw duszności. Najlepiéj działa w rozedmie płuc, mniéj skutecznie w katarze oskrzelów, w suchotach płuc i w wadach serca. Z powodu trudności w dostaniu prawdziwéj kory Quebr., Penzold radzi używać drzewa téj rośliny, jakkolwiek działanie lecznicze tegoż jest nieco słabsze niż kory. Przepis jest następujący: Rp. Ligni Quebracho subtiliss. pulv. grm. 10, macera per dies VII in vitro bene clauso c. Spir. vini rectificatiss. 100 grm., dein filtra et inspissa. Solve in Aq. ferv. 20 grm. DS. 1—3 razy dniem po łyżeczce zażywać.

***Resorcinum.** Śr. przeciwgnilny i przeciwgorączkowy. Dawka 2.0—5.0 p. die.

***Rhododendron.** (**folia**), 0.3—1.0 p. dosi. Infus *5.0 : 200.0— w zapal. stawów.

***Scillipierinum.** Znakomity śr. moczopędny. Wewnętrznie zażywa się 3—4 razy dziennie po łyżce rozczynu z 1 cz. rzeczonego leku na 50 cz. wody; podskórnie w rozczynie wodnym (1:10), lecz wywołuje silny odczyn w miejscu zastrzyknięcia.

***Serpentariae radix.** Excitans, diuretic. W proszkach 0.5 1.5 p. dos. Infusum 10.0—15.0:120.0—200.0.

***Simarubae cortex.** Amarum. Inf. z 10.0—25.0:200.0

***Terebinthina Cypria, s. de Chio, s. pistacina,** ma być skutecznym środkiem przeciw nowotworom rakowym. Dr. Clay zapisuje ten lek podług następującego wzoru: Rp. Terebinth. de Chio 8.0, Aetheris sulfur. 30.0, Mucill. gummi tragac. 120.0, Syrup. simpl. 30.0, Flor. sulfur. 2. 5, Aq. destill. 500.0. DS. Trzy razy dziennie po 2 łyżki zażywać. Lub też: Rp. Terebinth. de Chio 0.35, Flor. sulf. 0. 2. W dwóch pigułkach co 4 godz. zażywać.

***Trimethylaminum.** 0.—0.3 p. dosi w gośćcu stawowym i w pląsawicy.

Cennik leków dla zwierząt.

(Rozporz. Minist. spr. w. z dn. 16 Grudn. 1878.)

	Ilość. Grm.	Cena. ct.	Ilość. Grm.	Cena. ct.
Absithii hba sciss.	50·0	4	500·0	36
Acetum	100·0	3	„	13
„ pyrolign. crud. . .	„	4	„	18
Acidum acet. conc. venale 1·028	50·0	10	„	90
† „ arsenic. subt. pulv. .	„	8	„	70
„ carbolicum	„	22	„	209
„ hydrochloric. cond. crud.	100·0	10	„	45
„ nitric. conc. crud. .	„	9	„	40
„ salicylic.	1·0	3	.	.
„ sulfur. anglic. . . .	·00·0	6	„	27
„ tannicum	10·0	25	50·0	118
Aether crudus	100·0	18	500·0	85
Aloë ludica	50·0	8	„	72
„ gross. pulv. . .	„	11	„	99
Althaeae herb. sciss. . . .	„	4	„	36
„ radix elect. (IIda) sciss.	„	7	„	65
„ „ „ gross. pulv.	„	13	„	116

	Ilość. Grm.	Cena. ct.	Ilość. Grm.	Cena. ct.
Alumen	„	3	„	26
„ pulv.	„	6	„	55
„ ustum	„	6	„	54
„ „ pulv.	„	9	„	83
Ammonia	„	8	„	75
Ammoniacum	„	9	„	80
Ammonium carbonicum . .	„	8	„	75
„ „ chlorat. crud.	„	6	„	54
Amylum pulver.	„	7	„	60
Angelicae rad, sciss. . . .	„	7	„	67
„ „ gross. pulv. . .	„	10	„	90
Anisi vulgar. fruct. . . .	„	7	„	65
„ „ „ pulv. . .	„	12	„	106
Aqua calcis.	500·0	6	.	.
„ chlori	50 0	7	500·0	65
„ destillata	500·0	10	.	.
„ kreosoti	„	18	.	.
„ laurocerasi	50 0	20	.	.
„ vegeto-mineral. Goul.	500·0	10	.	.
Argentum nitricum fusum .	5·0	70	.	.
Arnicae flores sciss. . . .	50·0	6	500·0	55
„ rad. „	„	8	„	70
Asa foetida	„	15	„	140
„ „ pulv.	„	20	„	188
†Atropinum sulfuric. . , .	0·01	3	.	.
Axungia porci	50·0	7	500·0	64
†Belladonnae folia sciss. . .	„	7	„	63
Calami rhizoma sciss. . .	„	6	„	54
Calami rhizom. gross. pulv.	50 0	9	500.0	80
Calcium carb nativ. . . ,	100·0	3	„	13
„ „ „ pulv. .	50·0	5	„	40
„ hypochlorosum . .	„	4	„	36
„ oxydatum . . , .	„	2	„	18
„ „ pulv. . .	„	4	„	35
Camphora	„	14	„	130
†Cantharides . . . . . , .	„	38	.	.
† „ pulv.	„	48	.	.
Carbo ligni depurat. pulv. .	„	5	500·0	46
Carvi fructus	„	6	„	55
„ „ pulv.	„	12	„	106
Cera flava	„	18	„	175
Chamomillae rom. flor. . .	„	11	„	103

	Ilość. Grm.	Cena. ct.	Ilość. Grm.	Cena. ct.
Chinae vulg. flor. gross. pulv.	„	12	„	106
Chinae cortex fusc. . . .	„	57	„	540
„ „ „ gross. pulv.	„	60	„	570
Chininum hydrochloric. . .	0·10	5	1·0	44
†Chloralum hydrat. . . .	10·0	18	50·0	80
Chloroformium pur. venale .	50·0	35	.	.
Cinae flores.	„	7	500·0	58
„ „ pulv.	„	12	„	110
Cinnamomi cortex	„	9	„	80
„ „ gross. pulv.	„	12	„	106
Collodium	„	20	.	.
Colocynthidum fruct. sciss. .	„	60	.	.
Conii macul. herb. sciss. .	„	4	500·0	34
Cuprum sulfuricum . . .	„	9	„	86
Digatalis fol. sciss. . . .	„	5	.	.
Emplastrum diachyl. simpl.	„	11	500·0	100
Euphorbium	„	6	.	.
„ pulv.	„	14	500·0	132
†Extractum belladonnae .	5·0	31	.	.
„ filicis maris . .	„	34	.	
† „ hyoscyami fol. .	„	23	.	.
† „ nucis vomicae .	„	52	.	.
„ punicae granat. .	„	22	.	.
„ scillae.	„	10	.	.
Ferrum sesquichl. sol.. . .	50·0	12	.	.
„ sulfuric. cryst. pur. .	„	4	500·0	34
„ „ venale . .	500·0	10	.	.
Filicis mar. rhiz sciss. . .	50·0	5	500·0	42
„ „ „ gross. pulv.	„	9	„	83
Foeniculi fructus	„	6	„	54
„ „ pulv. . .	„	11	„	102
Gallae gross. pulv. . . .	„	13	„	122
Gentianae rad. sciss. . . .	„	5	„	45
Gentianae rad. gross. pulv.	50·0	8	„	72
Glycerinum	„	8	„	76
Guajacum	„	8	„	265
Gummi arabicum elect. (IIda)	„	9	„	85
†Hydragyr. bichlor. corros p.	10·0	7	50·0	33
† „ bijodatum rubr. .	5·0	20	.	.
† „ chlorat. mite pulv.	„	7	50.0	62
† „ oxydatum flavum.	„	16	.	.
Hyoscyami fol. sciss. . . .	50·0	5	500·0	46

	Ilość. Grm.	Cena. ct.	Ilość. Grm.	Cena. ct.
Ipecacuanhae rad. gross. p.	„	87	.	.
Jalappae tub. gros. pulv. .	„	22	.	.
†Jodoformium	1·0	14	.	.
Jodum	5·0	38	.	.
Juniperi fructus	50·0	2	500·0	15
„ „ gross pulv. .	„	5	„	40
Kalium carbonic. crud. .	„	6	„	55
„ chloricum	„	12	„	115
„ hydro-oxydat. pur. ven.	„	39	.	.
„ hydro-tartar. pulv. .	„	18	500·0	168
„ hypermangan. cryst.	5 0	19	.	.
„ jodatum	50·0	145	.	.
„ nitricum	„	6	500·0	56
„ „ pulv. . . .	„	9	„	82
† „ stibiat-tart. p. (ven.)	„	25	.	.
„ sulfuratum	„	51	.	.
„ „ pro balneo	„	8	500·0	70
„ sulfuricum	„	6	„	52
„ „ pulv. . .	„	8	„	76
„ tartaricum	„	39	.	.
Kamala	10·0	28	.	.
Kreosotum	„	6	.	.
Lini sem.	50·0	3	500·0	27
„ „ plac. gross. pulv. .	„	4	„	30
Liquiritiae rad. sciss. . . .	„	4	„	36
„ decort. gross. pulv.	„	13	„	116
Magnesium carb. hydr.-oxyd. p.	„	16	„	148
„ sulfuricum . . .	„	4	„	36
Malvae fol. sciss.	„	5	„	45
Manganum hyperoxyd. nat. p.	„	7	„	64
Mel depuratum	„	8	„	64
†Morphinum hydrochloric. .	0·05	3	.	.
Myrrha	50·0	28	500·0	265
„ pulv.	„	33	„	304
Natrium boracic. pulv. . .	„	11	„	101
„ carbon. cryst. venal.	„	2	„	17
„ salicylicum	1·0	3	.	.
„ sulfuricum cryst. ven.	50·0	2	500·0	15
† Nux vomica gross. pulv.	50·0	8	500·0	76
Oleum amygdal. dulc. . .	„	28	.	.
„ cadinum	„	9	500·0	80
„ croton. tiglii . . .	1·0	4	.	.
„ hyoscyami fol. coct.	50·0	13	.	.

	Ilość. Grm.	Cena. ct.	Ilość. Grm.	Cena. ct.
Oleum jecoris aselli . . .	„	6	500·0	55
„ lauri	„	10	„	95
„ lini	„	7	„	61
„ olivarum (IIda) . .	„	10	„	95
„ sinapis aether. . .	1·0	12	.	.
„ terebith. rectif. . .	50·0	5	500·0	42
†Opium subt. pulv. . . .	5.0	39	.	.
Petroleum crud. (Polonic). .	50·0	7	500·0	66
Pix liquida	„	4	„	34
Plumbum aceticum venale.	„	8	„	70
„ „ basic. solut.	„	12	„	110
„ carbonic. pulv. .	„	8	„	73
„ oxydatum pulv. .	„	8	„	76
Pulvis Doveri	5·0	8	.	.
Quercus cort. sciss. . . .	50·0	4	500·0	34
„ „ gross. pulv. .	„	7	„	62
Sabadillae fruct.	„	8	„	70
„ „ pulv. . . .	„	14	„	124
Saccharum pulv.	„	7	„	66
Salicis cort.	„	4	„	37
Salviae folia . , ...	„	9	„	85
Sapo kalinus	„	6	„	52
„ medicinalis.	„	12	.	.
Scillae bulbus	„	2	500·0	18
„ „ sciss. pulv. . .	„	9	„	84
Sebum ovile	„	12	„	106
†Secale cornut.	„	11	„	102
† „ „ pulv. . . .	„	20	„	182
Sinapis semin.	„	5	„	45
†Solutio arsenical. Fowleri.	5·0	2	50·0	16
Species aromatic.	50·0	11	500·0	104
Spiritus camphorat. . . .	„	8	„	70
„ saponatus	„	10	„	90
„ vini dilut. 70% . .	„	5	„	44
Spongia pressa venal. . . .	5·0	29	.	.
Stibium sulfur aur. pulv. ven.	50·0	33	.	.
„ „ nigr. ven. . .	„	4	500·0	32
„ „ „ „ pulv.	„	8	„	70
†Strychninum	0·05	2	.	.
Styrax liquid.	50.0	14	.	.
Sulfur. sublimatum lot. venal.	„	3	500·0	26
Terebinthina commun. . . .	„	4	„	36

	Ilość. Grm.	Cena, ct.	Ilość. Grm	Cena. ct.
†Tinctura aconiti	50·0	16	.	.
„ arnicae	„	11	500·0	100
† „ belladonnae . . .	„	16	.	.
† „ cantharid.	„	25	.	.
† „ digitalis	„	16	.	.
„ jodi	„	49	.	.
„ myrrhae	„	20	.	.
† „ nucis vomicae . .	„	16	.	.
† „ opii simpl. . . .	„	59	.	.
† „ veratri albi . , .	„	16	.	.
Unguentum cerussae . . .	„	12	500·0	108
„ glycerini	„	16	.	.
„ hydrargyri . . .	„	32	.	.
„ plumbi acet. . , .	„	17	500·0	158
„ simplex . , . .	„	15	„	138
„ sulfuratum . . .	„	12	„	110
Valerianae radix sciss. . .	„	6	„	54
„ „ gross. pulv.	„	9	„	83
Verati alb. rhyz. sciss. . .	„	5	„	40
„ „ „ gross. pulv.	„	8	„	70
Zincum chloratum . . . ,	10·0	16	.	.
„ oxydat. pur. vennale	50·0	28	.	.
„ sulfuricum. . . .	„	5	.	.
Zingiberis rad.	„	13	500·0	120
„ „ gross. pulv. .	„	15	„	142

Zmiany cen

niektórych leków objętych cennikiem rządowym z r. 1879. obowiązujące od l. Stycznia 1880.

I. W cenniku leków dla ludzi.

	Ilość. Grm.	Cena. ct.	Ilość. Grm.	Cena. ct.
Acid. carbolic.	10·0	4	50·0	18
„ salicylic.	1·0	3	—	—
Aloë lucida	50·0	12	—	—
Ammoniacum	50·0	10	—	—
„ subt. pulv. . .	10 0	4	—	—
Amygdal. amar.	50.0	13	—	—
†Apomorphinum hydrochlor.	0 01	5	—	—
Arnic. flor. sc.	50·0	9	—	—
†Atropinum sulfuric. . . .	0·1	2	—	—
Caragheen sc.	50·0	13	—	—
Cardamom. sem..	10·0	35	—	—
Castoreum canad.	0·10	2	—	—
„ „ subt. pulv.	0·10	4	—	—
Cera flava	50·0	19	—	—
Chamomill. vulg. flor. . . .	5 ·0	15	250.0	63
„ „ „ gr. pulv.	50·0	22	250 0	100
Chinae cortex ruber	50 0	129	—	—
„ „ „ gr. pulv.	50 0	132	—	—
„ „ „ subt. pulv.	10·0	36	—	—
Chininum	0·10	9	—	—
„ bisulfuric. . . .	0·10	5	—	—
„ hydrochloric. . .	0·10	7	1·0	64
„ sulfuricum	0·50	25	5·0	204
Coffeinum	0·10	4	—	—
Colocynthid. fruct. sc. . .	10·0	17	50·0	71
Coriandri semin.	50·0	2	—	—
Crocus gallic.	1·0	15	—	—
„ „ pulv.	1.0	18	—	—

	Ilość. Grm.	Cena. ct.	Ilość. Grm.	Cena. ct.
Extr. chinae fusc.	5·0	54	—	—
† „ cylocynthid.	1·0	15	—	—
„ filic. maris	5·0	37	—	—
† „ opii aquos.	1·0	24	—	—
punic. granat. . . . ,	5·0	23	—	—
„ ratanhae	5·0	29	—	—
„ rhei	5·0	31	–	—
Filic. mar. rhiz. sc. . . .	50·0	6	—	—
Galbanum	50·0	23	-	—
Guarana pulv.	1·0	5	—	—
†Hydrargyr. bijod. rubr. . .	1·0	5	—	—
Ichtyocola.	10.0	33	—	—
Ipecacuanh. rad. gross. pulv.	1·0	2	—	—
„ „ subt. pulv.	1.0	3	—	—
Kalium bromatum	10·0	9	50·0	38
„ „ pulv. . .	10·0	10	—	—
„ chloric. pulv. . .	10·0	4	—	—
„ jodatum	10·0	41	50·0	171
Liquirit. rad. sc.	50·0	6	—	—
Macis	5·0	3	—	—
Malvae flor.	50·0	12	—	—
Manna calabrin. cannelat. .	10·0	8	—	—
Mastische	10·0	13	—	—
†Morphinum	0·05	3	—	—
Natrium salicylic.	1·0	3	—	—
Nux moschata	50·0	36	—	—
Oleum bergamottae . . .	1·0	4	—	—
„ cadinum	50·0	9	—	—
„ citri	1·0	3	—	—
„ hyoscyam. fol. coct.	50·0	17	250·0	76
„ jecoris aseli . . .	50·0	6	250·0	27
„ macidis	1·0	6	—	—
„ olivarum	50·0	15	250·0	63
„ rosarum	1·0	137	kropla	6
†Opium subt. pulv.	1·0	8	—	—
Papaver. rhoead. flor. . .	50 0	16	—	—
Punic. granat. rad. cort. r. tus.	50·0	29	—	—
„ „ „ „ subt. p.	10·0	9	—	—
Ratanhae radix	50·0	14	—	—
Rhei radix	10 0	17	50·0	71
„ „ scis. . . . : . .	10·0	19	50·0	76
„ „ subt. pulv. . . .	1·0	3	10·0	22

	Ilość. Grm.	Cena. ct.	Ilość. Grm.	Cena. ct.
Rosae damasc. flor. . . .	50·0	30	—	—
Sabadillae fructus.	50 0	11	—	—
Salep subt. pulv.	10·0	12	—	—
Sapo kalinus	50·0	6	250·0	25
Senegae radix.	50·0	42		—
Syrupus althaeae	10·0	3	50·0	10
„ Diacodii	10·0	3	50·0	10
Tinctura castor. canadens. .	10·0	62	—	—
†Tinct. opii simpl.	5·0	7	50·0	62
„ ratanhac.	10·0	4	50·0	18

II. W cenniku leków dla zwierząt.

	Ilość. Grm.	Cena. ct.	Ilość. Grm.	Cena. ct.
Acidum carbolicum . .	50·0	18	500·0	172
„ salicylicum . .	1·0	2	—	—
Aloë lucida . . . . , ,	50·0	10	500 0	98
„ „ gr. pulv. . . .	50 0	14	500·0	136
†Atropinum sulfuricum . .	0·01	2	—	—
Cera flava	50·0	15	500 0	143
Chamomill. vulg. flor. pulv.	50·0	13	500.0	121
Chininum hydrochloric. .	0·01	6	1·0	55
Colocynthid. fruct· sciss. .	50·0	76	—	
Extractum punic. granat. .	5·0	18	—	—
Kalium jodatum . . . , .	50 0	160	—	—
Liquirit. rad. sciss. . . ;	50·0	5	500·0	48
†Morphinum hydrochlor. .	0·05	2	—	—
Oleum cadinum	50·0	7	500·0	63
„ jecor. aselli. . . .	50·0	5	500·0	47
„ olivarum (IIda) . .	50·0	8	500·0	76
†Opium subt. pulv. . . .	5·0	31	—	—
Sapo kalinus	50·0	4	500·0	40
Terebinthina commun. . .	50 0	3	500·0	25
†Tinctura opii simpl. . . .	50·0	54	—	—

Ratowanie w nagłych otruciach.

Alkalia. (Ług potasowy i sodowy, amonijak żrący, salmijak). Zadawać rozcieńczone kwasy (ocet, sok cytrynowy), lub sól Glaubera; potém pompka żołądkowa. Strzedz się środków wymiotnych. W razie biegunki krwawéj: enemy z wody oziębionéj lodem. W razie duszności: tracheotomia.

Alkohol. W ciężkiém otruciu założyć pompkę żołądkową. W obec śpiączki i niedokładnego oddychania bodźce na skórę: zimno, gorczyczniki, nacieranie. Stuczne oddychanie. Enemy z wody zimnéj. Po wytrzeźwieniu: czarna kawa.

Anilin. Żob. Morfin. (Odtrutki właściwéj przeciwko anilinowi nie ma.)

Argentum nitricum. Białko, mléko, potém emetica i pompa żoł. Odtrutka: sól kuchenna.

Arsen i jego przetwory. (Arszenik biały, zieleń Scheelego, zieleń szwejnfurcka i t. p.) Wypróżnić żołądek, potém podać ferrum hydric. in aqua, duże dawki magnezyi palonéj; następnie purgantia. W braku odtrutek: mléko, białko i t. p. osłaniające środki. Łagodzić gastro-enteritis. Gdy zagraża upadek sił, silnie excitantia.

Atropin (Radix, folia, baccae belladonnae, szaléj daturae stramonii, bieluń; atropinum, daturinum, extract. belladonnae). Pompka żołądkowa, purgantia, lub emetica. Prócz tego tanina, węgiel zwierzęcy, nawet jod. Za odtrutki uważają: morfin i makowiec, nastój bobu kalabarskiego (fizostygmin), nawet kwas pruski; doskonałym środkiem jest wyskok. Prócz tych środków robi się zimne oblewania, zimne okłady na głowę; stosuje sztuczne oddychanie, elektryczność.

Cantharides (pryszczawki). Pompka, emetica, połykanie kawałeczków lodu, mucilaginosa. Purgantia (lecz nie oleum ricini, nie oleje lub tłuszcze). Antiphlogosis. Opium. Potém excitania. Na priapismus: bromek potasowy, wziewanie chloroformu, wodnik chloralowy, lupulin (?).

Chlor. Usunąć chorego z szkodliwego miejsca. Potém wziewanie gorącéj pary wodnéj, wziewanie chloroformu, wziewanie anilinu w małéj dawce. Zresztą leczenie przypadowe.

Chloroform. Sztuczne oddychanie; faradyzacyja nerwów przeponowych na szyi widełkowatémi biegunami, z równoczesném przyłożeniem jednego bieguna w okolicy przepony. Wdmuchiwanie powietrza, wyciągnięcie języka za pomocą szczypczyków, ugniatanie klatki piersiowéj. Elektropunktura serca. Zbryzgiwanie zimną wodą.

Coninum (herb. Conii maculati). Pompa żołądk., lub emetica. Potém sztuczne oddychanie. Odrutką jest garbnik.

Daphe Mezereum. Zob. Sabina, Scilla etc.

Emetyk (tartarus emeticus). Wzbudzenie wymiotów, pompka. Odtrutka: garbniki odwary środków weń zamożnych (odwar kory chinowéj). Zarazem białko, mléko i inne osłaniające środki.

Ergotinum. Emetica, późniéj purgantia. Odtrutką jest garbnik. Zresztą leczenie przypadowe: wyskok, eter, kamfora, ammoniacalia, wino, kawa amylum, nitrosum?.

Euphorbium. Zob. Sabina, Scilla, etc.

Fosfor. (Zapałki, trucizna na szczury, ol. phosphoratum itd.) Najpierw wzbudzić mechanicznie wymioty, lub założyć pompkę i podać purgantia. Z środków wymiotnych najlepsze jest cuprum sulfuric., bo jest zarazem odtrutką. Potém podawać olejek terpentynowy, po 2·0 co kwadrans. Unikać zadawania tłuszczów, nawet żółtka z jaj!

Grzyby trujące. (Amanita muscaria, muszarka. Amanita phalloides, bedłka i inne. Emetica, purgantia, excitantia, środki drażniące skórę, lód w kawałkach, opium. Jako odtrutkę w otruciu muchomorami zadawać małe dawki atropinu.

Hyoscyamus, lulek. Zob. Atropinum.

Kwas karbolowy (acidum carbolicum). Emetica, pompka żołądkowa. Z odtrutek: Calcaria saccharata, sól Glaubera, białko, mléko. mucilaginosa. Przeciw śpiączce: bodźce na skórę, obléwanie zimną wodą, sztuczne oddychanie, excitantia.

Kwas szczawiowy (acid. oxalicum). Magnezyja, kréda rozmącona w wodzie, calcaria saccharata (Husemann).

Kwasy mineralne, mianowicie: **kwas siarkowy** (czyli siarczany, acid. sulfuricum), **kwas saletrowy** (czyli saletrzany, acid. sulfuricum) i **kw. solny** (acid. hydrochloricum): Natychmiast podać środki zobojętniające kwasy.

magnezyję paloną, roczyn mydła, popiołu, krédę rozmąconą w wodzie; zarazem jak najwięcéj płynów: wodę, białko rozmącone w wodzie. Emetica i pompka żołądkowa zbyteczne, nawet niebezpieczne.

Miedzi przetwory. Białko z wodą, mléko, wzbudzenie wymiotów sposobem mechanicznym. Antidota: magnesia saccharata, cukier, siarczek żelaza, żelasinek potasowy, ferrum pulverat. Purgantia (prócz oleum ricini!). Narcotica. Enemy ze skrobi.

Morfin (i Opium). Pompka żołądkowa i środki wymiotne (najlepiéj zincum sulfuric., tartarus emeticus, cuprum sulfuric.), często powtarzane. Gdy wymioty nie pojawiają się po zwykłych środkach, apomorfin podskórnie, lub gorczyczniki na epigastrium, obok środków wymiotnych do wewnątrz. Z odtrutek garbnik. Prócz tego t. z. ambulatory treatement t. j. oprowadzenie otrutego przez czas dłuższy, co przeszkadza odurzeniu. Daléj stósuje się: bodźce na skórę, sztuczne oddychanie, przetaczanie krwi; małe dawki atropinu, wziewanie tlenu.

Nux vomica Zob. Strychninum.

Ołowiowe przetwory. (Octan ołow. obojętny (Saccharum Saturni); źle pobielane naczynia; konfitury zabarwione bielą ołowianą (Plumbnm carbonic.); farby ołowiowe). W braku odtrutek: mléko, białko. Gdy nie było wymiotów, wzbudzić je mechanicznie lub środkami wymiotnémi (zincum sulfuric., cuprum sulfuric.) Najlepszemi odtrutkami są: siarkan potasowy, sodowy, magnowy, potém hałun, fosforany i kwas siarkowy rozcieńcz. Po odtrutkach należy znowu podać emetica, lub purgantia. Zresztą leczenie gastro-enteritidis.

Rtęciowe przetwory (osobliwie hydrarg. bichloratum corrosivum). Wymioty środkami mechan., lub zapomocą apomorfinu; przedtém pompka żołądkowa. Jako odtrutkę zadawać świéży wodnik siarczku żelaza (ferrum sulfurat. hydrat.) Prócz tego mléko, białko i t. d.

Sabina, sawina; **Scilla**, ckliwica; **Oleum terebinthinae**, olejek terpentynowy; **Oleum crotonis**, ol. krotniowy. Gdy jeszcze nie powstały wymioty, założyć pompę żołądkową; potém wywołać wymioty i podtrzymywać je napojami klejkiémi. Zresztą leczenie przypadowe.

Secale cornutum Zob. **Ergotinum**.

Strychninum. Wydalenie truc. z żołądka, głównie za pomocą ipepakuany lub winnika wymiotne-

go. Z odtrutek: garbnik, przyczem unikać kwasów i wyskoku! Tłuszcze z środkami przeczyszczającémi silnémi n. p. z olejem krotniowym. Dzielnemi środkami są: makowiec, morfin, a osobliwie wziewanie chloroformu, niemniéj chloral, wreszcie bromek potasowy.

Veratrinum. (Veratrum album, ciemierzyca biała, semina sabadillae). Gdy już wymioty wystąpiły: garbnik, makowiec. Excitantia, derivantia na skórę, zimne okłady, sztuczne oddychanie i. t. d.

Ratowanie osób na pozór zmarłych lub nagłą utratą życia zagrożonych.

1. Za znak pewny śmierci uważać można tylko oznaki zgnilizny.

2. Siność twarzy, ciało zimne, sztywność członków nie są znakami pewnémi śmierci.

3. U utonionych szczęki zaciśnięte są znakiem dającym lepszą nadzieję.

4 Jeżeli tylko nie ma znaków zgnilizny, należy dawać pomoc każdemu utonionemu, uduszonemu i. t. d., chociażby przez dłuższy czas przebywał w wodzie lub miejscu, gdzie się udusił.

5. Pomoc, ażeby była skuteczną, powinna być wytrwałą, nieraz po kilka godzin z rzędu wykonywaną. Są znane przykłady zaczadzonych przywróconych do życia po usiłowaniach trwających sześć godzin i więcéj.

8 Ratunek ma być dzielny i czynny, ale bez pośpiechu i w należytym porządku wykonywany.

W całém ratowaniu najważniejszą nieraz rzeczą jest sztuczne pobudzenie oddychania według jednéj z nastąpujących metod. (1)

a. Metoda Marshall Halla.

Położywszy ratowanego na brzuch, wsunąć mu trzeba pod piersi zwiniętą w wałek wielką chustę, lub inną odzież i podłożyć mu jednę z rąk jego pod twarz. Tak leżącemu na brzuchu trzeba przyciskać ręką silnie i jednostajnie plecy pomiędzy łopatkami. Następnie obraca się ratowanego zwolna na bok i nieco daléj, prawie na wznak; poczém nagle zwraca się go na brzuch,

---

(1) Sposoby te tyczą się głównie ratowania utonionych, jednakże i w innych przypadkach śmierci pozornéj mają zastósowanie.

podkładając mu rękę pod twarz i uciskając plecy, jak powyżéj. Takie taczanie, raz na prawo, drugi raz naz lewo, powtarza się około 15 razy na minutę, rozważnie i wytrwale, przyczém pomocnik powinien wspierać głowę i od czasu do czasu skrapiać twarz i piersi wodą zimną.

b. Metoda Silvestra.

Podsunąwszy pod głowę i pod kark suknie lub część pościeli zwiniętą, położyć trzeba ratowanego na wznak w ten sposób, aby górna część ciała leżała wyżéj, a język wyciągnąć z ust, utrzymując go w tém położeniu albo ręką pomocnika, albo chustką przwiązaną pod brodę. Następnie stanąć trzeba za ratowanym, a uchwyciwszy obie ręce jego tuż nad łokciami, ciągnąć je zwolna, lecz silnie, ku górze aż do głowy i w tém położeniu trzymać je chwilkę (ze dwie sekundy). Potém prowadzi się ręce na dół i przyciska się je zwolna, lecz silnie, przez dwie sekundy do boków piersi.

To peciąganie rąk na przemiany ku górze i na dół **powtarzać** około 10-15 razy na minutę.

c. Metoda Howarda.

Ułożywszy ratowanego na brzuchu, podkłada mu się wałek ze zwiniętéj twardo kołdry lub odzieży w ten sposób, ażeby dołek podsercowy leżał najwyżéj, głowa zaś najniżéj. W tém położeniu ratujący uciska rękami grzbiet na pozór zmarłego, dopomagając sobie, jeżeli tego potrzeba, swym ciężarem i całą siłą, jaką rozporządza.

Następnie ułożywszy ratowanego na wznak, podkłada mu się pod grzbiet ten sam wałek w ten sposób, że znowu dołek podsercowy leży najwyżéj, podczas gdy głowa opuszczona jest na dół, a ręce skrzyżowane za głową, Tym sposobem klatka piersiowa jest o ile możności rozszérzona, przez co naśladuje się akt wdechu. Ratujący klęcząc okrakiem nad ratowanym, obejmuje rękami po obu stronach dołka podsercowego część najsprężystszą klatki piersiowéj i poruszając się w stawach kolanowych jakoby około osi, zwolna, lecz silnie wywiéra ciśnienie całym ciężarem swego tułowia, dopóki jego usta nie dotkną się twarzy ratowanego. Wtedy nagle prostując się w tył, powraca do swéj pierwotnéj postawy klęczącéj, a klatka piersiowa, uwolniona od ucisku, własną sprężystością się rozszerza.

INSTRUKCYJA (w streszczeniu), dotycząca rachunków lekarzy i weterynarzy za komisyje w sprawach sanitarnych poruczone im przez c. k. władze polityczne.

§ 1. Lekarze i weterynarze mają za czynności w sprawach sanitarnych przedkładać rachunki kosztów podróży i dyjet według dołączonego wzoru, z wyjątkiem szczepienia ospy.

§ 2. Rachunek ma być sporządzony na całym arkuszu, w celu należytego załączania potrzebnych doń allegatów, i podpisany przez podającego całém imieniem, nazwiskiem i godnością.

§ 3. Lekarze lub weterynarze powiatowi mają przedkładać miesięczne lub 14-dniowe rachunki, wolno praktykujący zaś osobne rachunki za każdą odrębną czynność.

Jako takową należy uważać jedno-lub kilkakrotną podróż do téj saméj miejscowości podjętą w jednéj i téj saméj sprawie, n. p. w celu leczenia panującej tamże choroby epidemicznéj), albo podróże do kilku miejscowości, jeżeli takowe nieprzerwanie po sobie następowały, bez powrotu do miejsca zamieszkania osoby podającéj rachunek.

Tak lekarze (weterynarze) powiatowi, jak i wolno praktykujący mają jednak przedkładać bezwarunkowo osobne rachunki:

1. za szczepienie ospy (§ 4);
2. za coroczne peryjodyczne podróże (obacz rozporządzenia z 26 Czerwca 1879 l. 32000 i 13 Czerwca 1880 do L. 30577);
3. za epidemije;
4. za epizocyje;
5. za księgosusz (co do 3, 4, 5 ob. rozporządz. z 13 Sierpnia 1875 l. 36455);
6. za leczenie i badanie:
   a) umysłowo chorych,
   b) dotkniętych kiłą (syphilis),
   c) wodowstrętu u ludzi i bydła,
   d) parchu i świerzbu, a nareszcie
   e) nosacizny u koni.

§ 4. Partykularze za dokonane szczepienie ospy ochronnéj mają być przedkładane według wzoru udzielonego rozporządzeniem z 18. Marca 1877 l. 14377,

i odpowiadać wymogom podanym w rozporządzeniach z 29 Grudnia 1874 l. 61 85, z 11 Kwietnia 1876 l. 16727, 18 Marca 1877 l. 14317 i z 6. Lipca 1879 l. 33641.

W partykularzach za szczepienie ospy mają lekarze wymienić w rubryce pierwszéj tylko te dni, w których w podanéj miejscowości szczepienie w rzeczywistości wykonali.

Za każdy dzień wolno im jednak zaliczać większe dyjety, i to odpowiednio do odbytéj podróży i ilości zaszczepionych, wynagrodzenie za $1^1/_2$, 2 lub więcéj dni.

§ 5. Jako dowody do rachunków kosztów podróży mają dołączać:

a) c. k. lekarze i weterynarze powiatowi polecenia, któremi nakazano im odbycie dotyczącéj czynności;

b) lekarze i weterynarze wolno praktykujący, oprócz wskazanego do a) polecenia, względnie wezwania, także świadectwa gmin lub obszarów dworskich, w których odbyli czynności; nakoniec w razie eksponowania ich do miejsca zarazy, także wezwanie przeznaczające ich na ekspozyturę, jakoteż odwołujące z takowéj.

Świadectwo jest zbyteczne, jeżeli czynność komisyjna wraz z podróżą tam i napowrót nie trwała dłużéj, niż jeden dzień.

§ 6. Rachunek kosztów podróży i dyjet, zaopatrzony w potrzebne dowody, ma być wniesiony do właściwego c. k. starostwa, pod grozą nieuwzględnienia, najdaléj w ciągu dziewiętnastu (19) dni po ukończeniu dotyczącéj czynności komisyjnéj. (Rozporząd. gubern. z 19 Lutego 1828 l. 2772 i okólnik Prezydyjum c. k. Namiestnictwa z 4. Listopada 1866 l. 9028 praes.).

(Wyjątek z rozporz. c. k. Namiestn. do l. 56779/879).

I. Wzór.

Rachunek kosztów podróży

lekarza N. N.

z powodu . . . . (epidemii etc.)

w skutek rozporządzenia c. k. Starostwa powiatowego w N. z dnia . . . . . . do L. . . . . .

Dzień odbytéj komisyi	Podróż		Odległość w kilometrach	Ilość		do tego użyto dni	Uwaga
	z	do		przybyłych chorych	pozostałych chorych		

Za to przypada:
za . . kilometrów = . . myriametr. po fl. ct. = fl. ct.
za . . dni dyjet po . . . . fl. ct. = fl. ct.

Razem . . . .

W . . . dnia . . . 18 . . roku.

Dr. N. N.
lekarz (weterynarz).

Uwaga. Jezdne ma być obliczane wedle ogłaszanéj co pół roku w urzędowym dzienniku Gazety lwowskiéj (w początku Kwietnia i Października) i Dzienn. rozporządz. c. k. Minist. skarbu taryfy, a to dla c. k. lekarzy i weterynarzy rządowych według ekstrapoczty, dla wolno praktykujących wedle zwykłéj poczty.

2. Wzór.

Rachunek kosztów podróży
z powodu szczepienia ospy dokonanego w okręgu (1,2,3 etc.) powiatu N. z polecenia c. k. Starostwa w N. . . z dnia r. . . . do L.

Dzień i miesiąc rzeczywiście dokonanego szczep.	Podróż		Odległość w kilometrach (całych).	Ilość					do tego użyto dni	Porachow.	Uwaga.
	z	do		szczepionych	rewidowanych	powtórnie szczepion.	rewakcynowanych	rewidowanych			

Za to przypada:

za . . .	myriametr. po . . .	fl. . .	ct. =	
za . . .	dni dyjet po	fl. . .	ct. =	
za . . .	myta po		ct. =	
		Razem		

N. N.
lekarz.

Uwaga. Podróże od miejscowości do miejscowości podawać należy w porządku ściśle topograficznym, a wskazanym przez c. k, Starostwo; w niedziele i święta uroczyste szczepić można dopiero po nabożeństwie.

Podróże, które lekarz szczepiący przedsiębierze wskutek osobnego polecenia c. k. Starostwa z miejsca szczepienia do innéj miejscowości wcelu przeprowadzenia jakiéjkolwiek czynności sanitarnéj, należy podać w całości w partykularzu, w którym odpowiednie koszta są porachowane. (Wyjątek z rozporządz. c. k. Namiest. z dnia 6. Lipca 1879 L. 33641).

3. Wzór.

Potwierdzenie z odbytéj czynności szczepienia (odnośnie do rozporządzenia c. k. Namiestn. z dnia 31. Stycznia 1879 do L. 6233 L.)

Nazwisko miejscowości do szczepien. przydzielonych lekarzowi N.	Miesiąc i dzień szczepienia	Ilość szczepionych potwierdzona przez delegata rady powiatowéj, duchownego lub wójta.	Miesiąc i dzień rewizyi, szczep. powtórnego.	1) Ilość rewidowanych, 2) powtór. szczep. 3) Ilość szczepion. potwierdz. przez deleg. r. pow., duchow., lub wójta.	Uwaga.
X.	2/6	58 podpis pieczęć gminna.		38 rewidowan. 12 powt. szczep. 20 szczepionych podpis. piecz. gmin.	

Uwaga. Potwierdzenie winni dołączać do rachunku wszyscy lekarze szczepiący, z wyjątkiem c. k. lekarzy powiatowych i asystentów sanitarnych.

Zasady obliczania dyjet za szczepienie.

Za szczepienie, rewizyję i rewakcynacyję w wyznaczonym okręgu pobierać będzie lekarz, prócz milowego, przynależne mu dyjety. Tytułem dyjet pobierają: Dr. medycyny 3 fl. 50 ct., chirurg. 2 fl., lekarze powiatowi I klasy 3 fl., lekarze powiatowi II klasy i asystenci sanitarni 2 fl. 50 ct. (milowe jest zmienne.)

Należytość dyjety jednodniowéj przyznaną będzie lekarzowi, jeżeli:

a) Nie podejmując żadnéj podróży, zaszczepi, zrewakcynuje lub zrewiduje 60 osób;

b) podejmując podróż,

w odległości		1—4	kilometr.	zaszczepi	itd.	40 osób.
c)	„ nad	4—7·5	„	„	„	30 „
d)	„ „	7·5—11·5	„	„	„	25 „
e)	„ „	11·5—15	„	„	„	20 „
f)	„ ponad	15—19	„	„	„	15 „
g)	„ „	19—25	„	„	„	10 „
h)	„ „	25—35	„	„	„	5 „

i) odbędzie podróż w odległości ponad 35—40 kilometr.

W miarę większéj liczby szczepionych lub zrewidowanych, służy lekarzowi prawo porachowania podług powyższéj normy należytości za 2, 3 i więcéj-dniową dyjetę bez względu na czas, w jakim szczepienia lub rewizyi dokonał, jednak zawsze tylko w stosunku do oddalenia i ilości dzieci szczepionych lub zrewidowanych.

Celem założenia krowianki wolno lekarzowi porachować 3-krotną podróż do wyznaczonej miejscowości, dwukrotną zaś do każdéj innéj miejscowości w przydzielonym okręgu szczepienia, a tém samém dozwolony jest 5-ciokrotny powrót do miejsca zamieszkania.

W razie oznaczenia kilku miejsc zbornych w 1 miejscowości, gmina dostarcza podwody bezpłatnie.

Dla lekarzy lub chirurgów, którzy się odznaczą przy szczepieniu ospy ochronnéj, ustanowił Wydział krajowy 4 nagrody w kwotach: 200, 180, 150 i 100 złr. w. a.

Rachunki za szczepienie ospy ochronnéj powinni lekarze przedłożyć swemu c. k. starostwu wraz z odpowiedniémi dziennikami najdaléj do końca Października.

(Wyjątek z rozp. c. k. Namiestn. z 11. Kwietnia 876 l. 16727 i 18 Marca. 1877 l. 14377).

Schemat historyi choroby obłąkanego

(wymaganéj według §. 14 Statuta o przyjmowaniu chorych na umyśle do zakładów krajowych dla obłąkanych.)

I. Wywiady.

1. Czy nie ma w téj rodzinie obłąkanych lub dotkniętych chorobą nerwową?

2, Doznane wzruszenia; zajęcie wyłączne jakimś przedmiotem; przesadne praktyki religijne itp.

3. Namiętności.

4. Pijaństwo nałogowe.

5. Nadużyca płciowe, onanija itp.

6. Doznane uszkodzenia czaszki.

7. Popędy złośliwe (podpalanie itp.); usiłowane samobójstwo; włóczęgostwo.

8. Objawy nerwowe lub psychiczne chorobowe, występujące okresowo.

II. Stan obecny.

1. Stopień odżywienia, cera i t. d.

1. Opisanie postaci zewnętrznéj: zboczenia w kształcie głowy; wady utworowe, jak zajęcza warga, wilcza paszcza i t. p.

3. Dokładne zbadanie fizyczne całego ciała (klatki piersiowéj, jamy brzusznéj i t. d.)

4. Układ mięśniowy: drżenie, kurcze, porażenia; czy chory nie oddaje moczu lub kału pod siebie?

5. Postawa, zachowanie się, wyraz twarzy.

6. Temperament i charakter.

7. Stopień wykształcenia.

8. Czy badany jest w ogóle przygnębiony, podrażniony, lub otępiały?

9. Czy jest gadatliwy, gwałtowny?

10 Czy doznaje złudzeń lub urojeń zmysłowych?

11. Czy doznaje omdlewań? — niepokoju bez przyczyny? — osłupienia?

12 Czy okazuje objawy obłędu prześladowczego? obłędu wielkości czyli zarozumialczego?

13 Jaki jest związek myśli?—jaka pamięć? — i t. d.

III. Rozpoznanie.

Należytości służby zdrowia

postanowione zostały rozporządzeniem minist. z dnia 17 lutego 1855., Nr. 33.Dz. u. p., które opiewa:

§. 1. Do czynności ściśle sądowo-lekarskich w postępowaniu cywilném i karném stósuje się załączona tu taryfa I.

§. 2. Za czynności inne lekarskie, chirurgiczne i położnicze wydarzające się w Sądach, wymierzać należy wynagrodzenie według załączonéj taryfy II.

§. 3. Za czynności nadzwyczajne, których w taryfach nie wyliczono szczegółowo, przedstawiwszy dokładnie przypadek, policzyć należy kwotę odpowiednią, a o jej przyznanie zawsze udać się należy do Sądu krajowego wyższego.

§. 4. Przyznane służbie zdrowia w tych taryfach wynagrodzenia wypłaca Rząd bezpośrednio, jeżeli żądać ma zwrotu od osób trzecich.

5. Jeżeli służba zdrowia załatwia czynności sądowo-lekarskie po za miejscem zamieszkania swego, żądać może oprócz zapłaty za czynność samę (według taryfy I. i II.) także jeszcze wynagrodzenia dyjet i woźbnego.

I. Taryfa należytości

za czynności ściśle sądowo - lekarskie.

	zła.	c.
W sprawach cywilnych:		
Rozpoznanie niezdolności płciowéj:		
a) za badanie	2	10
b) każde w tym celu potrzebne odwiedziny następ.	—	52 ½
c) za zdanie napiśmie	1	5
Badanie cierpiącego na obłąkanie lub niedołęstwo umysłowe — a mianowicie:		
a) oznaczenie obłąk. lub niedołęstwa	2	10
b) wskazanie sposobu leczenia	do	
c) oznaczenie tak zwanych: „chwil jasnych" (lucida intervala)	4	20
Każde późniejsze odwiedziny konieczne . .	1	5

	Zła.	c.
Zdanie na piśmie w miarę rozciągłości takowego od 2 złr. 10 cent.	5	25
Badanie pewnych chorób zwierzęcych pod względem rękojmi t. zw. wad zwrotowych, a mianowicie:		
a) owiec lub innych mniejszych zwierząt od 1 do 5 sztuk	—	$52\frac{1}{2}$
od 5 do 10 sztuk	—	79
b) bydła rogatego i koni, od sztuki	1	5
Badanie wszelkich obrażeń ciała, o ile takowe nie należą do zakresu karnego	2	10
Każde późniejsze odwiedziny potrzebne	—	$52\frac{1}{2}$
Osobne orzeczenie pisemne	2	10

W postępowaniu karném.

A. Co do zbrodni.

Badanie w przypadkach zgwałcenia lub zhańbienia (zesromocenia)	1	5
Badanie w przypadkach lubieżności nienaturalnéj lub stręczenia do nierządu osoby niewinnéj	1	6
Sądowe otwarcie zwłok	3	15
Osobne orzeczenie pisemne	3	10
Sądowe otwarcie zwłok noworodka wraz z próbą płucną	4	20
W razie otwarcia zwłok zgniłych przypada oprócz powyższéj kwoty dodatkowo	2	10
Dochodzenie w przypadkach otrucia, oprócz wynagrodzenia (według taksy aptekarskiej) za użyte środki badawcze — od 6 złr. 30 centów do	10	50
Za kierownictwo i dozór dochodzenia i za osobne orzeczenie pisemne lekarzowi od 3 złr. 75 cent. do	5	25
Badanie dodatkowe narzędzia morderczego lub innych należących do tego przedmiotów	2	10
W razie, gdy takowe są truciznami, oprócz wynagrodzenia za użyte środki badawcze	4	20
Badanie matki w razie podejrzenia o spędzenie płodu	2	10

	zła.	c.
Badanie w przypadkach podrzucenia noworodków, mianowicie:		
a) dziecka znalezionego żywém	2	10
b) dziecka znalezionego nieżywém	4	20
Badanie osoby ciężko na ciele uszkodzonéj lub w pojedynku zranionéj	2	10
Każde następne odwiedziny potrzebne	—	52½
Osobne orzeczenie pisemne	2	10
Badanie więźnia co do jego wadliwego ustroju fizycznego	—	17½

B. Co do występków i przestępstw.

a) Badanie w przypadkach lekkiego obrażenia ciała	1	5
b) ciężkiego obrażenia ciała	2	10
c) w przypadkach zabójstwa (otwarcie zwłok sądowe), jak wyżéj.		
Badanie położnicy w razie zatajenia porodu . .	1	5
Badanie płodu niedonoszonego	1	5
Jeśli potrzebne jest otwarcie zwłok takowego dziecka — wraz z orzeczeniem pisemném . . .	3	15
Badanie leku zakazanego (w razie sprzedaży takowego przez osoby uprawnione)	1	5
Badanie leku źle lub szkodliwie przyrządzonego (z wyjątkiem badania chemicznego)	1	5
Badanie leków zamienionych	1	5
Badanie leków (w razie sprzedaży takowych przez osoby nieuprawnione):		
a) w mniejszéj ilości, bez względu na jakość	1	5
b) w większéj ilości lub całych zbiorach 1 złr. 5 cent. do	4	20
Badanie z powodu przewinienia lekarza lub chirurga — jak wyżéj *B. a*, *b*, *c*.		
Badanie zaniedbanéj choroby	1	5
Badanie trucizny znalezionéj u kramarzy, i t. p. a mianowicie:		
a) jeżeli same oględziny wystarczą		52½
b) w razie rozciąglejszego badania, od 1 zł. 5 centów do	2	10
Badanie mamki lub akuszerki ohydną lub zaraźliwą chorobą dotkniętéj	1	5
Rozpoznanie wścieklizny u zwierza	2	10
Badanie zwierzęcia złośliwego	1	5

	zła.	c.
Badanie mięsa u przemysłowców	1	5
Badanie chorób bydlęcych (w przypadku zarazy)— jak wyżéj (str. 97. *a*, *b*.)		
Badanie napojów	1	5
Badanie naczyń kuchennych lub innych zdrowiu szkodliwych sposobów przechowywania lub przyrządzania przedmiotów używalnych wraz z potrzebném badaniem chemiczném . . .	1	5
Badanie skaleczeń własnowolnych, jak wyżéj, w przypadkach ciężkich lub lekkich obrażeń ciała.		
Badanie w razach bijatyki lub w innych prawem karném przewidzianych przypadkach jak wyżéj,— w miarę powstałych obrażeń ciała lżejszych lub cięższych, tudzież liczby osob uszkodzonych.		
Badanie w przypadkach §. 431 prawa karnego oznaczonych — według podanych wyżéj wskazówek.		

Dodatek.

Za świadectwo choroby przez Sąd żądane . . .	1	5
Za obecność na rozprawie głównéj sądowéj, na posiedzeniu sądowém, celem dawania wyjaśnień, a mianowicie:		
a) za pół dnia	3	15
b) za cały dzień	5	25
c) za każde następne pół dnia	2	10
Otwarcie zwłok sądowe padłego zwierzęcia, a mianowicie:		
a) większego	3	15
b) mniejszego	1	52½

Uwaga. Chirurgowi, przedsiębiorącemu którąkolwiek z powyższych czynności, przypada tylko połowa wyszczególnionych tu należytości.

Oprócz wymienionych powyżéj należytości, w razie, jeśli czynność wezwanych ze strony Sądu znawców i w sztuce lekarskiéj biegłych, wymaga wydalenia się tychże z miejsca zwykłego zamieszkania, przypada im jeszcze wynagrodzo-

nie tytułem tak zwanych „dyjet“ tudzież kosztów podróży — według istniejących w téj mierze przepisów.

Płatanie zwłok, połączone z większém niebezpieczeństwem dla lekarza sądowego, należy do tych czynności nadzwyczajnych, za które żądane być może wynagrodzenie wyższe, w taryfie nie oznaczone. (Orzeczenie Sądu Najw. z dnia 18 Lutego 1874 l. 1572, podane w Gerichts-Halle N. 36 z d. 4 Maja 1874. — Rozchodziło się tu o sekcyję zmarłego na cholerę w czasie epidemii).

Rozporządzenia Ministerstwa sprawiedliwości: *a)* z d. 7 Stycznia 1879 r. do L. 17550. W porozumieniu z Ministerstwem spraw wewn. Ministerstwo sprawiedliwości rozporządziło, aby lekarze powiatowi, obecnie stałe w Galicyi ustanowieni, za podróże odbywane z polecenia sądów we własnym powiecie, w miarę tego czy należą do klasy IX lub X, pobiérali tytułem dyjet kwotę 3 a względnie na 2½ złr. w. a. Do powiatu urzędowego należą wszystkie miejscowości znajdudające się w obrębie starostw, w których wedle § 7. ustępu 3 ustawy z d. 30 Kwietnia 1870 r. D. p p. Nr. 68. lekarz powiatowy pełni obowiązki służbowe na zlecenie starostów.

b) W skutek rekursu jednego z lekarzy sądowych galicyjskich, Ministerstwo sprawiedliwości orzekło reskryptem z d. 21 Grudnia 1878 r. do L. 15,570:

1) Że nic nie ma przeciw udzielaniu lekarzom sądowym miernego wynagrodzenia, (w kwocie 1 zł. do 1 złr. 70 kr.) za utratę czasu wynikłą ze stawienia się w szpitalu lub na cmentarzu, jeżeli czynność nie przyszła do skutku.

2) Że w myśl reskryptu Ministerstwa spraw wewnętrznych z d. 21 Października 1858 r. do L. 20,112, (który znaleźć można w dzienniku rozporządzeń minist. skarbu Nr. 54), za każde powtórne oględziny obrażonego na ciele przyznawać należy lekarzowi tylko należytość 52½ kr., a chirurgowi 26 kr.

3 Że dodatek za sekcyję na trupie zgniłym nie należy się przy każdym stopniu zgnilizny, lecz tylko w razie, jeżeli zgnilizna tak dalece postąpiła, iż trupa w myśl taryfy I rozporządzenia Minist. spraw. z d. 17 Lutego 1855 D. p. p. 33, za zgniłego uważać można.

4) Że w myśl reskryptu min. spraw z d. 11 Sierpnia 1869 do L. 9760 oznaczone zostały warunki, w śród których lekarze mają prawo do pobiérania wynagrodzenia za

o s o b n e orzeczenie, że więc w każdym szczegółowym przypadku zbadać należy, czy zachodzą te warunki usprawiedliwiające wydanie osobnego orzeczenia, i że samo podanie, że orzeczenie było osobne, żadną miarą nie jest wystarczające.

5) Że za założenie opatrunku z powodu złamania kości, uskutecznione przy badaniu cieleśnie uszkodzonego, lekarzowi żadne wynagrodzenie od sądu się nie należy.

II. Taryfa należytości

za czynności lekarza, chirurga, tudzież czynności położnicze, z polecenia sądowego przedsięwzięte.

(Rozp. Minist. z d. 17 Lutego 1855 r.)

	złr.	c.
I. Za jednorazowe odwiedziny lub zbadanie stanu zdrowia, od jednéj osoby:		
lekarzowi	—	17½
chirurgowi	—	9
akuszerce	—	9
Jeśli odwiedziny lub badanie dotyczy równocześnie więcéj niż sześciu osób razem w jednym zakładzie leczonych lub badanych, tedy należy się od każdéj osoby nad liczbę sześciu:		
lekarzowi tylko	—	9
chirurgowi	—	4
akuszerce	—	4
Jednorazowe puszczenie krwi	—	21
Stawianie suchéj bańki	—	10½
Stawianie siekanéj bańki	—	21
Za stawianie pijawek należy się tylko zwykła w okolicy cena pijawek.		
Przystawienie przyszczydła	—	17½
Za przyłożenie kory wilczego łyka (Seidelbast)		26
Założenie zawłoki	—	42
Założenie jątrznika (fonticulus)	—	28
II. Danie enemy lub wstrzykiwanie w którąkolwiek z jam przyrodzonych ciała ludzkiego . . .	—	14
Zastósowane cewnika u kobiet	—	53
„ „ u mężczyzn	—	25½

	zła.	c.
Wyciągnienie ciała obcego z któréjkolwiek z jam przyrodzonych ciała ludzkiego	–	63
Wyrwanie uklei (polipa) w nosie i t. p. . . .	1	5
Wyrwanie zęba	—	21
Opiłowanie zęba	—	14
Badanie i opatrunek rany, wrzodu, stłuczyny lub obrzęku, i t. p. . . . , ...	—	$17^1/_2$
Zastósowanie krwawego szwu przy zranieniach	—	35
Podwiązanie uszkodzonego naczynia	2	10
Otwarcie ropnia, obrzęku gruczołowego, i t. p. .	–	28
21. Odprowadzenie zwichnięcia . . . . . , . .	1	68
Złożenie złamanéj kości	3	15
Za powtórzenie opatrunku przy zwichniętéj lub złamanéj kości	—	17
Odjęcie ramienia, uda, ręki, lub nogi	10	50
Odjęcie palca od ręki lub stopy	2	10
Odjęcia sutka	5	25
Odprowadzenie uwięzłéj kiszki (taxis)	1	5
Krwawe wprowadzenie uwięzłej kiszki	10	60
Założenie paska przepuklinowego lub wieszadła (suspensorium)	—	$17^1/_2$
Odprowadzenie wypadniętéj odbytnicy, pochwy, lub macicy . . . . , .	–	$52^1/_2$
31. Za przekłócie brzucha	2	10
Za przekłócie puchliny moszen (punctio hydrocelae) . . . . , .	1	5
Cięcie cesarskie na żywéj lub zmarłéj osobie	5	25
Badanie części płciowych u kobiet co do brzemienności, przebytego porodu, chorób tychże narzędzi, itd. w ogóle nie podczas porodu .	—	$17^1/_2$
Za pomoc położniczą przy porodzie lekkim . .	3	15
Przy porodzie ciężkim z zastósowaniem obrotu lub kleszczy	5	25
Przy porodzie bliźniąt.	8	40
W przypadkach koniecznego oddalenia części dodatkowych (Nachgeburt), niedonosznego płodu, lub zaśniadu (mola)	5	25
Pomoc ręczna w celu powstrzymania silnego krwotoku macicznego	1	$52^1/_2$
41. Za rozpoznawanie (kosztowanie) pokarmów i chleba:		
a) lekarzowi	—	$17^1/_2$
b) chirurgowi	—	9

	zła. c.
Tożsamo rozpoznawanie przy zdarzonéj sposobności odwiedzin chorego:	
a) lekarzowi	— $10^{1}/_{4}$
b) chirurgowi	— 7

Uwagi.

1. Przez należytość za odwiedziny rozumie się wypytanie chorego, ordynacyję i zapisanie recepty, jakotéż mniejsze badania ręką lub narzędziami, albo proste obandażowanie lekkie, o ile za ostatnie taryfa nie zawiera pozycyi osobnéj.
2. Za odwiedziny w nocy t. j. od godziny 10 wieczór aż do 5 zrana policzyć wolno taxę podwójną za odwiedziny.
3. Taxę za odwiedziny, wyjąwszy badania w taryfie pod 1, 2, 41, i 42 podane, zapłacić należy przy wszystkich innych czynnościach, oprócz należytości, za takowe przypadających.
4. Odnośne pozycyje taryfy ściągają się tylko do przedsiębrania i ukończenia aktu operacyi, do którego należy zatamowanie krwi i pierwsze podwiązanie i t. p.
5. Te taxy operacyjne wypłacone być mają służbie zdrowia w kwocie całkowitéj bez różnicy innych jéj własności.
6. Ingredyjencyje, potrzebne według pozycyj taryfy 7 do 11, jakotéż bandaże, narzędzia i inne rzeczy potrzebne, które raz tylko mogą być użyte, albo które choremu mają być pozostawione do dalszego użycia, powinny być służbie zdrowia dostarczone lub wynagrodzone.
7. Kosztów zwykłego utrzymania narzędzi, np. ostrzenia nożów, nie wolno policzać.
8. W przypadkach, do których z polecenia Sądu drugi znawca wchodzi, otrzymuje on, jeśli nic innego nie postanowiono, należytości podane w taryfie za czynności odnośne.
9. Asystencyja płatna, potrzebna przy jednéj lub drugiéj operacyi, powinna być przez operatora wykazana, a wniosek odpowiedniego wynagrodzenia właściwéj Władzy do rozstrzygnienia przedłożony.
10. Odwiedziny, potrzebne do przygotowania operacyi, jakotéż do opatrywania po takowéj i inne czynności,

obliczane i wynagradzane być mają według odnośnych pozycyj taryfy.

11. W przypadku oparzenia i zranień bardzo wielkich, tudzież w przypadku wrzodów, które się rozszerzają do kilku częściach ciała, każde ramię, udo itd. wymienić należy w rachunku jako część osobną i policzyć kwotę odpowiednią za konieczną opaskę.

12. W pozycyjach taryfy za czynności położnicze, zawarte już jest badanie części rodnych, przedsięwzięte bezpośrednio przed temi czynnościami lub po takowych.

13. Za dalsze konieczne czynności przy matce lub dziecięciu po zupełnie skończonym porodzie, o ile takowe należą do lekarza lub akuszerki, stósuje się wynagrodzenie albo do odnośnych pozycyj taryfy, albo do postanowień §. 3 rozporządzenia powyższego.

14. Należytości, wymienione w pozycyjach 35 i 36 taryfy II, przyznają się tylko wtedy, gdy położnica przetrzymała dni 9; gdy zaś bez zawinienia umarła, policzyć wolno tylko połowę wyznaczonych tam kwot.

Samo przez się, rozumie się, iż śmierć położnicy zawiniona, uchyla wszelkie wynagrodzenie.

15. Za mniejsze uskutecznione pomoce chirugiczne, jak za pijawki, lawatywę, wprowadzenie cewnika itp., otrzymują akuszerki oznaczoną za to taxę.

obliczane i wynagradzane być mają według odnośnych pozycyj taryfy.

11. W przypadku oparzenia i zranień bardzo wielkich, tudzież w przypadku wrzodów, które się rozszerzają do kilku części ciała, każde ramię, udo itd. wymienić należy w rachunku, jako część osobną i policzyć kwotę odpowiednią za konieczną opaskę.

12. W pozycyjach taryfy za czynności położnicze, zawarte już jest badanie części rodnych, przedsięwzięte bezpośrednio przed temi czynnościami lub po takowych.

13. Za dalsze konieczne czynności przy matce lub dziecięciu po zupełnie skończonym porodzie, o ile takowe należą do lekarza lub akuszerki, stosuje się wynagrodzenie albo do odnośnych pozycyj taryfy, albo do postanowień § 3. rozporządzenia powyższego.

14. Należytości, wymienione w pozycyjach 35. i 36 taryfy II, przyznają się tylko wtedy, gdy położnica przetrzymała dni 9; gdy zaś bez zawinienia umarła, policzyć wolno tylko połowę wyznaczonych tam kwot.

Samo przez się rozumie się, iż śmierć położnicy zawiniona, uchyla wszelkie wynagrodzenia.

15. Za mniejsze uskuteczniane pomoce chirurgiczne, jak za pijawki, lewatywę, wprowadzenie cewnika itp., otrzymują akuszerki oznaczoną za to taxę.

NOTATKI.

STYCZEŃ.

1. Sobota, NOWY ROK.

2. Niedziela. ś. Makarego Op.

3. Poniedziałek. ś. Genowefy P.

4. Wtorek. ś. Tytusa.

STYCZEŃ.

5. Środa. ś. Telesfora.	6. Czwartek. TRZECH KRÓLI.

7. Piątek. ś. Walentego.	8. Sobota. ś. Seweryna Op.

9. Niedziela. ś. Marcyjanny P.

10. Poniedziałek. ś. Pawła Pust.

11. Wtorek. ś. Higina.

12. Środa. ś. Honoraty P.

STYCZEŃ.

13. Czwartek. ś. Hilarego.

14. Piątek. ś. Feliksa z Noli.

15. Sobota. ś. Maura Op.

16. Niedziela. ś. Marcelego.

STYCZEŃ.

17. Poniedziałek. ś. Antoniego P.

18. Wtorek. Imie Jez.

19. Środa. ś. Ferdynanda.

20. Czwartek. ś. Fabiana i Seb.

21. Piątek. ś. Agnieszki P. M.

22. Sobota. ś. Wincentego.

23. Niedziela. Zaślub. N. P. M.

24. Poniedziałek. ś. Tymoteusza.

STYCZEŃ.

25. Wtorek. Naw. ś. Pawła.

26. Środa. ś. Polikarpa.

27. Czwartek. ś. Jana Chryzost.

28. Piątek. ś. Karola Wielk.

STYCZEŃ.

29. Sobota ś. Franciszka Salez.

30. Niedziela. ś. Martyny P.

31. Poniedziałek. ś. Piotra Nol.

LUTY.

1. Wtorek. ś. Ignacego.	2. Środa. N. M. P. GROM.

3. Czwartek. ś. Błażeja.	4. Piątek. ś. Weroniki P.

LUTY.

5. Sobota. ś. Agaty P. M.

6. Niedziela. ś. Doroty P.

7. Poniedziałek. ś. Romualda.

8. Wtorek. ś. Jana z M.

LUTY.

9. Środa ś. Apolonii.	10. Czwartek. ś. Scholastyki.

11. Piątek. Lucyjana.	12. Sobota. ś. Eulalii.

LUTY.

13. Niedziela. ś. Katarzyny. P.	14. Poniedziałek. ś. Walentego.

15. Wtorek. ś. Faustyna.	16. Środa. ś. Julijanny.

LUTY.

17. Czwartek ś. Konstancyi P.	18. Piątek. ś. Flawiana.

19. Sobota. ś. Konrada.	20. Niedziela. ś. Nicefora.

LUTY.

21. Poniedziałek. ś. Eleonory.

22. Wtorek. ś. Piotra K.

23. Środa. ś. Romany P.

24. Czwartek. ś. Macieja Ap.

25. Piątek. ś. Wiktora z Ar.

26. Sobota. ś. Aleksandra B.

27. Niedziela. ś. Leandra.

28. Poniedziałek. ś. Romana.

MARZEC.

1. Wtorek. ś. Albina B.

2. Środa. Popielec. ś. Symplic.

3. Czwartek. ś. Kunegundy.

4. Piątek. ś. Kazimierza Kr.

MARZEC.

5. Sobota. ś. Fryderyka O.

6. Niedziela. ś. Kolety P.

7. Poniedziałek. ś. Tomasza.

8. Wtorek. ś. Jana Boż.

MARZEC.

9. Środa. ś. Cyryla i Metod.	10. Czwartek. 40 Męczennik.

11. Piątek. ś. Anieli F.	12. Sobota. ś. Grzegorza Wiel.

13. Niedziela. ś. Rozyn. P. i Rud.

14. Poniedziałek. ś. Matyldy.

15. Wtorek. ś. Longina M.

16. Środa. ś. Lubina M.

17. Czwartek. ś. Gertrudy.

18. Piątek. ś. Edwarda II.

19. Sobota. 7 bol. P. M. i Józ.

20. Niedziela. ś. Joachima Oj. M.

MARZEC.

21. Poniedziałek. ś. Benedykta.	22. Wtorek. ś. Oktawijana.

23. Środa ś. Wiktora M.	24. Czwartek. ś. Gabryjela.

25. Piątek. ZWIAST. N. P. M.

26. Sobota. Teodora.

27. Niedziela. ś. Jana Pust.

28. Poniedziałek. ś. Sykstusa.

29. Wtorek. ś. Eustazego.

30. Środa. ś. Kwiryna.

31. Czwartek ś. Balbiny.

KWIECIEŃ.

1. Piątek. ś. Hugona.

2. Sobota. ś. Franciszka de Paul.

3. Niedziela. ś. Ryszarda.

4. Poniedziałek. ś. Izydora.

KWIECIEŃ.

5. Wtorek. ś. Wincentego.	6. Środa. ś. Celestyna.

7 Czwartek. ś. Hermana.	8. Piątek. ś. Dyjonizego.

KWIECIEŃ.

9. Sobota. ś. Maryi Eg.	10. Niedziela. ś. Ezechiela.

11. Poniedziałek. ś. Leona.	12. Wtorek. ś. Juliusza.

KWIECIEŃ.

13. Środa. Wielka Środa.

14. Czwartek. Wielki Czwartek.

15. Piątek. Wielki Piątek.

16. Sobota. Wielka Sobota.

KWIECIEŃ.

17. Niedziela. WIELKANOC.	18 PONIEDZIAŁEK WIEL.

19. Wtorek. ś. Emmy wdowy.	20. Środa. ś. Agnieszki.

KWIECIEŃ.

21. Czwartek. ś. Anzelma B.	22. Piątek. ś. Sotera i Kaja.

23. Sobota. ś. Wojciecha B.	24. Niedziela. ś. Jerzego M.

KWIECIEŃ.

25. Poniedziałek ś. Marka.	26. Wtorek. ś. Klety i Marc.

27. Środa. ś. Peregryny.	28. Czwartek. ś. Wttalisa.

KWIECIEŃ.

29. Piątek. ś. Piotra Męcz.	30. Sobota. ś. Katarzyny Sen.

MAJ.

1. Niedziela. ś. Filipa i Jakóba.

2. Poniedziałek ś. Zygmunta.

3. Wtorek. Znal. ś. krzyża.

4. Środa. ś. Floryjana.

MAJ.

5. Czwartek. ś. Piusa V. Pap.

6. Piątek. ś. Jana w oleju.

7. Sobota. ś. Domiceli Panny.

8. Niedziela. ś. Stanisława B.

9. Poniedziałek. ś. Grzegorza.

10. Wtorek. ś. Izydora Or.

11. Środa. ś. Beatryksy P.

12. Czwartek. ś. Pankracego.

13. Piątek. ś. Serwacego.

14. Sobota ś. Bonifacego.

15. Niedziela ś. Zofii i 3 córek.

16. Poniedziałek. ś. Jana Nep.

17. Wtorek. ś. Paschalisa.

18. Środa. ś. Feliksa spow.

19. Czwartek. ś. Piotra C.

20. Piątek. ś. Bernarda.

21. Sobota. ś. Heleny Kr.	22. Niedziela. ś. Julii P.

23. Poniedziałek. ś. Trójcy.	24. Wtorek. ś. Joanny wdowy.

MAJ.

25. Środa. ś. Urbana Pap.	26. Czwartek. WNIEBOWS. P.

27. Piątek. św. Jana p.	28. Sobota. ś. Wilhelma.

29. Niedziela. ś. Maksyma.

30. Poniedziałek. ś. Feliksa.

31. Wtorek. ś. Petroneli P.

CZERWIEC.

1. Środa. ś. Nikodema M.

2. Czwartek. ś. Erazma B.

3. Piątek. ś. Klotyldy Kr.

4. Sobota. ś. Serce Jez. ś. Flaw.

CZERWIEC.

5. Niedziela. ZIELONE ŚW.

6. Poniedziałek. ZIEL. ŚW.

7. Wtorek. ś. Roberta B. M.

8. Środa. Medarda B.

CZERWIEC.

9. Czwartek. ś. Prim. Felic.

10. Piątek. ś. Małgorzaty.

11. Sobota. ś. Barnaby Ap.

12. Niedziela. św. Trójcy.

C Z E E W I E C.

13. Poniedziałek. ś. Antoniego.	14. Wtorek. ś. Bazylego.

15. Sroda. ś. Wita i Mod.	16. Czwartek. BOŻE CIAŁO.

CZERWIEC.

17. Piątek. ś. Adolfa B.

18. Sobota. ś. Marka i Marcelina.

19. Niedziela. ś. Gerw. i Protaz.

20. Poniedziałek. ś. Sylwestra.

CZERWIEC.

21. Wtorek. ś. Alojzego.

22. Środa. ś. Paulina B.

23. Czwartek. ś. Zenona B.

24. Piątek. ś. Jana Chrzciciela.

CZERWIEC.

25. Sobota. ś. Prospera B.

26. Niedziela. ś. Jana i Pawła M.

27. Poniedziałek. ś. Władysław.

28. Wtorek. ś. Leona Pap.

29. Środa. ś. PIOTRA i PAWŁ.	30. Czwartek. Wspom. ś. Pawła.

LIPIEC.

1. Piątek. ś. Teobalda Op.	2. Sobota. Nawiedzenie N. P. M.

3. Niedziela. ś. Helijodora.	4. Poniedziałek. ś. Józefa K.

5. Wtorek. ś. Filomeny P.

6. Środa. ś. Izajasza Pr.

7. Czwartek. ś. Pulcheryi.

8. Piątek. ś. Elżbiety K.

LIPIEC.

9. Sobota. ś. Lukrecyi i Cyryl.

10. Niedziela. ś. Amalii P.

11. Poniedziałek. ś. Jana z D.

12. Wtorek. ś. Henryka.

LIPIEC.

13. Sroda. ś. Małgorzaty.

14. Czwartek. ś. Bonawentury.

15. Piątek. ś. Rozesł. Apost.

16. Sobota. N. P. M. Skaplerz.

LIPIEC.

17. Niedziela. ś. Aleksego Wyz	18. Poniedziałek. ś. Szymona z L.

19. Wtorek. ś. Wincentego z P.	20. Środa. ś. Czesława i Kas.

LIPIEC.

21. Czwartek. ś. Praksedy P.

22. Piątek. ś. Maryi Magdaleny.

23. Sobota. ś. Apolinarego.

24. Niedziela. ś. Krystyny P.

LIPIEC.

25. Poniedziałek. ś. Jakóba.	20. Wtorek. ś. Anny M. Mar.

27. Środa. ś. Natalii P.	28. Czwartek. ś. Inocentego P.

LIPIEC.

29. Piątek. ś. Marty P.

30. Sobota ś. Abdona i Senny.

31. Niedziela. ś. Ignacego Loj.

SIERPIEŃ.

1. Poniedziałek. ś. Piotra w O.	2. Wtorek. N. M. P. Anielskiéj.

3. Środa. Zn. ś. Szczepana.	4. Czwartek. ś. Dominika Wyz.

5. Piątek. N. P. M. Śnieżnéj.	6. Sobota. Przem. Pańskie.

7. Niedziela. ś. Kajetana Wyz.	8. Poniedziałek. ś. Cyryjaka.

9. Wtorek. ś. Romana i Sek.

10. Środa. ś. Wawrzyńca Męcz.

11. Czwartek. ś. Zuzanny P. M.

12. Piątek. ś. Klary P.

SIERPIEŃ.

13. Sobota. ś. Hipolita M.	14. Niedziela. ś. Euzebijusza.

15. Poniedziałek. WNIEBOWZ.	16. Wtorek. ś. Rocha Wyz.

SIERPIEŃ.

17. Środa. ś. Liberata.	18. Czwartek. ś. Heleny.

19. Piątek. ś. Ludwika B.	20. Sobota ś. Stefana Kr.

SIERPIEŃ.

21. Niedziela. ś. Joanny Frem.	22. Poniedziałek. ś. Jacka.

23. Wtorek. ś. Filipa.	24. Środa ś. Bartłomieja Ap.

25. Czwartek. ś. Ludwika Kr.

26. Piątek. ś. Zefiryny.

27. Sobota. Przenies. św. Kazim.

28. Niedziela. ś. August. B. W.

SIERPIEŃ.

29. Poniedziałek Scięcie ś. Jana.

30. Wtorek. ś. Róży z Limy.

31. Środa. ś. Rajmunda Wyz.

WRZESIEŃ.

1. Czwartek. ś. Idziego Op.

2. Piątek. ś. Justa B.

3. Sobota. ś. Bronisławy i Izabeli.

4. Niedziela. ś. Rozalii P.

WRZESIEŃ.

5. Poniedziałek. ś. Wawrzyńca.

6. Wtorek ś. Zacharyjasza Pr.

7. Środa. ś. Reginy P.

8. Czwartek. NARODZ. N. P. M.

WRZESIEŃ.

9. Piątek. ś. Gorgonijusza.	10. Sobota. ś. Mikołaja z Tol.

11. Niedziela. ś. Prota M.	12. Poniedziałek. Imie N. P. M.

WRZESIEŃ.

13. Wtorek. ś. Aurelijusza.

14. Sroda. Podwyższenie † św.

15. Czwartek. ś. Nikodema.

16. Piątek. ś. Ludmili M.

17. Sobota. ś. Lamberta B.

18. Niedziela. ś. Tomasza z Wil.

19. Poniedziałek ś. Januarego.

20. Wtorek. ś. Eustachijusza.

WRZESIEŃ.

21. Środa. ś. Mateusza Ew.	22. Czwartek. ś. Maurycego.

23. Piątek. ś. Tekli P. M.	24. Sobota. ś. Gerarda B. M.

WRZESIEŃ.

25. Niedziela ś. Kleofasa M.	26. Poniedziałek. ś. Cypryana.

27. Wtorek. ś. Kosmy i Dam.	28. Sroda. ś. Wacława Kr.

29. Czwartek. ś. Michała Arch.	30. Piątek. ś. Hieronima.

PAŹDZIERNIK.

1. Sobota. ś. Remigijusza.	2. Niedziela. N. M. P. Różańc.

3. Poniedziałek. ś. Klaudyda.	4. Wtorek. ś. Franciszka Seraf.

PAŹDZIERNIK.

5 Środa. ś. Placyda.	6. Czwartek. ś. Brunona Wyz.

7. Piątek. ś. Justyny P. M.	8. Sobota. ś. Brygidy wdowy.

PAŹDZIERNIK.

9. Niedziela. ś. Dyjonizego Areop	10. Poniedziałek. ś. Fran. Bor.

11. Wtorek. ś. Emilii i Placyd.	12. Środa. ś. Maksymilijana B.

PAŹDZIERNIK.

13. Czwartek. ś. Edwarda Kr.	14. Piątek. ś. Kaliksta Pap.

15. Sobota. ś. Teresy i Jadwigi.	16. Niedziela. ś. Gawła Op.

PAŹDZIERNIK.

17. Poniedziałek. Poświęc. K.	18. Wtorek. ś. Łukasza Ew.

19. Środa. ś. Piotra z Al.	20. Czwartek. ś. Felicyjana.

PAŹDZIERNIK.

21. Piątek. ś. Urszuli P. M.

22. Sobota. ś. Korduli P. M.

23. Niedziela. ś. Jana Kap.

24. Poniedziałek. ś. Jana Kan.

PAŹDZIERNIK.

25, Wtorek. ś. Kryspiny.	26. Środa. ś. Ewarysta Pap.

27. Czwartek. ś. Sabiny M.	28. Piątek. ś. Szym. i Judy A.

PAŹDZIERNIK.

29. Sobota. ś. Narcyza B.

30. Niedziela ś. Klaudyjusza.

31. Poniedziałek. ś. Wolfganga.

LISTOPAD.

1. Wtorek. WSZYST. ŚWIĘT.	2. Środa. Dzień zaduszny.

3. Czwartek. ś. Huberta B.	4. Piątek. ś. Karola Bor.

LISTOPAD.

5. Sobota. ś. Elżbiety M.	6. Niedziela. ś. Leonarda. W.

7. Poniedziałek. ś. Herkulesa.	8. Wtorek. ś. 4 Koronatów.

LISTOPAD.

9. Środa. ś. Teodora M.	10. Czwartek. ś. Andrzeja z Aw.

11. Piątek. ś. Marcina B.	12. Sobota. ś. Marcina. P.

LISTOPAD.

13. Niedziela ś. Eugenijusza.	14. Poniedziałek. ś. Op. P. M.

15. Wtorek. ś. Leopolda W.	16. Środa. ś. Otmara Op.

LISTOPAD.

17. Czwartek. ś. Salomei P.

18. Piątek. ś. Otona Op.

19. Sobota. ś. Elżbiety Kr. Wd.

20. Niedziela ś. Feliksa de Val.

LISTOPAD.

21. Poniedziałek. Ofiarow. P. M.	22. Wtorek. ś. Cecylii P.

23. Środa. ś. Klemensa Pap.	24. Czwartek. ś. Emili.

LISTOPAD.

25. Piątek. ś. Katarzyny P. M.	26. Sobota. ś. Konrada B.

27. Niedziela. ś. Wirgilijusza.	28. Poniedziałek. ś. Krescent.

LISTOPAD.

29. Wtorek. ś. Saturnina.	30. Środa. ś. Jędrzeja Ap.

GRUDZIEŃ.

1. Czwartek. ś. Eligijusza B.	2. Piątek. ś. Bibiany P.
3. Sobota. św. Franciszka Ks.	4. Niedziela. ś. Barbary.

GRUDZIEŃ.

5. Poniedziałek. ś. Saby Op.	6. Wtorek. ś. Mikołaja.

7. Środa. ś. Ambrożego.	8. Czwartek. NIEP. POCZ. N. P. M.

GRUDZIEŃ.

9. Piątek. ś. Leokadyi.	10. Sobota. N. M. P. Loret.

11. Niedziela. ś. Damazego.	12. Poniedziałek. ś. Maksent.

GRUDZIEŃ.

13. Wtorek. ś. Łucyi i Otyl.	14. Środa. ś. Nikaz. i Spir.

15. Czwartek. ś. Such. Waler.	16. Piątek. ś. Adelajdy P.

GRUDZIEŃ.

17. Sobota. Łazarza B.	18. Niedziela. ś. Gracyjana.

19. Poniedziałek. ś. Nemezyjusz.	20. Wtorek. ś. Kryst. i Teofila.

GRUDZIEŃ.

21. Środa. ś. Tomasza. Ap.	22. Czwartek. ś. Zenona M.

23. Piątek. ś. Wiktoryi P.	24. Sobota. ś. Wig. Adama i Ew.

GRUDZIEŃ.

25. Niedziela. BOŻE NARODZ.	26. Poniedziałek. ś. SZCZEP. M.

27. Wtorek. ś. Jana Ewan.	28. Sroda. ś. Młodzianków.

GRUDZIEŃ.

29. Czwartek. ś. Tomasza B.

30. Piątek. ś. Dawida Kr.

31. Sobota. ś. Sylwestra P.

Przegląd roczny.

Miesiąc	Przychód zł.	Przychód ct.	Rozchód zł.	Rozchód ct.	Pozostaje zł.	Pozostaje ct.
Styczeń.						
Luty.						
Marzec.						
Kwiecień.						
Maj.						
Czerwiec.						
Lipiec.						
Sierpień.						
Wrzesień.						
Październik.						
Listopad.						
Grudzień.						
Ogółem.						

SPIS RZECZY.